

UCHWAŁA NR VII/42/11
RADY MIEJSKIEJ W KĄTACH WROCŁAWSKICH
z dnia 31 marca 2011 r.

**w sprawie uchwalenia aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki
Odpadami Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675) w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070, Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 76, poz. 489, Nr 119, poz. 804, Nr 152, poz. 1018, Nr 152, poz. 1019, Nr 182, poz. 1228, Nr 229, poz. 1498, Nr 249, poz. 1657) oraz art. 14, ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, Nr 28, poz. 145, Nr 203, poz. 1351) Rada Miejska w Kątach Wrocławskich uchwala aktualizację:

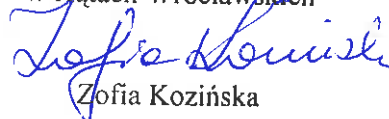
§ 1. Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017, zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Miejskiej
w Kątach Wrocławskich

Zofia Kosińska

UZASADNIENIE

Dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa organ wykonawczy gminy zgodnie ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) sporządza gminny program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami będący integralną częścią programu. Program Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie został uchwalony przez Radę Miejską w Kątach Wrocławskich dnia 26 października 2004 roku - uchwała Nr XXXI/227/04. Program obejmował cele i zadania krótkoterminowe przewidziane na okres 2004-2007 oraz cele i kierunki działania długoterminowe do 2015 r. Zgodnie z obowiązującymi przepisami opracowania podlegają aktualizacji. Wykonując ustawowy obowiązek organ wykonawczy gminy sporządził projekt aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska oraz Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2017”. Powyższe opracowania uzyskały pozytywną opinię właściwych organów wskazanych w ustawie *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) i ustawie *o odpadach* (Dz. U. z 2010 r. Nr 185 poz. 1243 ze zm.) - Postanowienie nr 4/2011 Zarządu Powiatu Wrocławskiego znak: SP/OŚ/DJM/7620-0001/2011 z dnia 25 stycznia 2011r. - Postanowienie Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu znak ZNS-JL-621-6/11 z dnia 5 stycznia 2011 r. - Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WSI.410.36.2011.JA z dnia 31 stycznia 2011 r. - pismo Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu znak ZD-0001/10/2011 z dnia 10 lutego 2011 r. – Uchwała Nr 315/IV/11 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie zaopiniowania projektu aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Kąty Wrocławskie. Uwagi zgłoszone przez w/w jednostki, zostały uwzględnione w treści wersji ostatecznej w/w opracowań. Projekt Aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2017” odpowiada wymogom stawianym tego typu opracowaniom, wynikającym z ustawowych zapisów. Na podstawie aktualnego stanu środowiska i szczegółowej analizy gospodarki odpadami, określone zostały m. in. cele i priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe. Wyznaczone cele i kierunki działań, jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska, przedstawione zostały w harmonogramie krótkoterminowym na lata 2010-2013 i długoterminowym do roku 2017. Sporządzone opracowania są zgodne z programami i planami wyższego szczebla i polityką ekologiczną państwa. Uchwalona w takim kształcie aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010 – 2013 z perspektywą do roku 2017” będzie dokumentem strategicznym, wykorzystywanym przez samorząd gminy jako instrument zarządzania środowiskiem.

Gmina Kąty Wrocławskie

**AKTUALIZACJA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE
NA LATA 2010-2013
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2017**

*Załącznik nr 1
do Uchwały Nr VII/42/11
Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich
z dnia 31 marca 2011 r.*

Kąty Wrocławskie, 2010

Wykonywana na zlecenie:

Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Nadzór merytoryczny:

Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Wykonawca:

Wameco s.c.

ul. Malinowa 7

55-002 Kamieniec Wrocławski

Autorzy opracowania:

mgr inż. Monika Żurańska-Skalny

mgr inż. Wojciech Górnikowski

dr inż. Ryszard Szpadt

SPIS TABEL	2
SPIS RYSUNKÓW	2
1 WSTĘP	3
2 KONCEPCJA STRUKTURY PROGRAMU	3
3 METODYKA TWORZENIA PROGRAMU	4
4 ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU	5
4.1 UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	5
4.2 UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	7
4.3 MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE	12
4.4 ZMIANA UWARUNKOWAŃ PRAWNYCH	12
4.5 OCENA DOTYCHCZASOWEJ POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA	12
5 CHARAKTERYSTYKA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE	13
5.1 POŁOŻENIE	13
5.2 DEMOGRAFIA	13
5.3 GEOMORFOLOGIA I UKSZTAŁTOWANIE TERENU	14
5.4 GEOLOGIA.....	15
5.5 KLIMAT	15
5.6 INFRASTRUKTURA TECHNICZNO- INŻYNIERYJNA	15
5.7 GOSPODARKA, W TYM ROLNICTWO	19
5.8 TRANSPORT I KOMUNIKACJA	22
5.9 INFRASTRUKTURA OŚWIATOWA, KULTURALNA, SPOŁECZNA I ZDROWOTNA	23
5.10 TURYSTYKA I REKREACJA	23
5.11 TERENY CHRONIONE I OBSZARY NATURA 2000	24
6 STRATEGIA OCHRONY ŚRODOWISKA DO 2017 ROKU	26
6.1 NADRZĘDNY CEL PROGRAMU I ZNACZENIE PROGRAMU DLA ROZWOJU GMINY	26
6.2 PRIORYTETY I CELE EKOLOGICZNE DLA GMINY	26
7 KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH	28
7.1 ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE	28
7.2 UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W DZIAŁANIACH NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA	29
7.3 ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY W ŚRODOWISKU	30
7.4 ASPEKT EKOLOGICZNY W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM.....	31
8 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	31
8.1 ŚRODOWISKO A ZDROWIE.....	31
8.2 OCHRONA WÓD	32
8.3 JAKOŚĆ POWIETRZA	34
8.4 GOSPODARKA ODPADAMI	39
8.5 ODDZIAŁYWANIE HAŁASU	39
8.6 ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	45
8.7 POWAŻNE AWARIE.....	47
8.8 WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.....	49
9 OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH	51
9.1 OCHRONA PRZYRODY.....	51
9.2 OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW	53
9.3 KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH I OCHRONA PRZED POWODZIĄ	54
9.4 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	57
9.5 GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI, OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN	58
10 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2010-2012	60
11 SPOSÓB KONTROLI ORAZ DOKUMENTOWANIA REALIZACJI PROGRAMU	63
12 ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	64
12.1 INSTRUMENTY POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA	65
12.2 INSTRUMENTY PRAWNE	65
12.3 INSTRUMENTY FINANSOWE	66
12.4 INSTRUMENTY SPOŁECZNE	66
12.5 UPOWSZECHNIANIE INFORMACJI O ŚRODOWISKU	67
13 ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU	67
ŹRÓDŁA INFORMACJI	76

SPIS TABEL

Tabela 4-1	Katalog programów z celami strategicznymi operacyjnymi Gminy Kąty Wrocławskie do 2020 r.	7
Tabela 4-2	Wydatki środków finansowych na cele ochrony środowiska w Gminie Kąty Wrocławskie w latach 2007-2009.....	12
Tabela 5-1	Dynamika zmian liczby ludności miejscowości na terenie Gminy Kąty Wrocławskie w latach 2001-2009	14
Tabela 5-2	Lokalizacja SUW w Gminie Kąty Wrocławskie oraz ilość pobranej wody w latach 2007-2009 r.	16
Tabela 5-3	Wykaz wybudowanych sieci wodociagowych w gminie Kąty Wrocławskie w latach 2007-2009	16
Tabela 5-4	Liczba podmiotów gospodarczych w wybranych sekcjach w Gminie Kąty Wrocławskie w 2008 roku	19
Tabela 5-5	Wykaz pomników przyrody w Gminie Kąty	24
Tabela 8-1	Jakość wód powierzchniowych w 2008 r. wg badań WIOŚ.....	32
Tabela 8-2	Wyniki pomiarów wskaźnikowych dwutlenku siarki w obszarze średzko-wrocławskim w 2007 r.	38
Tabela 8-3	Wyniki pomiarów wskaźnikowych dwutlenku azotu w obszarze średzko-wrocławskim w 2007 r.	38
Tabela 8-4	Wyniki badań hałasu [Raport WIOŚ 2007 Wrocław]	43
Tabela 9-1	Wykaz pomników przyrody w Gminie Kąty	52
Tabela 9-2	Złóża głównych kopalin	59
Tabela 10-1	Wybrane inwestycje z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010-2012	61
Tabela 11-1	Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu ochrony środowiska Gminy Kąty Wrocławskie	63
Tabela 13-1	Potencjale źródła finansowania Programu	68

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 5-1	gmina Kąty Wrocławskie na tle powiatu wrocławskiego [www.Kątywrocławskie.pl].....	13
Rys. 5-2	Dynamika zmian liczby ludności gminy Kąty Wrocławskie	14
Rys. 8-1	Lokalizacja punktów monitoringu powietrza na terenie powiatu wrocławskiego [Raport WIOŚ 2007 Wrocław].....	36
Rys. 8-2	lokalizacja pkt. monitoringu powietrza na terenie powiatu wrocławskiego, źródło Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2007 r. WIOŚ Wrocław	37
Rys. 8-3	Lokalizacja punktów kontrolno-pomiarowych monitoringu hałasu na terenie powiatu wrocławskiego [Raport WIOŚ 2007 Wrocław].....	43

1 WSTĘP

Obowiązująca ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) nakłada na wszystkie szczeble administracji samorządowej obowiązek opracowania programów ochrony środowiska, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa.

Pierwszy Program Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie został uchwalony przez Radę Miejską w dniu 26 października 2004 roku (uchwała Nr XXXI/227/04). Program obejmował cele i zadania krótkoterminowe przewidziane na okres 2004-2007 oraz cele i kierunki działania długoterminowe do 2015 r.

Niniejszy „Program Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017”, zwany dalej Programem stanowi drugą edycję dokumentu programowego określającego zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i jest aktualizacją dokumentu przyjętego w 2004 r.

Program przedstawia szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie Gminy, szczegółowo charakteryzuje wszystkie elementy środowiska oraz towarzyszące im zagrożenia. Przedstawia zagadnienia z zakresu ochrony powietrza, wód, powierzchni ziemi, środowiska akustycznego oraz zasobów przyrodniczych. Określa cele i priorytety ekologiczne w perspektywie do 2017 r. oraz prezentuje mechanizmy prawno-ekonomiczne niezbędne do osiągnięcia założonych celów.

Zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami zostały zawarte w odrębnym opracowaniu pod nazwą Planu Gospodarki Odpadami Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017.

Celem niniejszego opracowania jest konieczność ochrony środowiska lokalnego, w którym żyjemy i z którym związani jesteśmy kulturowo, społecznie i gospodarczo.

Ochrona środowiska przyrodniczego jest jedną z dróg prowadzących do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, czyli takiego rozwoju społeczno-gospodarczego, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zaspokajania potrzeb zarówno współczesnych i przyszłych pokoleń.

2 KONCEPCJA STRUKTURY PROGRAMU

Program ochrony środowiska jest opracowaniem kompleksowo przedstawiającym politykę ekologiczną gminy, będącym równocześnie aktualnym źródłem informacji o ekologicznych uwarunkowaniach gminy Kąty Wrocławskie, a także spisem konkretnych zadań i zaleceń dla organów gminy oraz wszystkich jednostek korzystających ze środowiska. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie. Głównym celem Programu jest przedstawienie polityki ekologicznej gminy Kąty Wrocławskie wraz z wynikającymi z niej celami, kierunkami działań i zadaniami.

Program określa:

1. Ogólną charakterystykę i ocenę zasobów oraz walorów środowiska przyrodniczego gminy
2. Stan i tendencje przeobrażeń środowiska przyrodniczego
3. Podstawowe źródła przeobrażeń środowiska przyrodniczego
4. Ograniczenia i szanse rozwoju gminy wynikające ze stanu i przeobrażeń środowiska łącznie z rankingiem zagrożeń ekologicznych
5. Cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska na następne lata w

- perspektywie średniookresowej
6. Zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne gminy Kąty Wrocławskie w zakresie ochrony środowiska
 7. Zestawienie kosztów realizacji programu i dokonanie oceny źródeł finansowania programu
 8. Harmonogram realizacji programu
 9. Metody kontroli, monitorowania skutków realizacji programu i oceny realizacji zamierzonych celów
 10. Uwarunkowania realizacyjne Programu, jego wdrożenie i monitoring

Tak ujęty Program będzie wykorzystywany jako:

- ✓ podstawowy dokument zarządzania gminy w zakresie ochrony środowiska,
- ✓ wytyczna do tworzenia programów operacyjnych i zawierania kontraktów z innymi jednostkami administracyjnymi i podmiotami gospodarczymi w działaniach związanych ze środowiskiem,
- ✓ przesłanka do konstruowania budżetu gminy i wieloletnich planów inwestycyjnych,
- ✓ płaszczyzna koordynacji i układ odniesienia dla innych podmiotów działających w sektorze ochrony środowiska oraz podstawa do ubiegania się o fundusze celowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej.

Program ochrony środowiska służyć będzie koordynacji działań związanych z ochroną środowiska w gminie. Jego funkcja polegała będzie na:

- ✓ działaniach edukacyjno - informacyjnych, przekazywaniu ogółowi społeczeństwa, zainteresowanym podmiotom gospodarczym i instytucjom informacji na temat zasobów środowiska przyrodniczego oraz stanu poszczególnych komponentów środowiska,
- ✓ wskazywaniu tzw. gorących punktów, czyli najważniejszych zagrożeń środowiska gminy i sposobów ich rozwiązywania, wytyczaniu priorytetów ekologicznych,
- ✓ promowaniu i wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju,
- ✓ koordynacji działań związanych z ochroną środowiska pomiędzy: administracją publiczną wszystkich szczebli, instytucjami i pozarządowymi organizacjami ekologicznymi oraz społeczeństwem gminy na rzecz ochrony środowiska,
- ✓ ułatwieniu władzom gminy wydawania decyzji określających sposób i zakres korzystania ze środowiska.

Przedstawione cele i działania posłużą do kreowania takich zachowań ogółu społeczeństwa gminy, które służyć będą ogólnej poprawie stanu środowiska przyrodniczego, polepszenia warunków życia i samopoczucia mieszkańców oraz wzmocnieniu walorów rekreacyjnych gminy.

Sam program nie jest dokumentem stanowiącym, ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

3 METODYKA TWORZENIA PROGRAMU

Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, polegającej na:

- ✓ **określeniu diagnozy stanu środowiska przyrodniczego** gminy, zawierającej charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną stanu;
- ✓ **określeniu kreatywnej części Programu** poprzez konkretyzację (uszczegółowienie) celów głównych oraz ich operacjonalizację w postaci

- sformułowania listy działań;
- ✓ **scharakteryzowaniu uwarunkowań realizacyjnych Programu w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych, źródeł finansowania, ocen oddziaływania na środowisko planowania przestrzennego;**
- ✓ **określeniu zasad monitorowania.**

Jako punkt odniesienia dla Programu ochrony środowiska przyjęto stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na terenie gminy Kąty Wrocławskie na dzień 31 grudnia 2009 r.

Źródłami informacji dla Programu były materiały Urzędu Gminy Kąty Wrocławskie, Starostwa Powiatowego we Wrocławiu, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, a także skorzystano z dostępnej literatury.

Zgodnie z wymaganiami ustawy Prawo ochrony środowiska i Wytycznymi do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym duży nacisk położono na proces opracowania programu i na elastyczność jego treści.

4 ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU

Założenia wyjściowe do opracowania programu ochrony środowiska opierają się na uwarunkowaniach, zarówno tych, które dotyczą wszystkich regionów i są uwarunkowaniami zewnętrznymi jak i tych, które wynikają z zamierzeń rozwojowych gminy, determinujących przyszły kształt rozwoju gospodarczego, społecznego a także środowiskowo-przestrzennego gminy Kąty Wrocławskie.

4.1 UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

4.1.1 Zasady polityki ekologicznej

Zasady polityki ekologicznej państwa są zasadami, na których oparta jest również strategia ochrony środowiska gminy Kąty Wrocławskie, a także dokumentów nadrzędnych do programu gminnego - program powiatowy oraz wojewódzki. Oprócz zasady zrównoważonego rozwoju jako nadrzędnej uwzględnione zostały zasady pomocnicze i konkretyzujące, m.in.:

Zasada prewencji, oznaczająca w szczególności: zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), recykling, czyli zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk, energii, wody i surowców ze ścieków i odpadów oraz gospodarcze wykorzystanie odpadów zamiast ich składowania, zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (tzw. dyrektywa IPPC), wprowadzanie prośrodowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnoświatowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000 i EMAS, programach czystszej produkcji i Odpowiedzialność i Troska itp.

Zasada zanieczyszczający płaci odnoszącą się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń. Odpowiedzialność tę ponosić powinny wszystkie jednostki użytkujące środowisko a więc także konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych.

Zasada integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczająca uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi.

Zasada regionalizacji, oznaczająca m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie.

Zasada subsydiarności, wynikająca m.in. z Traktatu o Unii Europejskiej a oznaczająca przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak, aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany.

Zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnosząca się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a następnie do oceny osiągniętych wyników a oznaczająca potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

4.1.2 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (NSRO) – Narodowa Strategia Spójności

Jest to dokument opracowany w celu realizacji w latach 2007-2013 na terytorium Polski polityki spójności Unii Europejskiej. NSRO prezentuje strategię rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, w tym cele polityki spójności w Polsce w latach 2007-2013 oraz określa system wdrażania funduszy unijnych w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013. Dokument został przygotowany w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego i zaakceptowany przez Komisję Europejską 9 maja 2007 r. Cel główny NSRO (Narodowej Strategii Spójności) to: tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Koszty realizacji NSRO wyniosą około 85,6 mld euro. NSRO wdrażane są poprzez programy operacyjne, m.in. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

4.1.3 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, zgodnie z projektem Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO) - stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w NSRO celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 roku.

Głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będzie 17 osi priorytetowych, m.in. w ramach osi II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.

Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko jest minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, który wykonuje swoje funkcje przy pomocy Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Zarządzającą przekaże realizację części swoich zadań Instytucjom Pośredniczącym, tj. ministrom właściwym.

4.2 UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

4.2.1 Uwarunkowania wewnętrzne wynikające ze Strategii rozwoju lokalnego gminy Kąty Wrocławskie

Dla Gminy Kąty Wrocławskie opracowano Strategię rozwoju lokalnego, w której określono katalog programów i cele strategiczne działań do 2020 r.

Tabela 4-1 Katalog programów z celami strategicznymi operacyjnymi Gminy Kąty Wrocławskie do 2020 r.

Lp	Program	Cel strategiczny	Cel operacyjny
1	Południowa strefa aktywności gospodarczej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzenie możliwości inwestowania w gminie. 2. Osiągnięcie zrównoważonego przestrzennego rozwoju gospodarczego gminy poprzez powstanie obszaru kreującego miejsca pracy w płd. części gminy (rejon Gniechowic) Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju. 2. Dostosowanie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy do wymogów rynku pracy. 3. Utrzymanie i akwizycja nowych innowacyjnych inwestycji zewnętrznych nie pogarszających stanu środowiska ekologicznego poprzez stałe podnoszenie atrakcyjności gminy – „korzyści zewnętrznych”. 4. Rozwój drobnej przedsiębiorczości szczególnie na obszarach wiejskich w oparciu o zasoby gminy. 5. Modernizacja rolnictwa w zakresie przetwórstwa. 6. Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie tworzenia miejsc pracy opartych o zaawansowane technologie.
2	Program promocji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej. 2. Stworzenie różnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku: <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. · Rozwinięta sieć nowoczesnych szerokopasmowych łączy internetowych pozwalająca na usprawnienie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju. 2. Dostosowanie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy do wymogów rynku pracy. 3. Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy. 4. Utrzymanie i akwizycja nowych inwestycji zewnętrznych nie pogarszających stanu środowiska ekologicznego poprzez stałe podnoszenie atrakcyjności gminy – „korzyści zewnętrznych”. 5. Rozwój drobnej przedsiębiorczości szczególnie na obszarach wiejskich w oparciu o zasoby gminy.

Lp	Program	Cel strategiczny	Cel operacyjny
3	Nowoczesne rolnictwo	<p>działania sfery gospodarczej (handlu i usług).</p> <p>3. Wspieranie działań proekologicznych.</p> <p>1. Stworzenie różnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. <p>2. Wspieranie działań proekologicznych.</p>	<p>1. Rozwój drobnej przedsiębiorczości szczególnie na obszarach wiejskich w oparciu o zasoby gminy.</p> <p>2. Modernizacja rolnictwa w zakresie przetwórstwa.</p>
4	Punkt informacyjno-doradczy	<p>1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej.</p> <p>2. Stworzenie różnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. <p>3. Wspieranie działań proekologicznych.</p>	<p>1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju.</p> <p>2. Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy.</p> <p>3. Utrzymanie i akwizycja nowych inwestycji zewnętrznych nie pogarszających stanu środowiska ekologicznego poprzez stałe podnoszenie atrakcyjności gminy – „korzyści zewnętrznych”.</p> <p>4. Rozwój drobnej przedsiębiorczości szczególnie na obszarach wiejskich w oparciu o zasoby gminy.</p>
5	Turystyka	<p>1. Awans cywilizacyjny - podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej.</p> <p>2. Stworzenie różnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. <p>3. Wspieranie działań proekologicznych</p>	<p>1. Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy</p> <p>2. Rozwój drobnej przedsiębiorczości szczególnie na obszarach wiejskich w oparciu o zasoby gminy</p>
6	Zagospodarowanie odpadów stałych	<p>3. Wspieranie działań proekologicznych</p> <p>Wspieranie działań proekologicznych</p>	<p>1. Popularyzacja działań proekologicznych w gminie</p> <p>2. Realizacja polityki zrównoważonego ekorozwoju</p>

Lp	Program	Cel strategiczny	Cel operacyjny
7	Gospodarka ściekami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej. 2. Stworzenie zróżnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku: <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju. 2. Utrzymanie i akwizycja nowych inwestycji zewnętrznych nie pogarszających stanu środowiska ekologicznego poprzez stałe podnoszenie atrakcyjności gminy – „korzyści zewnętrznych”.
8	Czysta woda	<ol style="list-style-type: none"> 1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej. 2. Stworzenie zróżnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku: <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju. 2. Modernizacja rolnictwa w zakresie przetwórstwa
9	Dostępny gaz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej. 2. Stworzenie zróżnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku: <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju. 2. Utrzymanie i akwizycja nowych inwestycji zewnętrznych nie pogarszających stanu środowiska ekologicznego poprzez stałe podnoszenie atrakcyjności gminy – „korzyści zewnętrznych”.
10	Wygodna i bezpieczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju. 2. Stała poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego 3. Utrzymanie i akwizycja nowych inwestycji zewnętrznych nie

Lp	Program	Cel strategiczny	Cel operacyjny
	komunikacja	<p>2. Stworzenie zróżnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. 	<p>poprawiających stanu środowiska ekologicznego poprzez stałe podnoszenie atrakcyjności gminy – „korzyści zewnętrznych”.</p>
11	Bezpieczeństwo publiczne - zintegrowane działania służb publicznych	1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej.	1. Stała poprawa bezpieczeństwa publicznego.
12	Nowoczesna oświata	1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej	1. Dostosowanie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy do wymogów rynku pracy.
13	Rozwój obiektów i działalności sportowo – rekreacyjno - kulturalnej	<p>1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej.</p> <p>2. Stworzenie zróżnicowanej i zrównoważonej terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej; · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy. 	<p>1. Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy.</p> <p>2. Rozwój drobnej przedsiębiorczości szczególnie na obszarach wiejskich w oparciu o zasoby gminy.</p>
14	Zdrowa społeczność lokalna	1. Awans cywilizacyjny – podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej	1. Rozwój jakości i ilości usług z zakresu opieki zdrowotnej i opieki społecznej.
15	Popularyzacja wiedzy ekologicznej w gminie	1. Wspieranie działań proekologicznych	<p>1. Popularyzacja działań proekologicznych w gminie</p> <p>2. Działania zmierzające do poprawy jakości powietrza w gminie</p> <p>3. Wspieranie inwestycji proekologicznych</p> <p>4. Realizacja polityki zrównoważonego ekorozwoju</p>
16	Rozwój infrastruktury	1. Awans cywilizacyjny 2. Stworzenie zróżnicowanej i zrównoważonej	1. Rozwój infrastruktury kulturalnej sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy

Lp	Program	Cel strategiczny	Cel operacyjny
17	turystycznej i popularyzacja walorów przyrodniczych Parku krajobrazowego „Dolina Bystrzy”	terytorialnej bazy ekonomicznej gminy odpowiadającej wyzwaniom XXI wieku: <ul style="list-style-type: none"> · Głównym źródłem miejsc pracy małe i średnie przedsiębiorstwa o niskiej uciążliwości ekologicznej · Efektywne rolnictwo wykorzystujące zasoby i atuty gminy 3. Wspieranie działań proekologicznych 1. Awans cywilizacyjny – podniesieniu standardu życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury technicznej i społecznej 2. Wspieranie działań proekologicznych	2. Rozwój drobnej przedsiębiorczości szczególnie na obszarach wiejskich w oparciu o zasoby gminy 3. Promocja walorów przyrodniczych gminy 4. Realizacja polityki zrównoważonego ekorozwoju

źródło: Strategia rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie do 2020 r.

4.3 MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

W Gminie Kąty Wrocławskie obowiązuje 126 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają 100% powierzchni terenu. Ponadto w trakcie sporządzania jest wiele zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które są widocznym przejawem proinwestycyjnego klimatu w Gminie.

4.4 ZMIANA UWARUNKOWAŃ PRAWNYCH

Zmiana uwarunkowań prawnych jest efektem dostosowania wielu krajowych przepisów prawnych i struktur organizacyjnych do przepisów i struktur Unii Europejskiej, zwłaszcza w dziedzinie ochrony przyrody i środowiska. Na szczeblu krajowym zostały wprowadzone nowe ustawy wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do ustanowionych przepisów.

4.5 OCENA DOTYCHCZASOWEJ POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA

Dotychczasowa polityka ochrony środowiska podlegała raportowaniu w przygotowywanych przez Burmistrza i przedstawianych Radzie Gminy Raportach z wykonania Gminnego Programu Ochrony.

Pierwszy Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie w latach 2004-2006 przedstawiono Radzie Miejskiej podczas sesji Rady w dniu 30 marca 2007 r. Natomiast drugi został przyjęty na sesji Rady Miejskiej 27 kwietnia 2010 r.

Szczegółową ocenę realizacji dotychczas obowiązującego Programu Ochrony Środowiska zawierają ww. Raporty. Należy podkreślić, iż cele postawione w Programie Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie są sukcesywnie realizowane.

Poniżej zestawiono wyszczególnienie wydatkowanych środków w latach 2007-2009 na cele związane z realizacją *Programu*.

Ponadto w 2010 r. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. na modernizację oczyszczalni ścieków w Jurczycach przekazał 7 305 037 zł.

Tabela 4-2 Wydatki środków finansowych na cele ochrony środowiska w Gminie Kąty Wrocławskie w latach 2007-2009

Źródło środków finansowych	2007	2008	2009
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	128 222	143 754	131 838
- gospodarka wodno-ściekowa	-	23 888	220
- gospodarka odpadami	39 970	37 194	39 973
- pozostałe	88 252	82 672	91 645
Budżet:			
- gospodarka wodno-ściekowa	2 971 500	2 294 200	619 800
ZPORR	9 063 700		
Razem wydatki	12 163 422	2 437 954	6 199 238

5 CHARAKTERYSTYKA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

5.1 POŁOŻENIE

Gmina Kąty Wrocławskie leży w powiecie wrocławskim (województwo dolnośląskie), usytuowanym w południowo-zachodniej części Polski, przy południowej granicy miasta Wrocławia. Województwo Dolnośląskie zajmuje powierzchnię 19 948 km² (6,4% terytorium Polski), co plasuje je na 7 miejscu w kraju. Dolny Śląsk zamieszkuje 2 877 tys. osób (dane Głównego Urzędu Statystycznego stan na 31.12.2008 r.), co stanowi 7,5% ludności Polski (5 miejsce).

Spśród różnych elementów określających położenie gminy Kąty Wrocławskie wymienić należy trzy główne: bezpośrednie sąsiedztwo z Wrocławiem, położenie w strefie najbardziej urodzajnych gleb na terenie Dolnego Śląska i usytuowanie w centralnej części gminy autostrady A4. Położenie w sąsiedztwie Wrocławia, a jednocześnie w strefie ważnych historycznie szlaków komunikacyjnych miało w przeszłości i odgrywa obecnie ważną rolę dla przeobrażeń i rozwoju gminy. Północna część obszaru gminy jest prawie płaska, południowa zaś lekko pofałdowana. Całkowita powierzchnia gminy Kąty Wrocławskie wynosi 176,5 km².

Rys. 5-1 gmina Kąty Wrocławskie na tle powiatu wrocławskiego [www.Kątywroclawskie.pl]

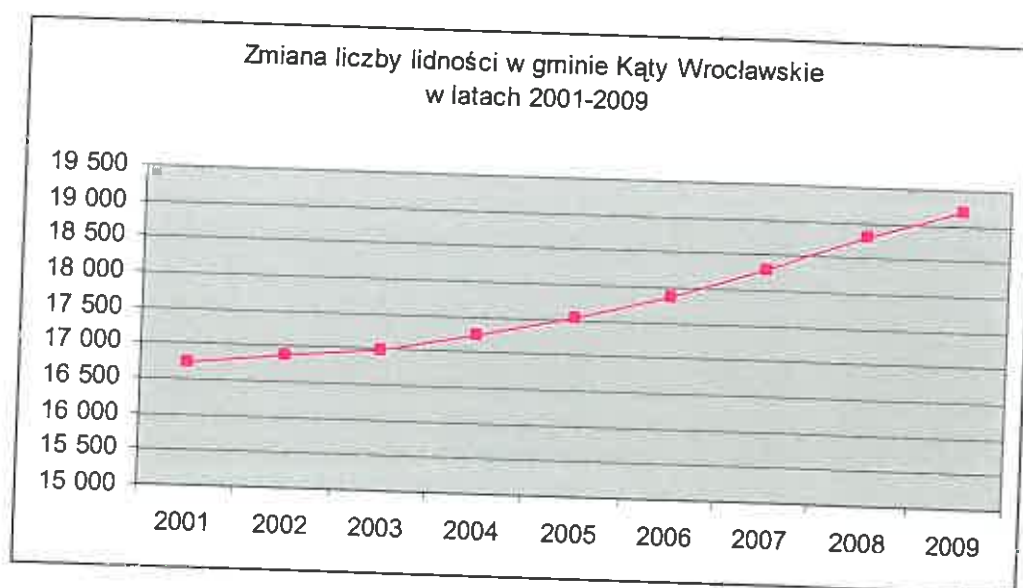
5.2 DEMOGRAFIA

Sieć osadniczą gminy tworzą miasto Kąty Wrocławskie i 36 sołectw. Układ osadniczy gminy Kąty Wrocławskie charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Pomimo położenia w niedalekim sąsiedztwie aglomeracji Wrocławia, gmina nie jest w bezpośrednim zasięgu czynników miastotwórczych i tworzy własny podregion społeczno-gospodarczy z centralnym

ośrodkiem – miastem Kąty Wrocławskie. Większość jednostek osadniczych wiąże swoje powstanie z rozwojem rolnictwa.

Tabela 5-1 Dynamika zmian liczby ludności miejscowości na terenie Gminy Kąty Wrocławskie w latach 2001-2009

rok	liczba ludności w gminie	ludność miasta	ludność terenów wiejskich
2001	16 716	5 218	11 498
2002	16 854	5 303	11 551
2003	16 990	5 348	11 642
2004	17 223	5 358	11 865
2005	17 516	5 389	12 127
2006	17 852	5 380	12 472
2007	18 278	5 392	12 886
2008	18 791	5 502	13 289
2009	19 178	5 655	13 523

Rys. 5-2 Dynamika zmian liczby ludności gminy Kąty Wrocławskie

Gmina liczy 19 178 mieszkańców (dane Urzędu Gminy Kąty Wrocławskie – stan na dzień 31 grudnia 2009 r.).

Liczba ludności Gminy rośnie od 1995 r. (zmiany w liczbie ludności w latach 2001-2009. przedstawia tabela 5-1. Przyrost liczby ludności związany jest wyraźnie z migracją ludności Wrocławia i osiedlaniu się w jej podmiejskich miejscowościach wiejskich w Gminie Kąty Wrocławskie.

5.3 GEOMORFOLOGIA I UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Obszar gminy położony jest na wysokości 120+220 m n.p.m. i stanowi część Równiny Wrocławskiej, która rozpościera się pomiędzy Pradolina Wrocławską a Przedgórzem Sudeckim. Przez jej obszar przepływają takie dopływy Odry jak: Oława, Ślęza i Bystrzyca, z czego przez teren gminy Kąty Wrocławskie w kierunku północno wschodnim przepływa Bystrzyca z dopływem Strzegomka. Równina Wrocławska charakteryzuje się płaskim ukształtowaniem terenu i dużą różnorodnością gleb oraz gruntów. Większość użytków

zielonych i prawie wszystkie lasy gminy, usytuowane są w dolinach rzek i zajmują niewielką powierzchnię – tylko ponad 7% powierzchni gminy.

Ze względu na wysoki wskaźnik bonitacji gleb (udział gruntów I-IV klasy wynosi ponad 97% powierzchni całej gminy) oraz szczególnie korzystne warunki do produkcji rolnej i wyposażenie w urządzenia infrastruktury rolnej, prawie cały obszar gminy podlega ochronie przed zainwestowaniem nierolniczym. Średnia bonitacja gleb ornych wynosi 75 punktów (kl. IIIa) a użytków zielonych 71 (kl. III). Występują następujące kompleksy gleb ornych: dominują pszenne dobre i bardzo dobre, żytni dobry oraz trwałe użytki zielone b. dobre i średnie w dolinach rzek.

W obrębie dolin rzecznych na terenie gminy występują lasy na siedliskach wilgotnych i mokrych zaliczanych do lasu wilgotnego, łęgowego, olsu i olsu jesionowego (dąb, jesion, olcha, jawor, topola, brzoza, świerk i sosna). Na terenie lasów śródpolnych i pozadolinnych (siedliska lasu świeżego i wilgotnego) dominują dęby, brzozy i świerki.

5.4 GEOLOGIA

Pod względem występujących typów genetycznych rzeźby terenu obszar gminy należy do zdegenerowanych wysoczyzn morenowych. Część gminy usytuowana jest w regionie Równiny Wrocławskiej, która nosi nazwę Wysoczyzny Średzkiej.

Wysoczyzna Średzka to wysoczyzna morenowo-sandrowa z ostańcami moren czołowych i kemów pomiędzy dolinami Kaczawy a Bystrzycy i jej dopływu Strzegomki. Występujące tu gleby należą do typu brunatnoziemnych i płowych słabogliniastych i gliniastych. w bezpośrednim sąsiedztwie Wysoczyzny Średzkiej położona jest Równina Kącka, której nazwa pochodzi od miejscowości Kąty Wrocławskie. Na jej obszarze występują żyzne gleby brunatne i czarnoziemy utworzone na warstwie lessu usytuowanej na osadach glacialnych i glaciofluwialnych. Poza tym na terenie gminy występują mady rzeczne w dolinach rzek.

5.5 KLIMAT

Zgodnie z podziałem rolniczo-klimatycznym Polski R. Gumińskiego obszar gminy Kąty Wrocławskie należy do dzielnicy wrocławskiej – najcieplejszej w Polsce. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu około 8,5°C. Początek robót polowych przypada przeciętnie na drugą dekadę marca, a okres wegetacyjny trwa 220-225 dni. Dni gorących (o maksymalnej temperaturze powyżej 25°C) rejestruje się tu średnio 30-35, z przymrozkami (o minimalnej temp. poniżej 0°C) poniżej 100, mroźnych (o maksymalnej temp. poniżej 0°C) poniżej 30, a bardzo mroźnych (o maksymalnej temp. do -10°C) 1-2 dni. Ostatnie przymrozki występują około 20 kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się około 50 dni, znikając przeciętnie do 25 marca. Jej średnia grubość maksymalna wynosi 10 cm, a najwyższa z maksymalnych do 40 cm.

5.6 INFRASTRUKTURA TECHNICZNO-INŻYNIERYJNA

5.6.1 Zaopatrzenie w wodę

Siec wodociągowa zapewnia dostawę wody do wszystkich miejscowości gminy. Woda pobierana jest z 8 ujęć wody podziemnej z trzecio i czwartorzędowych poziomów wodonośnych w ośmiu stacjach uzdatniania wody, w których uzdatnianie odbywa się przez filtrację na filtrach pospiesznych ciśnieniowych na złożu żwirowo-piaskowym lub piaskowo-katalitycznym.

Tabela 5-2 Lokalizacja SUW w Gminie Kąty Wrocławskie oraz ilość pobranej wody w latach 2007-2009 r.

Lokalizacja ujęcia	Rodzaj ujęcia	Ilość miejscowości podłączonych	Wydajność technologiczna, m ³ /h	Ilość pobieranej wody (m ³ /rok), 2007	Ilość pobieranej wody (m ³ /rok), 2008	Ilość pobieranej wody (m ³ /rok), 2009
Kąty Wrocławskie	Głębinowe	9	200	469 141	45 923	403 165
Gniechowice	Głębinowe	9	20	92 723	90 248	90 099
Sadków	Głębinowe	2	20	63 730	62 762	68 022
Kębłowice	Głębinowe	2	20	30 546	31 306	44 240
Bogaszowice	Głębinowe	5	16	37 465	42 303	47 955
Mokronos	Głębinowe	2	10	49 876	44 815	27 718
Pietrzykowice	Głębinowe	12	125	322 780	294 200	301 991
Smolec	Głębinowe	1	30	98 007	130 142	92 263

Tabela 5-3 Wykaz wybudowanych sieci wodociągowych w gminie Kąty Wrocławskie w latach 2007-2009

Lokalizacja wodociągu – miejscowość	2007	2008	2009
Bogdaszowice			209,85
Cesarzowice-Zybiszów	1142		
Kilianów		126	
Krzepków		2057,6	210,7
Małkowice		84	167,8
Mokronos Górny	531	85,5	3778
Mokronos Dolny	94	395,1	136
Pietrzykowice			615
Smolec	379,6	1943,35	3086,4
Sośnica			740,8
Zabrodzie	120	124,1	
Kąty Wrocławskie	1695	628,95	595,1
Razem	3867,6	5049,5	9539,65

Oprócz wyżej wymienionych układów wodociągowych wsie: Sokolniki, Szymanów, Górzyce oraz osiedle mieszkaniowe Spółdzielni Mieszkaniowej w Gniechowicach zaopatrywane są w wodę niezależnie. Miejscowość Szymanów zaopatrywana jest w wodę z gminy Mietków, a miejscowość Sokolniki z gminy Kostomłoty – dokonywany jest zakup wody. Wieś Górzyce i osiedle mieszkaniowe SM Gniechowice zasilane są z SUW SM Gniechowice.

W związku z rozwojem gminy i wzrostem ilości powstających budynków jedno i wielorodzinnych w latach 2007-2009 wybudowano 17,8 km nowej sieci. Szczegółowy wykaz powstałych sieci wodociągowej przedstawiono w tabeli 5-3.

Na koniec 2009 r. długość sieci wodociągowej wynosiła 179,6 km i podłączone zostały 3 943 budynki mieszkalne. w sumie ze wszystkich ujęć pobrano 1,075 mln m³ wody, w tym gospodarstwa indywidualne zużyły 604 tys. m³ wody.

5.6.2 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych

Skanalizowanie gminy dotyczy miejscowości: Kąty Wrocławskie (około 95% miasta), Sadowice, Sadkowa oraz Jurczyce (po trasie kolektora z Sadowic), Pietrzykowice, Smolec, Rybnica, Krzeptów, Sośnica. Na terenie miasta Kąty Wrocławskie cały czas prowadzone są prace mające na celu doprowadzenie kanalizacji do wszystkich budynków w mieście. Miasto Kąty Wrocławskie posiada mieszany system kanalizacji, tj. kanalizacja ogólnospławna oraz kanalizacja sanitarna – głównie na terenach nowych osiedli mieszkaniowych. Miejscowości Smolec, Rybnica, Pietrzykowice, Krzeptów, Sośnica zostały skanalizowane w ramach kanalizacji północ finansowanej przez Gminę Kąty Wrocławskie.

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, funkcjonująca od 1995 r., zlokalizowana jest na północ od miasta w obrębie wsi Wszemiotowice – Jurczyce (przepustowość projektowana oczyszczalni wynosi: $Q_{\max d} = 3\,350,0 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{śrd}} = 2\,745,0 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\max h} = 217,3 \text{ m}^3/\text{h}$, przepustowość według pozwolenia wodno prawnego: $Q_{\max d} = 2\,400 \text{ m}^3/\text{d}$). Stopień obciążenia oczyszczalni ścieków wynosi 62,5%. Około 500 m przed oczyszczalnią, znajduje się zbiornik retencyjny o wymiarach 21,5 m x 53,0 m i średniej głębokości 1,5 m oraz przepompownia ścieków. Przy opadach w pierwszej kolejności wykorzystywana jest retencja kanałowa, a następnie zbiornik retencyjny. Podczas trwania opadów długotrwałych oczyszczane mechanicznie ścieki ze zbiornika odpływają do rzeki Bystrzycy, a po ustaniu opadów zawartość zbiornika spływa do komory przelewowej kanału i dalej do przepompowni, skąd zostaje przetłoczona na oczyszczalnię. Do oczyszczalni ścieków dopływają ścieki sanitarne pochodzące z części wsi Jurczyce, Sadków Sadowice, Pietrzykowice, Rybnica, Smolec, Krzeptów, Kąty Wrocławskie. Odprowadzenie ścieków oczyszczonych odbywa się kanałem do rzeki Bystrzycy. Pozostałe miejscowości znajdujące się w obrębie gminy Kąty Wrocławskie nie posiadają systemowych urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Istnieją jedynie odcinki kanalizacji deszczowej, odprowadzającej wody opadowe do cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych. Na terenie oczyszczalni ścieków zlokalizowany jest punkt zlewny ścieków, do którego dowożone są taborem wozów asenizacyjnych ścieki z terenu gminy.

Sieć kanalizacyjna jest sukcesywnie rozbudowywana i na koniec 2009 roku jej długość wynosiła 92 km, do sieci podłączonych było 1614 budynków.

5.6.3 Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy w gaz z instalacji przewodowej zaopatrywani są odbiorcy w miejscowościach: Kąty Wrocławskie, Smolec, Nowa Wieś Kącka, Mokronos Górny i Krzeptów.

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia (gaz ziemny):

- ✓ śr. 300 mm Zdieszowice – Wrocław Ołtaszyn – Szewce,
- ✓ śr. 3 000 mm Ołtaszyn – Szewce,
- ✓ śr. 200 mm Ołtaszyn – Załęczce,
- ✓ śr. 100 mm doprowadzający gaz do stacji redukcyjno-pomiarowej w Kątach Wrocławskich.

Na terenie gminy występuje sieć gazowa wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia oraz stacje redukcyjno – pomiarowe I^o i II°. Stacje redukcyjne i stopnia zlokalizowane są w Kątach Wrocławskich (2 stacje), Smolcu i Krzeptowie. Gazociągi średniego i niskiego ciśnienia znajdują się w miejscowościach: Kąty Wrocławskie, Smolec, Nowa Wieś Kącka. Stacje redukcyjno – pomiarowe II stopnia zlokalizowane są na terenie Kątów Wrocławskich (2 stacje) i Smolca. Dolnośląski Zakład Gazowniczy posiada nieograniczone możliwości w zakresie zaspokojenia potrzeb na paliwo gazowe na terenie Gminy Kąty Wrocławskie – dotyczy to odbiorców indywidualnych jak i przemysłowych (po przeprowadzeniu niezbędnych inwestycji). Aktualnie w gminie Kąty Wrocławskie sieć gazowa niskiego ciśnienia zasila odbiorców w miejscowościach Kąty Wrocławskie, Nowa Wieś Kącka i Smolec, zaś średniego ciśnienia w Mokronosie Górnym, Smolcu i Krzeptowie

Kąty Wrocławskie:

Na terenie miasta znajdują się 2 stacje redukcyjno – pomiarowe gazu II°:

- ✓ stacja o przepustowości $Q = 800 \text{ m}^3/\text{h}$ zlokalizowana na terenie Rozdzielni Gazu przy ul. Popiełuszki,
- ✓ stacja o przepustowości $Q = 650 \text{ m}^3/\text{h}$ zlokalizowana przy ul. Roślinnej.

Odbiorcy gazu zasilani są z sieci rozdzielczej niskiego ciśnienia, która jest dobrze rozwinięta na całym obszarze miasta. w szczytowych warunkach poboru gazu stacje te są w stanie przepuścić $12,7 \text{ mln m}^3$ gazu. w okresach szczytowych poborów gazu nie występują ponadnormatywne spadki ciśnienia na końcówkach sieci.

Nowa Wieś Kącka:

Sieć zasilana jest ze stacji redukcyjno – pomiarowej I^o zlokalizowanej w mieście Kąty Wrocławskie. Dostawa gazu odbywa się z sieci rozdzielczej średniego ciśnienia z zastosowaniem reduktorów domowych.

Smolec:

Gaz dostarczany jest z sieci niskiego i średniego ciśnienia. Sieć gazowa niskiego ciśnienia jest dobrze rozbudowana i obejmuje swoim zasięgiem wszystkie rejony tzw. starej części Smolca. w okresach szczytowych poborów gazu nie występują ponadnormatywne spadki ciśnienia na końcówkach sieci (stacja w tych warunkach jest w stanie dostarczyć $5,3 \text{ mln m}^3$ gazu w ciągu roku). Występująca na terenie wsi sieć gazowa średniego ciśnienia służy do przesyłu gazu między stacją redukcyjno – pomiarową I^o Krzeptów a stacją II° zasilającą sieć gazową niskiego ciśnienia oraz do zasilania w gaz odbiorców nowej zabudowy mieszkaniowej znajdującej się we wschodniej części wsi Smolec.

5.6.4 Energia elektryczna

Aktualnie wszystkie miejscowości na terenie gminy Kąty Wrocławskie są zelektryfikowane. Wykazywane są jednak nieznaczne niedobory energii, co wynika z przyłączania się nowych odbiorców zarówno indywidualnych jak i przemysłowych. Na terenie gminy znajduje się Główny Punkt Zasilania 110/20 kV – R199 (zlokalizowany w Katach Wrocławskich) o mocy 26 MVA (dwa transformatory o mocy 16 MVA). w planach jest modernizacja GPZ – wymiana rozdzielni na 20 kV.

Przez teren gminy przechodzą napowietrzne linie wysokich napięć:

- ✓ linia 110 kV S-104 relacji GPZ Klecina R-1 – GPZ Pawłowice R-9;
- ✓ linia 110 kV S-173 relacji GPZ Klecina R-1 – GPZ Bielany Wrocławskie R-122;
- ✓ linia 220 kV D-205 relacji GPZ Klecina R-1 – GPZ Świebodzice.

Sieć linii średniego napięcia 20 kV jest dobrze rozwinięta, w większości napowietrzna, skablowane są krótkie odcinki w bezpośrednim sąsiedztwie stacji, tj. L- 272, L-283, L-286, L-288, L-300, L-311, L- 273, L-274, L-275, L-277, L-308, L-309.

Wymienione linie średniego napięcia posiadają rezerwowe moce przesyłowe wystarczające na pokrycie potrzeb na cele bytowo-komunalne. Przesyłanie energii odbiorcom następuje liniami niskich napięć (napowietrznymi lub kablowymi) przez stacje transformatorowe 20/0,4 kV, z których większość stanowią stacje wieżowe w wykonaniu napowietrznym.

5.6.5 Sieć telefonii przewodowej i komórkowej**Sieć telefonii przewodowej**

Mimo bardzo szybko rozwijającej się sieci telefonii komórkowej sieć telefonii przewodowej w Gminie Kąty Wrocławskie rozwija się i posiada 308 abonentów na 1000 mieszkańców. Operatorzy sieci przewodowej na terenie gminy to Telekomunikacja Polska S.A. oraz DIALOG S.A. w związku z instalowaniem przez obydwóch operatorów nowoczesnych

central cyfrowych na terenie gminy świadczone są usługi związane z dostarczaniem indywidualnego (standardowego) dostępu do Internetu jak i w szczególnych przypadkach szerokopasmowego dostępu do Internetu. Zwiększenie udziału w rynku telekomunikacyjnym szerokopasmowego dostępu do Internetu, dzięki przygotowywanym uregulowaniom prawnym może stać się dodatkowym impulsem do rozwoju i poprawy infrastruktury technicznej sieci teleinformatycznych obydwu operatorów. Ponadto dzięki zastosowaniu nowoczesnego sprzętu umożliwione zostało korzystanie z usługi ISDN (od Integrated Services Digital Network, czyli sieć cyfrowa z integracją usług) między innymi w miejscowościach: Kąty Wrocławskie, Kozłów, Nowa Wieś Kącka, Gadów, Jaskotle, Kilianów, Pełcznica, Sokolniki, Szymanów, Wszemilowice.

Sieć telefonii komórkowej

Gmina Kąty Wrocławskie posiada dobre pokrycie sieci zarówno przez dostawcę Polkomtel S.A. PLUS GSM jak i dostawcę ERA GSM. Funkcjonujące na terenie gminy sieci działają w systemie GSM 900/1800. w części gminy położonej w bezpośredniej bliskości Wrocławia możliwy jest kontakt poza terenem zabudowanym z siecią GSM 1800, której dostawcą jest Centertel S.A. (sieć IDEA Centertel). Ponadto Centertel jest dostawcą usługi analogowej sieci komórkowej, która pokrywa cały obszar gminy. Dzięki tak dobremu pokryciu nie ma problemu w dostawie wszystkich usług świadczonych przez sieć telefonii komórkowej (z wyłączeniem sieci IDEA) na całym terenie gminy.

5.7 GOSPODARKA, W TYM ROLNICTWO

Władze gminy Kąty Wrocławskie realizują przejrzystą politykę inwestycyjną, otwartą na rozwiązania wpisujące się w opracowaną i konsekwentnie realizowaną strategię rozwoju. To przemyślany i w szczegółach dopracowany wieloletni plan działania, który w sposób znakomity podkreśla walory gminy oraz wykorzystuje sąsiedztwo wielkiej aglomeracji wrocławskiej. Wykorzystanie bliskiego sąsiedztwa Wrocławia przynosi obecnie i będzie przynosić w przyszłości gminie ogromne korzyści.

Wrocław nie dysponuje już większymi obszarowo terenami inwestycyjnymi, a walory gminy Kąty Wrocławskie nabierają obecnie szczególnego znaczenia. Dodatkowym atutem położenia jest również bliskość autostrady A4, która niemal przebiega przez środek gminy. z tych walorów władze gminy zamierzają korzystać, opierając na tej podstawie strategię rozwoju na najbliższe lata.

Z danych statystycznych Urzędu Gminy Kąty Wrocławskie wynika, że w Gminie występuje tendencja wzrostowa jeżeli chodzi o liczbę podmiotów, które zarejestrowały działalność na jej obszarze: w 2005r. – 1491 podmioty a na koniec 2008 r. ilość podmiotów wynosiła 1856.

Tabela 5-4 Liczba podmiotów gospodarczych w wybranych sekcjach w Gminie Kąty Wrocławskie w 2008 roku

Sekcja	2008
Handel i naprawy	537
Obsługa nieruchomości i firm	290
Budownictwo	319
Przemysł	166
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	146
Pośrednictwo finansowe	65
Hotele i restauracje	29
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do najważniejszych zakładów w gminie Kąty Wrocławskie należą:

- ✓ w Kątach Wrocławskich:
 - CeDo Sp. z o.o,
 - „Grupa Schneider-Systemy Budowlane” Sp. z o.o.
 - Stemman Polska Sp. z o.o.
 - Schavemaker Invest Sp. z o.o.
 - Torf Corporation
 - PPW ARAJ sp. z o.o
 - Cabinplant sp. z o.o
 - Peri Polska sp z o.o.
 - Georg Utz Sp. z o.o.
 - WUZETMOT
 - Biedronka
- ✓ w Pietrzykowicach:
 - Tiner Polska Sp. z o.o.
 - Sanbet Fabryka Betonu
 - Radiotechnika Marketing
 - Tabiplast
 - Chomar sp. z o.o
 - Volvo Polska Sp. z o.o.
 - SCANIA POLSKA S.A.
- ✓ w Nowej Wsi Wrocławskiej:
 - Buderus technika Grzewcza
 - Bruno Tassi sp. z o.o.
 - Pruszyński P.G. sp. z o.o.
 - Einhel Polska sp. z o.o.
 - Michael Huber Polska sp. z o.o.

Producent rolny:

- ✓ "Hedro Farms Polska" Sp. z o.o. w Sadkowie.

Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój rolnictwa w gminie Kąty Wrocławskie jest przede wszystkim duża przydatność rolnicza gleb na terenie gminy. 84,5% gruntów ornych należy do najlepszych, pszennych kompleksów rolniczej przydatności gleb:

- ✓ pszennego bardzo dobrego – 23,0%,
- ✓ pszennego dobrego – 47,6%,
- ✓ pszennego wadliwego – 13,9%.

Pod względem gleboznawczej klasyfikacji gruntów na terenie gminy Kąty Wrocławskie dominują gleby zaliczane do III klasy bonitacyjnej. Pod względem gleboznawczym na terenie gminy Kąty Wrocławskie wśród gruntów ornych dominują grunty zaliczane do klas bonitacyjnych IIIa i IIIb – 54,6%. Udział klas I i II wynosi 21,6%, a klas IVa i IVb – 20,8%. Grunty orne najgorszych klas V i VI stanowią zaledwie 3% powierzchni gruntów ornych w gminie. Wśród użytków zielonych dominują grunty klasy III – 52,2%. Znaczący udział mają także użytki klasy IV – 27,0% oraz klasy II – 11,9%.

Największy udział gleb zaliczanych do wysokich klas bonitacyjnych (powyżej 80%) występuje w obrębach położonych w północno-wschodniej części gminy, najniższy – w obrębach w północno-zachodniej części (Bogdaszowice, Romnów, Stoszyce i Wszemiłowice-Jurczyce).

Wśród użytków gruntowych w gminie Kąty Wrocławskie dominują użytki rolne – 13 786,47 ha, co stanowi 81,3% ogólnej powierzchni gminy. Lasy i zadrzewienia o powierzchni 1 331,01 ha stanowią 7,9% powierzchni gminy natomiast pozostałe formy użytkowania zajmują 10,8% powierzchni, na co składają się:

- ✓ wody – 266,69 ha (1,6%),
- ✓ tereny zabudowane – 614, 14 ha (3,6%),

- ✓ drogi – 615,59 ha (3,6%),
- ✓ nieużytki – 94,46 ha (0,6%),
- ✓ pozostałe – 245,70 ha (1,4%).

Najwięcej użytków rolnych, ponad 90%, znajduje się w obrębach: Kębłowice, Strzegonowice, Wojtkowice i Zabrodzie. Niski udział użytków rolnych wahających się od 54% do 58% mają miejscowości Krobielowice, Krzeptów i Skalka. Największy udział terenów zabudowanych występuje we wsiach Gadów, Jaskotle, Mokronos Dolny, Mokronos Górny – Zybiszów, Nowa Wieś Wrocławska, Pietrzykowice i Smolec. Związane jest to z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego na tym obszarze.

Grunty orne stanowią największy odsetek użytków rolnych na terenie gminy Kąty Wrocławskie – ponad 75%. Niski udział gruntów ornyczych w użytkach rolnych (poniżej 80%) występuje w pięciu obrębach: Kębłowice, Mokronos Dolny, Bogdaszowice, Samotwór, Wszemiłowice-Jurczyce. w obrębach tych niski odsetek gruntów ornyczych rekompensowany jest przez wysoki udział sadów lub najwyższy w gminie odsetek użytków zielonych. Część użytków rolnych (390,55 ha, stanowiące 2,8% ogólnej ich powierzchni) nie jest obecnie użytkowana. Odłogi nie występują w pięciu obrębach: Cesarzowice, Czernczyce, Sadków, Strzegonowice i Wojtkowice. w strukturze własności gruntów w gminie Kąty Wrocławskie dominuje sektor prywatny – 11 313,90 ha (66,7% obszaru gminy). Największy udział mają tutaj prywatne gospodarstwa rolne (8 674,55 ha – 51,5% powierzchni gminy). Sektor spółdzielczy dysponuje na terenie gminy arealem 497,27 ha – 2,9% powierzchni gminy, natomiast sektor publiczny – 5 640,16 ha, czyli 33,3% powierzchni gminy.

Gruntami sektora publicznego dysponują:

- ✓ Agencja Nieruchomości Rolnych – 3 038,48 ha (17,9% powierzchni),
- ✓ Państwowe Gospodarstwo Leśne – 1 209,49 ha (7,2% powierzchni),
- ✓ własność komunalna – 464,48 ha (2,7% powierzchni),
- ✓ pozostali użytkownicy – 927,71 ha (5,5% powierzchni)

Wysoki udział sektora publicznego w strukturze władania gruntami występuje w obrębach: Zabrodzie (71,6%), Kębłowice (69,5%), Sadków (66,9%), Krzeptów (66,1%) oraz Górzycy (62,4%). Bardzo niski udział sektora publicznego (poniżej 20%) występuje w piętnastu obrębach rozmieszczonych wzdłuż północno-zachodniej i północno-wschodniej granicy gminy.

Zgodnie z danymi posiadanymi przez Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie w gminie funkcjonuje 1 586 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 5,97 ha gruntów własnych i dzierżawionych. Średnia powierzchnia gospodarstwa w poszczególnych obrębach jest bardzo zróżnicowana i waha się od 2,24 ha w obrębie Smolec do 72,00 ha w miejscowości Kębłowice. Najwięcej gospodarstw funkcjonuje w obrębach: Smolec (156), Bogdaszowice (113) oraz Gniechowice (111).

Na terenie gminy znajduje się 8 gospodarstw bardzo dużych o średniej powierzchni 138,40 ha. z racji skali produkcji oraz bazowania na pracy najemnej, gospodarstwa te mają charakter przedsiębiorstw rolnych, a nie gospodarstw rodzinnych.

Gospodarstwa o powierzchni ponad 100 ha stanowią zaledwie 0,5% ogólnej liczby gospodarstw, dysponują jednak 11,7% ziemi użytkowanej przez rolników indywidualnych. Gospodarstw bardzo małych o powierzchni poniżej 5 ha jest w gminie 1 045, ich średnia powierzchnia wynosi 1,90 ha. Stanowią one 65,9% ogólnej liczby gospodarstw i użytkują zaledwie 21% gruntów. Gospodarstwa rolne, które można uznać za duże (od 15 do 100 ha) użytkują 2 896,13 ha, co stanowi 30,6% gruntów. Gospodarstw dużych na terenie gminy jest 100 (6,3% ogólnej liczby gospodarstw), ich średnia powierzchnia to 28,96 ha. Gospodarstwa duże i bardzo duże użytkują 42,3% gruntów będących w dyspozycji gospodarstw indywidualnych.

5.8 TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Drogi

Drogi o największym znaczeniu dla komunikacji ponad lokalnej to drogi krajowe i wojewódzkie:

- ✓ autostrada A4 Wrocław – Legnica – Krzywa przebiegająca równoleżnikowo przez teren gminy, długość odcinka 20,50 km;
- ✓ droga krajowa nr 35 Wrocław – Wałbrzych – Jelenia Góra, przebiegająca przez południowo-wschodnią część gminy, przez miejscowość Gniechowice, długość odcinka 11,35 km;
- ✓ droga wojewódzka nr 346 relacji granica gminy – Pełcznica – Kąty Wrocławskie – Krobielowice – Gniechowice – granica gminy (w stronę Kobierzyc), długość odcinka 18,84 km;
- ✓ droga wojewódzka nr 347 relacji A4 - Kąty Wrocławskie – Sośnica – Sadków – Pietrzykowice – Jaszkiel – Casarzowice – Mokronos Dolny – Wrocław, długość odcinka 15,13 km;
- ✓ droga wojewódzka nr 362 relacji Kąty Wrocławskie – Wszemiłowice – Stoszyce – Romnów – Skalka - Samotwór – Wrocław, długość odcinka 12,60 km;
- ✓ droga wojewódzka nr 370 relacji Mokronos Dolny – Mokronos Górny - Smolec, długość odcinka 4,26 km.

Drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy Kąty Wrocławskie to:

- ✓ Nr 1606D – relacji Pełcznica – granica gminy (w kierunku Chmielowa);
- ✓ Nr 1950D – relacji Pietrzykowice – A4 – Biskupice Podgórne – Małuszów;
- ✓ Nr 1970D – relacji droga Nr 347 – Baranowice – Bli – Biskupice Podgórne – Tyniec Mały;
- ✓ Nr 1974D – relacji Gniechowice – Krzyżowice;
- ✓ Nr 1978D – relacji Zachowice – Siedlakowice;
- ✓ Nr 2000D – relacji Kąty Wrocławskie – A4 – Kilianów – skrzyżowanie Piława/ Kamionna;
- ✓ Nr 2002D – relacji Piława/ Kamionna – Kamionna – Czerneczyce – Mirosławice;
- ✓ Nr 2009D – relacji Kąty Wrocławskie – dojazd do bocznic PKP Kąty Wrocławskie;
- ✓ Nr 2010D – relacji Kąty Wrocławskie – Nowa Wieś Kącka – Stróża;
- ✓ Nr 2014D – relacji Pełcznica – Piotrowice;
- ✓ Nr 2016D – relacji Sośnica – Różaniec – Strzeganiowice – Małuszów;
- ✓ Nr 2017D – relacji od drogi Wszemiłowice – Stoszyce – Sadowice- stacja PKP;
- ✓ Nr 2018D – relacji Skalka – Małkowice – Sadków;
- ✓ Nr 2020D – relacji granica gminy – Bogdaszowice – Skalka
- ✓ Nr 2021D – relacji Skalka – Krzeptów;
- ✓ Nr 2022D – relacji Smolec – Pietrzykowice;
- ✓ Nr 2024D – relacji Cesarzowice – Zabrodzie – granica gminy;
- ✓ Nr 2026D – relacji Nowa Wieś Wrocławska – Zabrodzie (droga gruntowa).

Rada Powiatu Wrocławskiego w dniu 3 września 2008 roku podjęła Uchwałę nr XIII/130/08 „w sprawie pozbawienia dróg położonych na terenie Gminy Kąty Wrocławskie kategorii dróg powiatowych”. Należą do nich następujące drogi, które z dniem 1 stycznia 2009 roku stały się drogami gminnymi:

- ✓ Nr 2004D – relacji Zachowice – Stradów;
- ✓ Nr 2011D – relacji Pełcznica – Kozłów – Sokolniki;
- ✓ Nr 2012D – relacji Sokolniki – Nowa Wieś Kącka;
- ✓ Nr 2013D – relacji Kozłów granica powiatu;
- ✓ Nr 2015D – relacji Pełcznica – Wszemiłowice;
- ✓ Nr 2019D – relacji Kębłowice – Smolec;
- ✓ Nr 2023D – relacji Pietrzykowice – Rybnica;
- ✓ Nr 2027D – relacji Zachowice – ul. Słoneczna;
- ✓ Nr 2080D – relacji granica powiatu – Sokolniki – granica powiatu.

Pozostałe drogi na terenie Gminy Kąty Wrocławskie należą do kategorii dróg gminnych (głównie kategoria „L” – do obsługi lokalnej o małym ruchu oraz kategorii „D” – stanowiące dojazdy do pól). Łączna długość dróg gminnych wynosi 82,89 km (drogi gminne pozamiejskie – 75,05 km oraz drogi gminne miejskie – 7,84 km).

Komunikacja

Przez teren gminy przebiega trasa kolejowa relacji Wrocław – Jelenia Góra. Na stacji w Kątach Wrocławskich zatrzymują się pociągi wszystkich relacji, natomiast na stacjach w Smolcu i Sadowicach jedynie pociągi osobowe. Transport kolejowy jest bardzo wygodnym środkiem komunikacji dla mieszkańców Katów Wrocławskich, którzy pracują we Wrocławiu.

Na terenie gminy nie ma głównego węzła komunikacyjnego, jednak w jej granicach znajduje się wiele tras przelotowych autobusów dalekobieżnych. Ruch tych autobusów odbywa się autostradą A – 4, a ze względu na bliskość Wrocławia, żadne z takich połączeń nie ma przystanku na terenie gminy. z drugiej strony przez teren gminy przebiega przelotowy ruch autobusowy obejmujący zasięgiem powiaty: wrocławski, średzki i świdnicki. Wszystkie połączenia biegną z Wrocławia w kierunku Środy Śląskiej, Sobótki i Świdnicy.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy znajduje się lotnisko Strachowice, na terenie, którego działa międzynarodowy port lotniczy "Port Lotniczy Wrocław S.A." im. Mikołaja Kopernika. Natomiast w gminie Sobótka w Mirosławicach (przy granicy gminy Kąty Wrocławskie) działa lotnisko Aeroklubu Dolnośląskiego dysponujące pasami startowymi - trawiastymi. Lotnisko ma charakter sportowo-rekreacyjny. Na teren gminy Kąty Wrocławskie istnieje możliwość przedłużenia pasów startowych, jeśli będą tego wymagały warunki techniczne, w związku z planowaną jego rozbudową i modernizacją.

5.9 INFRASTRUKTURA OŚWIATOWA, KULTURALNA, SPOŁECZNA I ZDROWOTNA

Na terenie Gminy Kąty Wrocławskie funkcjonują placówki będące jednostkami organizacyjnymi Gminy:

- ✓ 2 przedszkola publiczne:
 - Przedszkole Samorządowe w Kątach Wrocławskich,
 - Przedszkole Samorządowe w Smolcu,
- ✓ 7 szkół podstawowych
 - Szkoła Podstawowa nr 1 w Kątach Wrocławskich
 - Szkoła Podstawowa nr 2 w Kątach Wrocławskich
 - Szkoła Podstawowa w Gniechowicach
 - Szkoła Podstawowa w Małkowicach
 - Szkoła Podstawowa w Sadkowie
 - Szkoła Podstawowa w Smolcu

Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Zachowicach

- ✓ 2 gimnazja
 - Gimnazjum w Kątach Wrocławskich
 - Gimnazjum w Jaskotlu,

Ponadto, na obszarze gminy funkcjonują również szkoły podlegające samorządowi powiatowemu:

- ✓ Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Kątach Wrocławskich.

5.10 TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina Kąty Wrocławskie stanowi miejsce atrakcyjne dla turystów także ze względu na walory krajobrazowe. Znajdują się tu liczne pomniki przyrody, Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy. w ostatnich latach rozrosła się baza noclegowa, stwarzająca warunki dla rozwoju turystyki nie tylko „weekendowej”. Obecnie na terenie gminy znajduje się 6 obiektów

noclegowych. Ponadto na terenie gminy znajdują się 4 gospodarstwa agroturystyczne oraz prywatne kwatery oferujące noclegi i wyżywienie. Na terenie Gminy znajduje się pole golfowe oraz Rycerski Klub Golfowy Krobielowice organizujący liczne turnieje golfowe. Do najbardziej znaczących należą Otwarte Mistrzostwa Wrocławia oraz Klubowe Grand Prix. Pole znajduje się na terenach należących do obiektu zabytkowego Pałacu Krobielowice, w którym funkcjonuje również hotel. Opis funkcjonowania klubu oraz wyniki zawodów i inne informacje uzyskać można na klubowej stronie internetowej znajdującej się pod adresem www.golfclub.com. w gminie znajduje się także Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. w ośrodku działają następujące sekcje i zespoły sportowe.

Na terenie gminy nie ma wydzielonych i urządzonych ścieżek rowerowych. Są jedynie ścieżki rowerowe polecane przez Dolnośląskie Towarzystwo Cyklistów, które przechodzą przez fragment Gniechowic. Na terenie gminy wyznaczone są cztery szlaki rowerowe o zróżnicowanym stopniu trudności, wiodące wśród zabytków historycznych i „Dolinę Bystrzycy”. Atrakcyjność turystyczna i poznawcza (historyczna) terenów należących do Gminy Kąty Wrocławskie propaguje się między innymi dzięki popularyzacji wytyczonych następujących szlaków turystycznych :

- ✓ niebieski - łączący miasto Wrocław (Muchobór Wielki) z Parkiem Krajobrazowym "Dolina Bystrzycy", a docelowo z "Ślęzańskim Parkiem Krajobrazowym". Przechodzi kolejno przez następujące miejscowości gminy: Smolec, Rybnica, Sadków, Róaniec, Sośnica – Cegielnia, Krobielowice, Zachowice.
- ✓ zielony - łączący miasto Kąty Wrocławskie z Leśnicą (Wrocław), Mrozowem, Środa Śląska, Lubiążem i Wołowem. Przechodzi kolejno przez następujące miejscowości gminy: Kąty Wrocławskie, Sośnica, Sadowice, Małkowice, Romnów, Bogdaszowice, Samotwór.
- ✓ żółty - łączący Brzezinkę Średzką, przez zachodnią część Wrocławia z gminą Kąty Wrocławskie, północną częścią gminy Żórawina i Siechnice, a następnie z gminą Czernica gdzie kończy się w okolicy jeziora Panieńskiego. Przechodzi kolejno przez następujące miejscowości gminy: Samotwór, Skalka, Kębłowice, Smolec, Jasz kotle, Pietrzykowice - Restauracja "Relaks".
- ✓ projektowany - łączący miasto Kąty Wrocławskie przez dolinę Bystrzycy ze zbiornikiem retencyjnym w Mietkowie.

5.11 TERENY CHRONIONE I OBSZARY NATURA 2000

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie znajduje się 5 dębów szypułkowych zarejestrowanych jako pomniki przyrody, ich lokalizację wskazano w poniższej tabeli.

Tabela 5-5 Wykaz pomników przyrody w Gminie Kąty

lp.	nazwa pomnika przyrody	lokalizacja	liczba
1.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obw. 452 cm	Smolec, ul. Kościelna, na zapleczu ogrodu szkolnego	1
2.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obw. 426 cm	Gniechowice w parku Dworskim	1
3.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obw. 384 cm	Gniechowice dz. Nr 10 AM 2	1
4.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obw. 489 cm	Gniechowice dz. Nr 720 AM 2	1
5.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obw. 394 cm	Gniechowice dz. Nr 720 AM 2	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Kolejną formą ochrony przyrody zlokalizowaną na terenie gminy jest użytek ekologiczny „Stara piaskownia” położony we wsi Skalka. Jest to sztucznie utworzony zbiornik wodny z wyspą pośrodku. Jest to miejsce występowania, żerowania i rozrodu bardzo cennych przyrodniczo i ginących gatunków. Do najcenniejszych należy zaliczyć: traszkę grzebieniastą (gatunek wyszczególniony w czerwonej księdze podlegający bezwzględnej ochronie), ropuchę zieloną, zaskrońca zwyczajnego, jaszczurkę zwinkę oraz jaszczurkę żyworodną.

Do cennych gatunków należy zaliczyć ssaki: borsuki, ryjówki, jeże oraz ptaki: rokitniczkę, białorzyskę i trzcinniczkę. Na stromych brzegach znajdującego się tam zbiornika wodnego gnieźdzą się jaskółki brzegówki. Jest to teren chętnie odwiedzany przez dzieciota zielonego, sowy i ptaki drapieżne.

Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy to kolejny teren utworzony w ramach systemu obszarów chronionych. **Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy** został powołany rozporządzeniem Wojewody Wrocławskiego w 1998 r. Powierzchnia Parku wynosi 8 570 ha.

W ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej **Natura 2000** ustanowiono specjalną ochronę siedlisk pod nazwą „**Przeplatki nad Bystrycą**” i oznaczono kodem PLH020055. Obszar obejmuje terytorialnie fragment doliny Bystrzycy pomiędzy zbiornikiem retencyjnym w Mietkowie, a autostradą A4, o szerokości nie przekraczającej 1,5 km. Niemal w całości leży w obrębie Parku Krajobrazowego Dolina Bystrzycy. Obszar ten jest kluczowy dla zachowania populacji motyli *Euphydryas maturna* w całej Polsce południowo-zachodniej. Ponadto jest to drugie co wielkości i jakości stanowisko łągów olchowo-jesionowych, czyli priorytetowego typu siedliska w Polsce południowo-zachodniej.

Na **Shadow List**, czyli wykazie potencjalnych obszarów sieci Natura 2000 widnieje obszar specjalnej ochrony „**Łęgi na Bystrycy**”, którego terytorialny zasięg częściowo obejmuje gminę Kąty Wrocławskie, w rozwidleniu rzek Strzegomki i Bystrzycy. Dominują tu lasy i to one są głównym przedmiotem ochrony, a szczególnie mało przekształcone grądy (znajduje się tu zachodnia granica jednej z formacji grądu kontynentalnego) i łągi (łągi olchowo-jesionowe występują tu w najwyższej po Dolinie Baryczy koncentracji w Polsce południowo-zachodniej). Poza lasami występują łąki, szuwały i zarośla nadrzeczne. Znajduje się wiele siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i to o doskonałej reprezentatywności: starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe, grąd środkowoeuropejski (najwyższe pokrycie spośród siedlisk wymienionych w Dyrektywie: 30%), lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe oraz siedliska o dobrej reprezentatywności: i niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (wysokie pokrycie obszaru: 10%), nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników. w sumie siedliska z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej pokrywają ponad połowę obszaru. Spośród gatunków wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występuje wydra oraz chrząszcz: kozioróg dębosz oraz inne ważne gatunki: motyle: mieniak strużnik, paź królowej, warcabnik ślazowiec; rośliny: czosnek niedźwiedzi (silne działanie bakteriobójcze, stosowany w kuchni np. jako składnik sałatek), konwalia majowa, śnieżyczka przebiśnieg, śnieżycza wiosenna, lilia złotogłów, kalina koralowa. w lasach występują charakterystyczne ptaki leśne: kania ruda, dzięcioł średni, muchołówka białoszyja. Bezkręgowce, płazy i gady nie były bliżej badane, więc i wśród nich mogą występować ważne i rzadkie gatunki. Obszar w większości należy do Lasów Państwowych, obszary wodne należą do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Pozostałe grunty (nieleśne) stanowią własność prywatną.

6 STRATEGIA OCHRONY ŚRODOWISKA DO 2017 ROKU

6.1 NADRZĘDNY CEL PROGRAMU I ZNACZENIE PROGRAMU DLA ROZWOJU GMINY

Naczelną zasadę którą należy przyjąć w Programie jest zasada zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca harmonijny rozwój gospodarczy i społeczny gminy wraz z ochroną walorów środowiskowych. Zatem, nadrzędny cel Programu ochrony środowiska dla gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010 - 2017 sformułowano następująco:

Rozwój gminy dla poprawy jakości życia jej mieszkańców i środowiska naturalnego w jej otoczeniu

Cel ten jest zgodny z zapisami Strategii rozwoju gminy Kąty Wrocławskie która w wielu zapisach uwzględnia konieczność poprawy warunków środowiskowych gminy w harmonii z rozwojem społeczno-gospodarczym.

Realizacja Programu ochrony środowiska gminy Kąty Wrocławskie pozwoli na osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju gminy, gdzie ochrona środowiska stanowi nierozłączną część procesów rozwojowych i jest rozpatrywana razem z nimi.

6.2 PRIORYTETY I CELE EKOLOGICZNE DLA GMINY

Kompleksowość zagadnień ochrony środowiska, a także zakres przeobrażeń na terenie gminy wymusiła wyznaczenie celów średniookresowych i priorytetowych, a także przyjęcie zadań z zakresu wielu sektorów ochrony środowiska. Spośród nich dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień, których rozwiązanie przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie gminy i powiatu.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie Gminy i Powiatu Wrocławskiego, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska.

1. Ochrona wód poprzez rozbudowę kanalizacji sanitarnej

- ✓ Redukcja ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych
- ✓ Poprawa i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
- ✓ Zachowanie i przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków
- ✓ Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych
- ✓ Ochrona przed powodzią

Zadania własne:

- ✓ Uporządkowanie gospodarki ściekowej Gminy
- ✓ Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym
- ✓ Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem
- ✓ Edukacja ekologiczna

Zadania koordynowane:

- ✓ Modernizacja rowów melioracyjnych

2. Ochrona powierzchni ziemi, rekultywacja terenów zdegradowanych i doskonalenie systemu gospodarki odpadami

- ✓ Rekultywacja terenów zdegradowanych

- ✓ Przeciwdziałanie degradacji gleb i terenów zielonych
- ✓ Promocja rolnictwa ekologicznego
- ✓ Ograniczenie procesu degradacji gleb

Zadania własne:

- ✓ Rekultywacja składowiska
- ✓ Likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci
- ✓ Edukacja ekologiczna
- ✓ Kontrola stopnia zakwaszenia gleb

3. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami

- ✓ Gazyfikacja gminy
- ✓ Propagowanie niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł emisji
- ✓ Termomodernizacja budynków Gminy
- ✓ Budowa i remonty dróg, zmiana nawierzchni

Zadania własne:

- ✓ Prowadzenie remontów istniejących dróg m.in. zmiana nawierzchni
- ✓ Budowa dróg gminnych
- ✓ Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii
- ✓ Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii
- ✓ Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych
- ✓ Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska

4. Ochrona ludzi i środowiska przed hałasem

- ✓ Wprowadzenie prawa miejscowego ograniczającego możliwości funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń z których emisja hałasu może negatywnie oddziaływać na środowisko
- ✓ Lokalizowanie terenów aktywności gospodarczej z dala od zabudowy mieszkalnej
- ✓ Budowa i remonty dróg, zmiana nawierzchni

Zadania własne:

- ✓ Modernizacja i budowa nawierzchni dróg gminnych
- ✓ Usprawnianie organizacji ruchu drogowego
- ✓ Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu

Zadania koordynowane:

- ✓ Budowa ścieżek rowerowych
- ✓ Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego

5. Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna

- ✓ Ochrona istniejących form ochrony przyrody
- ✓ Propagowanie postawy ekologicznego obywatela
- ✓ Prowadzenie i wspieranie edukacji ekologicznej
- ✓ Organizowanie konkursów ekologicznych dla młodzieży szkolnej i mieszkańców gminy

Zadania własne i koordynowane:

- ✓ Aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- ✓ Ochrona i pielęgnacja istniejących zadrzewień oraz sukcesywne nasadzenia

7 KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

7.1 ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE

7.1.1 Stan wyjściowy

Zmiany zachodzące w ostatnich latach związane ze wzrostem konkurencyjności i zaostreniem wymogów ekologicznych powodują konieczność restrukturyzacji, zarówno w sferze technologicznej, jak i organizacyjnej. z punktu widzenia ochrony środowiska ważne będą wszystkie działania zmierzające do zminimalizowania wpływu działalności przedsiębiorstw na środowisko.

Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, zakłady przemysłowe powinny ponosić całkowitą odpowiedzialność za podejmowane działania mogące pogorszyć stan środowiska przyrodniczego. Istotne jest, aby sprawcy zanieczyszczeń i przekształceń nie ograniczali się do naprawy zaistniałych szkód i spełnienia wymogów określonych w pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, ale zmięrali do zapobiegania i minimalizacji negatywnych oddziaływań.

Szereg zakładów podjęło już lub jest w trakcie podejmowania działań restrukturyzacyjnych. Respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w przemyśle jest jednym z warunków skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa. Osiągnięcie celów polityki ekologicznej nie będzie możliwe bez aktywnego włączenia się przedsiębiorstw przy jednoczesnym zewnętrznym wsparciu finansowym i merytorycznym w spełnianiu obligatoryjnych wymagań. Jednym z koniecznych działań będzie dostosowanie się zakładów do tzw. zintegrowanych pozwoleń, zgodnie z Dyrektywą IPPC / ang. Integrated Pollution Prevention and Control. Wdrożenie wymagań tej Dyrektywy spowoduje konieczność stosowania zintegrowanego podejścia do zapobiegania i ograniczania emisji z prowadzonych procesów technologicznych oraz zasady ochrony środowiska jako całości. Oznacza to odejście od stosowanej dotychczas praktyki wydawania pozwoleń i decyzji administracyjnych, odnoszących się do poszczególnych mediów (pobór wody, gospodarka odpadami), komponentów środowiska (emisje do powietrza, odprowadzanie ścieków) czy uciążliwości (hałas, promieniowanie) na rzecz wydawania pozwoleń zintegrowanych. Zawarte w pozwoleniach ograniczenia emisji będą uwzględniały wymogi BAT (najlepszych dostępnych technik).

Zakłady posiadające instalacje typu IPPC, które obecnie nie spełniają wymagań BAT będą musiały realizować programy dostosowawcze, gdzie zostanie określony harmonogram wdrożenia poszczególnych przedsięwzięć proekologicznych. Pomimo, że niektóre z tych zakładów nie zgłosiły przedsięwzięć do niniejszego *Programu*, istnieje możliwość otrzymania wsparcia zewnętrznego dla tych przedsięwzięć, które są zgodne z kierunkami działań zdefiniowanymi w *Programie*. Ponadto istnieje możliwość wprowadzenia ich do planu operacyjnego podczas kolejnej jego weryfikacji.

Jedną z metod minimalizacji wpływu działalności produkcyjnej jest wprowadzenie w zakładach zasad tzw. Czystszej Produkcji, która jest prewencyjną strategią ochrony środowiska polegającą na zapobieganiu u źródła powstawaniu odpadów stałych, ścieków, gazów i pyłów oraz oszczędności energii, wody, paliw i innych zasobów naturalnych w procesach produkcyjnych, usługach oraz w każdej innej działalności.

Głównymi aspektami Czystszej Produkcji są: zmniejszenie uciążliwości dla środowiska oraz dodatkowy efekt ekonomiczny. Przedsiębiorstwa zainteresowane włączeniem się do Ogólnopolskiego Ruchu Czystszej Produkcji mogą zgłaszać się do Polskiego Centrum Czystszej Produkcji w Katowicach.

Istotne będzie podejmowanie przez przedsiębiorstwa dobrowolnych działań na rzecz środowiska jak np. wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego. Oznacza to

włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych firmy i przypisanie tych zagadnień do kompetencji zarządu firmy. Sformalizowany systemem zarządzania środowiskowego wprowadza się według norm ISO serii 14000, które są przydatne dla przedsiębiorstw o dowolnym charakterze i wielkości. Normy te określają wymagania, które umożliwiają sformułowanie polityki i celów działalności organizacji, jej wyrobów i usług, które mogą oddziaływać na środowisko i które organizacja może kontrolować.

Istotne jest, aby nowopowstające podmioty gospodarcze nie oddziaływały znacząco na środowisko. Zakłady produkcyjne powinny być lokalizowane głównie w istniejących już dzielnicach przemysłowych lub w wyznaczonych strefach rozwoju tego typu działalności.

W ostatnim pięcioleciu nastąpił dynamiczny rozwój systemów zarządzania środowiskowego. Blisko 1 100 organizacji w Polsce posiada certyfikowane systemy zgodnie z normą PN - EN ISO 14001. Od 2002 r. prowadzone były intensywne przygotowania do stworzenia możliwości rejestracji polskich organizacji w systemie EMAS. Pierwszą krajową organizacją w tym systemie zarejestrowano we wrześniu 2005 r.

7.1.2 Cel średniookresowy do 2017 r.

Upowszechnianie i wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego

Kierunki działań, Zadania własne i koordynowane:

- ✓ Doskonalenie systemu informowania społeczeństwa o stanie środowiska, udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska (w tym, prowadzenie w formie elektronicznej publicznie dostępnych wykazów danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie oraz ich udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej),
- ✓ Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi Wspomaganie systemów kontrolno-pomiarowych stanu środowiska Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska, Planu Gospodarki Odpadami

7.2 UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W DZIAŁANIACH NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

7.2.1 Stan wyjściowy

Rola edukacji ekologicznej w procesie realizacji polityki środowiskowej, a więc i obowiązków ekologicznych, jest szczególnie istotna. Problem niedostatków w zakresie ochrony środowiska jest widoczny nie tylko z punktu widzenia stosowanych przez przedsiębiorców technologii (a raczej ich niestosowania, braku polityki segregacji odpadów, braku odpowiedniej ilości odpowiednich jakościowo składowisk odpadów itp.), jak i wyrobienia w społeczeństwie, szacunku do otaczającej przyrody. Nie chodzi również tylko o edukację w ścisłym tego słowa znaczeniu, czyli proces nauczania, świadczony w ramach systemu oświaty, ale o kształtowanie świadomości ekologicznej w każdej dziedzinie życia, mającej jakikolwiek związek z ochroną środowiska.

Na terenie Gminy prowadzone były m.in. następujące działania (realizowane tak przez powiat jak i przez gminy):

- ✓ konkursy ekologiczne,
- ✓ zakupy wydawnictw naukowych,
- ✓ seminaria o tematyce ekologicznej,
- ✓ zakup pomocy naukowych dla szkół związanych z ekologią,

7.2.2 Cel średniookresowy do 2017 r.

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie”

Kierunki działań, Zadania własne i koordynowane:

- ✓ Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową
- ✓ Wsparcie finansowe projektów z zakresu edukacji ekologicznej
- ✓ Edukacja ekologiczna oraz promowanie działalności proekologicznej

7.3 ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY W ŚRODOWISKU

7.3.1 Stan wyjściowy

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o zapobieganiu i naprawie szkód w środowisku, określa zasady odpowiedzialności za zanieczyszczenia. Wprowadzając ustawę dostosowano polskie prawo do dyrektywy unijnej z 2004 r.

Zasadę „zanieczyszczający środowisko płaci” wprowadzona jako system opłat i kar za zanieczyszczenia i szkody w środowisku obowiązuje od lat 80-tych. System ten działał skutecznie, ale nie był rozwiązaniem kompatybilnym z jednolitą polityką w tym zakresie w Unii. Nowa ustawa z 2008 r. jasno określa zasady odpowiedzialności za naprawę szkód w środowisku. z powodu nie wywiązywania się sprawców z tego obowiązku, instytucje publiczne ponoszą straty w wysokości od 25 do 125 mln zł rocznie. Nowe prawo przewiduje, że osoby poszkodowane lub inne zainteresowane strony (np. organizacje ekologiczne) będą mogły zgłaszać zaistniałe szkody do organów ochrony środowiska. w przypadku, gdy nie będzie można rozpoznać sprawcy lub nie będzie można wobec niego rozpocząć egzekucji, naprawą szkody zajmie się regionalny dyrektor ochrony środowiska. Na nim ciąży również obowiązek podjęcia działań w przypadkach wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzi albo pojawienia się nieodwracalnych szkód w środowisku. Jeśli zagrożenie zostanie wywołane przez organizmy genetycznie zmodyfikowane, organem odpowiedzialnym będzie Minister Środowiska.

Ustawa Prawo ochrony środowiska rozróżnia dwa rodzaje odpowiedzialności związanej z występowaniem szkody w środowisku:

- ✓ odpowiedzialność administracyjna związana z egzekwowaniem administracyjnym, obowiązków ciążących na podmiotach korzystających ze środowiska,
- ✓ odpowiedzialność cywilnoprawna pozostająca w gestii sądów powszechnych.

Polskie podejście do kwestii odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku jest szersze od wspólnotowego, jednak w najbliższych latach politykę w tym zakresie kształtować będą przepisy UE zawarte w Dyrektywie 2004/35/WE w sprawie odpowiedzialności za zapobieganie i naprawę szkód w środowisku.

Do zadań Głównego Inspektora Ochrony Środowiska należeć będzie prowadzenie rejestru zagrożeń i szkód w środowisku.

7.3.2 Cel średniookresowy do 2017 r.

Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizacja możliwości wystąpienia szkody

Kierunki działań, zadania koordynowane:

- ✓ Informowanie o odpowiedzialności za szkody spowodowane w środowisku

7.4 ASPEKT EKOLOGICZNY W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM

7.4.1 Stan wyjściowy

Podstawowym aktem prawa kształtującym ład przestrzenny jest, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r., miejscowy plan zagospodarowania terenu, pozwalający gminie na prowadzenie racjonalnej gospodarki terenami. Poza planem miejscowym w systemie planowania przestrzennego występują instrumenty pomocnicze, w postaci decyzji o warunkach zabudowy.

7.4.2 Cel średniookresowy do 2017 r.

Opracowanie dla całego obszary gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji

Kierunki działań, zadania własne:

- ✓ Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko
- ✓ Wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie
- ✓ Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu
- ✓ Przeprowadzanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

8 POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

8.1 ŚRODOWISKO A ZDROWIE

Stan wyjściowy

Jakość środowiska w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia. Wg raportu WHO około 25% zgonów i chorób w skali globalnej jest wynikiem negatywnego oddziaływania środowiskowego.

Zanieczyszczenie środowiska ma swój udział w rozwoju aż 80% chorób, pośrednio wpływa też na ogólny stan zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez ograniczenie człowiekowi dostępu do zasobów środowiskowych a co za tym idzie ograniczenie możliwości wypoczynku i wrażeń estetycznych.

Dlatego też program ochrony środowiska powinien ujmować zjawiska globalne i długofalowe, wpływające zarówno na zdrowie fizyczne jak i na komfort psychiczny człowieka. Do największych problemów mających wpływ na stan zdrowia ludzi należą:

- ✓ jakość wody przeznaczonej do spożycia,
- ✓ zanieczyszczenie wód gruntowych,
- ✓ zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,

- ✓ emisja hałasu.

Główne kierunki działań na rzecz środowiska i zdrowia zostały określone w przyjętym przez Radę Ministrów Wieloletnim Programie „Środowisko a zdrowie”.

8.2 OCHRONA WÓD

Stan wyjściowy - wody powierzchniowe

Gmina znajduje się w zlewniach rzek: Bystrzycy i Ślęzy. Do najważniejszych dopływów tych rzek należą Strzegomka, Niesłusz (dopływ Strzegomki) i Czarna Woda (dopływ Bystrzycy) oraz Kasina i Ługowina. Poza siecią naturalnych cieków powierzchnię gminy rozcinają liczne rowy melioracyjne. Sieć hydrograficzną uzupełniają zbiorniki wodne o niewielkiej powierzchni: licznie występujące zbiorniki wodne w dolinach rzek (starorzecza), stawy w obrębie wsi oraz stawy hodowlane. Największe cieki gminy: rzeki Bystrzyca, Strzegomka i Czarna Woda charakteryzują się zmiennymi przepływami, a gwałtowne wezbrania, zwłaszcza przy występujących deszczach nawalnych, stwarzają zagrożenie powodziowe dla terenów położonych w dolinach rzek.

Obecnie klasyfikacje wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz. 1008). z uwagi na to, że badania jakości wód były prowadzone przed wejściem w życie rozporządzenia oparto się na nieobowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu interpretacji i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. Nr 32, poz. 284). Ocenę jakości wód powierzchniowych do połowy 2008 roku, zgodnie z zaleceniem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, wykonano według wyżej cytowanego nieobowiązującego rozporządzenia (Dz.U. Nr 32, poz. 284), które straciło moc prawną z dniem 1 stycznia 2005 roku. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. (Dz.U. Nr 32, poz. 284 - nieobowiązujące) oraz z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie klasyfikacji stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód.

Ogólnie przy uwzględnieniu kategorii jakości wody charakteryzuje się w podziale wód na pięć klas jakości:

- ✓ klasa I – wody o bardzo dobrej jakości.
- ✓ klasa II – wody dobrej jakości.
- ✓ klasa III – wody zadawalającej jakości.
- ✓ klasa IV – wody niezadawalającej jakości.
- ✓ klasa V – wody złej jakości.

W 2008 r. w ramach monitoringu operacyjnego WIOŚ zbadano wskaźniki fizykochemiczne w wodzie Bystrzycy i w Czarnej Wodzie. Jakość wód w rzekach ze względu na wskaźniki fizyko-chemiczne określono jako zadawalającą i zaliczono do III klasy.

Tabela 8-1 Jakość wód powierzchniowych w 2008 r. wg badań WIOŚ

gmina	nazwa ppk	nazwa rzeki	km	klasa wód w ppk
Kąty Wrocławskie	pow. ujścia do Strzegomki	Bystrzyca	17,4	III
	ujście do Bystrzycy	Czarna Woda	0,5	III

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2008 r. WIOŚ Wrocław

8.2.1 Stan wyjściowy - wody podziemne

Obszar gminy Kąty Wrocławskie położony jest w obrębie zbiornika wód podziemnych, który przez długi okres wpisany był w rejestrze Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) jako Subzbiornik Prochowice – Środa GZWP nr 319. Jest to zbiornik naturalnie izolowany przez pokłady lessów gliniastych oraz glin lessopodobnych w utworach trzeciorzędowych, o niskim stopniu zagrożenia antropogenicznego. Przeciętna głębokość zalegania warstw wodonośnych tego zbiornika wynosi 65 m. Zbiornik ten, zgodnie z nową klasyfikacją wód podziemnych, został włączony do Jednolitych Części Wód Podziemnych 114.

Obecnie klasyfikacje wód podziemnych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143, poz. 896). z uwagi na to, że badania jakości wód były prowadzone przed wejściem w życie rozporządzenia oparto się na nieobowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu interpretacji i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. Nr 32, poz. 284), które straciło moc prawną z dniem 1 stycznia 2005 roku.

W 2008r. w ramach monitoring diagnostycznego WIOŚ przeprowadził badania jakości wód podziemnych w m. Sośnica przy składowisku odpadów. Zbadano parametry tj.: pH, azoty: amonowy, azotynowy i azotanowy, przewodność elektrolityczną, substancje ropopochodne, siarczany, chlorki, ogólny węgiel organiczny, metale: żelazo, cynk, nikiel, mangan, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne. Jakość badanych wód generalnie określono jako dobrą (I i III klasa), tylko z względu na azotany jako słabą (IV-V klasa).

8.2.2 Źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych

Wody opadowe spływając po zetknięciu z powierzchnią ziemi, stanowią źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Spływ substancji z obszarów zlewni obciążonych działalnością człowieka, stanowi zanieczyszczenia obszarowe (główne źródło - mineralne nawożenie gleby, chemiczne środki ochrony roślin, składowanie odpadów).

Istotnym elementem, wpływającym na zagrożenie jakości wód podziemnych jest nieprawidłowe prowadzenie hodowli (gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, soki kiszonkowe zawierają znaczne ilości materii organicznej, która przy nieprawidłowym ujmowaniu może przedostawać się do potoków lub infiltrować do wód podziemnych).

Nadrzędnym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, jak również przywrócenie oraz zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników, a także zachowanie naturalnych funkcji tych wód w ekosystemach.

Zagrożeniem dla wód może być:

- ✓ brak kompleksowej kanalizacji sanitarnej na terenie gminy, przepełnione szamba oraz wylewanie gnojowicy na pola,
- ✓ źle prowadzona gospodarka gnojowicą i gnojówką w gospodarstwach rolnych oraz
- ✓ niekontrolowane stosowanie nawozów sztucznych,
- ✓ „dzikie wysypiska”.

8.2.3 Cel średniookresowy do 2017 r.

Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód

Długofalowym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie gospodarki wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód tak pod względem jakościowym jak i ilościowym. Oznacza to, że wody powierzchniowe powinny pozostawać w stanie

ukształtowanym przez przyrodę i jednocześnie, na wyznaczonych odcinkach lub akwenach, być przydatne do:

- ✓ wykorzystania w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę do picia,
- ✓ celów kąpielowych,
- ✓ bytowania ryb, spełniając także odpowiednie wymagania na obszarach chronionych.

Kierunki działań, zadania własne:

- ✓ Budowa kanalizacji sanitarnej w Smolcu
- ✓ Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Bogdaszowice
- ✓ Budowa kanalizacji sanitarnej północnej części gminy Kąty Wrocławskie – II etap
- ✓ Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym
- ✓ Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem

Zadania koordynowane:

- ✓ Modernizacja rowów melioracyjnych

8.3 JAKOŚĆ POWIETRZA

8.3.1 Stan wyjściowy

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Podstawowymi substancjami zanieczyszczającymi powietrze są: pył (źródłem jest energetyka i technologie przemysłowe) oraz dwutlenek azotu (źródłem jest komunikacja i energetyka zawodowa).

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie grupy:

- ✓ zanieczyszczenia gazowe – związki chemiczne w stanie lotnym np.: tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory. Zanieczyszczenia gazowe, które wpływają na stan atmosfery w skali globalnej to: dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i tlenki azotu (Nox). Nazywamy je gazami cieplarnianymi, ponieważ są odpowiedzialne za globalne ocieplenie, spowodowane zarówno działalnością człowieka, jak też procesami naturalnymi;
- ✓ zanieczyszczenia pyłowe:
 - pyły o działaniu toksycznym – są to pyły zawierające metale ciężkie, pyły radioaktywne, azbestowe, pyły fluorków oraz niektórych nawozów mineralnych,
 - pyły szkodliwe – pyły te mogą działać uczulająco; zawierają one krzemionkę, drewno, bawełnę, glinokrzemiany;
 - pyły obojętne – które mogą mieć działanie drażniące; zawierają głównie związki żelaza, węgla, gipsu, wapienia.

Prawdopodobna wielkość emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji jest trudna do oszacowania, ze względu na dużą ilość źródeł niskiej emisji, nie jest również możliwe monitorowanie każdego z nich, a tym samym określenie dokładnej ilości dostających się z nich do atmosfery zanieczyszczeń. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych zlokalizowanych na terenie Powiatu Wrocławskiego wyniosła w 2008r. ok. 60 Mg/rok, z czego największą ilość zanieczyszczeń stanowiły zanieczyszczenia ze spalania paliw (85%). Korzystniejsze uwarunkowania dla redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza będzie zapewne miał wpływ planowanych modernizacji i przebudowy dróg na terenie Powiatu Wrocławskiego. Planowane jest m.in. wybudowanie

obwodnic Tyńca Małego, Małuszowa, przebiegu Autostradowej Obwodnicy Wrocławia. Wyprowadzenie przeważającej części ruchu samochodowego poza tereny zabudowane sprzyjać będzie poprawie stanu powietrza atmosferycznego na terenach zurbanizowanych oraz poprawiać parametry emisyjne pojazdów w trakcie ruchu (jazda bardziej płynna, bardziej optymalne parametry spalania w silnikach spalinowych).

8.3.2 Monitoring

Ocena poziomów substancji w powietrzu w województwie dolnośląskim wykonywana jest na podstawie pomiarów prowadzonych w wojewódzkiej sieci monitoringu powietrza, w skład której wchodzi:

- ✓ automatyczne stacje pomiarów jakości powietrza,
- ✓ stacje manualne (oznaczenia dokonywane w laboratorium),
- ✓ stacje mobilne,
- ✓ punkty pomiaru zanieczyszczenia powietrza metodą pasywną

Sposób oceny jakości powietrza oraz zakres badań dla każdej strefy województwa określany jest przynajmniej raz na 5 lat przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

W ramach dostosowywania szeregu przepisów do standardów unijnych w 2002 roku weszły w życie istotne akty prawne – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska wraz z kolejnymi rozporządzeniami – rzutujące na ocenę czystości powietrza. W zakresie emisji art. 220 w/w Ustawy określa instalacje, w tym także energetyczne, dla których nie jest wymagane pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Dla instalacji energetycznych kryterium decydującym jest rodzaj spalanego paliwa. Powstała w ten sposób liczna grupa źródeł energetycznych, które wymknęły się procedurom decyzyjnym organów administracyjnych. Do źródeł takich należą te, których łączna nominalna moc cieplna wynosi do:

- ✓ 5 MW w przypadku spalania węgla kamiennego,
- ✓ 10 MW w przypadku spalania koksu, biomasy i olejów,
- ✓ 15 MW w przypadku spalania gazu,
- ✓ inne niż energetyczne o nominalnej mocy cieplnej od 0,5 MW do 1 MW, opalane węglem kamiennym, koksem, biomasą, olejem napędowym, olejem opałowym, benzyną, biopaliwem ciekłym, paliwem gazowym, z których:
 - wprowadzane do powietrza gazy lub pyły pochodzą wyłącznie ze spalania tych paliw
 - wprowadzane do powietrza gazy lub pyły pochodzące z prowadzonych w tych instalacjach procesów innych niż spalanie paliw nie powodują przekroczenia 10 % dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu albo 10 % wartości odniesienia, uśrednionych dla 1 godziny.

Oprócz źródeł energetycznych art. 220 Ustawy wymienia szereg innych instalacji o charakterze produkcyjnym i usługowym, np. instalacje do produkcji szkła – o wydajności mniejszej niż 1 Mg na dobę, instalacje do produkcji wapna palonego – o wydajności mniejszej niż 10 Mg na dobę, instalacje do oczyszczania ścieków, itp. Mimo, iż w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz. U. Nr 130, poz. 880) zwolniono z obowiązku zgłoszenia organowi ochrony środowiska instalacje energetyczne o nominalnej mocy cieplnej do 1 MW, to i tak aktualne przepisy prawa można uznać za bardziej liberalne dla ochrony powietrza, niż obowiązujące przed 2001 rokiem.

Źródła te wraz z wieloma o charakterze produkcyjnym powodują właśnie niską i średnią emisję, w tym emisję energetyczną wywierającą decydujący wpływ na lokalne poziomy imisji.

Rys. 8-1 Lokalizacja punktów monitoringu powietrza na terenie powiatu wrocławskiego [Raport WIOŚ 2007 Wrocław]

Zmieniły się także akty prawne w zakresie emisji. Rozporządzeniami Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47, poz. 281) i z dnia 17.12.2008 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 5, poz. 31), wprowadzono nowe normy graniczne (górne i dolne progi oszacowania), określono poziomy alarmowe oraz marginesy tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji, a także określono zasady oceny poziomów substancji w powietrzu. Nowe przepisy wprowadziły inne okresy uśredniania wartości stężeń, rozdzieliły wartości kryterialne dla SO_2 , NO_x i O_3 na dotyczące ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin i ekosystemów, a także zlikwidowały normę średnioroczną dla SO_2 w dziedzinie ochrony zdrowia ludzi. Ze względu na ochronę zdrowia ludzi nie uległ zmianie poziom dopuszczalny średnioroczny dla NO_2 , zaostrzono zaś kryterium w stosunku do pyłu zawieszonygo zmniejszając normę do $40 \text{ (g/m}^3\text{)}$.

Jakość powietrza

Zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej i polskim Prawem ochrony środowiska, głównym celem działań w zakresie ochrony powietrza jest utrzymanie jakości powietrza w regionach gdzie jest ona dobra i jej poprawa w pozostałych rejonach.

Wymaga to prowadzenia stałego monitoringu jakości powietrza na terenie całego kraju.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- ✓ ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi,
- ✓ ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

Oceny jakości powietrza i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazwanych strefami obejmujących obszar całego kraju.

Rys. 8-2 lokalizacja pkt. monitoringu powietrza na terenie powiatu wrocławskiego, źródło Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2007 r. WIOŚ Wrocław

Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. Nr 52 z 2008r. poz. 310).

Dla celów oceny pod kątem zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszony PM10, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)piranu strefę stanowi:

- ✓ aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- ✓ obszar jednego lub więcej powiatów położonych na obszarze tego samego województwa nie wchodzący w skład aglomeracji.

Gminę Kąty Wrocławskie włączono do obszaru średzko-wrocławskiego obejmującego gminy pow. średzkiego, wołowskiego i wrocławskiego o pow. 2 497 km², zamieszkiwanego przez 201 479 osób, obszarowi nadano kod: PL.02.16.z.03.

Dla celów oceny jakości powietrza pod względem zawartości ozonu strefę stanowi:

- ✓ aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- ✓ pozostały obszar województwa nie wchodzący w skład aglomeracji (strefa dolnośląska).

Zgodnie z „Programem monitoringu środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2007-2009” ostatnie badania jakości powietrza na terenie strefy średzko-wrocławskiej

prowadzone były w 2007 r. w kolejnych latach nie planuje się pomiarów pasywnych w tej strefie. Pomiaru te zostaną wznowione w roku 2011.

W 2007 r. w punkcie zlokalizowanym w Kątach Wrocławskich przy ul. Zwycięstwa zmierzono poziom dwutlenku siarki i dwutlenku azotu.

Dwutlenek siarki

Wyniki pomiarów zawartości dwutlenku siarki w powietrzu w strefie średzko-wrocławskiej wykazały, iż w gminie Kąty Wrocławskie odnotowano niski poziom zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki zarówno w sezonie grzewczym jak i poza nim. Dopuszczalne stężenie tego zanieczyszczenia w powietrzu wynosi $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tabela 8-2 Wyniki pomiarów wskaźnikowych dwutlenku siarki w obszarze średzko-wrocławskim w 2007 r.

Stanowisko pomiarowe	śr. roczna	śr. w sezonie grzewczym	śr. w sezonie pozagrzewa.	komp. serii pomiarowej
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%
Czernica, pl. Jana Pawła II	9,1	16,0	2,3	100
Długolęka, ul. Wiejska	6,8	12,1	1,6	100
Jordanów Śl., ul. Szkolna	5,2	9,2	1,2	100
Kąty Wr., ul. Zwycięstwa	5,7	10,3	1,1	100
Kobierzyce ul. Witosa	12,8	23,4	2,3	100
Mietków, ul. Spółdzielcza	3,6	6,4	0,7	100
Siechnice, ul. Kościelna	6,5	10,2	2,8	100
Sobótka, ul. Warszawska	8,8	15,3	2,2	100
Św. Katarzyna, ul. Główna	4,3	7,4	1,1	100

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2007 r. WIOŚ Wrocław

Dwutlenek azotu

Wyniki pomiarów zawartości dwutlenku azotu w powietrzu w strefie średzko-wrocławskiej wykazały, iż w gminie Kąty Wrocławskie odnotowano wyższy od średniego poziomu zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem azotu zarówno w sezonie grzewczym jak i poza nim. w żadnym punkcie pomiarowym na terenie strefy średzko-wrocławskiej nie przekroczono dopuszczalnego poziomu dwutlenku azotu w powietrzu.

Tabela 8-3 Wyniki pomiarów wskaźnikowych dwutlenku azotu w obszarze średzko-wrocławskim w 2007 r.

Stanowisko pomiarowe	śr. roczna	% normy ¹⁾	śr. w sezonie grzewczym	śr. po sezonie grzewczym
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\mu\text{g}/\text{m}^3$
Czernica, pl. Jana Pawła II	15,9	40	19,9	11,9
Długolęka, ul. Wiejska	20,5	51	24,5	16,5
Jordanów Śl., ul. Szkolna	13,9	35	15,9	11,9
Kąty Wr., ul. Zwycięstwa	22,0	55	25,2	18,7
Kobierzyce ul. Witosa	20,3	51	23,3	17,3
Mietków, ul. Spółdzielcza	11,7	29	15,0	8,4
Siechnice, ul. Kościelna	16,5	41	20,2	12,8
Sobótka, ul. Warszawska	15,2	38	20,1	10,3
Św. Katarzyna, ul. Główna	18,1	45	21,9	14,2

¹⁾ dopuszczalny poziom średnioroczny $\text{NO}_2=40\mu\text{g}/\text{m}^3$

źródło: Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2007 r. WIOŚ Wrocław

8.3.3 Cel średniokresowy do 2017

<i>Utrzymanie i poprawa jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska</i>
--

Kierunki działań, Zadania własne:

- ✓ Prowadzenie remontów istniejących dróg m.in. zmiana nawierzchni
- ✓ Budowa dróg osiedlowych
- ✓ Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii
- ✓ Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii
- ✓ Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych
- ✓ Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska

8.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Gospodarka odpadami została omówiona w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami na lata 2010-2017 stanowiącym oddzielnym dokumentem.

8.5 ODDZIAŁYWANIE HAŁASU

8.5.1 Stan wyjściowy:

Hałas stanowi jedno ze źródeł zanieczyszczenia środowiska, wzrastające w ostatnich latach w związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją gminy.

Odczuwany jest przez mieszkańców jako jeden z najbardziej uciążliwych czynników wpływających ujemnie na samopoczucie i środowisko.

Hałasem nazywa się każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określony jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od jego parametrów fizycznych. Odczucie hałasu jest więc bardzo subiektywne i zależy od wrażliwości słuchowej poszczególnych jednostek. Zespół zjawisk akustycznych zachodzących w środowisku, określony za pomocą parametrów akustycznych czasu i przestrzeni nazywa się umownie klimatem akustycznym środowiska zewnętrznego. Uciążliwość hałasu dla organizmu zależy od natężenia dźwięku, jego częstotliwości i czasu trwania. Podstawę prawną działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem stanowi przede wszystkim ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska. (Dz.U. z 2008 r. Nr 25 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami). Art. 112 stwierdza: "Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- ✓ utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- ✓ zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, a gdy nie jest on dotrzymany zapobieganie jego powstawaniu lub przenikaniu do środowiska".

Dodatkowo uwzględnić należy rozwiązania zgodne z wymaganiami ochrony środowiska zawarte w projektach budowlanych obiektów lokalizowanych w pobliżu tras komunikacyjnych w ramach tzw. charakterystyki ekologicznej obiektu (według zarządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 roku).

Pozostałe ustalenia dotyczące hałasu i wibracji zawarte są w następujących aktach prawnych:

- ✓ Prawo o ruchu drogowym,
 - ✓ ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
 - ✓ ustawa o drogach publicznych,
 - ✓ ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska,
 - ✓ ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym,
 - ✓ Prawo budowlane,
 - ✓ ustawa o autostradach płatnych
- oraz odpowiednich przepisów wykonawczych i normach.

Wartości progowe poziomów hałasu określa rozporządzenie MŚ z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz.U. Nr 120, poz. 826). Wartości progowe poziomów hałasu wyrażone są za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszą się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, a także startów, lądowań i przelotów statków powietrznych, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej.

Gdy eksploatacja instalacji powodującej hałas w środowisku przekracza dopuszczalne poziomy, wydawana jest decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu. w przypadku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, tramwajowych, lotnisk oraz portów zarządzający tymi obiektami zobowiązany jest do wykonywania pomiarów i sporządzania map akustycznych terenów na których występują przekroczenia i zastosowania odpowiednich zabezpieczeń akustycznych. Mapy akustyczne należy aktualizować co 5 lat.

W związku z akcesją Polski do Unii Europejskiej uwzględnione zostały również uwarunkowania zawarte w prawie wspólnotowym. Zagadnienia związane z hałasem podzielone zostały na cztery kategorie:

- ✓ emisje hałasu z pojazdów silnikowych: Dyrektywy 78/1015/EWG (motocykle) i 96/20/WE (pojazdy silnikowe) wprowadzające limity poziomu natężenia dźwięku,
- ✓ emisje hałasu ze sprzętu domowego: Dyrektywa ramowa 86/594/EWG,
- ✓ emisje hałasu z samolotów: Dyrektywy 80/51/EWG (samoloty ponaddzwiękowe), 89/629/EWG (samoloty odrzutowe), 92/14/EWG (ograniczenie eksploatacji samolotów),
- ✓ sprzęt i maszyny budowlane: Dyrektywa ramowa 84/532/EWG (dopuszczalne poziomy mocy akustycznej) oraz siedem dyrektyw "córek": 84/533/EWG (sprężarki), 84/534/EWG (żurawie wieżowe), 84/535/EWG (generatory prądu), 85/537/EWG (kruszarki betonu), 85/538/EWG (kosiarki do trawy), 86/662/EWG (koparki hydrauliczne).

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- ✓ hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- ✓ hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- ✓ hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

8.5.2 Hałas przemysłowy

Problemy z hałasem przemysłowym mogą wystąpić w otoczeniu dużych zakładów, lub skupisk zakładów. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOS. Zakres planowanych kontroli oraz wyniki przeprowadzonych kontroli są zawarte w raportach WIOŚ.

Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, a także prowadzonych procesów technologicznych oraz funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nim terenów. Wewnątrz hal przemysłowych hałas sięga poziomu 80-125 dB i w znacznym stopniu

przenosi się na tereny sąsiadujące. w sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiągają wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe).

Na terenie Powiatu Wrocławskiego hałas przemysłowy nie ma jednak zasadniczego znaczenia, gdyż ze względu na coraz większą dostępność nowoczesnych technologii w przemyśle ograniczających natężenie hałasu, podczas modernizacji zakładów stosowane są coraz sprawniejsze urządzenia, charakteryzujące się obniżoną emisją hałasu. Sytuacja ekonomiczna spowodowała w ostatnich latach zamknięcie i restrukturyzację szeregu przedsiębiorstw, podziały na mniejsze jednostki gospodarcze, rezygnację z uciążliwej produkcji, na korzyść produkcji bardziej nowoczesnej.

Pewną uciążliwość powodują zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane blisko zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny Powiatu Wrocławskiego nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców. Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie, stolarskie, kamieniarskie i przetwórcze. Na terenie Powiatu Wrocławskiego nie były prowadzone w ostatnich latach pomiary emisji hałasu przemysłowego. Pomiary hałasu wykonywane są na obszarze województwa dolnośląskiego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w razie ewentualnych skarg mieszkańców lub zgodnie z przyjętym planem kontroli zakładów.

8.5.3 Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny na terenie Gminy kształtuje również w znacznej mierze ruch komunikacyjny:

- ✓ hałas komunikacyjny drogowy:

Harmonijny rozwój transportu i komunikacji jest warunkiem decydującym o rozwoju gospodarczym danego obszaru. z drugiej strony, rozwój motoryzacji, oddziałuje negatywnie na środowisko, zwłaszcza gdy nie jest związany z modernizacją i rozwojem stanu technicznego dróg. Przyjmuje się, że na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat corocznie przybywa około 10% samochodów.

Na poziom hałasu drogowego w pobliżu zabudowy mieszkalnej mają wpływ przede wszystkim:

- ✓ natężenie ruchu komunikacyjnego,
- ✓ udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- ✓ odległość zabudowy mieszkalnej od drogi,
- ✓ prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- ✓ typ i stan techniczny pojazdów,
- ✓ nachylenie drogi,
- ✓ stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Większość hałasów w środowisku (w tym hałas drogowy) charakteryzuje się zmiennymi poziomami w czasie. Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach nie będących drogami kolejowymi. Jest to hałas typu liniowego. Układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami. Przez teren gminy przebiegają będące źródłami hałasu drogowego autostrada, drogi krajowe, wojewódzkie oraz szereg dróg powiatowych i gminnych, łączących gminę z innymi ośrodkami. Występuje również nakładanie się ruchu tranzytowego z ruchem lokalnym, co stwarza znaczne utrudnienia dla uczestników ruchu drogowego i uciążliwości dla terenów otaczających. Ocenia się, że przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu komunikacyjnego występują na terenach zabudowanych, położonych wzdłuż dróg. Źródłem uciążliwości akustycznej – jest w szczególności odcinek autostrady A4 oraz odcinki dróg krajowych i wojewódzkich.

W 2007 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeprowadził badania poziomu hałasu komunikacyjnego na terenie Powiatu Wrocławskiego. Głównym

założeniem wykonanych pomiarów akustycznych było określenie warunków panujących w bezpośrednim sąsiedztwie tras komunikacyjnych i uzyskanie informacji o uciążliwości akustycznej analizowanych tras. Badaniami objęte zostały drogi krajowe, wojewódzkie oraz powiatowe na odcinkach, na których średnioroczne natężenia ruchu w porze dziennej i nocnej powoduje znaczną uciążliwość akustyczną.

Zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska, zastosowano następujące wskaźniki hałasu:

- ✓ LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia, wieczoru oraz nocy,
- ✓ LN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku.

Wartości te wyznaczone zostały metodą obliczeniową, w punktach obserwacji, których lokalizacja była zgodna z wymogami obowiązującej metodyki referencyjnej opisanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem. Dla oznaczenia wymaganych wskaźników hałasu zastosowano metodę pomiarów poziomów ekspozycyjnych dla pojedynczych zdarzeń akustycznych. Metoda ta umożliwia między innymi określenie wartości wskaźników hałasu dla całego roku na podstawie znajomości średniego dla roku natężenia i struktury ruchu pojazdów.

Pomiary poziomów ekspozycyjnych wykonano w punkcie zlokalizowanym w pobliżu jezdni (w punkcie referencyjnym). w trakcie badań wykonano także ciągły pomiar hałasu L_{Aeq} . Miało to na celu porównanie zmierzonych wartości równoważnego poziomu hałasu z wartościami policzonymi dla zaobserwowanego natężenia ruchu. w okresie pomiarów ciągłych prowadzono także obserwację ruchu pojazdów na badanym odcinku drogi, klasyfikując je do poszczególnych klas.

Pomiary przeprowadzono na terenie Długołęki, Kielczowa, Czernicy, Kamieńca Wrocławskiego, Turowa, Żórawiny, Kobierzyc, Żernik Wrocławskich, Siechnic, Świętej Katarzyny, Radwanic, Sobótki, Rogowa Sobóckiego, Mietkowa, **Kątów Wrocławskich**, **Pietrzykowic**, Bielan Wrocławskich, **Gniechowic**, Tyńca Małego i **Pelcznicy**. w sumie przebadano 23 punkty kontrolne (w 2003 r. przebadano 19 punktów), zlokalizowane na wysokości 1,2-1,5 m od poziomu jezdni w odległości 1 m od krawężnika. Przyjęto zasadę, że jeden punkt charakteryzuje emisję z danego jednorodnego pod względem akustycznym odcinka drogi. Przeprowadzone pomiary posłużyły do obliczeń długookresowego średniego poziomu hałasu LDWN na pierwszej linii zabudowy. Dokładność metody obliczeniowej oszacować można na 2 do 4 dB, w zależności od zróżnicowania sytuacji urbanistycznej oraz od odległości zabudowy od ulic. We wszystkich pkt. pomiarowych na linii pierwszej zabudowy stwierdzony równoważny poziom dźwięku L_{Aeq} w porze dziennej mieścił się w przedziale 58,9-76,8 dB. Natężenie hałasu przy zabudowie mieszkalnej Gminy Kąty Wrocławskie we wszystkich badanych miejscowościach (Kąty Wrocławskie, Gniechowice, Pietrzykowice, Pelcznica) w porze dziennej przekraczało wartość 70 dB przyjętą za bardzo uciążliwą. Wysoki poziom dźwięku na granicy terenu chronionego (przy zabudowaniach mieszkalnych) wynika z faktu, iż budynki mieszkalne znajdują się blisko przy krawędzi jezdni.

Tabela 8-4 Wyniki badań hałasu [Raport WIOŚ 2007 Wrocław]

lokalizacja punktu pomiarowego	natężenie ruchu, poj./h	natężenie ruchu pojazdów ciężarowych, poj./h	L_{Aeq} w odległości 1 m od krawędzi drogi, dB	L_{Aeq} na linii zabudowy, dB
Kąty Wrocławskie, ul. Wrocławska 16	341	39	71,3	67,8
Gniechowice 5	643	83	74,9	69,4
Pietrzykowice 29	452	66	74,4	69,9
Pelcznica 15	256	53	72,1	66,1

Rys. 8-3 Lokalizacja punktów kontrolno-pomiarowych monitoringu hałasu na terenie powiatu wrocławskiego [Raport WIOŚ 2007 Wrocław]

Podsumowanie

Na terenie powiatu wrocławskiego badaniami monitoringowymi objęto 23 odcinki dróg. We wszystkich punktach stwierdzony długookresowy średni poziom LDWN, na granicy terenu chronionego mieścił w przedziale 62,4 dB - 78,1 dB i przekraczał wartość dopuszczalną 60 dB. Natężenie hałasu przy zabudowie mieszkalnej, określono metodą obliczeniową, w trzech punktach pomiarowych (w Długołęce, Siechnicach oraz w Bielanych Wrocławskich) przekraczała ona wartość 75 dB przyjętą dla stref zagrożenia hałasem. w 10 punktach (43,5%) odnotowany średni długookresowy poziom LDWN przekraczał wartość 70 dB przyjętą jako bardzo uciążliwą.

W pozostałych 10 pomierzonych punktach również obliczone wartości LDWN przekraczały wartości dopuszczalne.

8.5.4 Hałas osiedlowy i mieszkaniowy

Ponad 25% mieszkańców jest narażona na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach występujący w wyniku stosowania "oszczędnych" materiałów i konstrukcji budowlanych. Hałas wewnątrz osiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów, głośną muzykę radiową itp. Do tych hałasów dołącza się niejednokrotnie bardzo uciążliwy hałas wewnątrz budynku, spowodowany wadliwym funkcjonowaniem instalacji wodnokanalizacyjnej, centralnego ogrzewania. Według polskiej normy, poziom hałasu pochodzący od instalacji i urządzeń budynku może wynosić w ciągu dnia 30-40 dB, nocą 25-30 dB.

8.5.5 Wibracje

Źródła wibracji można podzielić na dwa główne rodzaje:

- ✓ wibracje pochodzące od narzędzi i urządzeń,
- ✓ wibracje przenoszone z podłoża, np. z drgających platform, podłóg, siedzeń w pojazdach mechanicznych itp.

Szkodliwość wibracji zależy od wielkości natężenia źródła charakteru zmian, w czasie oraz długotrwałości działania. Na wibracje narażony jest każdy człowiek zarówno w pracy jak i w życiu codziennym. Wibracje i wstrząsy, podobnie jak hałas, przenoszone są przez wzbudzone do drgań konstrukcje budynków mieszkalnych. Skutkiem oddziaływania wibracji na człowieka są zmiany w układzie nerwowym, krążenia, narządach ruchu oraz układzie pokarmowym. Dlatego też wibracje należy zmniejszać lub likwidować w miejscach ich powstawania m.in. poprzez zmiany w konstrukcji aparatury i maszyn, stosowanie elastycznych podłoży (guma, korek), ekranów tłumiących wibracje itp.

8.5.6 Cel średniokresowy do 2017

Dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe

Kierunki działań, zadania własne:

- ✓ Modernizacja i budowa nawierzchni dróg gminnych
- ✓ Usprawnianie organizacji ruchu drogowego
- ✓ Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu
- ✓ Budowa drogi wraz z oświetleniem w Smolcu ul. Hebanowa
- ✓ Budowa dróg osiedlowych z kanalizacją deszczową i oświetleniem w ul. Gruszkowej, Morelowej, Brzoskwiniowej, Czereśniowej i Jabłoniowej w Smolcu
- ✓ Budowa drogi ul. Lipowej w Gniechowicach
- ✓ Budowa drogi ul. Kwiatowej w Kątach Wrocławskich
- ✓ Budowa dróg gminnych łączących drogę wojewódzką nr 346 Gminy i 347 w Kątach Wrocławskich

Zadania koordynowane:

- ✓ Budowa ścieżek rowerowych
- ✓ Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego

8.6 ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

8.6.1 Stan wyjściowy

Podział promieniowania elektromagnetycznego na jonizujące i niejonizujące wynika z granicznej wielkości energii, która wystarcza do jonizacji cząstek materii.

Złożone spektrum promieniowania elektromagnetycznego jest bardzo rozległe i obejmuje różne długości fal, od fal radiowych przez fale promieni podczerwonych, zakres widzialny i fale promieni nadfioletowych, do bardzo krótkich fal promieni rentgenowskich i promieni gamma. z całego spektrum promieniowania elektromagnetycznego w sposób istotny oddziałują na organizmy tylko te, które są pochłaniane przez atomy, cząsteczki i struktury komórkowe. z uwagi na sposób oddziaływania promieniowania na materię, widmo promieniowania elektromagnetycznego można podzielić na promieniowanie jonizujące i niejonizujące:

- ✓ promieniowanie jonizujące, występuje w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, naturalne procesy w środowisku naturalnym,
- ✓ promieniowanie niejonizujące występuje wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń, łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia człowieka w zakresie promieniowania niejonizującego istotne są mikrofały, radiofały oraz fale o bardzo niskiej (VLF) i ekstremalnie niskiej częstotliwości (FW).

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na wszystkie organizmy żywe, dlatego też ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska.

Ogólną sytuację radiacyjną w środowisku charakteryzują obecnie następujące wielkości podstawowe:

- ✓ poziom promieniowania gamma, obrazujący zagrożenie zewnętrzne naturalnymi i sztucznymi źródłami promieniowania jonizującego, istniejące w środowisku lub wprowadzone przez człowieka,
- ✓ stężenia naturalnych i sztucznych izotopów promieniotwórczych w komponentach środowiska, a w konsekwencji w artykułach spożywczych, obrazujące narażenie wewnętrzne ludzi w wyniku wchłonięcia izotopów drogą pokarmową.

8.6.2 Źródła promieniowania elektromagnetycznego:

Promieniowanie jonizujące

Promieniowanie jonizujące jest nieodłącznym elementem środowiska naturalnego, dociera z kosmosu, z wnętrza Ziemi. Przy opracowywaniu zbiorczych ocen zagrożeń radiacyjnych dla ludzi i środowiska rozróżnia się zagrożenia pochodzące od radionuklidów naturalnych i sztucznych. w przyrodzie występuje prawie 80 radioizotopów ok. 20 pierwiastków promieniotwórczych. Do najbardziej znanych należą izotopy uranu i toru, a także potasu, węgla i wodoru. Intensywność promieniowania wywołana naturalnymi pierwiastkami promieniotwórczymi jest różna w różnych miejscach naszego globu. Radionuklidy pochodzenia sztucznego przedostały się do środowiska w wyniku prób z bronią jądrową lub zostały uwolnione z obiektów jądrowych i składowisk paliwa w trakcie ich normalnej eksploatacji lub w stanach awaryjnych (np. katastrofa elektrowni jądrowej w Czarnobylu).

Również wytwarzane są przez różnego rodzaju urządzenia stosowane np. w diagnostyce medycznej, przemyśle, badaniach naukowych.

Promieniowanie niejonizujące.

W odniesieniu do terenu Gminy źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są anteny nadawcze telefonii komórkowej, anteny nadawcze sygnału radiowego, linie przesyłowe wysokich napięć i stacje transformatorowe.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami) – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi – art. 121 i 122).

Ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- ✓ utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- ✓ zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. /Dz.U. Nr 192, poz. 1883/. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu został ustawowo zobowiązany do wykonywania w ramach PMS zadań związanych z okresowymi badaniami kontrolnymi poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dla dwóch rodzajów terenów:

- ✓ terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- ✓ miejsc dostępnych dla ludności.

W 2007 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w 43 punktach pomiarowych na terenie województwa dolnośląskiego w Głogowie, Jeleniej Górze, Lubinie i Świdnicy, biorąc pod uwagę tereny o wysokiej gęstości zaludnienia w rejonie oddziaływania źródeł emisji PEM. Po przeprowadzeniu pomiarów w badanych punktach, **nie stwierdzono przekroczeń** dopuszczalnych wartości natężenia pól elektromagnetycznych w żadnym z punktów.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2007 roku nie był zlokalizowany żaden z punktów pomiarowych PEM. Zgodnie z art. 124 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewódzki Inspektor prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM określonych w Rozporządzeniu Ministra

Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Obecnie WIOŚ we Wrocławiu nie posiada wykazu terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności ponieważ przeprowadzone badania nie wykazały takich przekroczeń. Dla ochrony mieszkańców powiatu przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym ogranicza się inwestowanie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć. Wymaga się okresowego wykonywania stosownych pomiarów - wg przepisów prawa powszechnego - dla wyznaczania rzeczywistych zasięgów stref oddziaływania linii i urządzeń oraz ew. ustalenia stref ograniczonego użytkowania. Należy dążyć do stopniowego zastępowania ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów wzdłuż linii zmniejszaniem zasięgu ich oddziaływania osiąganym środkami technicznymi. Przy zbliżeniach linii do budynków mieszkalnych po stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego rzeczywistego natężenia pola elektromagnetycznego wymaga się ekranowania linii.

8.6.3 Źródła mikrofal

Najczęściej spotykanymi źródłami mikrofal są urządzenia nadawczo – odbiorcze sieci telefonii komórkowej. Urządzenia takie znajdują się zwykle na specjalnych masztach bądź wysokich kominach i budynkach. Budzą one jednocześnie największy niepokój wśród społeczeństwa w odniesieniu do szkodliwości i wywierania wpływu w zakresie mikrofalowym. Burzliwy rozwój telefonii komórkowej w ostatnich kilku latach, objawiający się ogromną liczbą samych telefonów oraz liczną stacją bazowych instalowanych na budynkach, w szczególności w dużych miastach, niezbędną do prawidłowego funkcjonowania tego typu łączności wyzwała ogromne emocje i budzi niepokój o zagrożenie dla zdrowia człowieka, przeprowadzane jednakże systematycznie pomiary nie potwierdzają tych obaw.

Planowanie nowych lokalizacji dla stacji bazowych telefonii komórkowych powinno na każdym etapie uwzględniać obowiązujące wymogi prawne i budowlane.

8.6.4 Cel średniokresowy do 2017 r.

<i>Ochrona mieszkańców gminy przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych</i>
--

Kierunki działań, Zadania własne:

- ✓ Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć
- ✓ Wyznaczenie miejsc na lokalizację masztów telefonii komórkowej poza terenami zabudowy

8.7 POWAŻNE AWARIE

8.7.1 Stan wyjściowy

Zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska, do ochrony przed poważnymi awariami zobowiązani są zarówno prowadzący zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia awarii, jak i dokonujący przewozu substancji niebezpiecznych oraz organy administracji. Zasady zaliczania zakładów do zakładów o zwiększonym ryzyku albo zakładów o dużym ryzyku określił Minister Gospodarki w drodze rozporządzenia z dnia 9.04.2002 r (Dz.U. Nr 58, poz. 535). w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie stwarzającym zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku.

Na terenie województwa dolnośląskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych za względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. Według stanu na 31.12.2006r. rejestr zakładów, potencjalnych sprawców poważnych awarii liczył 36 zakładów, z czego 13 to zakłady zakwalifikowane do grupy o dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej (ZDR), a 23 to zakłady zakwalifikowane do grupy o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Są to zakłady, w których w dużych ilościach są produkowane, przechowywane lub stosowane w procesach technologicznych, niebezpieczne substancje chemiczne. Zakłady te przedłożyły właściwym organom dokumentację zapobiegania poważnym awariom oraz raporty o bezpieczeństwie. Na terenie Powiatu Wrocławskiego zakładem o zwiększonym ryzyku poważnej awarii przemysłowej jest Przedsiębiorstwo EXPLOMINEX Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim Skład Materiałów Wybuchowych Rogów Sobócki, Sobótka. Na terenie gminy Kąty Wrocławskie nie ma przedsiębiorstw tej kategorii.

Wszystkie zakłady dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na obszarze województwa dolnośląskiego podlegają przepisom Dyrektywy 96/82/WE (SEVESO II).

Na obszarze Gminy występuje szereg innych zagrożeń:

- ✓ zagrożenia pożarowe - powstają głównie na obszarach leśnych, szczególnie w okresach długotrwałej suszy, występują sezonowo wiosną, latem i jesienią podczas wypalania traw, wynikają z infrastruktury miejskiej i wiejskiej obiektów użytkowych (instalacje, sprzęty gospodarstwa domowego itp.),
- ✓ zagrożenia drogowe i kolejowe - przecinające teren powiatu główne szlaki komunikacji drogowej i kolejowej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym są potencjalnymi miejscami zagrożenia pożarowego, chemicznego oraz ekologicznego.

Wynika to z faktu, że szlakami tymi transportowane są toksyczne środki przemysłowe (TSP) materiały niebezpieczne dla ludzi i środowiska takie jak: amoniak, chlor, kwas siarkowy, dwutlenek siarki, siarkowodór, benzyna, fosgen, tlenek etylenu czy dynamit.

Wymienione materiały przewożone są jako ładunki tranzytowe zarówno drogami jak i liniami kolejowymi. Źródłem zagrożeń środowiskowych jest również załadunek i rozładunek materiałów niebezpiecznych, w szczególności zaś ich transport po drogach publicznych przy wykorzystaniu specjalistycznego sprzętu jezdni (prawdopodobieństwa wypadku lub awarii w transporcie drogowym). z uwagi na konfliktowość przewożonych ładunków, trasy przewozów prowadzone winny być przy zachowaniu maksymalnego bezpieczeństwa dla mieszkańców i środowiska. Należy przyjąć, że występuje statystyczne prawdopodobieństwo potencjalnego wystąpienia awarii komunikacyjnych, mogących zagrozić środowisku - obszarami szczególnego są tereny zlokalizowane w pobliżu głównych, tranzytowych arterii komunikacji drogowej, charakteryzujących się największym natężeniem ruchu tego rodzaju przewozów.

- ✓ zagrożenia chemiczne i ekologiczne - wynikają głównie z magazynowania i stosowania przez zakłady przemysłowe materiałów niebezpiecznych takich jak amoniak, kwas, chlor, wodór i inne,
- ✓ zagrożenia budowlane - związane głównie z utratą statyki budowli lub jej elementu, mogące wystąpić w budynkach mieszkalnych,
- ✓ inne zagrożenia urbanistyczne – przebiegające przez teren powiatu magistrale gazu pod wysokim ciśnieniem, stacje redukcyjne gazu z wysokiego na średnie ciśnienie i średniego na niskie oraz napowietrzne linie energetyczne wysokiego i średniego napięcia przebiegające przez tereny leśne, wzdłuż torów i w sąsiedztwie stacji transformatorowych oraz duże transformatory (20-30 ton oleju transformatorowego).

Zadania koordynacji m.in. prac związanych z poważnymi awariami i ewentualnie powstałymi zagrożeniami regulują stosowne procedury na szczeblu powiatowym, w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym). Powinny być one zawarte w Powiatowym Planie Reagowania Kryzysowego. Działania ratownicze prowadzone na terenie Powiatu Wrocławskiego realizują jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Część z nich włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego.

KRAJOWY SYSTEM RATOWNICZO-GAŚNICZY - to integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, obejmująca, w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń. System ten skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje i straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współpracować w akcjach ratowniczych. Podstawową zasadą funkcjonowania KSRG jest umożliwienie każdemu

podmiotowi mogącemu realizować lub wspomagać działania ratownicze współpracy z systemem w ramach jego struktury organizacyjnej bądź jako podmiot wspomagający działania systemu.

KSRG tworzą i koordynują jego funkcjonowanie, według prymatu terytorialnego, następujące organy władzy:

- ✓ wójt (burmistrz lub prezydent miasta) w zakresie zadań ustalonych przez wojewodę;
- ✓ starosta, który określa zadania i kontroluje wykonywanie zadań na obszarze powiatu, a w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia, środowiska lub mienia – na podstawie przepisów o stanie klęski żywiołowej - zarządza przy pomocy powiatowego zespołu reagowania kryzysowego;
- ✓ wojewoda, który określa zadania i kontroluje ich wykonanie na obszarze województwa, w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia, środowiska i mienia - na podstawie przepisów o stanie klęski żywiołowej, zarządza systemem przy pomocy wojewódzkiego zespołu reagowania kryzysowego.

Działania prowadzone na obszarze kraju są koordynowane przez Komendanta Głównego PSP Szefa OCK, który jest organem administracji rządowej szczebla centralnego w sprawach organizacji systemu.

Nadzór nad całym KSRG sprawuje minister spraw wewnętrznych i administracji. Komendy PSP i podmioty KSRG są narzędziem wojewody i starosty do realizacji zadań z zakresu szeroko rozumianej ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa, a także zadań z zakresu ochrony ludności.

8.7.2 Cel średniookresowy do 2017 r.

Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii

Kierunki działań, Zadania koordynowane:

- ✓ Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań

8.8 WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

8.8.1 Stan wyjściowy

W Polsce zakłada się, że w 2010 roku udział zużycia energii odnawialnej będzie na poziomie 7,5% (wynika to z Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 maja 2003 roku w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła z odnawialnych źródeł energii oraz energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła).

Rodzaje energii odnawialnej:

- ✓ energia biomasy,
- ✓ energia geotermalna,
- ✓ energia słoneczna,
- ✓ energia wiatru,
- ✓ energia wodna,
- ✓ energia otoczenia,
- ✓ energia fal morskich, przyptyków i odpływów,
- ✓ inne.

Energia biomasy

Wykorzystanie biomasy, do celów energetycznych następuje przez bezpośrednie spalanie drewna, słomy, odpadków produkcji roślinnej lub roślin energetycznych (specjalnego gatunku wierzby oraz tzw. malwy pensylwańskiej itp.).

Położenie i gospodarka rolna gminy stwarzają potencjalne możliwości wykorzystania słomy oraz upraw roślin energetycznych.

Energia wiatru

Energetyka wiatrowa w Polsce jest dopiero u progu rozwoju. Coraz to większe zainteresowanie często jednak nie idzie w parze z wiedzą na temat tego typu przedsięwzięć i sposobie ich realizacji. Jest to o tyle niepokojące, że wielu inwestorów posiadając odpowiednie środki może wstrzymać się od wybudowania parku wiatrowego i stracić po pierwsze okazje do zainwestowania swoich pieniędzy, po drugie zaś zaufanie do samej idei inwestowania w energetykę wiatrową.

Dlatego też ocena potencjału energetycznego wiatru dla miejsca lokalizacji przyszłej elektrowni wiatrowej jest jednym z pierwszych, niezbędnych kroków w realizacji całej inwestycji. Dla terytorium naszego kraju nie istnieją gotowe mapy wiatru przydatne dla energetyki wiatrowej, które można by wykorzystać przy planowaniu terenu posadowienia turbin. Na terenie Powiatu Wrocławskiego prowadzi się działania zmierzające do zaplanowania i uruchomienia farm wiatrowych, m.in. w gminie Kąty Wrocławskie inwestorzy prowadzą badania terenów pod lokalizację farm wiatrowych.

Energia wodna:

W naszym kraju udział energetyki wodnej w ogólnej produkcji energii elektrycznej wynosi zaledwie 1,5%. Teoretyczne zasoby hydroenergetyczne naszego kraju wynoszą ok. 23 tys. GWh rocznie.

Zasoby techniczne szacuje się na ok. 13,7 tys. GWh/rok. Wielkość ta to niemal 10% energii elektrycznej produkowanej w naszym kraju. Powyższe dane obejmują jedynie rzeki o znaczących przepływach. Przy uwzględnieniu pozostałych rzek, kwalifikujących się jedynie do budowy małych elektrowni wodnych (MEW), ich wartość jeszcze wzrośnie.

Energia geotermalna

Energia geotermalna – jest zawarta w wodach, parach wodnych i otaczających je skałach. Zasoby te są w Polsce ogromne i są odnawialne wtedy, gdy po wykorzystaniu ciepła z pobranej wody z powrotem włączane są do miejsca pobrania.

Pod względem energetycznym najlepiej jest eksploatować wody wysokotemperaturowe, jednak występują one zwykle bardzo głęboko, nawet na głębokościach poniżej 3000m. Słabe rozpoznanie głębokich zbiorników geotermalnych przy planowaniu ich eksploatacji wiąże się z ryzykiem finansowym. Wykorzystanie wód średnio i niskotemperaturowych, z uwagi na mniejszą głębokość występowania zbiorników (1500–2000m) niesie ze sobą mniejsze ryzyko, ale jest też energetycznie mniej korzystne.

Energia słońca

Najbardziej popularnymi metodami pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego są systemy fototermiczne, wykorzystujące tzw. kolektory słoneczne oraz systemy fotowoltaiczne, przetwarzające promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną. Zasoby energii słonecznej są wystarczające do zaspokojenia wszystkich potrzeb w zakresie produkcji ciepłej wody użytkowej w okresie letnim i ok. 50+60% tych potrzeb w okresie wiosenno – jesiennym.

Energię słoneczną wykorzystuje się w:

- ✓ kolektorach słonecznych,
- ✓ instalacjach fotowoltaicznych,
- ✓ oświetleniu solarnym,
- ✓ sygnalizacji solarnej.

Miejscom użytkowania energii solarnej są przede wszystkim budynki mieszkalne, usługowe, rekreacyjne użyteczności publicznej. Zważywszy, że liczba użytkowników energii solarnej może być bardzo duża na terenie województwa, ilość uzyskanej energii w technologii solarnej może mieć znaczny wpływ na poprawę lokalnych warunków środowiskowych, przede wszystkim stanu powietrza. Obecne instalacje są nieliczne, nie mają one znaczenia w gospodarce energetycznej poszczególnych gmin, Powiatu Wrocławskiego i województwa, można je traktować jako obiekty referencyjne przyszłych instalacji.

Energia otoczenia:

Ziemia nagrzewana promieniami słonecznymi stanowi niewyczerpane źródło energii cieplnej o niskiej temperaturze. Ciepło z otoczenia, np. z gruntu czy z wody może być wykorzystane po przetworzeniu do celów grzewczych. Temperatura gruntu na głębokości 15 metrów przez cały rok jest stała i wynosi ok. 10 stopni C, a wód gruntowych od 8 do 12 stopni C. Urządzenia, które pobierają ciepło z otoczenia i podnoszą je do poziomu temperatury wymaganej dla celów grzewczych nazywane są "pompami ciepła". Jest wiele rodzajów systemów grzewczych z wykorzystaniem pomp ciepła i chociaż charakteryzują się one dużymi kosztami inwestycyjnym, to stają się coraz bardziej popularne, ze względu na bardzo wysoką sprawność energetyczną, rzędu 300 - 400%.

8.8.2 Cel średniookresowy do 2017 r.***Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych***

Kierunki działań, Zadania własne:

- ✓ Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii
- ✓ Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii

9 OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH**9.1 OCHRONA PRZYRODY****9.1.1 Flora**

Struktura gatunkowa szaty roślinnej jest bezpośrednio zależna od czynników klimatycznych, jakości gleb i rzeźby terenu. Na Dolnym Śląsku te czynniki zostały ostatecznie ukształtowane w czwartorzędzie podczas ostatniego zlodowacenia, co spowodowało, że flora województwa dolnośląskiego jest stosunkowo młoda. Niż Dolnego Śląska (w tym obszar Powiatu Wrocławskiego) cechuje się bardzo łagodnym klimatem. Na tym obszarze praktycznie nie ma wzniesień o stromych zboczach, pokrywa glebowa jest na całym obszarze bardzo podobna.

9.1.2 Fauna

Na terenie województwa dolnośląskiego dominują gatunki szeroko rozpowszechnione, o dużej tolerancji ekologicznej i możliwościach migracyjnych. Prawie nie notuje się gatunków endemicznych - są nimi wyłącznie niewielkie bezkręgowce.

9.1.3 Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie znajduje się 5 dębów szypułkowych zarejestrowanych jako pomniki przyrody, ich lokalizację wskazano w poniższej tabeli.

Tabela 9-1 Wykaz pomników przyrody w Gminie Kąty Wrocławskie

Lp.	Nazwa pomnika przyrody	Lokalizacja	liczba
1.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 452 cm	Smolec, ul. Kościelna, na zapleczu ogrodu szkolnego	1
2.	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 426 cm	Gniechowice w parku Dworskim	1
3	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 384 cm	Gniechowice dz. Nr 10 AM 2	1
4	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 489 cm	Gniechowice dz. Nr 720 AM 2	1
5	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 394 cm	Gniechowice dz. Nr 720 AM 2	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Kolejną formą ochrony przyrody zlokalizowaną na terenie gminy jest użytek ekologiczny „Stara piaskownia” położony we wsi Skalka. Jest to sztucznie utworzony zbiornik wodny z wyspą pośrodku. Jest to miejsce występowania, żerowania i rozrodu bardzo cennych przyrodniczo i ginących gatunków. Do najcenniejszych należy zaliczyć: traszkę grzebieniastą (gatunek wyszczególniony w czerwonej księdze podlegający bezwzględnej ochronie), ropuchę zieloną, zaskrońca zwyczajnego, jaszczurkę zwinkę oraz jaszczurkę żyworodną. Do cennych gatunków należy zaliczyć ssaki: borsuki, ryjówki, jeże oraz ptaki: rokitniczkę, białorytkę i trzcinniczka. Na stromych brzegach znajdującego się tam zbiornika wodnego gnieźdzą się jaskółki brzegówki. Jest to teren chętnie odwiedzany przez dzieciota zielonego, sowy i ptaki drapieżne.

Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy to kolejny teren utworzony w ramach systemu obszarów chronionych. Został powołany Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 21 listopada 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Bystrzycy” (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2006 r. nr 252, poz. 3735 oraz z 2008 r. Nr 317, poz. 3921). Powierzchnia Parku wynosi 8 570 ha.

W ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej **Natura 2000** ustanowiono specjalną ochronę siedlisk pod nazwą „**Przeplatki nad Bystrzycą**” i oznaczono kodem PLH020055. Obszar obejmuje terytorialnie fragment doliny Bystrzycy pomiędzy zbiornikiem retencyjnym w Mietkowie, a autostradą A4, o szerokości nie przekraczającej 1,5 km. Niemal w całości leży w obrębie Parku Krajobrazowego Dolina Bystrzycy. Obszar ten jest kluczowy dla zachowania populacji motyli *Euphydryas maturna* w całej Polsce południowo-zachodniej. Ponadto jest to drugie co wielkości i jakości w Polsce południowo-zachodniej, stanowisko łągów olchowo-jesionowych, czyli priorytetowego typu siedliska.

Na **Shadow List**, czyli wykazie potencjalnych obszarów sieci Natura 2000 widnieje obszar specjalnej ochrony „**Łęgi na Bystrzycą**”, którego terytorialny zasięg częściowo obejmuje gminę Kąty Wrocławskie, w rozwidleniu rzek Strzegomki i Bystrzycy. Dominują tu lasy i to one są głównym przedmiotem ochrony, a szczególnie mało przekształcone grądy (znajduje się zachodnia granica jednej z formacji grądu kontynentalnego) i łągi (łągi olchowo-jesionowe

występują w najwyższej po Dolinie Baryczy koncentracji w Polsce południowo-zachodniej). Poza lasami występują tu łąki, szuwały i zarośla nadrzeczne. Znajdują się wiele siedlisk z załącznika i Dyrektywy Siedliskowej i to o doskonałej reprezentatywności: starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe, grąd środkowoeuropejski (najwyższe pokrycie spośród siedlisk wymienionych w Dyrektywie: 30%), lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe oraz siedliska o dobrej reprezentatywności: i niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (wysokie pokrycie obszaru: 10%), nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników. w sumie siedliska z załącznika i Dyrektywy Siedliskowej pokrywają ponad połowę obszaru. Spośród gatunków wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występuje wydra oraz chrząszcz: kozioróg dębosz oraz inne ważne gatunki: motyle: mieniak strużnik, paź królowej, warcabnik ślazowiec; rośliny: czosnek niedźwiedzi (silne działanie bakteriobójcze, stosowany w kuchni np. jako składnik sałatek), konwalia majowa, śnieżyczka przebiśnieg, śnieżyczka wiosenna, lilia złotogłów, kalina koralowa. w lasach występują charakterystyczne ptaki leśne: kania ruda, dzięcioł średni, muchołówka białoszyja. Bezkręgowce, płazy i gady nie były bliżej badane, więc i wśród nich mogą występować ważne i rzadkie gatunki. Obszar w większości należy do Lasów Państwowych, obszary wodne należą do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Pozostałe grunty (nieleśne) stanowią własność prywatną.

9.1.4 Cel średniookresowy do 2017 r.

Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej

Kierunki działań, zadania własne i koordynowane:

- ✓ Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych.
 - Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych
 - Ochrona różnorodności biologicznej
 - Ochrona terenów cennych przyrodniczo przed niewłaściwym sposobem użytkowania
 - Ochrona fauny i flory:

Zadania własne i koordynowane:

- Zachowanie istniejących zbiorników wodnych
- Stały nadzór nad rozwojem uciążliwego przemysłu
- ✓ Ochrona i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego:
 - Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo.

9.2 OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW

9.2.1 Stan wyjściowy:

Lasy spełniają istotną rolę w odniesieniu do hydrosfery i atmosfery. Oprócz tego posiadają funkcje produkcyjne i społeczne oraz rekreacyjne. w powiecie wrocławskim lasy zajmują ok. 11,7%. Wskaźnik lesistości w Gminie wynosi 7% i jest dużo niższy od przeciętnej lesistości od wskaźnika dla województwa (29,5%), kraju (27,5%).

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie brak jest większych kompleksów leśnych. z uwagi na dobrą jakość gleb oraz duże zapotrzebowanie wśród rolników na grunty orne, odstąpiono od opracowania projektu dodatkowych zalesień na obszarze gminy. Istotną rolę w urozmaiceniu krajobrazu rolniczego odgrywają zatem zadrzewienia i zakrzewienia, występujące zarówno w formie rozproszonych, rzędowej jak i w postaci remizów śródpolnych

Jako elementy przestrzeni przyrodniczej pełnią one liczne funkcje, między innymi ochronne, produkcyjne, krajobrazowe oraz społeczno-kulturowe.

Funkcję ochronną zadrzewień i zakrzewień spełniają zarówno zbiorowiska śródpolne, jak i rzędowe (pasowe). Drzewa rosnące wzdłuż cieków stanowią naturalną ochronę wód powierzchniowych, filtrując zanieczyszczenia chemiczne spływające z pól uprawnych, ograniczając tym samym ich negatywny wpływ. Zadrzewienia i zakrzewienia przydrożne ograniczają emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych do atmosfery, wód powierzchniowych i gleb. Ma to istotne znaczenie, ponieważ skażone ołowiem rośliny rosnące w pobliżu dróg (szczególnie warzywa liściowe) są dużym zagrożeniem dla zdrowia ich konsumentów. Zakrzewienia i zadrzewienia rosnące wzdłuż szlaków komunikacyjnych stanowią również barierę przeciwnieżną. Zadrzewienia przydrożne mogą również wpływać na ekspozycję szczególnie interesujących obiektów i malowniczych okolic – poprzez pozostawienie odcinka drogi bez obsadzania od strony widoku przy równomiernym przysłonięciu przeciwnej strony drogi wysokimi drzewami. Obok funkcji krajobrazotwórczej i ochronnej w stosunku do gruntów przyległych, zadrzewienia wzdłuż dróg transportu rolnego mają także wpływ na samą drogę – odpowiednio dobrane gatunki drzew, posadzone we właściwych odstępach, dają umiarkowany przewiew i nasłonecznienie, wpływają na lepszą spójność nawierzchni, jej konserwację i mniejsze zużycie.

Funkcja ochronna zadrzewień i zakrzewień może objawiać się jako opór środowiska przeciwko szkodnikom roślin uprawnych. Stanowią one również ochronę szczególnie wrażliwych upraw przed środkami ochrony roślin stosowanymi na sąsiednich działkach.

Kompleksy zadrzewień i zakrzewień wpływają również korzystnie na środowisko, poprzez zwiększenie zdolności retencyjnej gleby, redukcję prędkości wiatru, ograniczając tym samym wysuszenie gruntów ornych oraz zmniejszenie erozji wietrznej. Śródpolne zespoły drzew i krzewów stanowią schronienie dla zwierząt łownych, ptaków i owadów. Ponadto zadrzewienia i zakrzewienia pełnią funkcję bariery ochronnej przed nieprzyjemnym zapachem (np. w pobliżu ferm drobiu czy trzody chlewnej lub zakładów produkcyjnych) bądź hałasem (wzdłuż ruchliwych szlaków komunikacyjnych). Zadrzewienia liściaste między budynkami lub zagrodami mogą również pełnić funkcję przeciwpożarową, tworząc naturalną barierę na drodze przenoszenia się ognia.

9.2.2 Cel średniookresowy do 2017 r.

Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego

Kierunki działań, Zadania własne i koordynowane:

- ✓ Aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- ✓ Ochrona i pielęgnacja istniejących zadrzewień oraz sukcesywne nasadzenia
- ✓ Współpraca ze Starostwem Powiatowym we Wrocławiu przy odtworzeniu wpisanej do rejestru zabytków alei świerkowo-lipowej, w pasie drogi powiatowej, prowadzącej do pałacu w Sadowicach.

9.3 KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH I OCHRONA PRZED POWODZIĄ

9.3.1 Stan wyjściowy:

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie zagrożenie powodziowe tworzą rzeka Bystrzyca oraz jej większe dopływy: Strzegomka i Czarna Woda. Duży obszar gminy znajduje się w dolinach tych rzek będących terenami zalewowymi. Jak pokazała praktyka z roku 1997 lokalizacja zbiorników retencyjnych umiejscowionych na Bystrzycy w Mietkowie i na Strzegomce w

Dobromierzu z jednej strony w znaczący sposób, dzięki możliwości przejmowania niebezpiecznych kulminacji fal powodziowych, poprawia sytuację poprzez zmniejszenie zagrożenia powodziowego, jednak w przypadkach skrajnych (ekstremalnych) lokalizacja tych zbiorników może stać się powodem zwiększenia stopnia zagrożenia powodziowego na terenie gminy. Na terenie gminy Katy Wrocławskie ogółem 13 miejscowości – 550 osób znajduje się na obszarze zagrożonym powodzią i jest objęta gminnym planem ewakuacji. W celu prowadzenia działań zapobiegawczych oraz optymalizacji działań podczas zagrożenia powodziowego powołany został gminny Zespół Reagowania Kryzysowego.

Główne kierunki działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej wskazano w:

- ✓ studium techniczno-ekonomicznym „Generalna strategia ochrony przed powodzią dorzecza górnej i środkowej Odry po wielkiej powodzi 1997 r.”, przyjętym przez Rząd RP „Programie dla Odry - 2006”,
- ✓ „Programie Ochrony i Zagospodarowania Wód Zlewni Rzek Ślęza i Oława”, strategii ochrony powodziowej „Modernizacja Wrocławskiego Systemu Ochrony przed powodzią - Studium programowo-przestrzenne dla miasta Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego”,
- ✓ „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Bystrzycy”.

Podczas powodzi w 1997 roku m. in. na terenie Powiatu Wrocławskiego uległa zniszczeniu znaczna część budowli, których zadaniem jest ochrona przeciwpowodziowa przyległych terenów. w ciągu ostatnich lat część z nich odbudowano, dobudowano kolejne, poprawiono stan istniejących. Dnia 11 maja 2007r. została zawarta umowa dot. „Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry, który zakłada stworzenie systemu czynnego i biernego zabezpieczenia przeciwpowodziowego doliny Odry poprzez budowę suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu) Racibórz Dolny oraz odbudowę i modernizację systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych Wrocławia (Wrocławski Węzeł Wodny).

Powiat Wrocławski nie jest bogaty w zasoby wodne, m.in. z uwagi na niewystarczającą ilość opadów atmosferycznych. Celowe jest zatem tworzenie i utrzymywanie obiektów małej retencji, takich jak zbiorniki wodne, budowle piętrzące na ciekach, stawy rybne oraz małych lokalnych zbiorników - „oczek wodnych”. Również zabiegi nietechniczne, takie jak zalesienia, zadrzewienia, roślinne pasy ochronne, ochrona oczek wodnych i stawów wiejskich prowadzi do spowolnienia lub powstrzymania „beziproduktywnego” odpływu wody.

Analiza przyczyn i skutków powodzi 1997 roku wykazała, że istniejący system ochrony przeciwpowodziowej, nawet po naprawie i odbudowie, nadal nie będzie spełniać standardów bezpieczeństwa i nie zagwarantuje bezpiecznego przepływu wód powodziowych o wielkościach z 1997 r. Rząd polski opracował program ochrony przeciwpowodziowej ODRA 2006, wdrażany na obszarze środkowej Odry (na odcinku Chałupki – Brzeg Dolny) w latach 2002-2016. Program ODRA 2006 obejmuje modernizację Odrzańskiego Systemu Wodnego, w obrębie 8 województw.

Specjaliści gospodarki wodnej od lat zgłaszali postulaty kompleksowego rozwiązania spraw odrzańskich, ale dopiero po powodzi z 1997 roku powołany został Pełnomocnik rządu ds. usuwania skutków powodzi i w krótkim czasie opracowano „Program dla Odry - 2006”. Celem „Programu dla Odry - 2006” jest zbudowanie systemu zintegrowanej gospodarki wodnej dorzecza Odry, uwzględniającej potrzeby zabezpieczenia przeciwpowodziowego, sporządzania prewencyjnych planów zagospodarowania przestrzennego, ochrony czystości wody, środowiska przyrodniczego i kulturowego, transportowe, ogólnie - gospodarcze oraz konsumpcyjne, czyli modernizacja Odrzańskiego Systemu Wodnego oraz zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy obszaru Nadodrza, z uwzględnieniem bezpieczeństwa ludzi i realistycznie ocenianych możliwości finansowania przedsięwzięć. Zasady ekorozwoju są formułowane i respektowane we wszystkich komponentach Programu, zarówno na etapie planowania jak i realizacji. „Program dla Odry - 2006” określa średniookresową strategię modernizacji Odrzańskiego Systemu Wodnego.

Program dla Odry - 2006 proponuje wizję Odry i Nadodrza jako nowoczesnie zagospodarowanego korytarza ekologicznego tej części Europy wytyczając, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, konkretne zadania w zakresie:

- ✓ zwiększenia retencji wód w powiązaniu z ochroną przeciwpowodziową (poldery oraz zbiorniki),
- ✓ modernizacji i rozbudowy istniejącego systemu ochrony przeciwpowodziowej w ramach tzw. komponentu B pożyczki Banku Światowego – system monitorowania i ostrzegania,
- ✓ ochrony czystości wody w ramach programu Komisji Ochrony Wód Odry przed Zanieczyszczeniem,
- ✓ utrzymania i stopniowego rozwoju żeglugi śródlądowej,
- ✓ wykorzystania siły wód do produkcji odnawialnej energii,
- ✓ zachowania i renaturyzowania ekosystemów rzek i ich dolin,
- ✓ zwrócenia się miast i gmin nadodrzańskich frontem ku rzece.

Program dla Odry – 2006 łączy zatem globalną wizję rozwoju z potrzebami środowisk lokalnych. Jego strategia zakłada ścisłą współpracę z gminami, powiatami i województwami samorządowymi.

„Program dla Odry - 2006” zakłada:

- ✓ ochronę przed powodzią dużych skupisk ludności,
- ✓ zwiększenie retencji zbiornikowej w dorzeczu Odry o około 250 mln m³ i retencji polderowej 100 mln m³,
- ✓ zbudowanie nowoczesnego systemu monitorowania sytuacji hydrologicznej w zlewni górnej i środkowej Odry i sprawnego systemu ostrzegania przed zagrożeniem powodziowym,
- ✓ rekonstrukcje zniszczeń powodziowych połączoną z modernizacją.

Dla osiągnięcia tych celów konieczne jest dokonanie następujących przedsięwzięć:

- ✓ naprawa i modernizacja zniszczonych przez powódź obiektów hydrotechnicznych,
- ✓ planowanie i realizacja osłony przeciwpowodziowej na terenie zlewni przez Ośrodek Koordynacyjno - Informacyjny utworzony we Wrocławiu (oprogramowania do modelowania i przewidywania rozwoju sytuacji w zlewni i symulowania obszarów zalewowych),
- ✓ monitoring, prognozowanie i ostrzeganie jako instrument gospodarki zbiornikowej oraz przygotowania czynnej ochrony przeciwpowodziowej,
- ✓ ograniczenie zagrożenia powodziowego i program zapobiegania w oparciu o planowanie przestrzenne,
- ✓ budowa zbiornika Racibórz na rzece Odrze,
- ✓ budowa nowych polderów wzdłuż doliny Odry, zwiększających retencję przeciwpowodziową.

„Program dla Odry – 2006” uznaje, że podstawowe zasady profilaktycznej ochrony przeciwpowodziowej są następujące:

- ✓ woda jest elementem profilaktycznej ochrony przeciwpowodziowej – we wszystkich obszarach woda jest integralnym składnikiem użytkowania przestrzennego. Wody deszczowe powinny zostać zatrzymane w jak największym stopniu w miejscu ich opadania.

Odptyw przez kanały i ciek wodne powinien zostać spowolniony, a lokalna gospodarka wodna renaturyzowana, wodę należy zatrzymywać w dorzeczach rzek. Na terenach zasiedlonych, w planowaniu urbanistycznym należy w większym stopniu uwzględnić służącą spowolnieniu odptywu, zbliżoną do naturalnej, rozbudowę otwartych akwenów, wodzie należy zrobić miejsce – wodom należy stworzyć przestrzeń umożliwiającą opóźniony, nie stanowiący zagrożenia odptyw. Wody płynące i ich obszary zalewowe powinny być wolne dla możliwie jak największego zatrzymania wody. Należy zapobiec dalszemu wykorzystywaniu obszarów zalewowych i terenów błotnistych. Tam gdzie jest to możliwe

powinny zostać odzyskane stracone obszary, należy utrzymywać w społeczeństwie świadomość możliwości zagrożenia powodziowego.

Dlatego też zostaną ustalone i podane do wiadomości publicznej obszary zagrożone powodzią. Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW). z jego inicjatywy powstaje opracowanie projektu planu ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym. RZGW są również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

9.3.2 Cel średniookresowy do 2017 r.

Zabezpieczenie przed skutkami powodzi oraz spowolnienie sptywu wód

Kierunki działań, Zadania własne i koordynowane:

- ✓ Rozbudowa systemu syren alarmujących ludność gminy o zagrożeniach
- ✓ Budowa, remonty i odbudowa urządzeń małej retencji wodnej

9.4 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

9.4.1 Stan wyjściowy:

Skład chemiczny gleb w dużym stopniu zależy od czystości powietrza atmosferycznego. Opad globalnych, krajowych i w szczególności lokalnych zanieczyszczeń atmosfery, zawierających określone ilości pierwiastków śladowych, powoduje zanieczyszczenia wierzchnich warstw gleb proporcjonalnie do wielkości lokalnej emisji. w przypadku ognisk przemysłowych strefy znacznie podwyższonych, szkodliwych stężeń występują z reguły w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Środowisko glebowe ma przy tym ograniczone możliwości ochronne przed emisją tych zanieczyszczeń. Możliwości te poza tym zmieniają się w miarę upływu czasu i wzrostu ich oddziaływania, dlatego też istotne jest prowadzenie monitoringu jakości gleb.

W ramach monitoringu jakości gruntów rolnych prowadzonego przez Okręgową Stację Chemiczno – Rolniczą we Wrocławiu wykazały, że 75% z ponad 13,8 tys. ha użytków rolnych gminy posiada odczyn pH poniżej 6,5. Użytki rolne bardzo kwaśne (pH do 4,5) stanowią 16%, kwaśne (pH 4,6 – 5,5) 32%, a lekko kwaśne (pH 5,6 – 6,5) 27%. Odczyn obojętny (pH 6,6 – 7,2) wykazuje 20% użytków rolnych gminy, a tylko 5% zasadowy (pH powyżej 7,2). z badań wynika, iż na 41% użytków rolnych konieczne jest prowadzenie wapnowania gleb, na 17% wapnowanie jest potrzebne, a na kolejnych 14% wskazane.

Badania jakości gruntów w latach 1995-2007 prowadził Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa z Puław. w ramach monitoringu gleb, Instytut na terenie całego kraju wytypował 216 punktów kontrolnych. 40 punktów znajdowało się na terenie województwa dolnośląskiego w tym 1 w gminie Kąty Wrocławskie (Sokolniki). w próbkach gleb oznaczono 40 parametrów fizykochemicznych m.in. zawartości metali ciężkich (ołów, kadm, miedź, cynk, nikiel) oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Zawartość metali ciężkich w próbkach pobranych w Sokolnikach nie wykazała ponadnormatywnego stężenia pierwiastków metali ciężkich oraz WWA.

9.4.2 Cel średniookresowy do 2017 r.

Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej

Kierunki działań, zadania własne:

- ✓ Rekultywacja składowiska
- ✓ Likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci
- ✓ Edukacja ekologiczna

9.5 GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI, OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN

9.5.1 Stan wyjściowy:

Ochrona zasobów złóż kopalin polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym ich wykorzystaniu. Ustawy Prawo ochrony środowiska i Prawo geologiczne i górnicze określają zasady i warunki:

- ✓ wydobywania kopalin
- ✓ ochrony złóż kopalin
- ✓ ochrony powierzchni ziemi
- ✓ ochrony wód podziemnych i powierzchniowych
- ✓ rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Złóża kopalin są własnością Skarbu Państwa. Gospodarcze wykorzystanie złóż kopalin może być prowadzone tylko na podstawie udzielonej koncesji wydanej przez właściwy organ administracji geologicznej (Minister Środowiska, Marszałek, Starosta). Nad zapewnieniem właściwego wykorzystania złoża nadzór nad jego wydobyciem sprawują właściwe organy administracji geologicznej i nadzoru górniczego.

Obowiązkiem każdego przedsiębiorcy otrzymującego koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża jest rekultywacja gruntów i zagospodarowanie terenów po działalności górniczej. Rekultywacja ta prowadzona jest na podstawie decyzji Starosty o kierunku rekultywacji wydanej na podstawie przepisów Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Nadzór nad rekultywacją terenów poeksploatacyjnych prowadzi organ nadzoru górniczego i Starosta.

Zapewnienie właściwej rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych jest konieczne, ze względu na ochronę walorów krajobrazowych i przyrodniczych. Przemysł wydobywczy powoduje szereg oddziaływań, z których najistotniejsze to powstawanie odpadów pogórnich i przeróbczych, przekształcenie powierzchni terenu oraz jego odwodnienie.

Udzielenie koncesji na wydobycie kopalin ze złóż następuje na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. w związku z czym każde udokumentowane złożo powinno być uwzględnione przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jest to również sposób ochrony udokumentowanych złóż przed innym zagospodarowaniem terenu, uniemożliwiającym późniejszą ich eksploatację. w roku 1996 na zlecenie Ministra Ochrony Środowiska zostało wykonane opracowanie pt. „Inwentaryzacja złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska dla województwa wrocławskiego”. Opracowanie to zostało przekazane gminom i Wojewodzie Wrocławskiemu.

9.5.2 Tereny zdegradowane i kopaliny

Przekształcenia powierzchni ziemi

W związku z pojawiającymi się w Polsce potrzebami wprowadzenia do krajowej praktyki w zakresie ochrony środowiska metodyki z terenami zdegradowanymi w wyniku działalności gospodarczej, obowiązki inwentaryzacji postępowania i weryfikacji takich terenów przekazano w ręce starostów. Praktyka ta w założeniu, doprowadzić ma do zmniejszenia ilości i wielkości terenów poprzemysłowych, które wymagają działań naprawczych (rekultywacji, rewitalizacji, itp.). Pozwoli to na racjonalne połączenie sfery ochrony

środowiska ze sferą gospodarczą, uwzględniając tym samym zasady zrównoważonego rozwoju. Wynikające stąd założenie mówi, że tereny przemysłowe nie powinny być nieużytkami gospodarczymi. Zarządzanie terenami przeznaczonymi działalnością gospodarczą z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska należy rozpatrywać biorąc pod uwagę właściwy podział tych terenów. Istnieje bowiem konieczność zaklasyfikowania terenów przemysłowych do pewnych klas, które pozwolą na właściwsze i trafniejsze podjęcie działań naprawczych. Wspomniane wcześniej klasy terenów zdegradowanych to:

- ✓ tereny przemysłowe zdegradowane chemicznie (gleba/ziemia wymagają oczyszczenia)
- ✓ tereny przemysłowe zdegradowane pod względem morfologicznym – fizycznym
- ✓ (rekultywacja likwidująca niekorzystne przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu)
- ✓ tereny nie pełniące już funkcji gospodarczych.

Na tak sklasyfikowane rodzaje terenów przemysłowych nakłada się jeszcze zagadnienie rodzaju odpowiedzialności odnośnie tych terenów. Istnieje bowiem odpowiedzialność bezpośrednia, kiedy sprawca degradacji środowiska jest określony, co oznacza zastosowanie zasady "ten kto powoduje zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty usunięcia skutków tego zanieczyszczenia" oraz odpowiedzialność pośrednia (odpowiedzialność władz publicznych) w przypadku, gdy sprawca nie jest znany lub egzekucja obowiązku jest bezskuteczna. w Polsce dość istotnym problemem są tzw. "porzucone" tereny przemysłowe, w przypadku których nie ma możliwości egzekwowania zasady "zanieczyszczający płaci", co powoduje automatyczne przeniesienie odpowiedzialności na władze publiczne. Sytuacja ta dotyczy głównie terenów, gdzie działały przedsiębiorstwa państwowe.

Odrębnym zagadnieniem związanym z właściwym gospodarowaniem terenami przemysłowymi są odpowiednie podstawy prawne. Praktyka związana z zarządzaniem jakością środowiska, pokazuje, że istniejący sposób uregulowania problematyki terenów zdegradowanych jest niewystarczający. Pojawia się więc potrzeba stworzenia jednolitego programu regulującego zasady rekultywacji i zagospodarowywania powierzchni ziemi.

Dotychczasowe uwarunkowania prawne w tym zakresie można odnaleźć w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25 – tekst jednolity z późniejszymi zmianami).

Pewne odnośniki dotyczące ochrony powierzchni ziemi uwzględnia także ustawa o ochronie przyrody (Dz.U. z 16 kwietnia 2004 r. Nr 92, poz. 880, z późniejszymi zmianami), ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 – tekst jednolity, z późniejszymi zmianami). Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 – tekst jednolity, z późniejszymi zmianami).

Przedstawione powyżej założenia dotyczące właściwego gospodarowania terenami przemysłowymi oraz umocowania prawne w tym zakresie pozwalają na nadanie właściwego toku rozumowania i analizowania problemu na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Grunty wyłączone z użytkowania rolniczego i gleby zdegradowane na obszarach rolniczych powinny być zalesiane lub zagospodarowywane poprzez przeznaczenie ich na plantacje choinek, szkółki roślin ozdobnych, itp.

Obecnie na obszarze gminy są eksploatowane 3 złoża kopalin, które po zakończonej eksploatacji powinny zostać poddane zabiegom rekultywacyjnym. Działanie polegające m.in. na odbudowie właściwości fizycznych i chemicznych gleb, rzeźby terenu czy warunków wodnych mają na celu przywrócenie pierwotnych wartości użytkowych i przyrodniczych tego typu terenów.

Tabela 9-2 Złoże głównych kopalin

rodzaj kopaliny	lokalizacja kopaliny- nazwa złoże	wielkość złoże	jednostka
surowce ilaste cer. bud.	Sośnica	5 083	tys. m ³
surowce ilaste cer. bud.	Zachowice	630	tys. m ³
kruszywo naturalne	Kilianów	4 850	tys. ton
kruszywo naturalne	Nowa Wieś Kaćka	116	tys. ton
kruszywo naturalne	Kamionna	5 989	tys. ton
kruszywo naturalne	Zachowice	487	tys. ton
surowce ilaste cer. bud.	Pełcznica	7 190	tys. m ³
kruszywo naturalne	Stoszyce	3 069	tys. ton
kruszywo naturalne	Kilianów	236	tys. ton

Źródła: „Analiza i diagnoza stanu istniejącego obszarów wiejskich Dolnego Śląska”, Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Legnicy, 2000 r. Uchwała RM Kątów Wrocławskich z dnia 25.03.2003 r.

9.5.3 Cel średniokresowy do 2017 r.

Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego

Kierunki działań, zadania własne:

- ✓ Ochrona terenów perspektywicznych pod względem wydobycia kopalin

10 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2010-2012

Gmina Kąty Wrocławskie posiada Wieloletni Plan Inwestycyjny, który jest systematycznie aktualizowany. w latach 2010-2012 zaplanowano realizację kilkudziesięciu zadań wśród nich 10 inwestycji przyczyni się bezpośrednio do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy Kąty Wrocławskie. Inwestycje te przedstawiono w tabeli 10-1.

Tabela 10-1 Wybrane inwestycje z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010-2012

Nazwa programu inwestycyjnego: Rozwój infrastruktury technicznej									
Cel programu inwestycyjnego: Poprawa stanu środowiska naturalnego i warunków życia mieszkańców									
Lp	Nazwa zadania inwestycyjnego	Jednostka realizująca zadanie	Okres realizacji programu	Łączne nakłady finansowe, zł	Wysokość wydatków w 2010 r., zł	Wysokość wydatków w 2011 r., zł	Wysokość wydatków w 2012 r., zł	Zróżnicowanie finansowania	Źródła finansowania
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w Smolcu	Urząd Miasta i Gminy	2009-2011	4 250 000	3 320 000	500 000	0	Środki własne i WFOŚiGW	Środki własne i WFOŚiGW
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w Małkowicach	Urząd Miasta i Gminy	2009-2010	5 080 600	3 680 000	-	-	Środki własne i WFOŚiGW	Środki własne i WFOŚiGW
3	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Kątach Wrocławskich	Urząd Miasta i Gminy Zakład Gospodarki Komunalnej	2009-2010	7 305 000	5 954 000	-	-	Środki własne	Środki własne
4	Modernizacja sieci wodociągowej w Smolcu	Urząd Miasta i Gminy	2009-2010	3 650 000	2 150 000	-	-	Środki własne Fundusze strukturalne	Środki własne Fundusze strukturalne
Nazwa programu inwestycyjnego: Rozwój systemu infrastruktury technicznej									
Cel programu inwestycyjnego: Poprawa stanu środowiska naturalnego i warunków życia mieszkańców									
Lp	Nazwa zadania inwestycyjnego	Jednostka realizująca zadanie	Okres realizacji programu	Łączne nakłady finansowe, zł	Wysokość wydatków w 2010 r., zł	Wysokość wydatków w 2011 r., zł	Wysokość wydatków w 2012 r., zł	Zróżnicowanie finansowania	Źródła finansowania
1	Modernizacja polegająca na rozbudowie stacji uzdatniania wody w Bogdaszowicach	Urząd Miasta i Gminy	2011-2012	8 779 000	0	4 400 000	4 379 000	Środki własne i fundusze strukturalne	Środki własne i fundusze strukturalne
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Bogdaszowice	Urząd Miasta i Gminy	2010-2011	12 100 000	3 900 000	8 200 000	0	Środki własne i fundusze strukturalne	Środki własne i fundusze strukturalne
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej północnej części gminy Kąty Wrocławskie – II etap	Urząd Miasta i Gminy	2011-2012	16 415 300	0	2 600 000	13 815 300	Środki własne i WFOŚiGW	Środki własne i WFOŚiGW

Cel programu inwestycyjnego: Poprawa systemu komunikacji drogowej									
Lp	Nazwa zadania inwestycyjnego	Jednostka realizująca zadanie	Okres realizacji programu	Łączne nakłady finansowe, zł	Wysokość wydatków w 2010 r., zł	Wysokość wydatków w 2011 r., zł	Wysokość wydatków w 2012 r., zł	Zródła finansowania	
1	Budowa drogi wraz z oświetleniem w Smolcu ul. Hebanowej	Urząd Miasta i Gminy	2009-2012	1 170 000	0	800 000	200 000	Środki własne i inicjatywa lokalna	
Nazwa programu inwestycyjnego: Rozwój systemu komunikacji									
Cel programu inwestycyjnego: Poprawa systemu komunikacji drogowej obszarów wiejskich									
Lp	Nazwa zadania inwestycyjnego	Jednostka realizująca zadanie	Okres realizacji programu	Łączne nakłady finansowe, zł	Wysokość wydatków w 2010 r., zł	Wysokość wydatków w 2011 r., zł	Wysokość wydatków w 2012 r., zł	Zródła finansowania	
1	Budowa dróg osiedlowych z kanalizacją deszczową i z oświetleniem na ul. Gruszkowej, Morelowej, brzoskwiniowej, Czereśniowej i Jabłoniowej w Smolcu	Urząd Miasta i Gminy	2010-2011	3 642 435	1 872 435	1 770 000	0	Środki własne	
Cel programu inwestycyjnego: Poprawa systemu komunikacji drogowej obszarów wiejskich i miasta									
1	Budowa drogi na ul. Lipowej w Gniechowicach	Urząd Miasta i Gminy	2011-2012	2 000 000	0	1 800 000	200 000	Środki własne i TFOGRIL	
2	Budowa drogi na ul. Kwiatowej	Urząd Miasta i Gminy	2010-2011	1 150 000	550 000	600 000	0	Środki własne	
3	Budowa dróg gminnych łączących drogę wojewódzką nr 346 i 347 w Kątach Wrocławskich	Urząd Miasta i Gminy	2009-2011	12 550 000	7 000 000	4 550 000	0	Środki własne i fundusze strukturalne	

Obowiązujący obecnie Wieloletni Plan Inwestycyjny zawiera zadania wraz z przewidywanymi kosztami ich realizacji w perspektywie do 2012 r., kolejne inwestycje będą planowane i uwzględniane wraz z zakończeniem zrealizowanych.

Mając na uwadze ochronę środowiska naturalnego w Gminie, niezbędne będzie kontynuowanie zadań oraz realizowanie kolejnych po 2012 r. Planując działania inwestycyjne należy do nich włączyć:

- ✓ Budowę systemu kanalizacyjnego, tak aby osiągnąć możliwie 100% poziom dostępu ludności gminy do sieci,
- ✓ Rozbudowę i modernizację obiektów gospodarki wodno-ściekowej,
- ✓ Budowę i remonty nawierzchni dróg.

Gmina w ramach bieżącego budżetu powinna angażować środki w edukację ekologiczną poprzez wspieranie popularnych „Dni Ziemi” akcji „Sprzątanie Świata”, czy innych konkursów promujących ekologiczne zachowania.

11 SPOSÓB KONTROLI ORAZ DOKUMENTOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring prowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że realizacja *Programu* będzie podlegała ocenie w zakresie:

- ✓ stopnia wykonania przyjętych zadań,
- ✓ stopnia realizacji założonych celów
- ✓ analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Wyniki oceny stanowiąc będą podstawę kolejnej aktualizacji programu. Propozycja aktualizacji winna być formułowana przy znaczącym udziale systemu.

System oceny realizacji programu powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach presji, stanu i reakcji, pozwalających całościowo opisać zagadnienie polityki ochrony środowiska i zarazem dających możliwość porównań międzyregionalnych. System tworzyć będą:

1. **wskaźnik presji na środowisko**, wskazujące główne źródła problemów i zagrożeń środowiskowych, odnoszących się do tych form działalności, które zmniejszają ilość i jakość zasobów (np. emisja zanieczyszczeń do środowiska, ilość odpadów gromadzonych na składowiskach, tempo eksploatacji zasobów środowiska).
2. **wskaźniki stanu środowiska**, odnoszące się do jakości środowiska i jego zasobów, pozwalające na ocenę zachodzących zmian (np. lesistość, udział gruntów rolnych),
3. **wskaźniki reakcji (działań ochronnych)**, pokazujące działania podejmowane w celu poprawy jakości środowiska lub złagodzenia antropopresji na środowisko (np. procent mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków, udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni województwa, powierzchnia gruntów zrekultywowanych, wydatki na ochronne środowiska).

Do określenia powyższych wskaźników wykorzystywane są przede wszystkim informacje Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Dane podano według stanu za rok 2008. Listę proponowanych wskaźników dla Gminy przedstawiono w tabeli 11-1.

Tabela 11-1 Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu ochrony środowiska Gminy Kąty Wrocławskie

Lp	wskaźniki	2009	2010	2011	2012
<i>ochrona przyrody i krajobrazu</i>					
1	<i>użytki ekologiczne</i>				
2	<i>pomniki przyrody</i>				
3	<i>Tereny Natura 2000</i>				
<i>lasy i zadrzewienia</i>					
4	<i>lesistość gminy, ha lub %</i>				
5	<i>ilość nasadzeń, szt.</i>				
<i>gleby</i>					
6	<i>grunty zdewastowane i zdegradowane, ha lub %</i>				
7	<i>ekologiczne gospodarstwa rolne posiadające certyfikat</i>				
<i>jakość wód podziemnych i powierzchniowych</i>					
8	<i>jakość wód podziemnych</i>				
9	<i>jakość wód powierzchniowych</i>				
10	<i>ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych odprowadzane do odbiorników w kg/rok</i>				
11	<i>ścieki komunalne oczyszczane w tys.m³/rok</i>				
12	<i>ilość istniejących stacji uzdatniania wody, szt.</i>				
13	<i>ilość pobranej wody, m³</i>				
14	<i>ilość wody pobranej przez gospodarstwa domowe, m³</i>				
15	<i>długość sieci wodociągowej, km</i>				
16	<i>ilość funkcjonujących oczyszczalni ścieków, szt.</i>				
17	<i>długość sieci kanalizacyjnej, km</i>				
<i>ochrona powietrza atmosferycznego</i>					
18	<i>długość nowopowstałych i wyremontowanych drów, km</i>				
19	<i>długość sieci gazu ziemnego, km</i>				

12 ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Istotnym elementem w procesie wdrażania Programu jest właściwe wykorzystanie rozwiązań o charakterze organizacyjnym. w zarządzaniu środowiskiem szczególną rolę pełni program ochrony środowiska, który jest instrumentem koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska oraz intensyfikacji współpracy różnych instytucji / organizacji, opartej o dobrowolne porozumienia na rzecz efektywnego wdrażania założeń niniejszego Programu.

Powiatowy Program Ochrony Środowiska przewiduje utworzenie Zespołu Konsultacyjnego, którego zadaniem ma być nadzorowanie procesu wdrażania programu oraz uzgadnianie współpracy w realizacji poszczególnych zadań. Spotkania Zespołu Konsultacyjnego powinny odbywać się co najmniej dwa razy w roku.

W niektórych pracach Zespołu Realizacji Programu powinny także uczestniczyć podmioty gospodarcze realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi w programie.

12.1 INSTRUMENTY POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA

Instrumentarium służące realizacji polityki ochrony środowiska wynika z szeregu ustaw, wśród których najważniejsze to: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, o ochronie przyrody, o odpadach, prawo geologiczne i górnicze, prawo budowlane.

Wśród instrumentów zarządzania ochroną środowiska można wyróżnić instrumenty o charakterze politycznym (np. Polityka Ekologiczna Państwa, wojewódzki program ochrony środowiska), instrumenty prawno - administracyjne oraz instrumenty o charakterze horyzontalnym (systemy zintegrowanego zarządzania środowiskiem, monitoring środowiska, system statystyki, społeczna partycypacja, działania edukacyjne, narzędzia polityki technicznej i naukowej, konwencje, umowy i porozumienia międzynarodowe).

Podział instrumentów zarządzania środowiskiem wyróżnia instrumenty o charakterze prawnym, finansowym i społecznym.

12.2 INSTRUMENTY PRAWNE

Program jest zgodny ze znowelizowanym polskim prawem. Instrumenty służące do zarządzania środowiskiem wynikają przede wszystkim z następujących aktów prawnych: ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach, Prawa o zagospodarowaniu przestrzennym (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), Ustawy o ochronie przyrody, Ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, Prawa geologicznego i górniczego, Prawa budowlanego.

Składają się na nie w szczególności:

- ✓ decyzje reglamentacyjne – pozwolenia: zintegrowane, na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, o dopuszczalnej emisji hałasu do środowiska, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- ✓ decyzje na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami,
- ✓ pozwolenia wodno-prawne na szczególne korzystanie z wód, wykonywanie urządzeń wodnych, wykonywanie innych czynności i robót, budowli, które mają znaczenie w gospodarowaniu wodami lub w korzystaniu z wód,
- ✓ zezwolenia – koncesje wydane na podstawie Prawa geologicznego i górniczego,
- ✓ uzgadnianie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ✓ decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach,
- ✓ cofnięcie lub ograniczenie zezwolenia lub pozwolenia na korzystanie ze środowiska,
- ✓ decyzje naprawcze dotyczące zakresu i sposobu usunięcia przez podmiot korzystający ze środowiska przyczyn negatywnego oddziaływania na środowisko i przywrócenia środowiska do stanu właściwego oraz zobowiązujące do usunięcia uchybień,
- ✓ opłaty za korzystanie ze środowiska,
- ✓ administracyjne kary pieniężne,
- ✓ decyzje zezwalające na usuwanie drzew i krzewów,
- ✓ programy dostosowawcze dotyczące przywracania standardów jakości środowiska do stanu właściwego,
- ✓ decyzje wstrzymujące oddanie do użytku instalacji lub obiektu, a także wstrzymujące użytkowanie instalacji lub obiektu,
- ✓ decyzje o zakazie produkcji, importu, wprowadzania do obrotu.

Instrumentami prawnymi są również:

- ✓ kontrole przestrzegania prawa ochrony środowiska i zobowiązań wynikających z decyzji,
- ✓ oceny oddziaływania na środowisko,

- ✓ raporty oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- ✓ miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- ✓ przeglądy ekologiczne,
- ✓ monitoring środowiska,
- ✓ składniki prawa miejscowego, w szczególności dotyczące gospodarowania środowiskiem i zrównoważonego rozwoju.

Wymienione instrumenty prawne będą stosowane przez Wojewodę Dolnośląskiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Starostę Wrocławskiego, Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Burmistrza Kątów Wrocławskich zgodnie z kompetencjami wymienionych organów.

12.3 INSTRUMENTY FINANSOWE

Do instrumentów finansowych należą:

- ✓ opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska – za emisje zanieczyszczeń do powietrza, za składowanie odpadów, za odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, za pobór wody powierzchniowej lub podziemnej itp.,
- ✓ administracyjne kary pieniężne w zakresie przekroczeń określonych limitów w pozwoleniach, naruszenie decyzji zatwierdzających eksploatację składowiska odpadów lub decyzji określających miejsce i sposób magazynowania odpadów,
- ✓ odpowiedzialność cywilna w zakresie szkód spowodowanych oddziaływaniem na środowisko
- ✓ kredyty, pożyczki i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz innych funduszy oraz fundusze strukturalne i Fundusz Spójności,
- ✓ pomoc publiczna w postaci preferencyjnych pożyczek, kredytów, dotacji, odroczeń rozłożenia na raty itp.,
- ✓ opłaty produktowe i depozytowe,
- ✓ budżety samorządów i Państwa,
- ✓ środki własne przedsiębiorców i mieszkańców.

Opłaty i kary zasilają fundusze celowe. Istotne znaczenie mają środki przyznawane w formie dotacji, kredytów i pożyczek z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej: NFOŚiGW w Warszawie i WFOŚiGW we Wrocławiu.

12.4 INSTRUMENTY SPOŁECZNE

Instrumenty społeczne wspomagają realizację Programu. Zagadnienie to wiąże się z realizacją zasady współdziałania, której służą uzgodnienia i usprawnienia instytucjonalne.

Akceptacja społeczna dla zaproponowanych działań jest podstawowym warunkiem wdrożenia Programu. Instrumenty społeczne obejmują działania edukacyjne i informacyjne prowadzone przez samorząd, a także proces budowania powiązań pomiędzy władzą samorządową a społeczeństwem. Celem obydwu elementów jest podniesienie świadomości społecznej.

Do instrumentów społecznych należą również:

- ✓ edukacja ekologiczna,
- ✓ współpraca i budowanie partnerstwa (włączenie do realizacji programu jak największej liczby osób, system szkoleń i doskonalenia, współpraca zadaniowa z poszczególnymi sektorami gospodarki, współpraca z instytucjami finansowymi),
- ✓ monitorowanie odczuć społecznych i badania dotyczące udziału społeczności lokalnej w działaniach w zakresie zarządzania i poprawy stanu środowiska,
- ✓ upowszechnianie informacji o środowisku.

12.5 UPOWSZECHNIANIE INFORMACJI O ŚRODOWISKU

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organy administracji są obowiązane udostępniać każdemu informacje o środowisku i jego ochronie, znajdujące się w ich posiadaniu.

Gmina Kąty Wrocławskie będzie maksymalnie wykorzystywała nowoczesne środki komunikowania się. w pierwszej kolejności rozszerzony zostanie zakres informacji dostępny na stronach internetowych. Istotną rolę będą pełniły pozarządowe organizacje ekologiczne prowadzące działalność informacyjną lub konsultacyjną dla społeczeństwa. Intensyfikowane będą działania wynikające z „Narodowej strategii edukacji ekologicznej” oraz jej programu wykonawczego.

13 ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja zamierzeń z zakresu ochrony środowiska wymaga zapewnienia źródeł finansowania inwestycji i eksploatacji systemu.

Warunkiem wdrożenia zapisów *Programu* jest pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych zadań. z analizy nakładów przeznaczonych w gminie na inwestycje związane z ochroną środowiska w latach ubiegłych wynika, że głównym źródłem finansowania były środki własne gminy oraz fundusze ekologiczne oraz środki Unii Europejskiej.

W odniesieniu do obecnego *Programu* zakłada się, że część środków pochodzić będzie z otrzymanych z UE dotacji, a także z budżetu gmin, wojewódzkiego, powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Środki finansowe na realizację programu będą pochodziły także z pozostałych funduszy ekologicznych i innych funduszy celowych. Niektóre inwestycje będą pokrywane ze środków własnych różnych podmiotów gospodarczych i inwestorów prywatnych.

Część działań finansowana będzie przez gminy poprzez zaciągnięcie kredytów komercyjnych i w międzynarodowych instytucjach finansujących. Dobrym rozwiązaniem jest też zawieranie spółek partnerskich publiczno – prywatnych z zainteresowanymi inwestorami, co nie pozbawia władz samorządowych wpływu na decyzje związane z daną inwestycją.

Zestawienie najważniejszych źródeł finansowania działań i inwestycji związanych z ochroną środowiska i gospodarką odpadami podano poniżej

Zadania wyznaczone w *Programie* mają swoje odzwierciedlenie w priorytetach funduszy ekologicznych. Istnieje realna szansa uzyskania wsparcia z tych źródeł. z najważniejszych należy wymienić zadania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, likwidacji niskiej emisji, ochrony wód, ochrony powietrza, ochrony przyrody i krajobrazu.

W zakresie uzyskania kredytów bankowych duże szanse mają inwestycje z zakresu ochrony atmosfery, a także wspierające rozwój odnawialnych źródeł energii (np. energia geotermalna, kociołownie na biopaliwo, itp.).

Tabela 13-1 Potencjałe źródła finansowania Programu

źródło finansowania	formy dofinansowania, warunki dofinansowania, przedmiot udzielania dotacji	beneficjenci	wysokość dofinansowania
<p>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>02-673 Warszawa</p> <p>www.nfosigw.gov.pl</p>	<p>Dotacje mogą być udzielane na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie dokumentacji niezbędnej do wystąpienia o dofinansowanie przedsiębiorców wskazanych przez właściwe instytucje do wsparcia z funduszu Spójności oraz dokumentacji niezbędnej do przygotowania inwestycji do realizacji budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków i kanalizacji spełniających warunki określone w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych, • przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu Kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa oraz profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska, przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu Wspieranie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych. • przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu Ochrona przyrody i krajobrazu, przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu Zwiększenie lesistości kraju oraz ochrona zasobów leśnych, • przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków, • przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu Program Państwowego Monitoringu Środowiska, • przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu Gospodarka wodna: -przedsięwzięcia realizowane w ramach 	<p>O dofinansowanie mogą ubiegać się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej - wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej na finansowanie przedsięwzięć określonych w ustawie 	<p>Dotacje: Minimalna wysokość dotacji jest określona w kryteriach wyboru przedsięwzięć.</p> <p>Wysokość pożyczki nie może przekroczyć 80% kosztów przedsięwzięcia.</p> <p>W przypadku finansowania przedsięwzięcia jednocześnie ze środków Narodowego Funduszu i z niepodlegających zwrotowi środków zagranicznych, wysokość dofinansowania nie może przekroczyć 80% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami inwestycyjnymi przedsięwzięcia a dofinansowaniem ze środków zagranicznych.</p> <p>Wysokość dofinansowania w formie pożyczki nie może być niższa niż 300 000 złotych, z wyłączeniem przedsięwzięć dofinansowanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.</p>

<p>WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ul. Jastrzębia 24 53-148 Wrocław email: poczta@fos.wroc.pl</p>	<p>priorytetowego programu Ochrona powierzchni ziemi i wód poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, ich zagospodarowywanie oraz rekultywację terenów zdegradowanych; rekultywacja terenów zdegradowanych przez wojsko i przemysł, w tym bioremediacja terenów zanieczyszczonych substancjami ropopochodnymi; likwidacja nieczystych składników odpadów niebezpiecznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetowego programu Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem poprzez zapobieganie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzanie surowców i energii - opracowanie programów ochrony powietrza, - zapobieganie, ograniczanie, unikanie emisji zanieczyszczeń do powietrza poprzez realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych w obiektach użyteczności publicznej, w rozumieniu art. 2 ustawy o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych. 	<p>dotacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby fizyczne, - osoby prawne, - jednostki organizacyjne administracji publicznej, nieposiadające osobowości prawnej, na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez właściwe organy administracji - związki celowe. <p>pożyczki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby fizyczne, - osoby prawne, - jednostki organizacyjne administracji publicznej, nieposiadające osobowości prawnej, na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez właściwe organy administracji. - związki celowe. 	<p>dofinansowanie: gdy udział środków własnych plus dotacja z środków Państwa wynosi do 50% to możliwe :</p> <ul style="list-style-type: none"> - dofinansowanie 80% różnicy pomiędzy kosztami zadania a dofinansowaniem ze środków zagranicznych - dla samorządów, dofinansowanie 80% różnicy pomiędzy kosztami zadania a dofinansowaniem ze środków zagranicznych <p>gdy udział środków własnych plus dotacja z środków Państwa wynosi do 50% to możliwe :</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla samorządów, tylko pożyczka 80% różnicy pomiędzy kosztami zadania a dofinansowaniem ze środków Państwa wynosi ponad 50% to możliwe: - tylko pożyczka 80% różnicy pomiędzy kosztami zadania a dofinansowaniem ze środków zagranicznych (nie dotyczy ISPA i ZPORR 2004-2006) - dla samorządów, tylko pożyczka 80% różnicy pomiędzy kosztami zadania a
---	--	---	---

<p>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie Al. Jana Pawła II 70 00-175 Warszawa www.arimr.gov.pl</p>	<p>kredytów i pożyczek ze Środków WFOŚiGW we Wrocławiu", które obowiązują w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu od dnia 01 stycznia 2006 roku</p> <p>dopłaty, kredyty.</p> <p>Dopłaty do upraw roślin energetycznych</p> <p>Kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa</p>	<p>Dopłaty dla producentów rolnych, którzy prowadzą plantacje wierzby (Salix sp.) lub róży bezkolcowej (Rosa multiflora var.) wykorzystywanych na cele energetyczne.</p> <p>o dopłaty do upraw roślin energetycznych może ubiegać się producent rolny, który posiada działki rolne, na których prowadzona jest plantacja wierzby lub róży bezkolcowej.</p> <p>wykorzystywanych na cele energetyczne, o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 1 ha.</p>	<p>dofinansowaniem ze środków zagranicznych (nie dotyczy ISPA i ZPORR 2004-2006)</p> <p>Wysokość dopłat w danym roku kalendarzowym ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego powierzchni plantacji wierzby lub róży bezkolcowej wykorzystywanych na cele energetyczne i stawek dopłat do 1 ha powierzchni takiej plantacji. Stawki dopłat do 1 ha ustala corocznie Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, uwzględniając ogólną powierzchnię upraw tych roślin oraz założenia do ustawy budżetowej na dany rok.</p> <p>Kwota kredytu nie może przekroczyć 80% wartości nakładów inwestycyjnych składających się na działalność w zakresie agroturystyki, nie więcej jednak niż 4 mln złotych. Różnica między wartością przedsięwzięcia inwestycyjnego a kwotą udzielonego kredytu stanowi udział własny kredytobiorcy.</p>
<p>European Commission Directorate-General XI (Environment, Nuclear Safety And C" iv i 1 Protection) TRMF01/77:RuedelaL0i200 B-1049</p> <p>Reprezentacja Komisji Europejskiej w Polsce Centrum Finansowe ul. Emilii Płater 53 00-113 Warszawa e-mail: poland@cec.eu.int</p>	<p>Dotacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> zachowanie różnorodności przyrody i krajobrazu, wspomaganie państw trzecich innowacyjne i demonstracyjne programy działania w przemyśle, promocja i wspomaganie technicznych działań lokalnych instytucji. w zakresie przyrody działania zaplanowane w celu ochrony przyrody, szeroko rozumianej fauny i flory. 	<p>Osoby fizyczne i prawne</p>	<p>W zależności od wagi projektu od 20 tys. do 60 tys. euro.</p> <p>Maksymalny udział w finansowaniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> 30% uznanych wydatków dla projektów dochodowych. 70% uznanych wydatków dla działań priorytetowych. 100% uznanych wydatków wsparcia technicznego, którego celem jest założenie struktur administracyjnych, koniecznych w kraju dla sektora ochrony środowiska
<p>Europejski Rozwoju Wsi</p>	<p>Obecnie Fundusz realizuje trzynastą regularnych programów operacyjnych, obejmujących jedenaście preferencyjnych linii kredytowych m.in.:</p>	<p>gminy wiejskie i wiejsko-miejskie oraz porozumienia/związki</p>	<p>Kredyty mogą być udzielane do wysokości 70% wartości kosztorysowej</p>

<p>(European Fund For The Development Of Polish Villages Counterpart Fund) Al. Reymonta 12A 01-842 Warszawa www.efrwp.com.pl</p>	<p>- kredyty na inwestycje w zakresie budowy, modernizacji i remontu dróg publicznych, gminnych i powiatowych, leżących na terenach zamiejskich. - kredyty na inwestycje z zakresu zbiorowego zaopatrzenia wsi w wodę, zlokalizowane na wsi i w miastach do 10 tys. mieszkańców, związane z: • budową lub modernizacją sieci wodociagowych, • budową lub modernizacją stacji wodociagowych, • inwestycje wymienione powyżej, realizowane łącznie, tzn. obejmujące łącznie ujęcie wody i sieć wodociagową, • inwestycje w zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków, zlokalizowane na wsi i w miastach do 10 tys. mieszkańców, związane z budową, modernizacją i wyposażeniem inwestycyjnym; oczyszczalni ścieków komunalnych, kanalizacji ściekowej do odprowadzania i transportu, ścieków komunalnych, • zadań inwestycyjnych wymienionych powyżej, realizowanych łącznie, tzn. obejmujących zarówno oczyszczalnie ścieków komunalnych, jak i kanalizację ściekową, • ograniczone programy subwencyjne w zakresie ochrony środowiska: - ochrona środowiska na terenach wiejskich. subwencje: w zakresie ochrony środowiska na terenach wiejskich Fundusz udziela dotacji obejmujących: • budowę i wyposażenie (kompaktory, wagi, urządzenia do sortowania i inne specjalistyczne urządzenia) gruntowych składowisk odpadów wiejskich, • zakup kontenerów (pojemników) do gromadzenia odpadów (z wyłączeniem koszy na śmieci, worków foliowych) na terenach wiejskich z zastrzeżeniem, że kontenery (pojemniki) zakupione ze środków Funduszu będą stanowiły własność inwestora w okresie równym okresowi amortyzacji środka</p>	<p>komunalne tych gmin, • spółki handlowe • inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, lecz posiadające zdolność prawną. O przyznanie dotacji na inwestycje związane z ochroną środowiska mogą ubiegać się gminy wiejskie i miejsko-wiejskie oraz właściwe organy związków i porozumień międzygminnych tych gmin będące samodzielnymi inwestorami obiektów ochrony zdrowia i ochrony środowiska na terenach wiejskich, tj. na terenie wsi i miast do 10 tys. mieszkańców.</p>	<p>zadania inwestycyjnego, jednakże maksymalna jednostkowa kwota kredytu nie może przekroczyć 400 tys. złotych. Kredyt może być przyznany tylko w przypadku, gdy inwestor posiada - z uwzględnieniem ewentualnego kredytu Fundacji - pełne, udokumentowane pokrycie finansowe zadania inwestycyjnego. Kredyty mogą być udzielane do wysokości 70% wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego, jednakże maksymalna jednostkowa kwota kredytu nie może przekroczyć 700 tys. złotych. Kredyt może być przyznany tylko w przypadku, gdy inwestor posiada - z uwzględnieniem ewentualnego kredytu Fundacji - pełne, udokumentowane pokrycie finansowe zadania inwestycyjnego. subwencje: do wartości kosztorysowej netto inwestycji, a dla przedsięwzięć o wartości do 20 000 złotych maksymalna wysokość dotacji nie może przekraczać 50% kosztów netto inwestycji. w kwocie bezwzględnej jednostkowa kwota dotacji na jedno zadanie inwestycyjne, bez względu na jego wielkość, etapy realizacji oraz ilość podmiotów uczestniczących w realizacji wspólnego przedsięwzięcia, nie może przekraczać: 100 tys. złotych w przypadku, gdy inwestycję realizuje jedna gmina, i 120 tys. złotych w przypadku, gdy inwestycję realizuje związek/ porozumienie międzygminne.</p>
<p>Fundacja Na Rzecz Rozwoju Wsi Polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja Al. W. Reymonta 12 A 01-842 Warszawa</p>	<p>kredyty: budowa i modernizacja urządzeń grzewczych zasilanych gazem lub olejem opalowym.</p>	<p>kredyty: zarządy gmin</p>	<p>Kredyty: na projekty do 40 tys. złotych</p>

<p>Fundacja Wspomaganie Wsi (Rural Development Foundation) ul. Bellottiego 1 01-022 Warszawa e-mail: fww@fww.org.pl</p>	<p>kredyty i pożyczki, Fundacja wspiera inicjatywy gospodarcze i społeczne mieszkańców wsi i małych miast związanych z poprawą stanu infrastruktury obszarów wiejskich. Zadania w zakresie ochrony środowiska mogą być finansowane w ramach programu Małe elektrorownie wodne w Polsce. Program Małe Elektrorownie Wodne w Polsce stawia sobie za cel odtworzenie zdewastowanych jazów, zapór, młynów i innych obiektów rzecznych, promocja ekologicznie czystszej energii</p>	<p>pożyczki: osoby fizyczne, spółki osób fizycznych, instytucje kościelne, gminy.</p>	<p>Wysokość pożyczki nie może przekroczyć 50% wartości nakładów inwestycyjnych lub 200.000 złotych</p>
<p>Fundusz Na Rzecz Środowiska (Global Environmental Facility -GEF) Biuro programu w Polsce Program Małych Dotacji GEF United Nations Development Programme (UNDP) Al. Niepodległości 186 00-608 Warszawa UNDP 02-514 Warszawa 12 P.O. Box 1 www.undp.org.pl</p>	<p>dotacje Głównym celem GEF jest ochrona globalnego środowiska naturalnego w drodze finansowania programów i przedsięwzięć w czterech dziedzinach: • ochronie różnorodności biologicznej, • przeciwdziałaniu zmianom klimatu - długoterminowe przedsięwzięcia, mające na celu redukcję lub ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, których nadmierne uwalnianie do atmosfery powoduje zmiany klimatu; do głównych działań w tym zakresie należy m. in. usuwanie przeszkód we wdrażaniu efektywnych technologii wytwarzania i wykorzystywania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz obniżanie kosztów, korzystnych dla środowiska i klimatu na naszej planecie technologii, które ze względu na ekonomicznych nie mogą pomyślnie konkurować z technologiami tradycyjnymi, • ochronie wód międzynarodowych - działania wspierające rozwiązywanie najważniejszych problemów transgranicznych oraz mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem, • ochronie warstwy ozonowej - działania prowadzące do eliminacji substancji zubożających warstwę. • w sferze przeciwdziałania degradacji powierzchni ziemi, pustynieniu ziemi i niszczeniu lasów, ponieważ ma to ścisły związek z powyższymi dziedzinami działalności Funduszu.</p>	<p>Program skierowany jest do organizacji społecznych i pozarządowych (nie tylko formalnie ekologicznych), zarejestrowanych i posiadających własne konto bankowe.</p>	<p>SGP przyznaje dotacje do 50 tys. USD program może finansować najwyżej do 50% wielkości zadań projektu.</p>
<p>Fundusz Spójności Instytucja Zarządzająca: Ministerstwo Gospodarki i</p>	<p>Z Funduszu Spójności udzielane jest wsparcie finansowe krajom członkowskim Unii Europejskiej, których Produkt Narodowy Brutto (PNB) na</p>	<p>podmioty publiczne, czyli samorządy terytorialne (gminy, związki gmin), przedsiębiorstwa komunalne.</p>	<p>Pomoc z Funduszu Spójności na określony projekt może wynieść maksymalnie od 80% do 85%.</p>

<p>Pracy, Koordynacji Spójności ul. Plac Trzech Krzyży3/5 00-507 Warszawa www.funduszwpolpracy.org.pl</p>	<p>mieszkańca nie przekracza 90% średniej PNB dla wszystkich państw członkowskich. w ramach Funduszu Spójności w ochronie środowiska wspierane będą następujące rodzaje projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości wód powierzchniowych, czyli budowa, rozbudowa i/lub modernizacja systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków, • polepszenie jakości i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia, czyli budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków komunalnych oraz unowocześnienie urządzeń uzdatniania wody pitnej, • poprawa jakości powietrza, czyli instalacje ochronne w miejskich przedsiębiorstwach ciepłowniczych i energetycznych, służące ograniczeniu emisji dwutlenku siarki i tlenków azotu, • racjonalizacja gospodarki odpadami, czyli budowa, modernizacja i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych (niebezpiecznych) oraz rekultywacja składowisk wyłączonych z eksploatacji, wybudowanie instalacji do biologicznego i termicznego przetwarzania odpadów, wybudowanie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, w tym zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, • ochrona powierzchni ziemi, • zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego 	<p>Wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego, organizacje pozarządowe utworzone w prawny sposób w Polsce i działające w interesie publicznym, w szczególności wnioskodawcami mogą być:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, • instytucje naukowe i badawcze, • instytucje branżowe i środowiskowe, • organizacje społeczne, 	<p>Pozostałe co najmniej 15% musi zostać zapewnione przez beneficjenta. Środki te mogą pochodzić np. z: budżetu gminy; środków własnych przedsiębiorstw komunalnych; środków NFOSiGW (dotacji, kredytów); budżetu państwa; innego niezależnego źródła (np. z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju).</p>
<p>Norweski Finansowy Finansowego Obszaru (EOG) Krajowy Punkt Kontaktowy: Gospodarki i Pracy Programów Pomocnych i Pomocy Technicznej ul. Wspólna 2-4 00-526 Warszawa</p>	<p>Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami. • Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast, • Rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także 	<p>Wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego, organizacje pozarządowe utworzone w prawny sposób w Polsce i działające w interesie publicznym, w szczególności wnioskodawcami mogą być:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, • instytucje naukowe i badawcze, • instytucje branżowe i środowiskowe, • organizacje społeczne, 	<p>Wysokość udzielanego dofinansowania: • 60% całkowitych kosztów kwalifikowalnych zadania. Wyjątki stanowią: • 85% dofinansowania: w przypadku, gdy 15% lub więcej całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu będzie współfinansowane z budżetu państwa lub budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Mechanizm Finansowy może zapewnić finansowe wsparcie dla reszty kosztów kwalifikowalnych</p>

<p>www.mgjp.gov.pl Ministerstwo Gospodarki i Pracy Department Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej Plac Trzech Krzyży 3/5 00-507 Warszawa www.eoe.gov.pl</p>	<p>wspierających go procesów demokratycznych</p>	<p>• podmioty partnerstwa publiczno-prywatnego.</p>	<p>projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> wielkości dofinansowania 85% i więcej; w celu dofinansowania działań w ramach projektów organizacji pozarządowych (w tym partnerów społecznych) lub projektów w ramach Funduszu Kapitału Początkowego oraz funduszu stypendialnego i szkoleniowego. Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy mogą zostać łączone w celu otrzymania dofinansowania wyższego niż opisane powyżej, ale generalnie nie większego niż 90%.
<p>Bank Gospodarstwa Krajowego Al. Jerozolimskie 7 00-955 Warszawa www.bgk.com.pl e-mail: frik(3)bgk.com.pl www.bgk.com.pl</p>	<p>Kredyty, premia termomodernizacyjna. Kredyt przeznaczony jest na częściowe sfinansowanie przygotowanych przez gminy i ich związki projektów inwestycji komunalnych przewidzianych do współfinansowania z Unii Europejskiej. Do projektów tych zalicza się studium wykonalności inwestycji, analizę kosztów i korzyści oraz pozostałą dokumentację projektową, analizy, ekspertyzy i studia funduszy niezbędne do przygotowania realizacji inwestycji.</p> <p>Premia termomodernizacyjna: ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rocznego zapotrzebowania na energię dostarczaną do budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania i budynków służących do wykonywania zadań publicznych samorządu terytorialnego oraz podgrzewania wody użytkowej; w budynkach, w których modernizuje się jedynie system grzewczy - co najmniej o 10%; w budynkach, w których w latach 1985-2001 przeprowadzono modernizację systemu grzewczego - co najmniej o 15%; w pozostałych budynkach - co najmniej o 25%; co najmniej 25% rocznych strat energii pierwotnej 	<p>Kredyty: Gminy i ich związki przygotowujące projekty inwestycji komunalnych przewidzianych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej.</p> <p>O premię termomodernizacyjną mogą ubiegać się właściciele lub zarządcy, z wyjątkiem jednostek budżetowych i zakładów budżetowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> budynków mieszkalnych. budynków użytkowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. lokalnej sieci ciepłowniczej. lokalnego źródła ciepła. budynków zbiorowego zamieszkania, przez które rozumie się: dom opieki społecznej, hotel robotniczy, internat i bursę szkolną, dom studencki, dom dziecka, dom emeryta i rencisty, dom dla bezdomnych oraz budynki o podobnym przeznaczeniu. <p>Realizujący przedsięwzięcie termomodernizacyjne - na podstawie zweryfikowanego audytu energetycznego. Z premii będą mogli korzystać wszyscy inwestorzy bez względu na status</p>	<p>Kwota kredytu nie może przekroczyć: 500 000 złotych na jeden projekt, 80% zaplanowanych kosztów netto. Kredyt może być wypłacany jednorazowo lub w ratach. Udział własny kredytobiorcy stanowi nie mniej niż 20% wartości przedsięwzięcia.</p> <p>Premia: Premia termomodernizacyjna jest formą pomocy państwa dla inwestora realizującego przedsięwzięcie termomodernizacyjne. Jest ona przyznawana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w wysokości 25% kwoty kredytu wykorzystanego na realizację przedsięwzięcia. Premia termomodernizacyjna stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez inwestora.</p> <p>Oznacza to, że realizując przedsięwzięcie termomodernizacyjne, inwestor spłaca 75% kwoty wykorzystanego kredytu.</p>

<p>Bank Ochrony Środowiska S.A. Al. Jana Pawła 11 12 00-950 Warszawa www.bosbank.pl</p>	<p>w lokalnym źródle ciepła, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotłowni lub węźle ciepłym, z których nośnik ciepła jest dostarczany bezpośrednio do instalacji ogrzewania i ciepłej wody w budynku. - ciepłowni osiedlowej lub grupowym wymienniku ciepła wraz z siecią ciepłowniczą o mocy nominalnej do 11.6 MW, dostarczającej ciepło do budynków; - wykonanie przyłączy technicznych do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła w celu zmniejszenia kosztów zakupu ciepła dostarczanego do budynków - co najmniej o 20% w stosunku <p>rocznym; zamiana konwencjonalnych źródeł energii na źródła niekonwencjonalne.</p>	<p>prawny, a więc np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby prawne (np. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego, gminy). - osoby fizyczne, w tym właściciele domów jednorodzinnych. - wspólnoty mieszkaniowe. 	<p>Maksymalna kwota kredytu - do 100% kosztów zakupu i kosztów montażu, przy czym koszty montażu mogą być kredytowane w jednym z poniższych przypadków: gdy sprzedawca, z którym Bank podpisał porozumienie jest jednocześnie wykonawcą, gdy wykonawca jest jednostką autoryzowaną przez sprzedawcę, z którym Bank podpisał porozumienie, gdy Bank podpisał z wykonawcą porozumienie dotyczące montażu urządzeń i wyrobów zakupionych wyłącznie na zasadach obowiązujących dla niniejszego produktu.</p> <p>Termomodernizacja: Maksymalne kwota kredytu - do 80% kosztów zadania.</p> <p>Maksymalna kwota kredytu - do 80% kosztów zadania.</p> <p>Maksymalna kwota kredytu - 400 000 złotych lecz nie więcej niż 70% wartości.</p>
<p>Kredyt na zakup lub montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska.</p> <p>Kredyty na przedsięwzięcia z zakresu termomodernizacji.</p> <p>Kredyty dla firm realizujących inwestycje w formule „Trzeciej strony”</p> <p>Kredyty na zbiorowe zaopatrzenie w wodę wsi i miast do 10 tys. mieszkańców</p> <p>Kredyty na instalacje gazowe w wiejskich obiektach użyteczności publicznej</p> <p>Kredyty BOŚ S.A. udzielane we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej.</p>	<p>właściciele lub zarządcy budynku, lokalnej sieci ciepłowniczej lub lokalnego źródła ciepła, niezależnie od statusu prawnego, z wyłączeniem jednostek budżetowych i zakładów budżetowych, jednostki samorządu terytorialnego realizujące przedsięwzięcie termomodernizacyjne w budynku stanowiącym ich własność i wykorzystywanym do wykonywania zadań publicznych.</p> <p>Przedsiębiorcy, wprowadzający nową technologię w obiektach zamawiającego w celu uzyskania zysków z oszczędności lub opłat.</p> <p>Zarządy gmin wiejskich i wiejsko-miejskich będące inwestorami w zakresie zaopatrzenia wsi w wodę. Gminy.</p>	<p>Maksymalna kwota kredytu - do 100% kosztów zakupu i kosztów montażu, przy czym koszty montażu mogą być kredytowane w jednym z poniższych przypadków: gdy sprzedawca, z którym Bank podpisał porozumienie jest jednocześnie wykonawcą, gdy wykonawca jest jednostką autoryzowaną przez sprzedawcę, z którym Bank podpisał porozumienie, gdy Bank podpisał z wykonawcą porozumienie dotyczące montażu urządzeń i wyrobów zakupionych wyłącznie na zasadach obowiązujących dla niniejszego produktu.</p> <p>Termomodernizacja: Maksymalne kwota kredytu - do 80% kosztów zadania.</p> <p>Maksymalna kwota kredytu - do 80% kosztów zadania.</p> <p>Maksymalna kwota kredytu - 400 000 złotych lecz nie więcej niż 70% wartości.</p>	

ŹRÓDŁA INFORMACJI

- [1] Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” – Warszawa 2008 r.
- [2] Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-10 z perspektywą do 2014 r.
- [3] Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- [4] Program Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie, 2004 r.
- [5] Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kąty Wrocławskie do roku 2020, 2008 r.
- [6] Plan urządzeniowo-rolny Gminy Kąty Wrocławskie, 2008 r.
- [7] Biuletyn Statystyczny Województwa Dolnośląskiego,
- [8] Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim 2007, 2008 roku – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu
- [9] Ocena jakości wybranych elementów środowiska na terenie powiatu wrocławskiego w 2008r, WIOŚ Wrocław, marzec 2009
- [10] Dane przekazane przez pracowników Urzędu Gminy w Kątach Wrocławskich
- [11] Dane przekazane przez ZGK Sp. z o.o.
- [12] Opracowanie ekofizjograficzne województwa dolnośląskiego, WBU Wrocław 2007r,
- [13] <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
- [14] <http://baza.pgi.gov.pl>
- [15] <http://energetyka.w.polsce.org>
- [16] <http://www.oze.rankking.pl>
- [17] <http://www.wroclaw.pios.gov.pl>
- [18] Urząd Regulacji Energetyki, baza koncesji 2009.
- [19] www.umwd.dolnyslask.pl
- [20] www.powiat.wroclaw.pl
- [21] Opis systemu dystrybucyjnego DSG Sp. z o.o. wg stanu na dzień 01.08.2006
- [22] WROSiP Wrocław 200
- [23] www.gminy.pl

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Kątach Wk.
Zofia Kozłowska
Zofia Kozłowska

Gmina Kąty Wrocławskie

**AKTUALIZACJA
PLANU GOSPODARKI ODPADAMI
GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE
NA LATA 2010-2013
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2017**

*Załącznik nr 2
do Uchwały Nr VII/42/11
Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich
z dnia 31 marca 2011 r.*

Kąty Wrocławskie, 2010

Wykonywana na zlecenie:

Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Nadzór merytoryczny:

Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Wykonawca:

Wameco s.c. ul. Malinowa 7
55-002 Kamieniec Wrocławski

Autorzy opracowania:

mgr inż. Monika Żurańska-Skalny

mgr inż. Wojciech Górnikowski

dr inż. Ryszard Szpadt

SPIS TABEL	2
SPIS RYSUNKÓW	3
SPIS FOTOGRAFII	3
STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	4
WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I OZNACZEŃ	6
1. WPROWADZENIE	7
1.1. PODSTAWA PRAWNA.....	7
1.2. ZAKRES PLANU.....	7
1.3. CHARAKTERYSTYKA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE.....	9
1.4. ZAPISY DOTYCZĄCE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI ZAWARTE W PIERWSZEJ EDYCJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI	9
1.5. ZAPISY ZAKTUALIZOWANYCH PLANÓW GOSPODARKI ODPADAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA.....	13
2. ANALIZA STANU AKTUALNEGO GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	17
2.1. FUNKCJONUJĄCY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI I BILANS MASOWY	17
2.2. SKŁAD MORFOLOGICZNY ODPADÓW KOMUNALNYCH	23
2.3. ODPADY KOMUNALNE Poddawane odzyskowi i unieszkodliwianiu na terenie gminy Kąty Wrocławskie	24
2.4. INSTALACJE ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NA TERENIE GMINY	24
3. PROGNOZA ZMIAN	25
3.1. ZMIANY DEMOGRAFICZNE.....	25
3.2. ZMIANY ILOŚCIOWE I JAKOŚCIOWE ODPADÓW.....	26
3.3. ODPADY ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI.....	29
3.4. STAN FORMALNO-PRAWNY SKŁADOWISKA W SOŚNICY	29
3.5. PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE ROZWIĄZAŃ ORGANIZACYJNYCH I TECHNICZNO – TECHNOLOGICZNYCH.....	31
4. CELE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI I PROPONOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI	31
4.1. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	31
4.2. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	32
4.3. PRZYJĘTE CELE I SPOSOBY ICH OSIĄGANIA W GOSPODARCE ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	33
4.4. SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI DLA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE.....	43
5. ZADANIA STRATEGICZNE NA LATA 2010-2017	52
6. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ	52
7. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	55
8. MOŻLIWOŚCI POZYSKIWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘĆ PRZEWIDZIANYCH W PLANIE	56
9. ZASADY MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW	56
CYTOWANE AKTY PRAWNE	58
WYKORZYSTANE MATERIAŁY	59

SPIS TABEL

Tabela 1-1	Wykaz miejscowości gminy Kąty Wrocławskie	9
Tabela 1-2	Cele ilościowe dla specyficznych strumieni odpadów.....	10
Tabela 2-1	Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie Burmistrza na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości; wg informacji UMiG	18
Tabela 2-2	Zestawienie ilości zmieszanych odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie w latach 2004-2009; na podstawie informacji UMiG.....	19
Tabela 2-3	Zestawienie wyników selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych na terenie gminy Kąty Wrocławskie w latach 2003-2009; wg informacji UMiG ¹⁾	21
Tabela 2-4	Wykaz podmiotów prowadzących zbiórkę zużytych baterii na terenie gminy Kąty Wrocławskie; wg informacji REBA Organizacja Odzysku S.A.	23
Tabela 2-5	Prognozowany skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie w 2010 r. (na podst. danych WUS i kpgo 2010)	23
Tabela 2-6	Wykaz odpadów przyjętych do odzysku i unieszkodliwienia na składowisku odpadów w Sośnicy w latach 2007-2009; wg informacji ZGK Sp. z o.o.	25
Tabela 3-1	Prognoza zmian liczby ludności dla gminy Kąty Wrocławskie w latach 2010-2017 (na podstawie danych WUS i danych Gminy).....	26
Tabela 3-2	Prognoza zmian liczby ludności dla gminy Kąty Wrocławskie w latach 2010-2017 – miasto i tereny wiejskie	26
Tabela 3-3	Skład morfologiczny odpadów komunalnych z terenów miejskich i wiejskich w 2004 r., kg/Mk (źródło kpgo 2010).....	27
Tabela 3-4	Prognoza zmian składu odpadów komunalnych w latach 2004-2016, rok 2004 - 100% (źródło kpgo 2010)	27
Tabela 3-5	Wskaźniki wytwarzania odpadów komunalnych w gminie Kąty Wrocławskie w latach 2004-2009, na podstawie kpgo 2010 i danych Gminy).....	28
Tabela 3-6	Prognoza zmian ilości odpadów komunalnych dla gminy Kąty Wrocławskie w latach 2010-2017 (na podstawie kpgo 2010).....	28
Tabela 3-7	Prognoza zmian ilości odpadów komunalnych dla gminy Kąty Wrocławskie w latach 2010-2017 (na podstawie danych Gminy)	29
Tabela 3-8	Prognozowana na podstawie wskaźników kpgo 2010 ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie Kąty Wrocławskie, Mg.....	30
Tabela 3-9	Prognozowana na podstawie danych Gminy ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie Kąty Wrocławskie, Mg.....	30
Tabela 4-1	Przyjęte cele gospodarki odpadami gminy Kąty Wrocławskie, zadania służące osiągnięcia celów oraz sposoby ich realizacji, a także podmioty realizujące poszczególne cele i zadania w zakresie odpadów komunalnych.....	34
Tabela 4-2	Prognozowana, wymagana skuteczność selektywnego zbierania odpadów, % masy wytworzonych odpadów komunalnych.....	38
Tabela 4-3	Założone poziomy selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji (szacunki za wpgo).....	39
Tabela 4-4	Założone poziomy selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji (szacunki wg danych Gminy)	39
Tabela 4-5	Prognozy dotyczące gospodarowania odpadami biologicznie rozkładalnymi dla szacunków na podst. kpgo (wg tabeli 3-6).....	40
Tabela 4-6	Prognozy dotyczące gospodarowania odpadami biologicznie rozkładalnymi dla szacunków na podst. danych Gminy (wg tabeli 3-7).....	41
Tabela 4-7	Rodzaje odpadów, które mogą być wykorzystywane przez osoby fizyczne	44
Tabela 4-8	Rodzaje komunalnych odpadów niebezpiecznych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzenia komunalnego wymieniane w katalogu odpadów oraz zalecane metody postępowania	47
Tabela 6-1	Harmonogram realizacji zadań przewidzianych w planie	53
Tabela 9-1	Wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych celów i zadań.....	57

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1-1	Gmina Kąty Wrocławskie na tle regionu wschodniego zaproponowanego w aktualizowanym wojewódzkim planie gospodarki odpadami	15
Rys. 2-1	Spodziewany skład morfologiczny odpadów komunalnych z terenu gminy Kąty Wrocławskie w 2010 r.; na podst. tabeli 2-6.....	24

SPIS FOTOGRAFII

Foto 2-1	Zestaw pojemników do selektywnej zbiórki na terenie miasta Kąty Wrocławskie	20
Foto 2-2	Tablica informacyjna przy MSOW przy ul. Mireckiego w Kątach Wrocławskich.....	22
Foto 2-3	Kontenery do gromadzenia odpadów na terenie MSOW przy ul. Mireckiego w Kątach Wrocławskich.....	22
Foto 4-1	Zestaw pojemników do selektywnej zbiórki na terenie miasta Kąty Wrocławskie	46

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Ustawa o odpadach nałożyła na Gminy obowiązek aktualizacji nie rzadziej niż raz na cztery lata gminnych planów gospodarki odpadami. Niniejszy dokument stanowi aktualizację gminnego planu gospodarki odpadami uchwalonego przez Radę Miejską w Kątach Wrocławskich 26 października 2004 r.

Równocześnie ustawa nakłada na wójta, burmistrza, prezydenta miasta obowiązek sporządzania co dwa lata sprawozdań z realizacji planu i przedkładania go Radzie Gminy. Burmistrz gminy Kąty Wrocławskie przedstawił sprawozdania z realizacji planu w 2007 i 2010 r.

Gminny plan gospodarki odpadami musi być zgodny z powiatowym planem gospodarki odpadami. Dla gminy Kąty Wrocławskie planem nadrzędnym jest plan gospodarki odpadami powiatu wrocławskiego. Plan powiatowy pierwszej edycji uchwalony został przez Radę Powiatu Wrocławskiego 29 czerwca 2004 r. (uchwała nr XIX/113/04). Aktualizacja powiatowego planu gospodarki odpadami uchwalona została przez Radę Powiatu Wrocławskiego 22 czerwca 2010 r. (uchwała nr XXVI/225/10).

Zgodnie z ustawą o odpadach, gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

W planie scharakteryzowano główne zapisy aktualizowanych planów krajowego, wojewódzkiego oraz powiatowego.

Analizie poddano aktualne rozwiązania gospodarki odpadami na terenie gminy Kąty Wrocławskie oraz w jej otoczeniu:

- ✓ dokumentami aktualnie regulującym gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie gminy Kąty Wrocławskie są: gminny plan gospodarki odpadami i regulamin utrzymania czystości i porządku,
- ✓ zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od mieszkańców posiada 8 podmiotów zewnętrznych,
- ✓ mieszkańcy, na podstawie referendum przekazali Gminie obowiązki w zakresie zapewnienia utrzymania czystości i porządku, odbiorem zmieszanych odpadów komunalnych na terenie gminy zajmuje się podmiot wyłoniony w drodze przetargu,
- ✓ obsługa selektywnej zbiórki na terenie gminy powierzana jest podmiotowi wyłonionemu w drodze przetargu,
- ✓ na terenie miasta Kąty Wrocławskie funkcjonuje miejsce składowania odpadów wielkogabarytowych, wyposażone w pojemniki do zbierania odpadów ulegających biodegradacji, mebli, gruzu, opon, ZSEE
- ✓ zamknięto gminne składowisko odpadów w Sośnicy, które jest obecnie rekultywowane,
- ✓ całość odpadów z terenu gminy trafia obecnie do odzysku i unieszkodliwienia do instalacji położonych poza terenem gminy.

Opracowano prognozę zmian ilościowych i jakościowych odpadów komunalnych. Z uwagi na fakt iż ilości odpadów wytwarzane na terenie gminy Kąty Wrocławskie znacznie przewyższają ilości szacowane na podstawie wskaźników wytwarzania odpadów komunalnych przez mieszkańca, określonych w krajowym planie gospodarki odpadami opracowano dwie prognozy zmian ilościowych, jedną dla wskaźników z planu krajowego, drugą, dla wyższych wskaźników oszacowanych dla danych z terenu gminy. Z prognozy wynikają następujące fakty:

- ✓ w roku 2009 z terenu gminy Kąty Wrocławskie zebrano około 8,2 tys. ton odpadów komunalnych, czyli około 414 kg na mieszkańca,

- ✓ wg wskaźników z planu krajowego w 2010 r. na terenie gminy Kąty Wrocławskie wytworzonych miałyby być około 5,2 tys. ton odpadów komunalnych, czyli około 273 kg na mieszkańca, dlatego opracowano prognozę na podstawie skorygowanych wskaźników, i wg tej prognozy ilości wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie gminy Kąty Wrocławskie będzie wzrastała z około 8,4 tys. ton w roku 2010 do około 9,5 tys. ton w roku 2017,
- ✓ szacowana ilość wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji pozostawać będzie na względnie stałym poziomie 2,2-2,5 tys. ton,
- ✓ z uwagi na wprowadzany obowiązek redukcji ilości odpadów biologicznie rozkładalnych kierowanych do składowania wzrastać będzie ilość tych odpadów wymagających przetworzenia,
- ✓ zmianie ulegnie struktura odpadów komunalnych, największy wzrost udziału w masie odpadów zaobserwowany będzie w przypadku odpadów opakowaniowych, najmniejszy w przypadku odpadów kuchennych i mineralnych.

Określono cele gospodarki odpadami komunalnymi:

- ✓ scharakteryzowano zadania Gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi,
- ✓ zidentyfikowano problemy w gospodarce odpadami komunalnymi w gminie,
- ✓ scharakteryzowano cele i sposoby ich osiągnięcia,
- ✓ zaproponowano system gospodarki odpadami komunalnymi dla gminy Kąty Wrocławskie.

Określono zadania strategiczne na lata 2010-2017 i przedstawiono harmonogram realizacji działań.

Zapisy niniejszej aktualizacji gminnego planu gospodarki odpadami są zgodne z planem gospodarki odpadami wyższego szczebla – powiatowym planem gospodarki odpadami.

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I OZNACZEŃ

a	- rok
AGPGO	- aktualizacja gminnego planu gospodarki odpadami
APPGO	- aktualizacja powiatowego planu gospodarki odpadami
AWPGO	- aktualizacja wojewódzkiego planu gospodarki odpadami
b.d.	- brak danych
d.	- dawniej
GPGO	- gminny plan gospodarki odpadami
GUS, WUS	- główny i wojewódzki urząd statystyczny
kpgo	- krajowy plan gospodarki odpadami
kpgo 2010	- krajowy plan gospodarki odpadami 2010 (druga edycja planu krajowego)
MBP	- mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów
Mg	- tona
Mk	- mieszkaniec
MPZON	- mobilny punkt zbierania odpadów niebezpiecznych
MSOW	- miejsce składowania odpadów wielkogabarytowych – lokalna nazwa PDGO
NFOŚiGW	- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PDGO	- punkt dobrowolnego gromadzenia odpadów
PPGO	- powiatowy plan gospodarki odpadami
PZON	- punkt zbierania odpadów niebezpiecznych
RUCiP	- regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie
SGPGO	- sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami
UMiG	- urząd miasta i gminy
WFOŚiGW	- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
WPGO	- wojewódzki plan gospodarki odpadami
WUS, GUS	- wojewódzki i główny urząd statystyczny
ZGO	- Zakład Gospodarowania Odpadami
ZSEE	- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
ZUiROK	- Zakład Unieszkodliwiania i Recyklingu Odpadów Komunalnych
ZZO	- zakład zagospodarowania odpadów (w poprzedniej edycji planu nazywany Centrum Sortowania Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów)

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek uchwalania i aktualizacji nie rzadziej niż raz na cztery lata gminnych planów gospodarki odpadami wynika z zapisów rozdziału 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2010.185.1243) [i]. Zgodnie z art. 14 ustawy o odpadach [i] i art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2008.25.150 ze zm.) [ii] gminny plan gospodarki uchwalany jest przez radę gminy.

Plan gospodarki odpadami gminy Kąty Wrocławskie został uchwalony przez Radę Miejską w Kątach Wrocławskich 26 października 2004 r. – uchwała nr XXXI/227/04.

Art. 14 ustawy o odpadach [i] nakłada na organy wykonawcze gminy obowiązek sporządzania co dwa lata sprawozdania z realizacji planu i przedstawiania go radzie gminy. Sprawozdania z realizacji planu Burmistrz przedstawił Radzie Miejskiej na posiedzeniach:

- ✓ 30 marca 2007 r.
- ✓ 27 kwietnia 2010 r.

Aktem prawnym regulującym zagadnienie aktualizacji gminnych planów gospodarki odpadami jest ustawa o odpadach [i] oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. 2003.66.620 ze zm.) [xii].

Gminny plan gospodarki odpadami musi być zgodny ze zaktualizowanym powiatowym planem gospodarki odpadami. Dla gminy Kąty Wrocławskie planem nadrzędnym jest plan gospodarki odpadami powiatu wrocławskiego.

Plan powiatowy pierwszej edycji uchwalony został przez Radę Powiatu Wrocławskiego 29 czerwca 2004 r. (uchwała nr XIX/113/04). Aktualizacja powiatowego planu gospodarki odpadami uchwalona została przez Radę Powiatu Wrocławskiego 22 czerwca 2010 r. (uchwała nr XXVI/225/10).

1.2. ZAKRES PLANU

Zgodnie z ustawą o odpadach [i], gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar, z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Zakres gminnego planu gospodarki odpadami, a więc i jego aktualizacji pierwotnie określony rozporządzeniem w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami [xii], wg którego sporządzane były plany pierwszej edycji, został znacząco zmieniony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. 2006.46.333) [xiii].

Obecnie, plan gminny obejmuje wszystkie rodzaje odpadów komunalnych, w szczególności odpady ulegające biodegradacji, odpady opakowaniowe oraz odpady niebezpieczne zawarte w odpadach komunalnych, w szczególności:

- ✓ aktualny stan gospodarki odpadami, uwzględniający podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i

hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami; w tym:

- rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
- rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
- rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
- istniejące systemy zbierania odpadów,
- rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami;
- ✓ prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
- ✓ cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia;
- ✓ działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
- ✓ rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację;
- ✓ sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł;
- ✓ system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Plan musi zawierać co najmniej następujące rozdziały:

- ✓ wstęp;
- ✓ analiza stanu gospodarki odpadami;
- ✓ prognoza zmian;
- ✓ założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami;
- ✓ zadania strategiczne obejmujące okres co najmniej 8 lat;
- ✓ harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat;
- ✓ wnioski z analizy oddziaływania projektu planu na środowisko oraz sposób ich uwzględniania w planie;
- ✓ sposób monitoringu i oceny wdrażania planu;
- ✓ streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Rozmieszczenie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w gminnym planie gospodarki odpadami przedstawia się graficznie przy pomocy dowolnej techniki.

Aktualizacja planu gospodarki odpadami ma dostosować pierwotny plan do zmieniających się przepisów prawnych z zakresu gospodarki odpadami, zmian w planach wyższego szczebla, ewoluującego systemu gospodarowania odpadami.

1.3. CHARAKTERYSTYKA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

Położenie i demografia

Gmina Kąty Wrocławskie położona jest w środkowej części województwa dolnośląskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Wrocławia, na południowy-zachód od niego. Od strony północnej i zachodniej z gminami powiatu średzkiego (Miękinia i Kostomłoty), od strony południowej i wschodniej z innymi gminami powiatu wrocławskiego (Mietków, Sobótka, Kobierzyce).

Rzędne terenu wahają się od 120 do 220 m npm. Teren w części północnej gminy jest niemal płaski, w części południowej pofałdowany.

Gmina zajmuje powierzchnię 176,5 km² (co stanowi blisko 16% powierzchni powiatu wrocławskiego), zamieszkuje ją 19,2 tys. mieszkańców (18% populacji powiatu), jest drugą co do wielkości i ludności gminą w powiecie. Gminę tworzą 43 miejscowości, w tym miasto, w 36 sołectwach.

Tabela 1-1 Wykaz miejscowości gminy Kąty Wrocławskie

lp.	miejscowość	lp.	miejscowość	lp.	miejscowość
1	Baranowice	16	Krzęptów	31	Smolec
2	Baranowice-Bliż	17	Malkowice	32	Sokolniki
3	Bogdaszowice	18	Mokronos Dolny	33	Sośnica
4	Cesarzowice	19	Mokronos Górny	34	Stary Dwór
5	Czerniczyce	20	Nowa Wieś Kącka	35	Stoszyce
6	Gniechowice	21	Nowa Wieś Wroc.	36	Strzeganowice
7	Górzycy	22	Pelcznica	37	Szymanów
8	Gądów	23	Pietrzykowice	38	Wojtkowice
9	Jaszkotle	24	Romnów	39	Wszemiłowice
10	Jurczyce	25	Rybnica	40	Zabrodzie
11	Kamionna	26	Sadków	41	Zachowice
12	Kębłowice	27	Sadkówek	42	Zybiszów
13	Kilianów	28	Sadowice	43	Kąty Wrocławskie (miasto)
14	Kozłów	29	Samotwór		
15	Krobielowice	30	Skalka		

Warunki klimatyczne

Gmina Kąty Wrocławskie położona jest w najcieplejszym rejonie kraju. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,0 °C, w okresie letnim 14,5 °C, w okresie zimowym -1,5 °C.

Przeważają wiatry zachodnie, południowo-zachodnie i północno-zachodnie.

Średnia roczna suma opadów wynosi około 550÷600 mm, 350÷400 mm w półroczu letnim, 200 mm w półroczu zimowym, opad śniegu stanowi około 10÷12% rocznego opadu.

1.4. ZAPISY DOTYCZĄCE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI ZAWARTE W PIERWSZEJ EDYCJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

Poniżej zestawiono najważniejsze zapisy dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi zawarte w pierwszej edycji Planu Gospodarki Odpadami Gminy Kąty Wrocławskie uchwalonego 26 października 2004 r.

Zapisy te zostały przytoczone w celu łatwiejszego śledzenia zmian zapisów Gminnego Planu. Część zadań i rozwiązań z planu pierwszej edycji pozostaje aktualna i zostały powtórzone w aktualizacji Planu, część zadań i rozwiązań z uwagi na zmieniające się

otoczenie prawne i organizacyjne gospodarki odpadami straciło swoją aktualność i zostały uwzględnione w aktualizacji Planu.

1.4.1. Cele dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi postawione w pierwszej edycji Planu (uchwalonego w październiku 2004 r.)

Redukcja zawartości odpadów biologicznie rozkładalnych w odpadach poddawanych składowaniu. Zawartość odpadów biodegradowalnych w odpadach składowanych nie może przekroczyć:

- ✓ w roku 2010 - 75% masy bioodpadów składowanych w roku 1995,
- ✓ w roku 2013 - 50% masy bioodpadów składowanych w roku 1995,
- ✓ w roku 2020 - 35% masy bioodpadów składowanych w roku 1995.

Na poziomie gminy możliwa jest organizacja części działań mających na celu ograniczenie masy składowanych odpadów biologicznie rozkładalnych:

- ✓ selektywna zbiórka frakcji surowcowych biologicznie rozkładalnych (papier i tektura),
- ✓ selektywna zbiórka i recykling organiczny odpadów zielonych z publicznych terenów zielonych,
- ✓ kompostowanie indywidualne domowych odpadów zielonych i kuchennych.

Powyższe działania ograniczą masę pozostałych do składowania odpadów biologicznie rozkładalnych, jednak wpływ tych działań na całkowitą masę odpadów jest stosunkowo niewielki. Decydujące znaczenie dla redukcji zawartości bioodpadów w odpadach składowanych ma przetworzenie odpadów zmieszanych. Realizacja zapisów wojewódzkiego planu gospodarki odpadami przewidującego utworzenie regionalnych centrów gospodarki odpadami obejmujących mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów zmieszanych zapewni osiągnięcie wymaganych stopni redukcji.

Dla odpadów opakowaniowych oszacowano minimalną ilość odpadów niezbędną do pozyskania z odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy w celu spełnienia wymagań ustawowych dotyczących ilości odpadów poddawanych odzyskowi. Dla gminy Kąty Wrocławskie ilość ta została oszacowana dla roku 2007 na poziomie 10,8 kg odpadów opakowaniowych na mieszkańca.

Selektywna zbiórka obejmie również inne, nieopakowaniowe frakcje surowcowe:

- ✓ makulaturę,
- ✓ tekstylia,
- ✓ odpady wielkogabarytowe,
- ✓ gruz i inne odpady budowlane,
- ✓ odpady biodegradowalne (zielone i kuchenne),
- ✓ odpady niebezpieczne.

Przyjęte założenia selektywnej zbiórki na podstawie krajowego planu gospodarki odpadami zestawiono w tabeli 1-2.

Tabela 1-2 Cele ilościowe dla specyficznych strumieni odpadów

rodzaje odpadów	2006	2010	2014
nieopakowaniowy papier – selektywna zbiórka, odzysk	15%	25%	40%
tekstylia – selektywna zbiórka, odzysk	10%	15%	20%
odpady wielkogabarytowe – selektywna zbiórka, odzysk, unieszkodliwianie	20%	50%	70%
odpady z remontów i rozbiórki – selektywna zbiórka, odzysk i unieszkodliwianie	15%	40%	60%
odpady zielone - selektywna zbiórka, recykling organiczny	35%	50%	-
odpady niebezpieczne - selektywna zbiórka i unieszkodliwianie	15%	50%	80%

1.4.2. System gospodarki odpadami zaplanowany w pierwszej edycji Planu (uchwalonego w październiku 2004 r.)

Pod pojęciem „zapobieganie” rozumie się wszystkie działania zlokalizowane zasadniczo przed wytworzeniem odpadu lub przed jego przejęciem przez służby komunalne, które pozwalają:

- ✓ zmniejszyć ilościowo strumień odpadów, które wymagałyby usunięcia,
- ✓ zmniejszyć uciążliwość odpadów jako takich oraz ich przeróbki,
- ✓ ułatwić usuwanie (odzysk, unieszkodliwianie) odpadów, a w szczególności wykorzystanie pozostałości poprocesowych.

Redukcja ilości wytwarzanych odpadów miała być osiągnięta poprzez:

- ✓ zmniejszenie wytwarzania odpadów, to jest w wyniku oddziaływań na zachowania podczas zakupów oraz stosowania produktów,
- ✓ zmiany wytwarzanych odpadów w kierunku pożądanym, specyficznych materiałów, które dadzą wtórny obieg (wykorzystanie) odpadom wytwarzanym.

Gmina miała egzekwować od mieszkańców posiadanie pojemnika do gromadzenia odpadów i umowy na jego opróżnianie przez uprawniony podmiot.

W zakresie gromadzenia zmieszanych odpadów komunalnych, postawiono następujące cele:

- ✓ odejście od gromadzenia odpadów z zabudowy mieszkaniowej w pojemnikach KP-7,
- ✓ gromadzenie odpadów w zabudowie wielorodzinnej w pojemnikach o pojemności $110 \div 1100 \text{ m}^3$,
- ✓ gromadzenie odpadów w zabudowie jednorodzinnej w pojemnikach $120 \div 240 \text{ dm}^3$.

W celu poprawy skuteczności selektywnej zbiórki oraz efektów ekonomicznych zaproponowano wprowadzenie zmian:

- ✓ rozdzielenie gromadzonego szkła na białe i kolorowe przez doposażenie zestawów w dodatkowy pojemnik,
- ✓ rozszerzenie palety zbieranych tworzyw sztucznych o folie budowlane (głównie polietylen - PE), opakowania po chemii gospodarczej (głównie polipropylen - PP) oraz pojemniki po środkach spożywczych (głównie polistyren - PS),
- ✓ nieznaczną korektę sieci punktów zbiórki:
 - zmiana miejsc ustawienia niektórych zestawów,
 - w miejscach, w których dotychczas zbierano największe ilości odpadów ustawione zostaną dodatkowe zestawy.

Zaproponowano wprowadzenie pilotażu selektywnej zbiórki w systemie workowym na terenie wybranych jednostek terytorialnych o rozproszonym charakterze zabudowy.

Zaproponowano, aby wycofywane pojemniki KP-7 były ustawiane w wybranych miejscowościach z przeznaczeniem na selektywnie gromadzone odpady np. czysty gruz do odzysku (utwardzanie terenu, rekultywacja).

Po uruchomieniu regionalnego centrum gospodarki odpadami selektywnie zbierane odpady z terenu gminy będą przekazywane przez podmiot prowadzący zbiórkę na terenie gminy Kąty Wrocławskie do Centrum.

Zaproponowano trzy niezależne sposoby usuwania odpadów wielkogabarytowych:

- ✓ cykliczna zbiórka podczas tzw. wystawek, obsługiwana przez podmiot wyłoniony w przetargu,
- ✓ ciągła zbiórka w punkcie dobrowolnego gromadzenia odpadów (PDGO) po jego utworzeniu na terenie gminy,
- ✓ odbiór odpadów po zgłoszeniu podmiotowi prowadzącemu odbiór odpadów komunalnych – podmioty posiadające zezwolenie burmistrza na odbiór odpadów.

Zaproponowano cztery sposoby usuwania gruzu i innych odpadów budowlanych:

- ✓ ciągła zbiórka za pośrednictwem PDGO – odpad jest dowożony do punktu własnym transportem wytwarzającego,
- ✓ zbiórka w zamykanych kontenerach KP-7 ustawionych w poszczególnych miejscowościach,
- ✓ zbiórka do kontenerów zamawianych indywidualnie – obsługiwana przez uprawnione podmioty,
- ✓ bezpośrednie dostarczanie odpadów przez przedsiębiorstwa remontowo-budowlane.

Zagospodarowanie zebranego gruzu i innych odpadów budowlanych miało należeć do podmiotu prowadzącego zbiórkę. W związku z przewidywanym końcem eksploatacji składowiska w Sośnicy całość selektywnie gromadzonych odpadów mineralnych z terenu gminy powinna być skierowana na gminne składowisko z przeznaczeniem na jego rekultywację.

Kompostowaniu można poddać ponad 35% odpadów domowych, czyli w wymiernym stopniu zmniejszyć ilość odpadów wymagających usunięcia z posesji, a co z tym związane, znacznie obniżyć koszty wywozu odpadów. Zaproponowano stopniowe zwiększanie liczby kompostowników przydomowych.

W powiatowym planie gospodarki odpadami (PPGO) zaproponowano stopniowe tworzenie punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów we wszystkich gminach powiatu wrocławskiego. Gromadzenie wybranych frakcji odpadów w PDGO zwiększy ilości odpadów zbieranych selektywnie, co ograniczy strumień odpadów zmieszanych do unieszkodliwienia, przy jednoczesnym wzroście ilości odpadów przeznaczonych do odzysku. Punkt dobrowolnego gromadzenia odpadów pomyślany jest jako obiekt zamknięty, dozorowany, do którego mieszkańcy (a także niewielkie przedsiębiorstwa) mogą dowozić bezpłatnie określone rodzaje odpadów. Poszczególne frakcje odpadów (do odzysku i unieszkodliwienia) gromadzone są oddzielnie: odpady zielone, gruz i inne odpady budowlane, złom, tektura, drewno, opony, inne odpady (do składowania) nienadające się do odzysku, odpady niebezpieczne. Realizując zapisy planu powiatowego, zaproponowano utworzenie PDGO na terenie miasta Kąty Wrocławskie. Taka lokalizacja miała zapewnić dużą dostępność punktu dla ludności. W początkowym etapie funkcjonowania punktu należy stworzyć możliwości gromadzenia następujących rodzajów odpadów:

- ✓ gruz i inne odpady budowlane,
- ✓ odpady wielkogabarytowe,
- ✓ opakowania z papieru i tektury,
- ✓ komunalne odpady niebezpieczne.

Plan powiatowy zakładał rozwój systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu wrocławskiego dążący do zastąpienia dotychczas obowiązującego modelu gminnej gospodarki odpadami na rzecz rozwiązań regionalnych. Docelowo wszystkie strumienie odpadów komunalnych (selektywnie gromadzone oraz zmieszana pozostałość) z gminy miały trafiać do regionalnego centrum gospodarki odpadami. Plan powiatowy zakładał pięć wariantów zmian, jednak wszystkie warianty zakładały, że docelowo odpady z gminy Kąty Wrocławskie zostaną skierowane do regionalnego centrum. PPGO przewidywał możliwość lokalizacji Centrum m.in. na terenie obecnego składowiska w Sośnicy.

Zaproponowano, aby na terenie gminy Kąty Wrocławskie punkt zbierania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych i małych zakładów usługowych był elementem gminnego PDGO. Ponadto należało podjąć działania w celu uruchomienia miejsc zbierania wybranych rodzajów odpadów niebezpiecznych, m.in.:

- ✓ w aptekach dla przeterminowanych leków,
- ✓ w sklepach chemicznych dla przeterminowanych chemikaliów,
- ✓ w warsztatach samochodowych dla zbierania olejów przepracowanych,
- ✓ miejscem zbiórki na terenach wiejskich może być także remiza ochotniczej straży pożarnej.

1.4.3. Zadania krótkoterminowe (do roku 2007) postawione w pierwszej edycji Planu (uchwalonego w październiku 2004 r.)

Kontynuowana selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych, wybranych nieopakowaniowych, zielonych, wielkogabarytowych, gruzu i odpadów niebezpiecznych. Zakładano, że na koniec okresu osiągnięte zostaną założone stopnie odzysku poszczególnych frakcji odpadów. Miały zostać podjęte działania edukacyjne i organizacyjne mające na celu zwiększenie skuteczności zbiórki. Rozszerzana miała być paleta frakcji surowcowych, które będą objęte selektywną zbiórką.

Prowadzone działania organizacyjne mające na celu wprowadzenie na terenie gminy kompostowania przydomowego selektywnie gromadzonych domowych odpadów kuchennych i zielonych. Zakładano, że kompostowanie indywidualne wprowadzone będzie w około 40 gospodarstwach domowych.

Podjęcie wspólnie z innymi gminami działań mających na celu stworzenie międzygminnego systemu gospodarki odpadami wg jednego z rozpatrywanych planie powiatowym wariantów.

Utworzenie punktu dobrowolnego gromadzenia odpadów.

Działania edukacyjne mające na celu popularyzację działań ograniczających ilość wytwarzanych odpadów, selektywnej zbiórki, PDGO, kompostowania przydomowego.

Zakończona będzie eksploatacja kwatery składowiska w Sośnicy. Określone zostaną warunki zakończenia eksploatacji oraz opracowany zostanie projekt rekultywacji.

1.4.4. Zadania długoterminowe (po roku 2007) postawione w pierwszej edycji Planu (uchwalonego w październiku 2004 r.)

Prowadzona miała być selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych i innych. W celu realizacji wyższych poziomów zbiórki należałoby prowadzić działania zachęcające mieszkańców do selektywnego gromadzenia odpadów oraz ułatwiające zbiórkę.

Na bazie doświadczeń z lat 2004-07 rozwijane miało być kompostowanie przydomowe odpadów kuchennych i zielonych. PPGO zakładał, że do roku 2010 prowadzić ją będzie w powiecie około 500 gospodarstw domowych – w gminie Kąty Wrocławskie – 80 gospodarstw.

Prowadzona miała być rekultywacja składowiska w Sośnicy.

1.5. ZAPISY ZAKTUALIZOWANYCH PLANÓW GOSPODARKI ODPADAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

1.5.1. Cele w gospodarce odpadami komunalnymi wg krajowego planu gospodarki odpadami - kpgo 2010

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele:

- ✓ objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 r.,
- ✓ zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do systemu selektywnego zbierania odpadów, najpóźniej do końca 2007 r.,
- ✓ zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska zgodnie z progami wynikającymi z ustawy o odpadach [i],
- ✓ zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85% wytworzonych odpadów, do końca 2014 r.,
- ✓ zredukowanie liczby składowisk odpadów komunalnych do maksymalnie 200 w 2014 r.

1.5.2. Zapisy wojewódzkiego planu gospodarki odpadami dotyczące gminy Kąty Wrocławskie i jej otoczenia

Aktualizacja wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zakłada podział województwa na regiony gospodarki odpadami. W ramach wytypowanych regionów gospodarki odpadami realizowane będą zadania związane

z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów. Zbieranie i odbieranie odpadów, ich przeładunek i transport do instalacji odzysku i unieszkodliwiania pozostaje zasadniczo bezpośrednio w gestii gmin, natomiast instalacje odzysku i unieszkodliwiania mają głównie charakter ponadgminny (międzygminny).

Zasadnicze znaczenie dla regionu gospodarki odpadami ma zapewnienie:

- ✓ wymaganego stopnia redukcji odpadów ulegających biodegradacji w odpadach do składowania,
- ✓ przetworzenie odpadów przed składowaniem.

W zaproponowanym podziale gmina Kąty Wrocławskie przypisana została do regionu umownie zwanego wschodnim, obejmującego w całości powiaty oławski, strzeliński i wrocławski oraz wybrane gminy z powiatów oleśnickiego i ząbkowickiego oraz brzeskiego z terenu województwa opolskiego, łącznie 21 gmin. Podstawą utworzenia regionu były:

- ✓ Związek Międzygminny Ślęza-Oława i planowana przez Związek budowa systemu gospodarki odpadami,
- ✓ Związek Międzygminny EKO-GOK.

Proponowany region zamieszkuje obecnie nieco ponad 300 tys. mieszkańców (uwzględniając gminy z terenu województwa opolskiego). Szacuje się, że w 2010 r. mieszkańcy regionu wytworzą około 85,6 tys. Mg odpadów komunalnych, w tym około 37,2 tys. Mg odpadów ulegających biodegradacji.

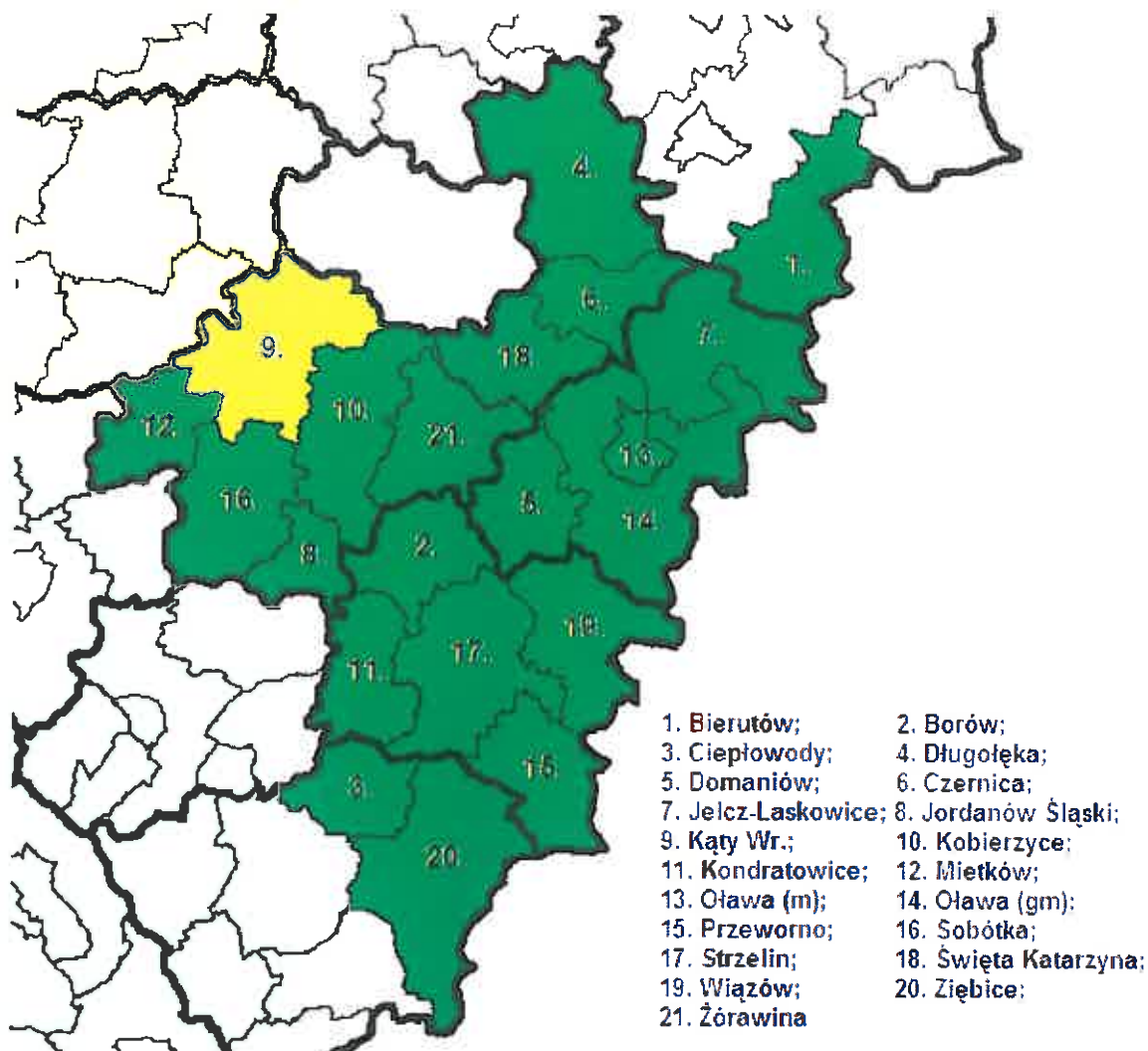
Dla przyjętych w AWPGO celów dla gospodarki odpadami komunalnymi oszacowano zapotrzebowanie na instalacje przetwarzania odpadów komunalnych w regionie. Oszacowano, że selektywne zbieranie (na założonych dla kolejnych lat poziomach) czystych frakcji odpadów ulegających biodegradacji (do recyklingu lub kompostowania) oraz mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów zmieszanych w instalacji MBP o przepustowości około 41,5 tys. Mg/a pozwoli osiągnąć obowiązujące w latach 2010-2012 i 2013-2019 stopnie redukcji składowanych odpadów ulegających biodegradacji. W roku 2020 konieczne byłoby zwiększenie przepustowości instalacji MBP do około 48,4 tys. Mg/a.

Dwie czynne instalacje pełnią funkcję Zakładu Zagospodarowania Odpadów dla tego regionu, są to:

- ✓ instalacja mechaniczno-biologiczna pod nazwą Zakład Unieszkodliwiania i Recyklingu Odpadów Komunalnych (ZUiROK) w Sulęciniu, której aktualna przepustowość wynosi 13,4 tys. Mg/a (jest to instalacja o charakterze lokalnym),
- ✓ Zakład Gospodarowania Odpadami (ZGO) w Gaci, w którym sortownia odpadów zmieszanych ma wydajność około 28,5 tys. Mg/a dla pracy na jedną zmianę,

Ponadto

- ✓ EKOGOK ze Związkiem Międzygminnym Ślęza-Oława przygotowuje projekt polegający na rozbudowie ZGO w Gaci i przekształcenia go w zakład o profilu mechaniczno-biologicznym; prowadzone są badania składu odpadów dla potrzeb projektu i studium wykonalności,
- ✓ Urząd Miejski w Ziębicach planuje budowę zakładu przetwarzania odpadów w miejscowości Lipa, gm. Ziębice.

Rys. 1-1 Gmina Kąty Wrocławskie na tle regionu wschodniego zaproponowanego w aktualizowanym wojewódzkim planie gospodarki odpadami

1.5.3. Zapisy powiatowego planu gospodarki odpadami

Powiatowy plan gospodarki odpadami pierwszej edycji uchwalony został przez Radę Powiatu Wrocławskiego 29 czerwca 2004 r. (uchwała nr XIX/113/04). Aktualizacja powiatowego planu gospodarki odpadami uchwalona została przez Radę Powiatu Wrocławskiego 22 czerwca 2010 r. (uchwała nr XXVI/225/10).

Poniżej zestawiono zapisy aktualizacji planu dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi, istotne dla aktualizacji planu gospodarki odpadami gminy Kąty Wrocławskie.

Cele krótkookresowe do zrealizowania do końca 2011 r.:

- ✓ zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- ✓ zapewnienie, najpóźniej do końca 2009 roku, objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania wynikają z założeń kpg 2010, tj.: do 10% masy wytwarzanych odpadów w 2010 roku oraz do 20% w roku 2018,
- ✓ zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania,
- ✓ zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2010 r. więcej niż 75% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,

- ✓ stopniowe zmniejszanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne,
- ✓ zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich składowisk nie spełniających wymagań,
- ✓ poprawa standardów jakościowych składowisk poprzez realizację programów dostosowawczych zawartych w wydanych pozwoleniach zintegrowanych,
- ✓ osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/Mk/rok w terminie do 31 grudnia 2008 r. (obowiązek nałożony na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej poprzez art. 5 ust. 5 *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego WEEE*);

Cele długookresowe na lata 2012-2015:

- ✓ zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- ✓ zapewnienie do końca 2015 roku selektywnego zbierania odpadów na poziomie przynajmniej 15% masy odpadów wytwarzanych, aby do końca 2018 roku osiągnąć minimalny poziom 20%, wynikający z kpgg 2010,
- ✓ zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania,
- ✓ zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2013 r. więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Projektowany system gospodarki odpadami

Projekt APPGO zakłada, że gminy powiatu wrocławskiego należały będą do zdefiniowanego w wojewódzkim planie gospodarki odpadami regionu wschodniego.

Gminy zobowiązane są do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach [i], ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005.236.2008 ze zm.) [iv] i rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw.

W celu osiągnięcia wymaganych przepisami poziomów odzysku surowców i energii, niezbędne jest dostosowanie systemu zbierania i odbioru odpadów, do rozwiązań technologicznych przyjętych w Zakładach Zagospodarowania Odpadów w ramach wyznaczonych Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Na terenie gminy powinno być prowadzone selektywne zbieranie odpadów z: tworzyw sztucznych, papieru i szkła. System odbioru odpadów powinien obejmować 100% mieszkańców gminy. W sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej zwartej oraz usługowej ustawione powinny być pojemniki, natomiast na terenach zabudowy rozproszonej, ze względu na większą efektywność, sugeruje się rozdział odpadów w systemie workowym („u źródła”). Ponadto w punktach wytwarzania znacznych ilości odpadów biodegradowalnych powinno być prowadzone ich selektywne zbieranie.

Zaleca się stosowanie następujących systemów organizacyjnych:

- ✓ punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (PZON), przyjmujące odpady od indywidualnych dostawców nieodpłatnie,
- ✓ mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (MPZON), objeżdżające w wyznaczonym czasie określony obszar,
- ✓ objazdowe zbieranie wybranych odpadów w określonych i ogłaszanych terminach (np. odpady wielkogabarytowe),
- ✓ zbieranie przez sieć handlową różnych odpadów niebezpiecznych,
- ✓ odbieranie odpadów budowlanych – jako „usługa na telefon”,
- ✓ rozwój metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez wdrażanie do stosowania przydomowych kompostowników.

Instalacje odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych w regionie wschodnim:

- ✓ istniejący Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Gaci, w tym również składowisko odpadów (gm. Oława, pow. oławski),
- ✓ istniejący Zakład Unieszkodliwiania i Recyklingu Odpadów Komunalnych w Sulęcynie, w tym również składowisko (gm. Siechnice (d. Święta Katarzyna), pow. wrocławski),
- ✓ budowana instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów w Bielanach Wrocławskich TRANS-FORMERS Wrocław Sp. z o.o. (gm. Kobierzyce),
- ✓ planowany zakład przetwarzania odpadów w Lipie (gm. Ziębice, pow. ząbkowicki).

2. ANALIZA STANU AKTUALNEGO GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

2.1. FUNKCJONUJĄCY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI I BILANS MASOWY

Ustawa o odpadach [i] określa pojęciem zbierania odpadów każde działanie, a w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach [iv] dla odpadów komunalnych stosuje się pojęcie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości (obejmuje ono usuwanie odpadów z pojemników do samochodów w celu ich transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania).

System gromadzenia i zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Kąty Wrocławskie określony jest w gminnym planie gospodarki odpadami oraz w uchwalonym 29 sierpnia 2006 r. przez Radę Miejską w Kątach Wrocławskich (uchwała nr LIV/390/06) regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Kąty Wrocławskie.

Główne zapisy regulaminu istotne z punktu widzenia planu gospodarki odpadami i jego realizacji:

- ✓ właściciel nieruchomości jest zobowiązany do wyposażenia jej w urządzenia służące do zbierania odpadów o pojemności dostosowanej do wielkości gospodarstwa domowego,
- ✓ właściciele nieruchomości zobowiązani są do selektywnego zbierania odpadów: odpadów opakowaniowych, wielkogabarytowych, zielonych, budowlanych i niebezpiecznych,
- ✓ na właścicieli nieruchomości nałożony został obowiązek zapewnienia czystości i porządku na terenie nieruchomości,
- ✓ określono rodzaje i sposób oznaczenia pojemników służących do gromadzenia poszczególnych rodzajów odpadów, w tym również frakcji surowcowych,
- ✓ właściciele nieruchomości niebędący uczestnikami zorganizowanego przez gminę systemu odbierania odpadów zostali zobowiązani do zawarcia umowy na odbiór odpadów komunalnych z uprawnionym podmiotem,
- ✓ ustalono minimalną częstotliwość opróżniania pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych na 1 raz w tygodniu,
- ✓ właściciele nieruchomości, na których powstają odpady zielone zostali zobowiązani do ich kompostowania.

29 grudnia 2009 r. Rada Miejska w Kątach Wrocławskich uchwaliła (uchwała nr XXXIX/365/09) wymagania, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Główne wymagania stawiane przedsiębiorcom to:

- ✓ posiadanie specjalistycznych środków transportu przystosowanych do odbierania i transportu odpadów komunalnych z pojemników użytkowanych przez właścicieli nieruchomości na terenie gminy Kąty Wrocławskie,
- ✓ posiadanie pojazdu specjalistycznego do odbioru odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych i ZSEE,
- ✓ posiadanie pojazdu specjalistycznego do odbioru odpadów z pojemników przeznaczonych do selektywnej zbiórki,
- ✓ posiadanie odpowiedniej liczby pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych umożliwiającej przekazywanie ich właścicielom obsługiwanych nieruchomości oraz bieżącą wymianę pojemników uszkodzonych,
- ✓ posiadanie możliwości mycia i dezynfekcji pojazdów oraz urządzeń do zbierania odpadów,
- ✓ udokumentowanie gotowości przyjęcia wszystkich rodzajów odpadów odbieranych od właścicieli nieruchomości przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów w instalacjach określonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami,

Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie Burmistrza na odbieranie odpadów komunalnych o właścicieli nieruchomości na terenie gminy Kąty Wrocławskie zestawiony jest w tabeli 2-1.

Tabela 2-1 Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie Burmistrza na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości; wg informacji UMiG

lp	podmiot	kontakt	data obowiązywania zezwolenia
1	Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A.	53-238 Wrocław, ul. Ostrowskiego 7 tel. 71 337 52 56 e-mail: sekretariat.alba-ds@alba.com.pl	30.06.2015
2	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	55-080 Kąty Wr., ul. 1-go Maja 26 B tel. 71 316 61 68 e-mail: zgk@zgk-katy.pl	30.06.2015
3	Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS-FORMERS Wrocław Sp. z o.o.	55-040 Bielany Wr., ul. Atramentowa 10 tel. 71 328 70 36 e-mail: wroclaw@transformers.pl	30.06.2015
4	Veolia Usługi dla Środowiska S.A.	47-303 Krapkowice, ul. Piastowska 38 tel. 77 466 15 14 e-mail: veolia_krapkowice@veolia-es.pl	30.06.2015
5	SITA Wrocław Sp. z o.o.	54-519 Wrocław, ul. Jerzmanowska 19 tel. 71 373 68 46 e-mail: sita.wroclaw@sitapolska.com.pl	31.12.2016
6	Remondis Sp. z o.o.	50-514 Wrocław, ul. Międzyleska 4 tel. 71 357 99 48	31.12.2018
7	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych van Gansewinkel - Dolny Śląsk Sp. z o.o.	55-200 Olawa, ul. Portowa 7 tel. 71 313 29 17 e-mail: olawa@vangansewinkel.pl	31.12.2018
8	Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Legnicy Sp. z o.o.	59-220 Legnica, ul. Nowodworska 60 tel. 76 856 63 50 e-mail: zom@lpkg.legnica.pl	31.12.2019

Uzupełnieniem systemu zbierania i odbierania odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych jest zbiórka odpadów komunalnych w przestrzeni publicznej. Do obowiązkowych zadań własnych gminy należy między innymi zapobieganie zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, przez zbieranie i pozbywanie się błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu urządzeniach ustawionych na chodniku.

2.1.1. Odpady zmieszane

Wszyscy mieszkańcy gminy Kąty Wrocławskie objęci są zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych od roku 1996, kiedy to na podstawie referendum Rada Miejska przejęła od właścicieli nieruchomości obowiązki w zakresie zapewnienia utrzymania czystości i porządku. Procedura taka przewidziana jest w art. 6a ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach [iv].

Gmina Kąty Wrocławskie ogłasza cyklicznie przetarg na obsługę właścicieli nieruchomości w zakresie odbioru odpadów komunalnych. Obecnie podmiotem obsługującym odbiór zmieszanych odpadów komunalnych od mieszkańców jest Veolia Usługi dla Środowiska S.A. Umowa obowiązuje do 31 grudnia 2012 r.

Podmioty gospodarcze z terenu gminy podpisują w zakresie odbioru odpadów komunalnych indywidualne umowy z uprawnionymi podmiotami (wyszczególnionymi w tabeli 2-1).

W tabeli 2-2 zestawiono ilości zmieszanych odpadów komunalnych odbieranych od mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie wg informacji podmiotu obsługującego mieszkańców. Ilość odbieranych odpadów komunalnych wyniosła w 2009 r. około 8,4 tys. Mg, a jednostkowy wskaźnik wytwarzania zmieszanych odpadów komunalnych wyrażony jako masa odebranych odpadów w ciągu roku przypadająca na jednego mieszkańca gminy wyniósł 426 kg/Mk.

Tabela 2-2 Zestawienie ilości zmieszanych odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie w latach 2004-2009; na podstawie informacji UMiG

rok	ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców	liczba mieszkańców gminy	jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych
	Mg		kg/Mk a
2004	5 800	17 081	340
2005	6 000	17 540	342
2006	6 191	18 230	340
2007	6 728	18 850	357
2008	7 686	19 270	399
2009	8 170	19 733	414

Wskaźniki te znacznie przewyższają spodziewane wskaźniki wytwarzania odpadów na terenach miejsko-wiejskich przyjęte w krajowym planie gospodarki odpadami kpgo 2010. Wg wskaźników wytwarzania odpadów komunalnych przyjętych za kpgo 2010 w aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie szacowana jest na około:

- ✓ 4 592 Mg, w tym 1 932 Mg odpadów biodegradowalnych w 2006 r.
- ✓ 4 785 Mg, w tym 2 008 Mg odpadów biodegradowalnych w 2007 r.
- ✓ 4 929 Mg, w tym 2 064 Mg odpadów biodegradowalnych w 2008 r.
- ✓ 5 050 Mg, w tym 2 102 Mg odpadów biodegradowalnych w 2009 r.

- ✓ 5 217 Mg, w tym 2 167 Mg odpadów biodegradowalnych w 2010 r.

Dysproporcja pomiędzy ilościami odpadów komunalnych faktycznie odebranych z terenu gminy, a ilościami szacowanymi na podstawie wskaźników rośnie. W 2006 faktycznie odebrane ilości były o około 35% wyższe od wyznaczonych na podstawie wskaźników, do roku 2009 różnica ta przekroczyła 65%.

2.1.2. Frakcje surowcowe zbierane selektywnie

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie funkcjonuje pojemnikowy system selektywnej zbiórki frakcji surowcowych. System ten obsługiwany jest przez podmiot wyłoniony w drodze przetargu na odbiór surowców wtórnych. Obecnie jest nim WPO ALBA S.A. Pojemniki do selektywnej zbiórki ustawione są w 99 zestawach po cztery pojemniki na papier, tworzywa sztuczne, szkło białe i kolorowe (foto 2-1).

Na terenie pięciu miejscowości (Małkowice, Skalka, Sośnica, Strzegalowice, Romnów), w ramach programu pilotażowego „Moja posesja czysta i piękna” wprowadzono workowy system zbiórki. System workowy obsługiwany jest przez ZGK Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich.

Foto 2-1 Zestaw pojemników do selektywnej zbiórki na terenie miasta Kąty Wrocławskie

W tabeli 2-4 zestawiono efekty selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych na terenie gminy Kąty Wrocławskie w latach 2005-2009. Jednostkowy wskaźnik selektywnej zbiórki wyrażony jako masa selektywnie zebranych odpadów w ciągu roku przypadająca na jednego mieszkańca gminy wzrósł w okresie sprawozdawczym od 2006 r. z 10,2 do 14,1 kg/Mk na koniec 2009 r. Obserwuje się wzrost skuteczności zbiórki w systemie workowym z 4,5 Mg w 2007 r., do blisko 30 Mg w 2009 r.

Tabela 2-3 Zestawienie wyników selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych na terenie gminy Kąty Wrocławskie w latach 2003-2009; wg informacji UMiG¹⁾

rok	opakowania z tworzyw sztucznych	opakowania z papieru i tektury	opakowania ze szkła	opakowania razem	średni wskaźnik jednostkowy selektywnej zbiórki
	Mg				kg/Mk a
2005	12,07	27,45	80,50	120,02	6,8
2006	26,96	35,00	117,94	179,90	10,2
2007	38,23 (1,17)	49,11	100,20 (3,32)	187,54 (4,49)	9,8
2008	61,27 (2,35)	65,72	113,64 (6,64)	240,63 (8,99)	12,5
2009	96,02 (3,16)	79,60	95,21 (26,58)	270,83 (29,74)	14,1

¹⁾ w nawiasie podano ilości odpadów zebranych selektywnie w systemie workowym

2.1.3. Komunalne odpady problemowe

Gospodarka odpadami wielkogabarytowymi

Zbieranie odpadów wielkogabarytowych prowadzone jest w formie 2-3 akcji w ciągu roku, w trakcie których zebrano:

- ✓ w 2007 r. 55,92 Mg,
- ✓ w 2008 r. 168,82 Mg,
- ✓ w 2009 r. 99,76 Mg odpadów wielkogabarytowych.

Odpadowe opony zbierane podczas akcji zbierania odpadów wielkogabarytowych są oddzielnie ewidencjonowane, dotychczas zebrano:

- ✓ w 2007 r. 11,11 Mg,
- ✓ w 2008 r. 11,46 Mg,
- ✓ w 2009 r. 5,5 Mg zużytych opon.

W Kątach Wrocławskich przy ul. Mireckiego funkcjonuje miejsce składowania odpadów wielkogabarytowych (MSOW) w pierwszej edycji planu zwany punktem dobrowolnego gromadzenia odpadów, do którego mieszkańcy mogą dowozić odpady, których z uwagi na duże gabaryty nie można umieścić w pojemnikach SM-120 i SM-1100 służących do gromadzenia komunalnych odpadów zmieszanych. MSOW wyposażone jest w kontenery do gromadzenia: odpadów ulegających biodegradacji, mebli, gruzu, opon, ZSEE.

Miejsce jest ogrodzone, dozorowane i dostępne dla mieszkańców w ciągu dnia.

Gospodarka odpadami zawierającymi azbest

Przeprowadzona na potrzeby Programu usuwania azbestu z terenu gminy Kąty Wrocławskie [9] inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest wykazała obecność 83,3 tys. m² pokryć dachowych, o łącznej masie około 1,5 tys. Mg, z tego około 2/3 stanowią wyroby azbestowe będące w posiadaniu osób fizycznych.

Na podstawie zarządzenia nr 216/2007 Burmistrza Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie z dnia 22 października 2007 r. mieszkańcy mogli wystąpić o dofinansowanie ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na pokrycie części kosztów powstałych przy likwidacji pokryć dachowych i elewacji zawierających azbest.

W związku, z likwidacją od 1 stycznia 2010 r. GFOŚiGW dofinansowanie na dotychczasowych zasadach nie jest możliwe.

W roku 2009, przy wsparciu finansowym GFOŚiGW usunięto na terenie gminy Kąty Wrocławskie 1 838 m² wyrobów zawierających azbest.

Foto 2-2 Tablica informacyjna przy MSOW przy ul. Mireckiego w Kątach Wrocławskich

1. odpady bio i stare meble

2. gruz z remontów

3. opony samochodowe

4. ZSEE

Foto 2-3 Kontenery na terenie MSOW przy ul. Mireckiego w Kątach Wrocławskich

2.1.4. Gospodarka innymi odpadami niebezpiecznymi

Zbiórka zużytych baterii prowadzona jest w obiektach oświaty na terenie gminy. Dotychczas zebrano:

- ✓ w 2006 r. 210 kg,
- ✓ w 2007 r. 402 kg,
- ✓ w 2008 r. 923 kg,
- ✓ w 2009 r. 243 kg zużytych baterii.

Zbiórka przeterminowanych leków prowadzona jest do pojemników ustawionych w 5 aptekach. Dotychczas zebrano:

- ✓ w 2007 r. 135 kg,
- ✓ w 2008 r. 189 kg,
- ✓ w 2009 r. 130 kg przeterminowanych leków.

Na terenie gminy nie funkcjonuje stacja demontażu pojazdów.

Tabela 2-4 Wykaz podmiotów prowadzących zbiórkę zużytych baterii na terenie gminy Kąty Wrocławskie; wg informacji REBA Organizacja Odzysku S.A.

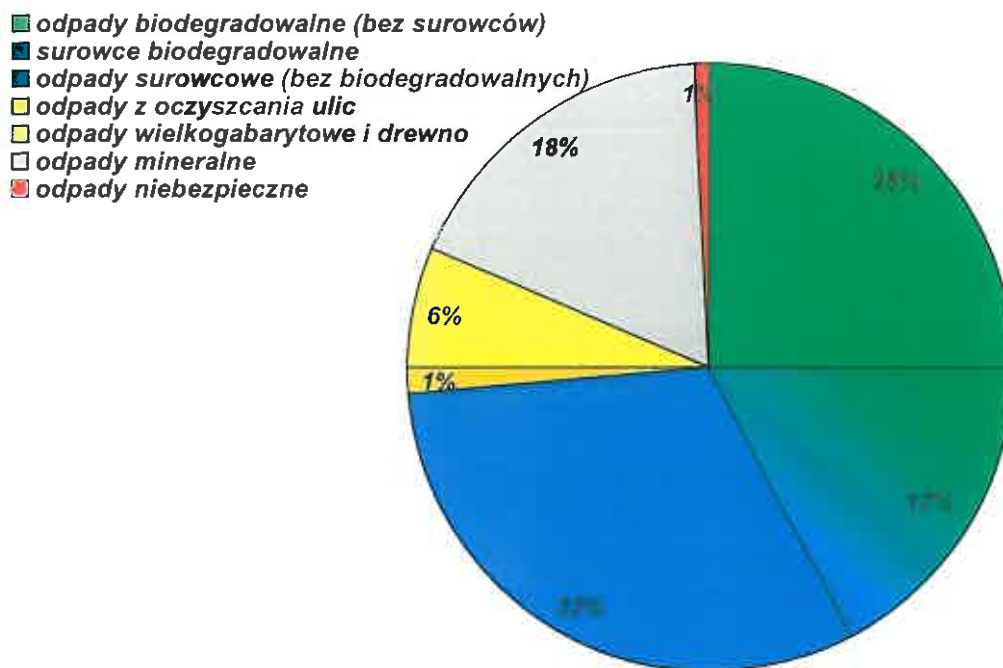
nazwa	adres	kategoria
Petrol Sp. z o.o.	Kąty Wrocławskie, ul. 1 Maja 90	placówka handlowa
Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika	Kąty Wrocławskie, ul. Brzozowa	placówka oświatowa
Sklep Żabka	Kąty Wrocławskie, ul. 1 Maja 44/3	placówka handlowa
Szkoła Podstawowa nr 1	Kąty Wrocławskie, ul. 1 Maja 59	placówka oświatowa
Szkoła Podstawowa nr 2	Kąty Wrocławskie, ul. Brzozowa	placówka oświatowa
Przedszkole	Kąty Wrocławskie, ul. Drzymały 4	placówka oświatowa
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	Kąty Wrocławskie, ul. Drzymały 13	placówka oświatowa

2.2. SKŁAD MORFOLOGICZNY ODPADÓW KOMUNALNYCH

W tabeli 2-5 i na rys. 2-1 przedstawiono prognozowany na rok 2010 skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie.

Tabela 2-5 Prognozowany skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie w 2010 r. (na podst. danych WUS i kpgo 2010)

l.p.	frakcja odpadów komunalnych	udział	l.p.	frakcja odpadów komunalnych	udział
1	odpady kuchenne	18,7%	12	pozostałe odpady żelazne	0,7%
2	odpady ogrodowe	2,7%	13	opakowania z metali nieżelaznych	0,6%
3	odpady z terenów zielonych	2,3%	14	pozostałe metale nieżelazne	0,3%
4	opakowania z papieru i tektury	6,7%	15	odpadowe tekstylia	1,2%
5	pozostały papier i tektura	10,0%	16	odpadowe drewno	1,6%
6	odpady wielomateriałowe	6,1%	17	odpady niebezpieczne	0,7%
7	opakowania z tworzyw sztucznych	7,4%	18	odpady mineralne	18,0%
8	pozostałe tworzywa sztuczne	5,5%	19	odpady z targowisk	1,2%
9	opakowania ze szkła	6,9%	20	odpady z oczyszczania ulic	1,4%
10	pozostałe szkło	1,5%	21	odpady wielkogabarytowe	4,7%
11	opakowania stalowe	1,7%			

Rys. 2-1 Spodziewany skład morfologiczny odpadów komunalnych z terenu gminy Kąty Wrocławskie w 2010 r.; na podst. tabeli 2-5

2.3. ODPADY KOMUNALNE PODDAWANE ODZYSKOWI I UNIESZKODLIWIANIU NA TERENIE GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

W chwili obecnej cały strumień odpadów komunalnych z terenu gminy Kąty Wrocławskie wywożony jest do odzysku i unieszkodliwienia poza teren gminy. Do końca 2009 r. kiedy to WPO ALBA S.A. obsługiwała Gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych odpady wywożone były do instalacji mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych we Wrocławiu przy ulicy Szczecińskiej. Pozostałość po sortowaniu kierowana była na składowiska odpadów w Lubinie, Legnicy, Rudnej Wielkiej (pow. górowski).

Obecnie, kiedy odbiór odpadów prowadzony jest przez przedsiębiorstwo Veolia Usługi dla Środowiska S.A. odpady kierowane będą głównie do ZZO Jaroszków.

Na terenie Gminy odpady wykorzystywane są do rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów w Sośnicy. Ilości odpadów poddawanych odzyskowi wahają się od 300 do 1300 Mg rocznie. Do odzysku kierowane są wybrane rodzaje odpadów z grup 17, 19 i 20. Zestawienie odpadów kierowanych do odzysku w latach 2007-2009 zestawiono w tabeli 2-6.

2.4. INSTALACJE ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW NA TERENIE GMINY

2.4.1. Składowisko odpadów w Sośnicy

Do 30 kwietnia 2007 r. funkcjonowało składowisko odpadów w Sośnicy. Zostało ono zlokalizowane w nieczynnym wyrobisku po kopalni gliny i ilów. W granicach ogrodzenia zajmowało powierzchnię 1,22 ha, w tym około 0,87 ha kwatery składowania odpadów.

Od wiosny 2004 r. nie przyjmowało jednak odpadów odbieranych od mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie, przyjmowane były odpady wytwarzane przez podmioty gospodarcze obsługiwane przez ZGK Sp. z o.o.

Obecnie składowisko w fazie rekultywacji – termin zakończenia rekultywacji 30 czerwca 2012 r.

Tabela 2-6 Wykaz odpadów przyjętych do odzysku i unieszkodliwienia na składowisku odpadów w Sośnicy w latach 2007-2009; wg informacji ZGK Sp. z o.o.

kod	rodzaj odpadu	2007	2008	2009
odpady poddawane odzyskowi - R14				
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	25,00	145,30	8,21
17 01 02	gruz ceglany	257,00	180,00	16,00
17 01 07	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano-ceramicznego, odpadów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż w 17 01 06	4,00	-	-
19 08 05	ustabilizowane komunalne osady ściekowe	331,40	794,20	280,00
20 02 02	ziemia, gleba, w tym kamienie	337,85	266,00	-
20 03 03	odpady z czyszczenia ulic i placów	4,00	-	-
20 03 06	odpady ze studzienek kanalizacyjnych	4,00	-	-
<i>łącznie odpady poddane odzyskowi</i>		<i>963,25</i>	<i>1 385,50</i>	<i>304,21</i>
odpady poddawane unieszkodliwieniu - D5				
19 08 01	skratki	3,33	-	-
19 08 02	zawartość piaskowników	8,68	-	-
20 03 01	zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne	3 337,28	-	-
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	8,25	-	-
<i>łącznie odpady poddane unieszkodliwieniu</i>		<i>3 357,54</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

3. PROGNOZA ZMIAN

3.1. ZMIANY DEMOGRAFICZNE

Rocznik statystyczny 2007 województwa dolnośląskiego [6] zawiera prognozę zmian liczby mieszkańców w powiecie wrocławskim, brak danych szczegółowych dla gmin a także dla obszarów wiejskich i miejskich. Szacowane na podstawie tych wskaźników zmiany liczby mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie w latach 2006-2017 zestawiono w tabeli 3-1.

W tabeli 3-1 zestawiono również liczbę mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie w latach 2006-2009 wg faktycznego stanu ludności na koniec każdego roku, a także wskaźniki zmian liczby mieszkańców szacowane na podstawie tych danych. Wg danych GUS w latach 2006-2009 obserwowany winien być nieznaczny spadek a w latach następnych nieznaczny wzrost liczby mieszkańców rzędu 0,5%-ta licząc rok do roku, tymczasem obserwowano około 2,5%-owy wzrost liczby mieszkańców w każdym roku.

Tak więc, zmiany liczby ludności Gminy Kąty Wrocławskie przebiegają inaczej niż zakładają przewidywania WUS dotyczące powiatu wrocławskiego. Na potrzeby niniejszego planu przyjęto, że w latach 2011-2013 obecny dynamiczny wzrost (2,5% rok do roku) liczby ludności Gminy Kąty Wrocławskie będzie stopniowo zwalniał, aż w roku 2014 osiągnie poziom zmian zakładany przez GUS (około 0,5% rok do roku).

Mieszkańcy miasta stanowią obecnie 30% populacji gminy Kąty Wrocławskie. Przyjęto, że odsetek ten pozostanie stały. Szacowane zmiany liczby ludności terenów miejskich i wiejskich zestawiono w tabeli 3-2.

Tabela 3-1 Prognoza zmian liczby ludności dla gminy Kąty Wrocławskie w latach 2010-2017 (na podstawie danych WUS i danych Gminy)

rok	wskaźnik zmian liczby ludności wg GUS (rok 2006=1) [6]	prognoza liczby mieszkańców wg GUS	faktyczna zmiana liczby ludności wg danych Gminy	wskaźnik zmian liczby ludności na podst. danych Gminy (rok 2006=1)	skorygowany wskaźnik zmian liczby ludności (rok 2006=1)	liczba ludności szacowana na podst. skorygowanego wskaźnika
2006	1	18 230 ¹⁾	18 230	1	1	-
2007	0,99686	18 173	18 850	1,03401	1,03401	-
2008	0,99372	18 116	19 270	1,05705	1,05705	-
2009	0,99058	18 058	19 733	1,08245	1,08245	-
2010	0,98744	18 001	20 233 ²⁾	1,10987	1,10987	20 233
2011	0,99324	18 107	-	-	1,13258	20 647
2012	0,99903	18 212	-	-	1,15019	20 968
2013	1,00483	18 318	-	-	1,16248	21 192
2014	1,01063	18 424	-	-	1,16917	21 314
2015	1,01642	18 529	-	-	1,17586	21 436
2016	1,02145	18 621	-	-	1,18168	21 542
2017	1,02647	18 713	-	-	1,18749	21 648

1) liczba mieszkańców w 2006 r. wg danych gminy, 2) prognoza UmiG

Tabela 3-2 Prognoza zmian liczby ludności dla gminy Kąty Wrocławskie w latach 2010-2017 – miasto i tereny wiejskie

rok	liczba ludności gminy	miasto	tereny wiejskie
2006	18 230	5 469	12 761
2007	18 850	5 655	13 195
2008	19 270	5 781	13 489
2009	19 733	5 920	13 813
2010	20 233	6 070	14 163
2011	20 647	6 194	14 453
2012	20 968	6 290	14 678
2013	21 192	6 358	14 834
2014	21 314	6 394	14 920
2015	21 436	6 431	15 005
2016	21 542	6 463	15 079
2017	21 648	6 494	15 154

3.2. ZMIANY ILOŚCIOWE I JAKOŚCIOWE ODPADÓW

Prognozy zmian ilościowych i jakościowych odpadów komunalnych opracowano na podstawie wskaźników zawartych w krajowym planie gospodarki odpadami, skorygowanych danymi z terenu gminy Kąty Wrocławskie.

Tabela 3-3 Skład morfologiczny odpadów komunalnych z terenów miejskich i wiejskich w 2004 r., kg/Mk (źródło kpgg 2010)

	odpady kuchenne	odpady ogrodowe	odpady z terenów zielonych	opakowania z papieru i tektury	pozostały papier i tektura	odpady wielomateriałowe	opakowania z tworzyw sztucznych	pozostałe tworzywa sztuczne	opakowania ze szkła	pozostałe szkło	opakowania stalowe	pozostałe odpady żelazne	opakowania z metali nieżelaznych	pozostałe metale nieżelazne	odpadowe tekstylia	odpadowe drewno	odpady niebezpieczne	odpady mineralne	odpady z targowisk	odpady z oczyszczania ulic	odpady wielkogabarytowe
<i>tereny miejskie</i>																					
gosp. domowe	76,0	5,0	12,0	16,0	32,0	9,0	17,0	16,0	18,0	2,0	1,2	0,3	0,4	0,1	2,0	5,0	2,0	32,0	3,0	7,0	15,0
obiekty infrastruktury	9,5	2,0	0,0	13,0	13,0	17,0	13,0	4,0	4,5	5,0	2,0	2,0	0,5	0,5	3,0	1,0	1,0	5,0	0,0	0,0	0,0
łącznie	85,5	7,0	12,0	29,0	45,0	26,0	30,0	20,0	22,5	7,0	3,2	2,3	0,9	0,6	5,0	6,0	3,0	37,0	3,0	7,0	15,0
<i>tereny wiejskie</i>																					
gosp. domowe	26,0	6,0	3,0	6,0	13,0	4,0	8,5	9,5	12,0	1,0	4,0	1,0	1,5	0,5	1,0	3,0	1,0	48,0	3,0	2,0	10,0
obiekty infrastruktury	6,0	0,6	0,0	4,0	4,0	5,0	3,5	1,5	1,5	1,5	0,5	0,5	0,3	0,2	1,0	0,3	0,3	2,3	0,0	0,0	0,0
łącznie	32,0	6,6	3,0	10,0	17,0	9,0	12,0	11,0	13,5	2,5	4,5	1,5	1,8	0,7	2,0	3,3	1,3	50,3	3,0	2,0	10,0

Tabela 3-4 Prognoza zmian składu odpadów komunalnych w latach 2004-2016, rok 2004 - 100% (źródło kpgg 2010)

	odpady kuchenne	odpady ogrodowe	odpady z terenów zielonych	opakowania z papieru i tektury	pozostały papier i tektura	odpady wielomateriałowe	opakowania z tworzyw sztucznych	pozostałe tworzywa sztuczne	opakowania ze szkła	pozostałe szkło	opakowania stalowe	pozostałe odpady żelazne	opakowania z metali nieżelaznych	pozostałe metale nieżelazne	odpadowe tekstylia	odpadowe drewno	odpady niebezpieczne	odpady mineralne	odpady z targowisk	odpady z oczyszczania ulic	odpady wielkogabarytowe
2004	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2010	101,0	104,0	104,0	110,0	102,0	113,0	110,0	104,0	110,0	104,0	107,0	104,0	107,0	104,0	104,0	104,0	104,0	101,0	105,0	106,0	106,0
2011	101,2	104,8	104,8	112,4	102,8	113,8	111,4	104,8	111,2	104,8	107,0	104,8	107,4	104,8	104,8	104,8	104,8	101,4	106,0	106,8	106,8
2012	101,4	105,6	105,6	114,8	103,6	114,6	112,8	105,6	112,4	105,6	107,0	105,6	107,8	105,6	105,6	105,6	105,6	101,8	107,0	107,6	107,6
2013	101,6	106,4	106,4	117,2	104,4	115,4	114,2	106,4	113,6	106,4	107,0	106,4	108,2	106,4	106,4	106,4	106,4	102,2	108,0	108,4	108,4
2014	101,8	107,2	107,2	119,6	105,2	116,2	115,6	107,2	114,8	107,2	107,0	107,2	108,6	107,2	107,2	107,2	107,2	102,6	109,0	109,2	109,2
2015	102,0	108,0	108,0	122,0	106,0	117,0	117,0	108,0	116,0	108,0	107,0	108,0	109,0	108,0	108,0	108,0	108,0	103,0	110,0	110,0	110,0
2016	102,3	109,7	109,7	124,7	108,3	118,3	117,7	109,7	116,7	109,7	107,7	109,7	109,0	109,7	109,0	109,0	109,0	104,0	111,7	111,7	111,7
2017	102,7	111,3	111,3	127,3	110,7	119,7	118,3	111,3	117,3	111,3	108,3	111,3	109,0	111,3	110,0	110,0	110,0	105,0	113,3	113,3	113,3

W tabeli 3-3 zestawiono zaproponowane w krajowym planie gospodarki odpadami wskaźniki wytwarzania i skład morfologiczny odpadów komunalnych, za wyjściowy przyjęto rok 2004, kiedy jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów wynosił 367 kg/Mk na terenach miejskich i 197 kg/Mk na terenach wiejskich. Na podstawie prognozy zmian składu odpadów zestawionych w tabeli 3-4 oszacowano wskaźniki wytwarzania w poszczególnych latach na terenie gminy Kąty Wrocławskie. Wskaźniki te dla lat 2004-2009 zestawiono w tabeli 3-5.

W tej samej tabeli zestawiono jednostkowe wskaźniki wytwarzania dla poszczególnych lat szacowane na podstawie ilości odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Kąty Wrocławskie. Obowiązujący w gminie system gospodarki odpadami powoduje że odbiorem objęci są wszyscy mieszkańcy gminy, tak więc należy spodziewać się, że odbiorem objęta jest zdecydowana większość odpadów komunalnych. Poza systemem pozostają frakcje biologicznie rozkładalne zagospodarowywane przez mieszkańców we własnym zakresie (kompostowanie przydomowe, wykorzystanie jako pasza dla zwierząt gospodarskich).

Wskaźniki wyznaczone na podstawie faktycznie odebranych ilości (za tabelą 2-2, str. 16) znacząco różnią się od wskaźników przyjętych za kpgg. W analizowanym okresie czasu rozbieżność wzrosła z około 40% w latach 2004-2006 do około 60% w 2009 r. (tabela 3-5).

Tabela 3-5 Wskaźniki wytwarzania odpadów komunalnych w gminie Kąty Wrocławskie w latach 2004-2009, na podstawie kpgg 2010 i danych Gminy)

rok	wskaźnik wytwarzania na podst. kpgg 2010			wskaźnik wytwarzania na podst. danych Gminy	różnica pomiędzy wskaźnikami kpgg a danymi Gminy
	tereny wiejskie	tereny miejskie	średnio w gminie ¹⁾		
	kg/Mk				
2004	197,0	367,0	248,0	340	37%
2006	199,8	372,9	251,7	340	35%
2007	201,2	376,0	253,6	357	41%
2008	202,7	379,0	255,6	399	56%
2009	204,0	381,9	257,4	414	61%

¹⁾ przy założeniu, że mieszkańcy miasta stanowią 30% populacji gminy

Tabela 3-6 Prognoza zmian ilości odpadów komunalnych dla gminy Kąty Wrocławskie w latach 2010-2017 (na podstawie kpgg 2010)

rok	liczba ludności ²⁾	jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych			szacowana ilość wytwarzanych odpadów komunalnych	szacowana ilość odpadów ulegających biodegradacji
		miasto	tereny wiejskie	średni w gminie		
		kg/Mk				
2004 ¹⁾	-	367	197	-	-	-
2010	20 233	384,9	205,5	257,9	5 246,6	2 185,6
2011	20 647	387,9	206,9	259,7	5 393,1	2 247,0
2012	20 968	390,9	208,3	261,6	5 516,7	2 298,7
2013	21 192	393,9	209,8	263,5	5 616,0	2 340,5
2014	21 314	396,9	211,2	265,4	5 688,6	2 371,0
2015	21 436	399,9	212,6	267,3	5 762,0	2 401,9
2016	21 542	404,4	215,0	270,3	5 855,3	2 444,1
2017	21 648	409,0	217,3	273,2	5 948,7	2 487,5

¹⁾ dla roku 2004 kpgg 2010 podaje wyjściowe wskaźniki wytwarzania odpadów komunalnych

²⁾ na podstawie tabeli 3-1

Na podstawie powyższych informacji należy stwierdzić iż prognozowanie ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie Kąty Wrocławskie wyłącznie na podstawie wskaźników zawartych w kpgo obarczone będzie znaczącym błędem.

Opracowano dwie prognozy zmian ilości odpadów komunalnych w gminie Kąty Wrocławskie, jedną na podstawie danych kpgo 2010 (tabele 3-6 i 3-8), drugą skorygowaną na podstawie danych z Gminy przy założeniu, że w latach kolejnych (2010-2017) ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie będzie o 60% większa niż ilość wynikająca ze wskaźników kpgo (tabele 3-7 i 3-9). W obu prognozach przyjęto taki sam skład morfologiczny odpadów.

Tabela 3-7 Prognoza zmian ilości odpadów komunalnych dla gminy Kąty Wrocławskie w latach 2010-2017 (na podstawie danych Gminy)

rok	liczba ludności ¹⁾	jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych			szacowana ilość wytwarzanych odpadów komunalnych	szacowana ilość odpadów ulegających biodegradacji
		miasto	tereny wiejskie	średni w gminie		
		kg/Mk				
2010	20 233	615,9	328,8	414,9	8 394,5	3 497,0
2011	20 647	620,7	331,0	417,9	8 628,9	3 595,1
2012	20 968	625,4	333,3	421,0	8 826,7	3 678,0
2013	21 192	630,2	335,6	424,0	8 985,6	3 744,7
2014	21 314	635,0	337,9	427,0	9 101,8	3 793,6
2015	21 436	639,8	340,2	430,1	9 219,1	3 843,0
2016	21 542	647,1	343,9	434,9	9 368,4	3 910,6
2017	21 648	654,4	347,7	439,7	9 517,9	3 980,0

¹⁾ na podstawie tabeli 3-1

3.3. ODPADY ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI

Na potrzeby niniejszego planu przyjęto założenie, że biodegradacji ulegają: w całości odpady kuchenne, odpady ogrodowe, odpady z terenów zielonych, opakowania z papieru i tektury, pozostały papier i tektura oraz w około 50% odpadowe tekstylia (tylko z włókien naturalnych) i oraz w około 60% odpady z targowisk.

Prognozy dotyczące ilości odpadów ulegających biodegradacji wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie zestawiono w tabelach 3-6 i 3-7

3.4. STAN FORMALNO-PRAWNY SKŁADOWISKA W SOŚNICY

Składowisko odpadów w Sośnicy zostało wybudowane na podstawie decyzji Urzędu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 1 maja 1994 nr 61/94 o pozwoleniu na budowę.

8 marca 2006 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zgodę (decyzja znak SR.III.6621-3/1-1/MS/06) na zamknięcie z dniem 30 kwietnia 2007 r. składowiska odpadów w Sośnicy. W decyzji został określony techniczny sposób zamknięcia składowiska obejmujący m.in.:

- ✓ wyposażenie składowiska w system ujmowania i odprowadzania gazu składowiskowego,
- ✓ uszczelnienie wierzchołku składowiska matą bentonitową,
- ✓ ułożenie drenażu wód i odprowadzenie wód do studni chłonnej,
- ✓ ułożenie warstwy gruntu na rekultywowanym składowisku,
- ✓ nasadzenia.

Tabela 3-8 Prognozowana na podstawie wskaźników kpgo 2010 ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie Kąty Wrocławskie, Mg

	odpady kuchenne	odpady ogrodowe	odpady z terenów zielonych	opakovania z papieru i tektury	pozostały papier i tektura	odpady wielomateriałowe	opakovania z tworzyw sztucznych	pozostałe tworzywa sztuczne	opakovania ze szkła	pozostałe szkło	opakovania stalowe	pozostałe odpady żelazne	opakovania z metali nieżelaznych	pozostałe metale nieżelazne	opadowe tekstylia	opadowe drewno	odpady niebezpieczne	odpady mineralne	odpady z targowisk	odpady z oczyszczania ulic	odpady wielkogabaryt.
2010	981,9	141,4	119,9	349,4	524,2	322,4	387,3	288,3	360,6	81,0	89,0	36,6	33,1	14,1	61,0	86,5	38,1	946,4	63,7	75,1	246,6
2011	1004,0	145,4	123,3	364,4	539,1	331,3	400,2	296,4	371,9	83,3	90,8	37,7	33,9	14,5	62,8	88,9	39,2	969,6	65,7	77,2	253,6
2012	1021,6	148,8	126,2	377,9	551,7	338,8	411,5	303,3	381,8	85,2	92,2	38,5	34,6	14,8	64,2	91,0	40,1	988,5	67,3	79,0	259,5
2013	1034,6	151,5	128,5	390,0	562,0	344,8	421,1	308,9	390,0	86,8	93,2	39,2	35,1	15,1	65,4	92,7	40,8	1003,0	68,7	80,4	264,2
2014	1042,6	153,5	130,2	400,2	569,5	349,2	428,7	313,0	396,4	88,0	93,7	39,8	35,4	15,3	66,3	93,9	41,4	1012,7	69,7	81,5	267,7
2015	1050,6	155,6	132,0	410,6	577,1	353,6	436,4	317,2	402,8	89,1	94,3	40,3	35,7	15,5	67,1	95,2	41,9	1022,5	70,7	82,5	271,2
2016	1058,9	158,8	134,7	421,8	592,6	359,3	441,2	323,8	407,3	91,0	95,4	41,1	35,9	15,8	68,1	96,5	42,5	1037,5	72,2	84,2	276,7
2017	1068,2	161,9	137,3	432,6	608,7	365,4	445,6	330,1	411,4	92,8	96,4	41,9	36,1	16,1	69,1	97,9	43,1	1052,7	73,6	85,8	282,1

Tabela 3-9 Prognozowana na podstawie danych Gminy ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie Kąty Wrocławskie, Mg

	odpady kuchenne	odpady ogrodowe	odpady z terenów zielonych	opakovania z papieru i tektury	pozostały papier i tektura	odpady wielomateriałowe	opakovania z tworzyw sztucznych	pozostałe tworzywa sztuczne	opakovania ze szkła	pozostałe szkło	opakovania stalowe	pozostałe odpady żelazne	opakovania z metali nieżelaznych	pozostałe metale nieżelazne	opadowe tekstylia	opadowe drewno	odpady niebezpieczne	odpady mineralne	odpady z targowisk	odpady z oczyszczania ulic	odpady wielkogabaryt.
2010	1571,1	226,2	191,9	559,1	838,7	515,8	619,6	461,2	576,9	129,6	142,4	58,6	53,0	22,6	97,6	138,4	60,9	1514,2	102,0	120,1	394,6
2011	1606,4	232,7	197,3	583,0	862,6	530,1	640,3	474,3	595,1	133,3	145,3	60,2	54,3	23,2	100,4	142,3	62,7	1551,3	105,1	123,5	405,7
2012	1634,6	238,1	201,9	604,7	882,8	542,1	658,5	485,4	610,9	136,4	147,5	61,6	55,3	23,7	102,7	145,6	64,1	1581,6	107,7	126,3	415,1
2013	1655,3	242,4	205,6	623,9	899,2	551,7	673,8	494,3	624,0	138,9	149,1	62,8	56,1	24,2	104,6	148,3	65,3	1604,8	109,9	128,6	422,7
2014	1668,1	245,7	208,4	640,3	911,2	558,7	685,9	500,8	634,2	140,7	150,0	63,6	56,7	24,5	106,0	150,3	66,2	1620,3	111,5	130,3	428,3
2015	1681,0	248,9	211,1	656,9	923,4	565,8	698,2	507,5	644,5	142,6	150,8	64,5	57,2	24,8	107,4	152,2	67,0	1636,0	113,2	132,0	433,9
2016	1694,3	254,1	215,5	674,8	948,2	574,9	705,9	518,0	651,6	145,6	152,6	65,8	57,5	25,3	109,0	154,4	68,0	1660,0	115,5	134,8	442,8
2017	1709,2	259,1	219,7	692,2	973,9	584,6	713,0	528,1	668,2	148,4	154,2	67,1	57,8	25,8	110,5	156,6	69,0	1684,2	117,7	137,3	451,3

W decyzji określono datę zakończenia rekultywacji na 31 grudnia 2009 r.

Eksploatację składowiska zakończono 30 kwietnia 2007 r. Od tego czasu trwają prace rekultywacyjne.

29 czerwca 2009 r. Wojewoda Dolnośląski zmienił decyzję, w której wydał decyzję na zamknięcie składowiska i przesunął termin zakończenia rekultywacji na 30 czerwca 2012 r.

W tabeli 2-6 zestawiono ilości odpadów przyjętych na składowisko w Sośnicy w latach 2007-2009. Do czasu zakończenia eksploatacji w roku 2007 odpady były przyjmowane zarówno do składowania jak i do odzysku w ramach tworzenia warstw przykrywających. Po zamknięciu składowiska odpady przyjmowano jedynie do odzysku w ramach prac rekultywacyjnych.

Prowadzony monitoring składowiska nie wskazuje na pogorszenie parametrów jakości środowiska wokół składowiska oraz na znikomą emisję gazu składowiskowego.

3.5. PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE ROZWIĄZAŃ ORGANIZACYJNYCH I TECHNICZNO – TECHNOLOGICZNYCH

Przewiduje się, że w skali województwa w gospodarce odpadami, szczególnie komunalnymi następował będzie rozwój działań ponadgminnych, mających na celu polepszenie efektywności prowadzonej gospodarki odpadami a także redukcja kosztów gospodarki odpadami przy podnoszeniu jakości prowadzonych działań. Wojewódzki plan gospodarki odpadami zakłada utworzenie dużego organizmu gospodarki odpadami – region wschodni - obejmującego swoim zasięgiem również gminę Kąty Wrocławskie. Organizm taki obejmować ma zasięgiem powiaty oławski, strzeliński i wrocławski, wybrane gminy z powiatów oleśnickiego i ząbkowickiego oraz brzeskiego z terenu województwa opolskiego, łącznie 21 gmin.

W obszarze tym, stworzona ma być baza zagospodarowania odpadów komunalnych. Stopniowo eliminowany musi być strumień odpadów składowanych bez przetworzenia, zmniejszać powinien się strumień odpadów unieszkodliwianych na rzecz zwiększania się strumienia odpadów odzyskiwanych.

4. CELE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI I PROPONOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI

4.1. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Zgodnie z ustawą o odpadach [i] do obowiązkowych zadań własnych gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy:

- ✓ zapewnianie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,
- ✓ zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
 - osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- ✓ zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców,

- ✓ zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania zgodnie z określonymi w ustawie progami.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach [iv] do obowiązkowych zadań własnych gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy utrzymanie czystości i porządku w gminach oraz tworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania, m.in. poprzez tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewnienie wykonania tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

Gmina prowadzi rejestr umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w celu kontroli wykonywania przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy [iv].

Gmina udostępnia mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informację o znajdujących się na terenie gminy zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych.

Gmina zapewnia zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziała z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie.

Rada gminy uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, który jest aktem prawa miejscowego. Rada gminy dostosuje regulamin do gminnego planu gospodarki odpadami w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty uchwalenia (aktualizacji) tego planu.

Rada gminy określa, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych. W przypadku selektywnego zbierania odpadów rada gminy określa niższe stawki opłat.

Gmina jest obowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na odbiór odpadów. W takim przypadku burmistrz wydaje z urzędu decyzję, w której ustala m.in. obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych, wysokość opłat.

Burmistrz jest zobowiązany do określenia i podania do publicznej wiadomości wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców.

Zezwolenia, na odbieranie odpadów komunalnych udziela na wniosek zainteresowanego podmiotu burmistrz właściwy ze względu na miejsce świadczenia usług. W zezwoleniu wskazuje się m.in. miejsca odzysku i unieszkodliwiania odpadów zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami, przy czym przedsiębiorca może przed przekazaniem odpadów do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania wskazanych w zezwoleniu, prowadzić sortowanie lub kompostowanie tych odpadów w instalacjach, do których posiada tytuł prawny.

Burmistrz jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem.

4.2. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Konieczne jest podjęcie działań prowadzących do stworzenia możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w celu zmniejszenia ilości odpadów biologicznie rozkładalnych w składowanych odpadach komunalnych.

Konieczne jest zakończenie prac rekultywacyjnych na zamkniętym składowisku odpadów w Sośnicy zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem.

4.3. PRZYJĘTE CELE I SPOSOBY ICH OSIĄGANIA W GOSPODARCE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Cele gospodarki odpadami muszą być zgodne z głównymi zasadami gospodarowania odpadami wynikającymi z prawa unijnego i krajowego, a w szczególności z:

- ✓ hierarchią postępowania z odpadami,
- ✓ zasadą bliskości,
- ✓ zasadą samowystarczalności w skali kraju (i regionu) - stworzenia zintegrowanej sieci instalacji i urządzeń.

Uwzględniając te zasady określono podstawowe cele w gospodarce odpadami komunalnymi:

- ✓ zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- ✓ ujęcie w zorganizowany system gospodarowania odpadami całego strumienia odpadów komunalnych, których wytworzeniu nie udało się zapobiec,
- ✓ maksymalizacja ilości odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi,
- ✓ zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do unieszkodliwiania przez składowanie, będące następstwem skutecznego prowadzenia działań wyżej określonych,
- ✓ eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami,
- ✓ zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów.

W tabeli 4-1 zestawiono założone cele gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Kąty Wrocławskie, wraz z zadaniami, których realizacja będzie prowadziła do osiągnięcia założonych celów. Tabela zawiera także sposoby realizacji zadań oraz jednostki realizujące poszczególne cele i zadania.

Dla poszczególnych celów określono na podstawie kpgo 2010 i zaktualizowanego WPGO progi i przedziały czasowe, w których progi te należy osiągnąć:

4.3.1. Zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów

Dla tego celu nie określa się ani wartości progowych ani ram czasowych. Cel ten będzie możliwy do osiągnięcia na skutek zmiany postaw społeczeństwa co jest procesem długotrwałym i następować będzie poprzez działania informacyjne i edukacyjne we wszystkich przedziałach wiekowych społeczeństwa.

Opisane w GPGO 2004 sposoby zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów nie ulegają zmianie.

4.3.2. Utrzymywanie w zorganizowanym systemie gospodarowania całego strumienia wytwarzanych odpadów

Zaktualizowany plan wojewódzki określił koniec 2008 r. jako datę objęcia wszystkich mieszkańców województwa zorganizowanym systemem odbierania odpadów. W przypadku gminy Kąty Wrocławskie cel ten został osiągnięty za sprawą przeprowadzonego referendum i uchwały Rady Miejskiej przejmującej od mieszkańców obowiązki w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Niemniej konieczne jest prowadzenie ciągłych działań mających na celu obejmowanie nowopowstałych lub zmieniających właściciela gospodarstw domowych systemem odbierania odpadów komunalnych. Jest to działanie ciągłe.

Tabela 4-1 Przyjęte cele gospodarki odpadami gminy Katy Wrocławskie, zadania służące do osiągnięcia celów oraz sposoby ich realizacji, a także podmioty realizujące poszczególne cele i zadania w zakresie odpadów komunalnych

cel	zadanie	sposób realizacji	podmiot realizujący
zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów	zmiana postaw społecznych dotyczących odpadów	edukacja i informacja	jednostki samorządowe wszystkich szczebli organizacje społeczne i edukacyjne media ogólnopolskie i lokalne
utrzymywanie w zorganizowanym systemie gospodarowania odpadami całego strumienia odpadów komunalnych	obejmowanie nowych właścicieli nieruchomości systemem odbierania odpadów komunalnych	bodźce finansowe i rzeczowe	Burmistrz, Rada Miejska podmiot odbierający odpady
		odpowiednie zapisy w RUCiP przy jednoczesnym egzekwowaniu obowiązków wynikających z RUCiP odpowiednie zapisy w wymaganiach i zezwoleniach, egzekwowanie wymogów	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę administrator ZZO
maksymalizacja ilości odpadów poddawanych odzyskowi	zapewnianie wszystkim mieszkańcom dostępu do systemu selektywnego zbierania odpadów	edukacja i informacja	Burmistrz, Rada Miejska
		zwiększenie dostępności punktów selektywnego zbierania odpadów	Burmistrz, Rada Miejska
zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki	zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki	odpowiednie zapisy w wymaganiach i zezwoleniach, egzekwowanie wymogów	jednostki samorządowe wszystkich szczebli organizacje społeczne i edukacyjne media ogólnopolskie i lokalne
		zwiększenie dostępności punktów selektywnego zbierania odpadów rozszerzenie palety selektywnie zbieranych frakcji	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę podmiot obsługujący selektywną zbiórkę

cel	zadanie	sposób realizacji	podmiot realizujący	
	przetwarzanie odpadów wytworzonych	odpowiednie zapisy w wymaganiach i zezwoleniach, egzekwowanie wymogów	Burmistrz, Rada Miejska	
		zapobieganie negatywnemu odbiorowi selektywnej zbiórki przez mieszkańców, unikanie błędów	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę	
	przetwarzanie odpadów	prowadzenie mech.-biol. przetwarzania odpadów zmieszanych	administrator ZZO	
		wykorzystanie kompostu	administrator ZZO	
		kompostowanie przydomowe i indywidualne wykorzystanie kompostu	Gmina na terenach zielonych lub zdegradowanych	
		działania promocyjne i edukacyjne	właściciele terenów zielonych, gospodarstw domowych lub terenów zdegradowanych	
	promowanie produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych	działania promocyjne i edukacyjne	przetwórcy odpadów i wytwórcy produktów	
	zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do unieszkodliwiania przez składowanie	zmiana postaw społecznych	zapisy w specyfikacjach do zamówień publicznych	samorządy
			propagowanie kompostowania przydomowego i indywidualnego wykorzystywania kompostu	organizacje społeczne
		propagowanie i ułatwianie selektywnej zbiórki odpadów	propagowanie i ułatwianie selektywnej zbiórki odpadów	organizacje odzysku
jednostki samorządowe wszystkich szczebli			samorząd	
organizacje społeczne i edukacyjne			jednostki samorządowe wszystkich szczebli	
media ogólnopolskie i lokalne			organizacje społeczne i edukacyjne	
jednostki samorządowe wszystkich szczebli	media ogólnopolskie i lokalne			
podmiot obsługujący selektywną zbiórkę	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę			

cel	zadanie	sposób realizacji	podmiot realizujący
eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami	zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki	zwiększanie dostępności punktów selektywnego zbierania odpadów rozszerzenie palety selektywnie zbieranych frakcji	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę
	przetwarzanie odpadów wytworzonych	odpowiednie zapisy w wymaganiach i zezwoleniach, egzekwowanie wymogów zapobieganie negatywnemu odbiorowi selektywnej zbiórki przez mieszkańców, unikanie błędów prowadzenie mech.-biol., przetwarzania odpadów zmieszanych wykorzystanie kompostu	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę Burmistrz, Rada Miejska podmiot obsługujący selektywną zbiórkę administrator ZZO
eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami	likwidacja miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów i zapobieganie ich powstawaniu	kompostowanie przydomowe i indywidualne wykorzystanie kompostu	właściciele i zarządzający instalacji Gmina na terenach zielonych lub zdegradowanych
		informacja i edukacja	właściciele terenów zielonych, gospodarstw domowych lub terenów zdegradowanych
		egzekwowanie zapisów RUCiP	właściciele gospodarstw domowych
		egzekwowanie obowiązków właścicieli terenów w zakresie gromadzenia odpadów	jednostki samorządowe wszystkich szczebli organizacje społeczne i edukacyjne media ogólnopolskie i lokalne
	sanitacja i rekultywacja terenów zanieczyszczonych odpadami		właściciel terenu zanieczyszczonego Wojewoda

cel	zadanie	sposób realizacji	podmiot realizujący
	rekultywacja zamkniętego składowiska w Sońnicy	realizacja rekultywacji kwater zgodnie z decyzją, określonym technicznym sposobem zamknięcia i harmonogramem	zarządzający składowiskiem
zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów	permanentna poprawa standardów jakościowych funkcjonujących instalacji gospodarowania odpadami	realizacja programów dostosowawczych stosowanie rozwiązań innowacyjnych	administrator ZZO
	podejmowanie działań ponadgminnych, ponadpowiatowych	rezygnacja z ambicji posiadania na swoim terenie i dla własnych potrzeb wszystkich instalacji zagospodarowania odpadów	społeczność i władze lokalne
		uwzględnienie możliwości korzystania przez innych użytkowników z posiadanych instalacji zagospodarowania odpadów	społeczność i władze lokalne
		tworzenie celowych związków międzygminnych dla realizowania działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	właściciele instalacji
	uzupełnienie sieci instalacji wg realnych potrzeb	określenie potrzeb własnych i otoczenia	wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, rady gminy
		przeprowadzenie procesu inwestycyjnego i uruchomienie instalacji	podmiot planujący przedsięwzięcie (władze lokalne, przedsiębiorcy)
	efektywne wykorzystanie instalacji istniejących	rozpoznanie możliwości technicznych instalacji funkcjonujących w otoczeniu gminy	podmiot planujący przedsięwzięcie (władze lokalne, przedsiębiorcy)
		podjęcie współpracy z dostępnymi funkcjonującymi instalacjami	władze lokalne
	permanentna poprawa standardów jakościowych funkcjonujących instalacji gospodarowania odpadami	realizacja programów dostosowawczych stosowanie rozwiązań innowacyjnych	związki międzygminne
			przedsiębiorcy
			władze lokalne
			związki międzygminne
			przedsiębiorcy
			właściciel lub zarządzający instalacją

4.3.3. Maksymalizacja odzysku odpadów

Aktualizowany wojewódzki plan gospodarki odpadami określił progi dla selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów komunalnych. Określono, że w 2010 r. 10% masy wytwarzanych odpadów komunalnych zbieranych będzie selektywnie. Do roku 2018 odsetek ten wzrosnąć powinien do 20%.

Tabela 4-2 Prognozowana, wymagana skuteczność selektywnego zbierania odpadów, % masy wytworzonych odpadów komunalnych

rok	skuteczność selektywnego zbierania, jako odsetek masy wytworzonych odpadów komunalnych	wymagana ilość odpadów zbieranych selektywnie (prognoza ilości odpadów wytwarzanych wg kpgg)	wymagana ilość odpadów zbieranych selektywnie (prognoza ilości odpadów wytwarzanych wg Gminy)
		Mg	Mg
2010	10,00%	524,7	839,5
2011	11,25%	606,7	970,8
2012	12,50%	689,6	1 103,3
2013	13,75%	772,2	1 235,5
2014	15,00%	853,3	1 365,3
2015	16,25%	936,3	1 498,1
2016	17,50%	1 024,7	1 639,5
2017	18,75%	1 115,4	1 784,6

Aktualizacja planu obejmuje okres do końca 2013 r. z perspektywą do roku 2017. Przeniesione zapisy planu wojewódzkiego na grunt gminy Kąty Wrocławskie przedstawiają się następująco:

- ✓ w roku 2010 selektywnie zebranych powinno być 10,0% odpadów wytworzonych,
- ✓ w roku 2013 selektywnie zebranych powinno być 13,75% odpadów wytworzonych,
- ✓ w roku 2017 selektywnie zebranych powinno być 18,75% odpadów wytworzonych.

Założono, że selektywnie zbierane będą nie tylko odpady surowcowe (opakowaniowe i nieopakowaniowe), ale także odpady zielone oraz kuchenne (tylko roślinne) i ogrodowe.

Założono za aktualizowanym wojewódzkim planem gospodarki odpadami, że z terenów zielonych zbierać się będzie selektywnie w celu poddania kompostowaniu do 80% masy odpadów wytwarzanych. Przyjęto także, że skuteczność selektywnego zbierania i przydomowego kompostowania odpadów ogrodowych i kuchennych roślinnych wzrośnie do 10% w roku 2010 i 20% w latach 2016-2017 (w stosunku do masy tych odpadów wytwarzanych). W przypadku odpadowego papieru (opakowaniowego i innego) przyjęto wzrost skuteczności selektywnego zbierania z około 3% w 2008 r. do 20% w 2018 r.

Przeniesione założenia selektywnej zbiórki frakcji biologicznie rozkładalnych na warunki gminy Kąty Wrocławskie przedstawiono w tabelach 4-3 i 4-4.

Tabela 4-3 Założone poziomy selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji (szacunki za wpgo)

	odpady ogrodowe i kuchenne		odpady z terenów zielonych		papier i tektura	
	%	Mg	%	Mg	%	Mg
2008	6,0%	63,9	80,0%	90,2	3,0%	24,6
2009	8,0%	87,4	80,0%	93,0	4,7%	39,7
2010	10,0%	112,3	80,0%	96,0	6,4%	55,9
2011	11,7%	134,5	80,0%	98,7	8,1%	73,2
2012	13,3%	155,7	80,0%	101,0	9,8%	91,1
2013	15,0%	177,9	80,0%	102,8	11,5%	109,5
2014	16,7%	199,7	80,0%	104,2	13,2%	128,0
2015	18,3%	220,7	80,0%	105,6	14,9%	147,2
2016	20,0%	243,5	80,0%	107,8	16,6%	168,4
2017	20,0%	246,0	80,0%	109,9	18,3%	190,6

Tabela 4-4 Założone poziomy selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji (szacunki wg danych Gminy)

	odpady ogrodowe i kuchenne		odpady z terenów zielonych		papier i tektura	
	%	Mg	%	Mg	%	Mg
2008	6,0%	102,3	80,0%	144,4	3,0%	39,3
2009	8,0%	139,9	80,0%	148,7	4,7%	63,6
2010	10,0%	179,7	80,0%	153,5	6,4%	89,5
2011	11,7%	215,2	80,0%	157,9	8,1%	117,1
2012	13,3%	249,1	80,0%	161,5	9,8%	145,8
2013	15,0%	284,7	80,0%	164,5	11,5%	175,2
2014	16,7%	319,6	80,0%	166,7	13,2%	204,8
2015	18,3%	353,2	80,0%	168,9	14,9%	235,5
2016	20,0%	389,7	80,0%	172,4	16,6%	269,4
2017	20,0%	393,7	80,0%	175,8	18,3%	304,9

4.3.4. Redukcja ilości składowanych odpadów biologicznie rozkładalnych

Dla odpadów biologicznie rozkładalnych ustalono względne progi stopniowego zmniejszania ilości tych odpadów kierowanych do składowania. Ustalone wartości progowe dla tych odpadów odnoszą się do ilości odpadów ulegających biodegradacji składowanych w roku 1995, i tak:

- ✓ w roku 2010 ilość odpadów biologicznie rozkładalnych kierowanych do składowania nie może przekroczyć 75% masy odpadów biologicznie rozkładalnych składowanych w 1995 r., próg ten obowiązuje również w latach 2011 i 2012,
- ✓ w roku 2013 ilość odpadów biologicznie rozkładalnych kierowanych do składowania nie może przekroczyć 50% masy odpadów biologicznie rozkładalnych składowanych w 1995 r., próg ten obowiązuje również w latach 2014-2019,
- ✓ w roku 2020 ilość odpadów biologicznie rozkładalnych kierowanych do składowania nie może przekroczyć 35% masy odpadów biologicznie rozkładalnych składowanych w 1995 r., próg ten obowiązuje również w latach po roku 2020,

W kpgo założono jednostkowe wskaźniki wytwarzania odpadów biologicznie rozkładalnych dla roku 1995 na poziomie 155 kg/Mk terenów miejskich i 47 kg/Mk terenów wiejskich. Dla danych demograficznych gminy Kąty Wrocławskie z roku 1995 (11 995 mieszkańców miejscowości wiejskich, 5 073 mieszkańców miasta) łączna masa wytworzonych odpadów

biologicznie rozkładalnych wyniosła wówczas 1 350 Mg. Zakłada się, że całość tych odpadów została składowana.

Dane ilościowe dotyczące całego strumienia odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie w latach ubiegłych wskazują, iż ilości faktycznie odbierane znacząco odbiegają od ilości szacowanych na podstawie wskaźników przyjętych w kpgg. Interpolując wskaźniki wytwarzania odpadów zmieszanych wg kpgg i wg danych Gminy do roku 1995 okazuje się że wskaźnik szacowany wg danych Gminy jest większy o około 2/3 od wskaźnika szacowanego na podstawie wskaźników kpgg. Należy spodziewać się że tendencja ta dotyczy również frakcji biologicznie rozkładalnych.

Na potrzeby niniejszego planu przeprowadzono dodatkowe szacunki ilości odpadów biodegradowalnych składowanych w 1995 r. Przyjęto, że wskaźniki wytwarzania odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy Kąty Wrocławskie w roku 1995 były wyższe o 2/3 od wskaźników przyjętych w kpgg i wyniosły 257 kg/Mk (teren miasta) i 73 kg/Mk (tereny wiejskie). Dla danych demograficznych gminy Kąty Wrocławskie z roku 1995 oszacowano, że w 1995 r. możliwe było wytworzenie i składowanie nawet około 2,18 tys. Mg odpadów biologicznie rozkładalnych.

Tabela 4-5 Prognozy dotyczące gospodarowania odpadami biologicznie rozkładalnymi dla szacunków na podst. kpgg (wg tabeli 3-6)

rok	szacowana ilość wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji	wymagany stopień redukcji ilości odpadów ulegających biodegradacji w odpadach składowanych ¹⁾	ilość odpadów ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania	ilość odpadów ulegających biodegradacji wymagających zagospodarowania	szacowany stopień redukcji ilości odpadów ulegających biodegradacji w odpadach składowanych ²⁾
	Mg		Mg	Mg	
1995	1 350	nie ustanowiono progu	całość wytworzonych	-	0%
2010	2 185,6	25%	1 012,5	1 173,1	53,7%
2011	2 247,0	25%	1 012,5	1 234,5	54,9%
2012	2 298,7	25%	1 012,5	1 286,2	56,0%
2013	2 340,5	50%	675,0	1 665,5	71,2%
2014	2 371,0	50%	675,0	1 696,0	71,5%
2015	2 401,9	50%	675,0	1 726,9	71,9%
2016	2 444,1	50%	675,0	1 769,1	72,4%
2017	2 487,5	50%	675,0	1 812,5	72,9%

¹⁾ w odniesieniu do ilości odpadów biodegradowanych składowanych w 1995 r.

²⁾ w odniesieniu do ilości odpadów biodegradowanych wytworzonych w danym roku

W tabelach 4-5 i 4-6 zestawiono prognozy dotyczące gospodarowania odpadami biologicznie rozkładalnymi wytwarzanymi na terenie gminy Kąty Wrocławskie. Prognozowane ilości wytwarzanych odpadów biologicznie rozkładalnych zestawiono z wartościami progowymi redukcji ich ilości w odpadach składowanych.

Tabela 4-6 Prognozy dotyczące gospodarowania odpadami biologicznie rozkładalnymi dla szacunków na podst. danych Gminy (wg tabeli 3-7)

rok	szacowana ilość wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji	wymagany stopień redukcji ilości odpadów ulegających biodegradacji w odpadach składowanych ¹⁾	ilość odpadów ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania	ilość odpadów ulegających biodegradacji wymagających zagospodarowania	szacowany stopień redukcji ilości odpadów ulegających biodegradacji w odpadach składowanych ²⁾
	Mg		Mg	Mg	
1995	2 180	nie ustanowiono progu	całość wytworzonych	-	0%
2010	3 497,0	25%	1 635,0	1 862,0	53,2%
2011	3 595,1	25%	1 635,0	1 960,1	54,5%
2012	3 678,0	25%	1 635,0	2 043,0	55,5%
2013	3 744,7	50%	1 090,0	2 654,7	70,9%
2014	3 793,6	50%	1 090,0	2 703,6	71,3%
2015	3 843,0	50%	1 090,0	2 753,0	71,6%
2016	3 910,6	50%	1 090,0	2 820,6	72,1%
2017	3 980,0	50%	1 090,0	2 890,0	72,6%

¹⁾ w odniesieniu do ilości odpadów biodegradowanych składowanych w 1995 r.

²⁾ w odniesieniu do ilości odpadów biodegradowanych wytworzonych w danym roku

4.3.5. Redukcja ilości składowanych odpadów

Dla odpadów komunalnych ustalono obowiązek ograniczenia do końca 2014 r. ilości odpadów poddawanych składowaniu do 85% masy odpadów wytworzonych.

Oznacza to, że dla wskaźników przyjętych za kpgg, w roku 2014 możliwe będzie składowanie 4,83 tys. Mg odpadów komunalnych, a dla wskaźników skorygowanych danymi Gminy 7,74 tys. Mg odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Kąty Wrocławskie.

4.3.6. Eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007.75.493 ze zm.) [vi] w przypadku wystąpienia szkody w środowisku podmiot korzystający ze środowiska jest obowiązany do podjęcia działań w celu ograniczenia szkody oraz do podjęcia działań naprawczych. Dotyczy to również zanieczyszczenia gleby odpadami albo niekorzystnego przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu wynikającego z nieprawidłowej gospodarki odpadami. Art. 13 ustawy [vi] nakazuje korzystającemu ze środowiska uzgodnić z organem ochrony środowiska warunki przeprowadzenia działań naprawczych. Jeżeli podmiot korzystający ze środowiska nie podejmie działań zapobiegawczych lub naprawczych organ ochrony środowiska w drodze decyzji nałoży na niego obowiązek przeprowadzenia działań (art. 15 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku [vi]).

Główne kierunki działań mających na celu eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami:

- ✓ działania edukacyjne w zakresie kształtowania postaw społecznych zmierzających do właściwego postępowania odpadami,
- ✓ eliminowanie praktyk gromadzenia odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych,
- ✓ wprowadzane bardziej efektywnych systemów gromadzenia, odbierania i przetwarzania odpadów,

- ✓ rekultywacja i sanitacja miejsc składowania i nielegalnego gromadzenia odpadów .

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie znajduje się zamknięte składowisko odpadów w Sośnicy, które jest obecnie rekultywowane. Składowane odpady są źródłem emisji do środowiska (m.in. gazu składowiskowego, odcieków, pyłu) nie tylko w chwili ich deponowania na składowisku ale przede wszystkim przez długi okres, w którym następuje mineralizacja substancji organicznych zawartych w odpadach. Dlatego ważne jest skuteczne przeprowadzenie rekultywacji składowiska po jego zamknięciu.

Prawidłowo przeprowadzona rekultywacja składowiska musi w pierwszym rzędzie zabezpieczyć środowisko przed negatywnym oddziaływaniem składowanych odpadów na środowisko. Główne niebezpieczeństwo dla środowiska niosą ze sobą zanieczyszczone wody migrujące przez złożę składowanych odpadów i wydostające się do środowiska czy to bezpośrednio czy za pośrednictwem urządzeń kanalizacyjnych. Dlatego najważniejszym zabiegiem w trakcie rekultywacji składowiska odpadów jest uniemożliwienie migracji wód opadowych i wymywania przez nie zanieczyszczeń z odpadów składowanych. Zabieg ten powoduje, że do złoża odpadów nie doływa woda opadowa i przy uszczelnionej niecce składowiska stopniowo zmniejsza się ilość odcieków odpływających ze złoża. W dłuższej perspektywie skutecznie odizolowane, zamknięte złożę odpadów przestaje być źródłem odcieków.

Zasady zamykania i rekultywacji składowisk określone są w ustawie o odpadach [i], natomiast szczegółowe wymagania dotyczące rozwiązań zamknięcia i rekultywacji składowiska w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk (Dz.U. 2003.61.549 ze zm.) [xv].

Konieczne jest bieżące monitorowanie terenu gminy i w razie pojawiania się miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów podejmowanie działań mających na celu przywrócenie stanu sprzed zanieczyszczenia.

Szybkość podejmowanych działań ma znaczenie nie tylko z uwagi na zanieczyszczanie gruntu i wód gruntowych substancjami zawartymi w odpadach. Ma znaczenie również ze względu na ilość zalegających odpadów – w przypadku długiego zalegania odpadów, początkowo mała ilość zanieczyszczających odpadów staje się zaczątkiem dzikiego składowiska – z psychologicznego punktu widzenia znacznie łatwiej złożyć nielegalnie odpady w miejscu już zanieczyszczonym.

4.3.7. Zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów

Zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów jest niezbędne do zrealizowania celów związanych z maksymalizacją odzysku i minimalizacją ilości składowanych odpadów biologicznie rozkładalnych.

Pod pojęciem efektywne instalacje przetwarzania odpadów rozumie się instalacje dysponujące:

- ✓ wszystkimi elementami zagospodarowania odpadów, a więc elementy zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- ✓ procesami przetwarzania odpadów zmieszanych i selektywnie zbieranych pozwalających realizować założone cele gospodarki odpadami głównie surowcowymi i biologicznie rozkładalnymi,
- ✓ przepustowościami wynikającymi z założeń planów gospodarki odpadami,
- ✓ przepustowościami pozwalającymi na ograniczanie kosztów eksploatacyjnych.

Krajowy plan gospodarki odpadami zakłada tworzenie dużych struktur ponadgminnych mających zaplanować, zaprojektować, zrealizować a następnie eksploatować system gospodarki odpadami komunalnymi zaspokajający wszystkie potrzeby regionu w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Zamknięcie do końca 2009 r. składowisk odpadów nie spełniających standardów ochrony środowiska powoduje, że eliminowane są najtańsze możliwości składowania odpadów a w dalszej konieczności zwiększy się strumień odpadów trafiających do instalacji zapewniających postępowanie z odpadami w sposób uwzględniający zapisy prawa w zakresie gospodarki odpadami.

W obecnych uwarunkowaniach prawnych Gmina nie jest właścicielem odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców zamieszkujących na jej terenie. Brak możliwości wskazania w wydawanych zezwoleniach konkretnych instalacji, do których odpady z terenu danej gminy miałyby trafić sprawia, iż przy braku gminnego przedsiębiorstwa zajmującego się odbiorem odpadów komunalnych lub przy znacznym udziale w rynku podmiotów innych niż gminne Gmina nie ma realnego wpływu na to, do jakiej instalacji trafią odpady z jej terenu. W takiej sytuacji, udział Gminy (jej środków publicznych) w planowaniu i realizacji przedsięwzięcia związanego z budową instalacji zagospodarowania odpadów bez możliwości zapewnienia strumienia odpadów zapewniającego rentowność funkcjonowania takiego przedsięwzięcia może spotkać się z zarzutem niegospodarności.

Postulowane i zapowiadane zmiany w ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminie [iv] prowadzące do przejęcia przez gminy władztwa nad odpadami komunalnymi nie są wprowadzane ale ciągle się o nich mówi. Tak więc sytuacja jest niestabilna, co powoduje że zarówno samorządy jak i przedsiębiorcy prywatni nie podejmują działań w oczekiwaniu na zmiany lub ostateczną rezygnację z ich wprowadzania.

Gmina Kąty Wrocławskie jest akcjonariuszem Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (ARAW). Celem działalności Agencji jest m.in. tworzenie warunków aktywizacji gospodarczej, w szczególności ożywianie rynków lokalnych, realizacja projektów związanych ze wspieraniem przedsiębiorczości, prowadzenie innej działalności ważnej dla rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. Agencja prowadzi projekt ukierunkowany na gospodarkę odpadami, którego celem jest stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla aglomeracji wrocławskiej, efektem jego realizacji ma być spełnienie norm oraz dyrektyw UE w zakresie gospodarki odpadami poprzez budowę zakładu unieszkodliwiania odpadów.

Gmina Kąty Wrocławskie nie należy do Związku Międzygminnego Ślęza-Oława, który rozpoczął tworzenie Systemu Gospodarki Odpadami Ślęza-Oława (SGOŚ-O). Główny cel Systemu to modernizacja Zakładu Gospodarowania Odpadami w Gaci (gm. Oława) poprzez dobudowę instalacji biologicznej stabilizacji odpadów oraz instalacji produkcji paliwa alternatywnego. Rozbudowana instalacja w Gaci stanowiła będzie efektywną instalację przetwarzania odpadów komunalnych, która objąć może również odpady z terenu gminy Kąty Wrocławskie.

W przyszłości, zgodnie z potrzebami, a także jeśli będzie to wynikało z rachunku ekonomicznego, Gmina Kąty Wrocławskie zamierza przystąpić do udziału w tworzeniu systemu związanego z gospodarką odpadami, zgodnie z zapisami planów gospodarki odpadami wyższego szczebla.

Mieszkańcy gminy Kąty Wrocławskie w całości obsługiwani są przez podmiot zewnętrzny wyłaniany w drodze przetargu, również w interesie tego podmiotu leży zapewnienie możliwości efektywnego przetwarzania odpadów odbieranych od mieszkańców.

4.4. SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI DLA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

System gospodarki odpadami komunalnymi musi uwzględniać główne zasady gospodarowania odpadami określone w hierarchii postępowania z odpadami.

4.4.1. Unikanie i minimalizacja strumienia odpadów

W pierwszej kolejności należy podjąć działania mające na celu zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów.

Można w dwojaki sposób podejść do tego zagadnienia, z jednej strony należy dążyć do rzeczywistego unikania działań prowadzących do powstawania odpadów, z drugiej strony należy dążyć do ograniczenia strumienia odpadów trafiających do systemu gospodarowania odpadami.

Działania prowadzące do faktycznego unikania wytwarzania odpadów wynikają w dużej mierze ze zmiany przyzwyczajeń konsumentów i użytkowników dóbr.

Działania prowadzące do ograniczenia strumienia odpadów trafiających do systemu zagospodarowania polegać mogą na indywidualnym wykorzystywaniu odpadów (w procesie kompostowania przydomowego, jako paliwo w indywidualnych instalacjach grzewczych). Należy jednak zachować ostrożność i umiar w wykorzystywaniu odpadów we własnym zakresie gdyż może prowadzić to do niekorzystnego oddziaływania na środowisko.

Tabela 4-7 Rodzaje odpadów, które mogą być wykorzystywane przez osoby fizyczne

rodzaj odpadów		proces odzysku	sposób wykorzystania
20 01 01	papier i tektura	R1	do wykorzystania jako paliwo
20 01 08	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	R3	do wykorzystania w przydomowych kompostownikach
		R14	do skarmiania zwierząt domowych
20 01 10	odzież	R14	do wykorzystania w gospodarstwie domowym
20 01 11	tekstylia	R14	do wykorzystania w gospodarstwie domowym
20 01 38	drewno inne niż wymienione w 20 01 37	R1	do wykorzystania jako paliwo, o ile nie jest zanieczyszczone impregnatami i powłokami ochronnymi
		R14	do wykonywania drobnych napraw i konserwacji
20 01 40	metale	R14	do wykonywania drobnych napraw i konserwacji
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	R3	do wykorzystania w przydomowych kompostownikach
20 02 02	gleba i ziemia, w tym kamienie	R14	do utwardzania powierzchni
20 03 02	odpady ulegające biodegradacji, kartony	R1	do wykorzystania jako paliwo
		R3	do wykorzystania w przydomowych kompostownikach
żużle		R14	do utwardzania powierzchni, utwardzania dróg, budowy fundamentów
odpady betonu, gruz betonowy i ceglany		R14	do utwardzania powierzchni, utwardzania dróg, budowy fundamentów, do wykorzystywania jako podsypki pod posadzki na gruncie po rozkruszeniu

Wskazówkę co do możliwości wykorzystywania odpadów przez mieszkańców daje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metodach ich odzysku (Dz.U. 2006.75.527) [xvi]. Rozporządzenie to określa rodzaje odpadów i procesy w jakich osoby fizyczne mogą te odpady wykorzystywać m.in. odpady komunalne. Ponadto wśród odpadów innych niż komunalne wyszczególnione są odpady, które wytwarzane są w gospodarstwach domowych i są składnikiem odpadów komunalnych. Frakcje te przed zmieszaniem z innymi frakcjami odpadów komunalnych mogą być wykorzystywane przez mieszkańców.

4.4.2. **Selektywne zbieranie odpadów**

4.4.2.1 *Fracje surowcowe*

Odpowiednie zorganizowanie systemu gromadzenia odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec ma pierwszoplanowe znaczenie dla dalszych sposobów zagospodarowania i unieszkodliwiania tych odpadów.

Selektywnym zbieraniem powinny być objęte następujące frakcje odpadów:

- ✓ szkło (z podziałem na białe i kolorowe),
- ✓ tworzywa sztuczne (szeroki asortyment: od butelek PET, poprzez opakowania po chemii gospodarczej i środkach spożywczych po folie),
- ✓ papier i tektura (opakowaniowe i nieopakowaniowe).

Ponadto pojawiają się możliwości zagospodarowania opakowań wielomateriałowych (zwanym potocznie tetrapakami). W przypadku zapewnienia możliwości zagospodarowania tych odpadów należy rozważyć objęcie selektywnym zbieraniem również tych odpadów – zbieranych oddzielnie lub łącznie z tworzywami sztucznymi.

Najlepsze efekty selektywnej zbiórki uzyskuje się w systemie indywidualnym (workowym), w którym każde gospodarstwo domowe wyposażone jest w zestaw worków lub pojemników przeznaczonych do selektywnego zbierania wybranych frakcji surowcowych. Uzupełnieniem tego systemu jest pojemnik do gromadzenia pozostałych odpadów w formie zmieszanej. System taki sprawdza się w zabudowie jednorodzinnej.

W zabudowie wielorodzinnej praktyczniejszy jest system zbiorczych pojemników, w którym w wybranych miejscach ustawione są zestawy pojemników obejmujące pełny asortyment selektywnie zbieranych frakcji. W systemie tym gospodarstwa domowe wyposażone są jedynie w pojemniki do zbierania odpadów w formie zmieszanej. Wysoka gęstość sieci zestawów pojemników do selektywnej zbiórki warunkuje skuteczność prowadzenia zbiórki.

Selektywna zbiórka odpadów na poziomie założonym w kpgo 2010 w rzeczywistości gminy Kąty Wrocławskie oznacza konieczność selektywnego zbierania:

- ✓ w 2010 r. - 10,00% odpadów wytworzonych, czyli 490 Mg,
- ✓ w 2013 r. – 13,75% odpadów wytworzonych, czyli 700 Mg,
- ✓ w 2017 r. – 18,75% odpadów wytworzonych, czyli 1 010 Mg.

W gminie Kąty Wrocławskie należy utrzymać mieszany system selektywnego zbierania odpadów, przy czym na podstawie doświadczeń uzyskanych w programie pilotażowym należy zwiększać zakres selektywnej zbiórki w systemie workowym na terenach zabudowy jednorodzinnej, na obszarach zabudowy wielorodzinnej należy utrzymać system pojemnikowy.

Zestawy pojemników z terenów obejmowanych systemem workowym należy wykorzystać do zagęszczania sieci pojemników na obszarze zabudowy wielorodzinnej.

Należy stosować pojemniki i worki o ujednoliconej kolorystyce:

- ✓ biały – szkło bezbarwne,
- ✓ zielony – szkło kolorowe,
- ✓ niebieski – papier i tektura,
- ✓ siatkowy lub żółty – tworzywa sztuczne (ewentualnie opakowania wielomateriałowe i metale).

Foto 4-1 Zestaw pojemników do selektywnej zbiórki na terenie miasta Kąty Wrocławskie

Z uwagi na brak na terenie gminy instalacji biologicznego przetwarzania odpadów nie przewiduje się wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów kuchennych i ogrodowych do zagospodarowania w instalacji zbiorczej. Możliwa jest natomiast selektywna zbiórka tych odpadów do zagospodarowania w przydomowych kompostownikach.

Brak informacji o obecnej skali kompostowania przydomowego, jednak z całą pewnością ten sposób postępowania z odpadami ogrodowymi staje się coraz bardziej popularny.

4.4.2.2 Odpady wielkogabarytowe

Nie przewiduje się zmiany przyjętego systemu zbierania i zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych czyli:

- ✓ odbiór od mieszkańców odpadów wielkogabarytowych w ramach organizowanych 2-3 krotnie w ciągu roku akcji; odpady wielkogabarytowe odbierane są od mieszkańców bez wnoszenia dodatkowych opłat,
- ✓ zbieranie odpadów wielkogabarytowych w gminnym punkcie dobrowolnego gromadzenia odpadów w Kątach Wrocławskich, przy ul. Mireckiego, bez wnoszenia dodatkowych opłat,
- ✓ zbieranie i odbiór odpadów wielkogabarytowych w pojemniku zamówionym indywidualnie u przedsiębiorcy prowadzącego odbiór odpadów; usługa realizowana wg obowiązującego u danego przedsiębiorcy cennika.

Odebrane od mieszkańców odpady wielkogabarytowe zagospodarowywane są przez podmioty prowadzące zbiórkę.

4.4.2.3 Odpady z remontów

Czysty gruz pochodzący z remontów prowadzonych przez mieszkańców gminy wyszczególniony jest wśród odpadów, które mogą być wykorzystywane przez mieszkańców (tabela 4-4).

W przypadku braku możliwości wykorzystania tych odpadów we własnym zakresie odpady te należy gromadzić w kontenerach podstawianych przez podmioty uprawnione do zbierania

tego rodzaju odpadów lub do specjalnego kontenera na terenie gminnego punktu dobrowolnego gromadzenia odpadów.

Usługa prowadzona przez odbiorców odpadów realizowana jest wg obowiązującego u danego przedsiębiorcy cennika. Indywidualnie zamawiany kontener i usługa odbioru świadczona konkretnemu zleceniodawcy pozwala uzyskać odpad w miarę jednorodny, możliwy do zagospodarowania bez ponoszenia większych nakładów organizacyjnych lub finansowych. Z drugiej strony w przypadku gromadzenia w kontenerze innych odpadów niż te na jakie została zamówiona usługa, usługobiorca ma możliwość wyegzekwowania od zamawiającego usługę dyscypliny dotyczącej rodzajów zbieranych odpadów lub dodatkowych opłat na pokrycie nieprzewidzianych kosztów związanych z zagospodarowaniem tych odpadów.

4.4.2.4 Komunalne odpady niebezpieczne i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Odpady komunalne zawierają w swoim składzie około 1% składników niebezpiecznych. W skali gminy Kąty Wrocławskie stanowi to około 50 Mg rocznie. Katalog odpadów wymienia 14 rodzajów komunalnych odpadów niebezpiecznych zbieranych selektywnie (tabela 4-8).

W przypadku odpadów niebezpiecznych pochodzenia komunalnego największy problem stanowi zebranie ich w małych ilościach z wielu źródeł rozproszonych. Małe ilości sprawiają że organizowanie regularnego wywozu tych odpadów nie jest uzasadnione ekonomicznie.

Tabela 4-8 Rodzaje komunalnych odpadów niebezpiecznych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzenia komunalnego wymieniane w katalogu odpadów oraz zalecane metody postępowania

kod	rodzaj odpadów	odpad niebezp.	ZSEE	zalecany sposób postępowania
20 01 13*	rozpuszczalniki	tak	-	odzysk poprzez destylację (R2), odzysk energii (R1) lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne (D10), typ spalarni zależny od zawartości chlorowcopochodnych
20 01 14*	kwasy	tak	-	regeneracja (R6) lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie fizyczne i /lub chemiczne (D9), ewentualnie łącznie z odpadem 20 01 15
20 01 15*	alkalia	tak	-	regeneracja (R6) lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie fizyczne i /lub chemiczne (D9), ewentualnie łącznie z odpadem 20 01 14
20 01 17*	odczynniki fotograficzne	tak	-	odzysk (R3, R5) i/lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie fizyczne i /lub chemiczne (D9)
20 01 19*	środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne np. herbicydy, insektycydy)	tak	-	unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne (D10), typ spalarni zależny od zawartości chlorowcopochodnych
20 01 21*	lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	tak	tak	odzysk (R4) i/lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie fizyczne i/lub chemiczne (D9) separacja rtęci, szkła, części metalowych w celu odzysku (R11), unieszkodliwianie pozostałości (D5, D9)

kod	rodzaj odpadów	odpad niebezpiecz.	ZSEE	zalecany sposób postępowania
20 01 23*	urządzenia zawierające freony	tak	tak	demontaż urządzeń, odzysk odpadów użytkowych (R14), unieszkodliwianie odpadów zawierających freony poprzez przekształcanie termiczne w spalarni dla odpadów zawierających chlorowcopochodne (D10)
20 01 26*	oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	tak	-	odzysk energii (R1) lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne (D10)
20 01 27*	farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	tak	-	odzysk energii (R1) lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne (D10), typ spalarni zależny od zawartości chlorowcopochodnych
20 01 29*	detergenty zawierające substancje niebezpieczne	tak	-	unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne (D10)
20 01 31*	leki cytotoksyczne i cytostatyczne	tak	-	unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne (D10)
20 01 33*	baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	tak	tak	odzysk (R4) i/lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie fizyczne i /lub chemiczne (D9) odzysk ołowiu, kwasu siarkowego, tworzyw sztucznych
20 01 34	baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	-	tak	odzysk (R4, R14) i/lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie fizyczne i /lub chemiczne (D9) demontaż urządzeń, segregacja części, odzysk i/lub unieszkodliwianie poszczególnych elementów
20 01 35*	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki ⁽¹⁾	tak	tak	odzysk (R4, R14) i/lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie fizyczne i /lub chemiczne (D9) demontaż urządzeń, segregacja części, odzysk i/lub unieszkodliwianie poszczególnych elementów
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	-	tak	odzysk (R4, R14) i/lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie fizyczne i /lub chemiczne (D9) demontaż urządzeń, segregacja części, odzysk i/lub unieszkodliwianie poszczególnych elementów
20 01 37*	drewno zawierające substancje niebezpieczne	tak	-	odzysk energii (R1) lub unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne (D10), typ spalarni zależny od zawartości chlorowcopochodnych oraz metali ciężkich

Aktualizacja powiatowego planu gospodarki odpadami w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi zakłada m.in. organizację i rozwój systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (gospodarstwa domowe), w oparciu o:

- ✓ funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez przedsiębiorców,

- ✓ funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
- ✓ stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
- ✓ regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących selektywne zbieranie w systemie workowym lub pojemnikowym przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Specyfika tych odpadów sprawia, że różne rodzaje odpadów mogą podlegać interakcjom i w efekcie stwarzać niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzi. Dlatego nie ma możliwości stworzenia systemu, w którym składniki niebezpieczne odpadów komunalnych gromadzone byłyby w formie zmieszanej w jednym wydzielonym pojemniku na te odpady.

Wyposażenie nieruchomości w pojemniki do gromadzenia komunalnych odpadów niebezpiecznych i ZSEE oraz wywożenie ich w ramach odbierania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców nie ma uzasadnienia. Pociągałoby to za sobą konieczność wyposażenia tradycyjnych pojazdów do odbioru odpadów zmieszanych w pojemniki do selektywnego przewozu poszczególnych odpadów frakcji niebezpiecznych. Znacznie utrudniłoby to proces odbierania odpadów przez co wzrosły by koszty funkcjonowania systemu.

Z uwagi na niewielkie ilości tych odpadów i nieregularne pojawianie się odpadów niebezpiecznych w gospodarstwach domowych przyjmuje się system zbierania komunalnych odpadów niebezpiecznych w którym wytwórcy przekazują samodzielnie poszczególne rodzaje tych odpadów do miejsc ich zbierania.

Do zbierania odpadów niebezpiecznych zobowiązani są na podstawie przepisów szczególnych sprzedawcy niektórych towarów, np. sprzedawcy akumulatorów, środków ochrony roślin. W takim przypadku obowiązuje system kaucji zachęcający użytkowników towarów których użytkowanie wiąże się z wytwarzaniem odpadów niebezpiecznych do przekazania tych odpadów uprawnionemu odbiorcy.

Innym możliwym do zastosowania systemem zbierania komunalnych odpadów niebezpiecznych jest wystawienie w miejscach uczęszczanych przez mieszkańców pojemników do gromadzenia wybranych rodzajów odpadów niebezpiecznych. Lista odpadów przewidzianych do zbierania w takim punkcie i sposób ich zbierania musi uwzględniać specyfikę odpadów oraz możliwe interakcje pomiędzy różnymi rodzajami odpadów.

Warunki zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego regulowane są przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. 2005.180.1495) [vii] oraz przepisami wykonawczymi do tej ustawy. Rejestr podmiotów prowadzących działalność w m.in. zakresie zbierania i przetwarzania ZSEE prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Wykaz dostępny jest w Internecie na stronie www.rzseie.gios.gov.pl

Zgodnie z zapisem aktualizowanego wojewódzkiego planu gospodarki odpadami zakład zagospodarowania odpadów (ZZO) winien zapewnić możliwość przyjęcia i magazynowania odpadów niebezpiecznych oraz opcjonalnie przyjęcia ZSEE. Rolą ZZO nie jest prowadzenie odzysku lub unieszkodliwiania komunalnych odpadów niebezpiecznych lecz zbieranie, magazynowanie i przekazywanie tych odpadów podmiotom uprawnionym do transportu, odzysku lub unieszkodliwiania.

4.4.2.5 *Miejsca zbierania odpadów problemowych*

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie funkcjonuje kilka punktów gromadzenia wybranych rodzajów komunalnych odpadów problemowych – odpadów wielkogabarytowych, baterii oraz przeterminowanych i nieprzydatnych leków:

- ✓ punkt dobrowolnego gromadzenia odpadów w Kątach Wrocławskich, przy ul. Mireckiego,
- ✓ wybrane obiekty oświaty, sklepy i apteki na terenie gminy.

Od września 2010 r. gminny punkt dobrowolnego gromadzenia odpadów objęty został nadzorem.

Mieszkańcy wytwarzający niewielkie ilości odpadów niebezpiecznych mają problem, co z takimi odpadami robić. Jeśli chcą być w zgodzie z zasadami ochrony środowiska a także często w zgodzie z sumieniem nie wrzucają tych odpadów do odpadów zmieszanych tylko gromadzą je w domu. Należy stworzyć im możliwość pozbycia się zgromadzonych odpadów niebezpiecznych a także możliwość bieżącego pozbywania się tych odpadów.

Wojewódzki plan gospodarki odpadami zakłada utworzenie mobilnych punktów gromadzenia odpadów niebezpiecznych od mieszkańców. Punkt taki, miałby objeżdżać na podstawie ustalonego i rozpowszechnionego harmonogramu kolejne miejscowości na terenie województwa i odbierać od mieszkańców odpady niebezpieczne. Dotychczas nie zostało to zrealizowane.

Objęcie nadzorem gminnego punktu zbierania odpadów stwarza możliwość zorganizowania tam miejsca zbierania odpadów niebezpiecznych. Aby miejsce takie nie stwarzało zagrożenia dla mieszkańców i środowiska, musi zostać odpowiednio wyposażone i obsługiwane. A więc:

- ✓ miejsce musi być zamknięte i niedostępne dla osób postronnych, urządzone w specjalistycznym, zamykanym kontenerze lub zadaszanej, zamykanej wiacie,
- ✓ miejsce musi posiadać szczelne podłoże, uniemożliwiające przedostawanie się zanieczyszczeń z rozlanych lub rozsypanych odpadów do gruntu i wód,
- ✓ miejsce musi być wyposażone w sprzęt do usuwania rozsypanych lub rozlanych odpadów (sorbent, pojemniki) a także sprzęt p.poż.,
- ✓ punkt musi być wyposażony w tablicę informującą, jakie rodzaje odpadów niebezpiecznych są przyjmowane oraz wyposażony w oznakowane pojemniki dostosowane do właściwości gromadzonych odpadów,
- ✓ odpady muszą być gromadzone selektywnie, w oznakowanych pojemnikach,
- ✓ zgromadzone odpady muszą być sukcesywnie wywożone do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwienia,
- ✓ przyjmowane mogą być jedynie niewielkie ilości odpadów niebezpiecznych, których ilość jak i charakter świadczą o pochodzeniu z gospodarstw domowych.

4.4.3. Gromadzenie i odbieranie odpadów zmieszanych

Zgodnie z zapisami RUCiP właściciel nieruchomości jest zobowiązany do wyposażenia jej w urządzenia służące do zbierania odpadów, przy czym ich pojemność musi być dostosowana do wielkości gospodarstwa.

Do odbioru odpadów komunalnych uprawnione są podmioty posiadające zezwolenie Burmistrza, przy czym Gmina przejęła od mieszkańców obowiązki związane z utrzymaniem czystości i porządku, cyklicznie na podstawie przetargu wybiera podmiot, który przez okres obowiązywania umowy obsługuje mieszkańców w zakresie odbioru odpadów komunalnych i selektywnej zbiórki. Podmioty posiadające zezwolenie zestawiono w tabeli 2-1 (str. 18).

Istotne jest, aby zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych obejmować nowopowstające gospodarstwa domowe, a także gospodarstwa zmieniające właścicieli.

Z uwagi na brak na terenie gminy instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, całość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie transportowanych jest do instalacji poza terenem gminy. W zależności od lokalizacji tej instalacji podmiot transportujący odpady musi zdecydować o ekonomicznej zasadności przeładunku odpadów z samochodów obsługujących odbiór odpadów na większe jednostki transportowe. O zasadności uruchomienia stacji przeładunkowej decyduje m.in. zależność pomiędzy ilością

przewożonych do instalacji unieszkodliwiania odpadów a odległością, na jaką są one przewożone. Przyjmuje się:

- ✓ minimalną ilość odpadów na poziomie 20 Mg dziennie, przy odległościach transportowych rzędu 40-50 km – odpowiada to w przybliżeniu skupisku 12 tys. mieszkańców terenów miejskich lub 20 tys. mieszkańców na terenach wiejskich,
- ✓ minimalną odległość przewozu 20 km, przy dziennej ilości odpadów na poziomie 60 Mg – odpowiada to w przybliżeniu skupisku 36 tys. mieszkańców terenów miejskich lub 60 tys. mieszkańców na terenach wiejskich.

4.4.4. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Zgodnie z aktualizowanym wojewódzkim planem gospodarki odpadami zakład zagospodarowania odpadów (ZZO) powinien zapewniać co najmniej następujący zakres usług:

- ✓ mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
- ✓ kompostowanie odpadów zielonych,
- ✓ sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
- ✓ demontaż odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
- ✓ przetwarzanie odpadów budowlanych i remontowych (opcjonalnie),
- ✓ przyjęcie i magazynowanie odpadów niebezpiecznych,
- ✓ przyjęcie i magazynowanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).

ZZO powinien posiadać również własne składowisko odpadów, nie jest to jednak konieczne w przypadku każdego zakładu, w sytuacji gdy w województwie dolnośląskim dostępne są znaczne pojemności składowisk, mogących przyjąć odpady praktycznie z każdego regionu.

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie nie funkcjonuje ZZO i nie przewiduje się uruchomienia takiego.

W zaproponowanym w aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami podziale województwa na Regiony gospodarki odpadami gmina Kąty Wrocławskie przypisana została do regionu umownie zwanego wschodnim, obejmującego łącznie 21 gmin. Podstawą utworzenia regionu były:

- ✓ Związek Międzygminny Ślęza-Oława i planowana przez Związek budowa systemu gospodarki odpadami,
- ✓ Związek Międzygminny EKO-GOK.

Gmina Kąty Wrocławskie nie należy do Związku Międzygminnego Ślęza-Oława, jednak w przypadku uruchomienia Zakładu Zagospodarowania Odpadów nie wyklucza możliwości korzystania z niego. Działanie takie będzie zgodne będzie z zapisami planów gospodarki odpadami wyższego szczebla.

Obecnie, mieszkańcy gminy obsługiwani są przez Veolia Usługi dla Środowiska S.A., której jednym z oddziałów jest Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o., która zajmuje się zarządzaniem oraz eksploatacją składowiska odpadów komunalnych w Jaroszowie (gm. Strzegom, pow. świdnicki).

4.4.5. Gromadzenie odpadów w przestrzeni publicznej

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku [iv] utrzymanie czystości i porządku zapewniają:

- ✓ w przypadku nieruchomości - ich właściciele,
- ✓ w przypadku budów – wykonawcy robót,
- ✓ w przypadku przystanków komunikacji i wydzielonych torowisk - przedsiębiorcy je użytkujący,

- ✓ w przypadku dróg publicznych - ich zarządcy,
- ✓ na terenach innych – gmina.

Do obowiązków gminy w zakresie gospodarowania odpadami w przestrzeni publicznej należy również zbieranie i pozbycie się odpadów zgromadzonych w koszach umieszczonych na tych terenach.

5. ZADANIA STRATEGICZNE NA LATA 2010-2017

Działania mające na celu objęcie nowych właścicieli nieruchomości zorganizowanym systemem gromadzenia i odbierania odpadów komunalnych.

Współpraca Gminy z podmiotem obsługującym w jej imieniu odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców w celu zapewnienia możliwości zagospodarowania odbieranych odpadów w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów i wypełnienia celów stawianych poszczególnym rodzajom odpadów. Nadzór nad wypełnianiem przez podmiot zapisów umowy i osiągnięciem założonych celów.

Rozwój selektywnej zbiórki w systemie workowym na terenach zabudowy jednorodzinnej, i związane z tym zagęszczanie sieci zestawów pojemników do selektywnej zbiórki w zabudowie wielorodzinnej.

Zakończenie rekultywacji składowiska odpadów w Sońnicy.

6. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

- ✓ Harmonogram realizacji zadań objętych planem zestawiono w tabeli 6-1.

Tabela 6-1 Harmonogram realizacji zadań przewidzianych w planie

lata	zadania	jednostka odpowiedzialna	sposób realizacji (szacunkowe nakłady)	źródła finansowania
2010	opracowanie i uchwalenie aktualizacji gminnego planu gospodarki odpadami po opiniowaniu dokumentu	Burmistrz, Rada Miejska	wyłonienie wykonawcy zgodnie z Prawem zamówień publicznych koszt: 18 000 zł	środki własne
2010-2012	rekultywacja składowiska odpadów w Sośnicy	zarządzający składowiskiem	wg zatwierdzonej dokumentacji koszt: około 1,7 mln zł	środki własne środki pomocowe fundusze celowe
2010-2017	bieżące obejmowanie powstających gospodarstw domowych zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi – działanie ciągłe	mieszkańcy przedsiębiorcy Burmistrz	edukacja, umowy, kontrole zapewnienie dostarczenia pojemników SM 120 i SM 240 bieżące koszty eksploatacyjne	środki własne mieszkańców i przedsiębiorców
	rozwój selektywnej zbiórki odpadów	Burmistrz przedsiębiorcy	rozszerzenie listy zbieranych odpadów zwiększenie liczebności punktów zbierania zakup worków 1 500 zł/rok zakup pojemników 45 000 zł/rok	środki własne środki pomocowe fundusze celowe
	rozwój kompostowania przydomowego odpadów zielonych i kuchennych	mieszkańcy	instalacja kompostowników w gospodarstwach domowych zakup kompostownika 250 zł/szt.	środki własne
	wdrażanie bardziej efektywnych systemów zbierania i transportu odpadów zmieszanych (zakup pojazdów, rozbudowa PDGO)	przedsiębiorcy	zakup pojazdów, ewentualne uruchomienie stacji przeładunkowej, rozszerzenie oferty PDGO	środki własne środki pomocowe fundusze celowe
	prowadzenie edukacji ekologicznej podnoszącej świadomość społeczną w dziedzinie racjonalnej gospodarki odpadami	samorząd, szkoła, organizacje społeczne	foldery, ulotki, wyjazdy edukacyjne koszt około 5 000 zł/rok	środki własne środki pomocowe fundusze celowe
	wydawanie i egzekwowanie wydanych pozwoleń w zakresie odbioru odpadów komunalnych – działanie ciągłe	Burmistrz	bieżące koszty utrzymania administracji	środki własne

lata	zadania	jednostka odpowiedzialna	sposób realizacji (szacunkowe nakłady)	źródła finansowania
2012	sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami	Burmistrz	opracowania własne lub wyłonienie wykonawcy zgodnie z Prawem zamówień publicznych	środki własne
2014	sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami	Burmistrz	koszt opracowań	
2014	opracowanie i uchwalenie aktualizacji gminnego planu gospodarki odpadami po opiniowaniu dokumentu na poziomie powiatu i województwa	Burmistrz, Rada Miejska	10 000 zł (sprawozdanie) 3 000 zł (aktualizacja)	
2016	sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami	Burmistrz		

7. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Załącznikiem do planu jest prognoza oddziaływania projektu planu na środowisko.

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji gminnego planu gospodarki odpadami wynika z art. 46 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [ix]. Organ opracowujący projekt aktualizacji planu, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, której zakres określony jest w art. 50 ustawy.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- ✓ informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- ✓ informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- ✓ propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- ✓ informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- ✓ streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia:

- ✓ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- ✓ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- ✓ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2005.151.1220 ze zm.) [x],
- ✓ cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- ✓ przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia:

- ✓ rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- ✓ biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru — rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

8. MOŻLIWOŚCI POZYSKIWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘĆ PRZEWIDZIANYCH W PLANIE

Warunkiem wdrożenia zapisów *Planu* jest pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych zadań. W odniesieniu do obecnego *Planu* zakłada się, że część środków pochodzić będzie z otrzymanych z UE dotacji, a także z budżetu gmin, wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Środki finansowe na realizację *Planu* będą pochodziły także z pozostałych funduszy ekologicznych i innych funduszy celowych. Niektóre inwestycje będą pokrywane ze środków własnych podmiotów gospodarczych i inwestorów prywatnych.

Część działań finansowana będzie przez gminy poprzez zaciągnięcie kredytów komercyjnych i w międzynarodowych instytucjach finansujących. Dobrym rozwiązaniem jest też zawiązywanie spółek partnerskich publiczno-prywatnych z zainteresowanymi inwestorami, co nie pozbawia władz samorządowych wpływu na decyzje związane z daną inwestycją.

9. ZASADY MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW

Monitorowanie realizacji planu ma umożliwić ocenę prawidłowości i efektywności działań oraz sprawne i elastyczne reagowanie na zmiany. Burmistrz ma obowiązek opracować co dwa lata sprawozdanie z realizacji planu gminnego i przedkładać je Radzie Miejskiej. Przedmiotem sprawozdania powinna być ocena realizacji postawionych w planie celów szczegółowych, jakościowych i ilościowych, dotyczących zarówno zagadnień organizacyjnych, jak i technicznych – odniesionych do wymaganych stopni przetwarzania odpadów, odzysku i unieszkodliwiania, realizacji planowanych obiektów, prowadzonej edukacji społecznej.

Niezależnie od bieżących 2-letnich sprawozdań z realizacji planu, ustawa o odpadach [i] przewiduje weryfikację planu przynajmniej raz na cztery lata. Weryfikacja może oznaczać tylko aktualizację planu lub też całkowitą jego przebudowę, jeśli zmiany, jakie zaszły w okresie od jego opracowania są znaczące.

Dla oceny efektywności gospodarowania odpadami w ramach planu międzygminnego zaproponowano za zaktualizowanym planem wojewódzkim wskaźniki ilościowe i jakościowe. Wartości tych wskaźników należy obliczyć lub ocenić w okresie rozpoczęcia realizacji planu i następnie weryfikować w odstępach np. dwuletnich na podstawie danych pochodzących z baz informacyjnych o odpadach oraz informacji z innych źródeł, a także na podstawie badania opinii publicznej.

Tabela 9-1 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych celów i zadań

wskaźnik	jednostka	oznaczenie
liczba zgłoszeń do gminnego systemu gospodarki odpadami (wg informacji Gminy)	szt.	U_n
liczba zgłoszeń do gminnego systemu gospodarki odpadami (U_n) do liczby nowych budynków oddanych do użytku na terenie gminy (B_n) (wg informacji Gminy oraz powiatowego nadzoru budowlanego)	%	U_n/B_n
masa odebranych odpadów komunalnych (M_K), w tym komunalnych odpadów niebezpiecznych (M_{NK}) (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_K M_{NK}
jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów, jako iloczyn ilości odebranych odpadów komunalnych do liczby mieszkańców (L_m) (wg informacji Gminy oraz podmiotów obsługujących)	kg/Mk/a	M_K/L_m
masa odpadów komunalnych poddanych odzyskowi (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KO}
odsetek odebranych odpadów komunalnych poddanych odzyskowi, w tym komunalnych odpadów niebezpiecznych (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KO}/M_K
masa odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwieniu metodami biologicznymi (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KUB}
odsetek odebranych odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwianiu metodami biologicznymi (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KUB}/M_K
masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KS}
odsetek odpadów komunalnych poddanych składowaniu w stosunku do odebranych komunalnych (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KS}/M_K
masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KSS}
odsetek odebranych odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia, w tym komunalnych odpadów niebezpiecznych (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KSS}/M_K
masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KZS}
jednostkowy wskaźnik skuteczności selektywnej zbiórki, jako iloczyn ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie do liczby mieszkańców (L_m) (wg informacji Gminy oraz podmiotów obsługujących)	kg/Mk/a	M_{KZS}/L_m
odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie do odzysku w stosunku do odebranych odpadów komunalnych (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KZS}/M_K
masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji poddanych składowaniu (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KBS}
odsetek odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (wg informacji podmiotów obsługujących odniesionych do założeń wyjściowych określonych w GPGO)	%	$M_{KBS}/M_{KBS1995}$
środki finansowe wydatkowane w związku z inwestycjami w gospodarce odpadami (wg informacji inwestorów)	PLN	F

CYTOWANE AKTY PRAWNE

- [i] ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. 2010.185.1243 ze zm.)
- [ii] ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2008.25.150 ze zm.)
- [iii] ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. 2005.228.1947 ze zm.)
- [iv] ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. 2005.236.2008 ze zm.)
- [v] ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. 2001.63.638 ze zm.)
- [vi] ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007.75.493 ze zm.)
- [vii] ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. 2005.180.1495)
- [viii] ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (Dz.U. 1998.162.1121 ze zm.)
- [ix] ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008.199.1227)
- [x] ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2009.515.1220 ze zm.)
- [xi] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2001.112.1206)
- [xii] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. 2003.66.620)
- [xiii] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. 2006.46.333)
- [xiv] rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. 2002.220.1858)
- [xv] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. 2003.61.549 ze zm.)
- [xvi] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metodach ich odzysku (Dz.U. 2006.75.527)

WYKORZYSTANE MATERIAŁY

- [1] Krajowy plan gospodarki odpadami 2010
- [2] Wojewódzki plan gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego; UMWD 2004
- [3] Wojewódzki plan gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015; UMWD 2009
- [4] Powiatowy plan gospodarki odpadami powiatu wrocławskiego; Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, 2004
- [5] Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla powiatu wrocławskiego na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016 – projekt; ALBEKO, Opole 2009
- [6] roczniki statystyczne województwa dolnośląskiego; Urząd Statystyczny we Wrocławiu
- [7] raporty o stanie środowiska w województwie dolnośląskim; WIOŚ we Wrocławiu, Wrocław 2003-2008
- [8] www.katywroclawskie.pl, www.bip.katywroclawskie.pl
- [9] Program usuwania azbestu z terenu gminy Kąty Wrocławskie; IMEConsulting, 2008

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Kątach Wk.
Zofia Kozłowska
Zofia Kozłowska

Gmina Kąty Wrocławskie

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**AKTUALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
WRAZ Z
PLANEM GOSPODARKI ODPADAMI
GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE
NA LATA 2010-2013
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2017**

Kąty Wrocławskie, 2010 r.

Wykonywana na zlecenie:

Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Nadzór merytoryczny:

Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Wykonawca:

Wameco s.c.

ul. Malinowa 7

55-002 Kamieniec Wrocławski

Autorzy opracowania:

mgr inż. Monika Żurańska-Skalny

mgr inż. Wojciech Górnikowski

dr inż. Ryszard Szpadt

SPIS TABEL	3
SPIS RYSUNKÓW	3
WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I OZNACZEŃ	4
STRESZCZENIE	5
1. WPROWADZENIE	6
2. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY	7
3. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTU AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	7
3.1. Zakres projektu aktualizacji programu	7
3.2. Zawartość projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie	8
3.3. Zdefiniowane cele i zadania	10
4. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTU AKTUALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI 15	
4.1. Zakres projektu aktualizacji planu	15
4.2. Zawartość projektu Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami Gminy Kąty Wrocławskie	16
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM, POWIĄZANIE PROJEKTU AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI	26
5.1. Dokumenty wspólnotowe	26
5.2. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014	27
5.3. Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego	27
5.4. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013	27
5.5. Powiązanie projektu aktualizacji gminnego planu gospodarki odpadami dla gminy Kąty Wrocławskie z planami wyższego szczebla	32
6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI OCENIANYCH DOKUMENTÓW	34
6.1. Charakterystyka obszaru objętego projektem aktualizacji Programu i Planu	34
6.2. Stan środowiska na obszarze gminy Kąty Wrocławskie	35
6.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska będące skutkiem niezrealizowania zapisów ocenianych dokumentów	39
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	40
8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE	41
8.1. Wody podziemne i powierzchniowe	41
8.2. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	41
8.3. Ograniczenie emisji hałasu	44
8.4. Utrzymanie obowiązujących standardów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego 44	
8.5. Racjonalne wykorzystanie materiałów i surowców	44
8.6. Ograniczenie wystąpienia poważnych awarii	45
8.7. Ochrona zasobów przyrody	45
8.8. Ochrona ludzi, roślinności oraz zwierząt	45
8.9. Ochrona gleb i powierzchni ziemi przed degradacją	45
8.10. Kształtowanie postaw ekologicznych	46
9. ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO I STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH NIMI OBJĘTYMI	46
9.1. Emisje związane z funkcjonowaniem przyjętego systemu gospodarki odpadami	47
10. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI ZAKTUALIZOWANEGO PROGRAMU I PLANU DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY, OBSZARÓW CHRONIONYCH LUB ZMIAN W KRAJOBRAZIE	49
10.1. Oddziaływanie na etapie budowy obiektów	49
10.2. Wpływ na jakość powietrza atmosferycznego	49
10.3. Wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb	49
10.4. Wpływ na klimat akustyczny	50

10.5.	<i>Wpływ na krajobraz, faunę i florę</i>	50
11.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	51
11.1.	<i>Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych</i>	51
11.2.	<i>Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza</i>	51
11.3.	<i>Ograniczenie emisji hałasu</i>	51
11.4.	<i>Ochrona ludzi, roślinności oraz zwierząt</i>	51
11.5.	<i>Racjonalna gospodarka odpadami</i>	51
12.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DLA ZAPROPONOWANYCH	52
13.	PROPOZYCJA METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI ZAKTUALIZOWANYCH PROGRAMU I PLANU ORAZ CZĘSOTLIWOŚĆ JEJ PROWADZENIA	52
14.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	55
	CYTOWANE AKTY PRAWNE	56
	WYKORZYSTANE MATERIAŁY	57

SPIS TABEL

Tabela 3-1	Kierunki działań systemowych określone w AGPOŚ.....	11
Tabela 3-2	Ochrona zasobów naturalnych określona w AGPOŚ.....	12
Tabela 3-3	Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego określona w AGPOŚ.....	13
Tabela 4-1	Przyjęte cele gospodarki odpadami gminy Kąty Wrocławskie, zadania służące osiągnięcia celów oraz sposoby ich realizacji, a także podmioty realizujące poszczególne cele i zadania w zakresie odpadów komunalnych.....	21
Tabela 5-1	Powiązanie projektu AGPOŚ z dokumentami wspólnotowymi.....	28
Tabela 5-2	Powiązanie projektu AGPOŚ z PEP.....	30
Tabela 5-2	Jakość wód powierzchniowych w 2008 r. wg badań WIOŚ.....	36
Tabela 5-2	Wykaz pomników przyrody w Gminie Kąty.....	38
Tabela 9-2	Ocena możliwych oddziaływań na środowisko zadań i działań przewidzianych do wykonania na terenie gminy Kąty Wrocławskie.....	42
Tabela 14-1	Wskaźniki efektywności realizacji celów AGPOŚ.....	53
Tabela 14-2	Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów i zadań przyjętych w AGPGO.....	54

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 5-1	Gmina Kąty Wrocławskie na tle regionu wschodniego zaproponowanego w aktualizowanym wojewódzkim planie gospodarki odpadami.....	33
----------	--	----

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I OZNACZEŃ

a	rok
AGPGO	aktualizacja gminnego planu gospodarki odpadami
AGPOŚ	aktualizacja gminnego programu ochrony środowiska
BAT	najlepsza dostępna technika
kpgo	krajowy plan gospodarki odpadami
kpgo 2010	krajowy plan gospodarki odpadami 2010
LDWN	długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia, wieczoru oraz nocy,
LN	długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku
Mk	mieszkaniec
Mg	tona
OZE	odnawialne źródła energii
PDGO	punkt dobrowolnego gromadzenia odpadów
PM10	pył zawieszony
poj.	pojazd
ppk	próby przekraczające klasyfikacje
PEP	polityka ekologiczna państwa
RDOŚ	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
RUCiP	regulamin utrzymania czystości i porządku w gminach
s.m.	sucha masa
SGOŚ-O	Systemu Gospodarki Odpadami Śląza-Oława
WIOŚ	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
WPGO	wojewódzki plan gospodarki odpadami
ZZO	zakład zagospodarowania odpadów

STRESZCZENIE

W prognozie wskazano podstawę prawną opracowania prognozy oraz jej zakres wynikający z zapisów ustawowych.

Przedstawiono zawartość i główne cele projektu aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska i gminnego planu gospodarki odpadami dla gminy Kąty Wrocławskie, kierunki działań, cele strategiczne i planowany system gospodarki odpadami komunalnymi.

Scharakteryzowano cele ochrony środowiska ustanowione w dokumentach szczebla wspólnotowego i krajowego, w szczególności w:

- ✓ dyrektywie ramowej,
- ✓ Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010,
- ✓ Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego,
- ✓ Regionalnym programie operacyjnym województwa dolnośląskiego na lata 2007-2013,
- ✓ krajowym planie gospodarki odpadami 2010,
- ✓ wojewódzkim planie gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego,
- ✓ powiatowym planie gospodarki odpadami.

Ocenie poddano stan środowiska na obszarze objętym planem, z uwzględnieniem:

- ✓ budowy geologicznej i hydrogeologicznej,
- ✓ klimatu,
- ✓ jakości wód powierzchniowych,
- ✓ jakości gleby,
- ✓ hałasu,
- ✓ zasobów przyrodniczych, obszarów podlegających ochronie na obszarze objętym aktualizacją planu i w jego otoczeniu.

Określono istniejące problemy ochrony środowiska oraz potencjalne zmiany stanu środowiska będące skutkiem niezrealizowania zapisów aktualizowanych programu i planu.

Scharakteryzowano potencjalne znaczące oddziaływania na środowisko, w tym również oddziaływania na obszary podlegające ochronie. Określono emisje do środowiska związane z funkcjonowaniem przedsięwzięć określonych w programie i planie.

Określono rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, a także przeprowadzono analizę rozwiązań alternatywnych do zaproponowanych w planie.

1. WPROWADZENIE

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska i gminnego planu gospodarki odpadami wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008.199.1227 ze zm.) [i]. Organ opracowujący projekty aktualizacji programu i planu, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, której zakres określony jest w art. 50 ustawy [i].

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- ✓ informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- ✓ informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- ✓ propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- ✓ informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- ✓ streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia:

- ✓ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- ✓ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- ✓ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2009.151.1220 ze zm.) [ii],
- ✓ cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- ✓ przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia:

- ✓ rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- ✓ biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru — rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Głównym celem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zaktualizowanego Programu Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie (zwanego dalej Programem) i Planu Gospodarki Odpadami Gminy Kąty Wrocławskie (zwanego dalej Planem).

2. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu oraz analiz opartych na dostępnych danych.

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska, w tym gospodarki odpadami na terenie gminy Kąty Wrocławskie, jak również proponowany system gospodarki odpadami.

Ocenie poddano uwzględnienie w analizowanym programie i planie celów stawianych w dokumentach planistycznych zarówno wspólnotowych jak i krajowych różnego szczebla.

3. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTU AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

3.1. ZAKRES PROJEKTU AKTUALIZACJI PROGRAMU

Program ochrony środowiska jest opracowaniem kompleksowo przedstawiającym politykę ekologiczną Gminy, będącym równocześnie aktualnym źródłem informacji o ekologicznych uwarunkowaniach gminy Kąty Wrocławskie, a także spisem konkretnych zadań i zaleceń dla organów gminy oraz wszystkich jednostek korzystających ze środowiska. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie.

Głównym celem Programu jest przedstawienie polityki ekologicznej Gminy Kąty Wrocławskie wraz z wynikającymi z niej celami, kierunkami działań i zadaniami.

Program określa:

1. Ogólną charakterystykę i ocenę zasobów oraz walorów środowiska przyrodniczego gminy
2. Stan i tendencje przeobrażeń środowiska przyrodniczego
3. Podstawowe źródła przeobrażeń środowiska przyrodniczego
4. Ograniczenia i szanse rozwoju gminy wynikające ze stanu i przeobrażeń środowiska łącznie z rankingiem zagrożeń ekologicznych
5. Cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska na następne lata w perspektywie średniookresowej

6. Zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne Gminy Kąty Wrocławskie w zakresie ochrony środowiska
7. Zestawienie kosztów realizacji programu i dokonanie oceny źródeł finansowania programu
8. Harmonogram realizacji programu
9. Metody kontroli, monitorowania skutków realizacji programu i oceny realizacji zamierzonych celów
10. Uwarunkowania realizacyjne Programu, jego wdrożenie i monitoring

Tak ujęty program będzie wykorzystywany jako:

- ✓ podstawowy dokument zarządzania w zakresie ochrony środowiska,
- ✓ wytyczna do tworzenia programów operacyjnych i zawierania kontraktów z innymi jednostkami administracyjnymi i podmiotami gospodarczymi w działaniach związanych ze środowiskiem,
- ✓ przesłanka do konstruowania budżetu gminy i wieloletnich planów inwestycyjnych,
- ✓ płaszczyzna koordynacji i układ odniesienia dla innych podmiotów działających w sektorze ochrony środowiska oraz podstawa do ubiegania się o fundusze celowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej.

Program ochrony środowiska służyć będzie koordynacji działań związanych z ochroną środowiska w gminie. Jego funkcja polegała będzie na:

- ✓ działaniach edukacyjno-informacyjnych, przekazywaniu ogółowi społeczeństwa, zainteresowanym podmiotom gospodarczym i instytucjom informacji na temat zasobów środowiska przyrodniczego oraz stanu poszczególnych komponentów środowiska,
- ✓ wskazywaniu tzw. gorących punktów, czyli najważniejszych zagrożeń środowiska gminy i sposobów ich rozwiązywania, wytyczaniu priorytetów ekologicznych,
- ✓ promowaniu i wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju,
- ✓ koordynacji działań związanych z ochroną środowiska pomiędzy: administracją publiczną wszystkich szczebli, instytucjami i pozarządowymi organizacjami ekologicznymi oraz społeczeństwem gminy na rzecz ochrony środowiska,
- ✓ ułatwieniu władzom gminy wydawania decyzji określających sposób i zakres korzystania ze środowiska.

Przedstawione cele i działania posłużą do kreowania takich zachowań ogółu społeczeństwa gminy, które służyć będą ogólnej poprawie stanu środowiska przyrodniczego, polepszeniu warunków życia i samopoczucia mieszkańców oraz wzmocnieniu walorów rekreacyjnych gminy.

Sam program nie jest dokumentem stanowiącym, ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

3.2. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

3.2.1. Nadrzędny cel programu i znaczenie programu dla rozwoju gminy

Naczelną zasadą, którą przyjęto w Programie jest zasada zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca harmonijny rozwój gospodarczy i społeczny gminy wraz z ochroną walorów środowiskowych. Zatem, nadrzędny cel Programu ochrony środowiska dla gminy Kąty Wrocławskie na lata 2010-2017 sformułowano następująco: ***Rozwój gminy dla poprawy jakości życia jej mieszkańców i środowiska naturalnego w jej otoczeniu.***

Cel ten jest zgodny z zapisami Strategii rozwoju gminy Kąty Wrocławskie, która w wielu zapisach uwzględnia konieczność poprawy warunków środowiskowych gminy w harmonii z rozwojem społeczno-gospodarczym.

Realizacja programu ochrony środowiska gminy Kąty Wrocławskie pozwoli na osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju gminy, gdzie ochrona środowiska stanowi nierozłączną część procesów rozwojowych i jest rozpatrywana razem z nimi.

3.2.2. Priorytety i cele ekologiczne dla gminy

Kompleksowość zagadnień ochrony środowiska, a także zakres przeobrażeń na terenie gminy wymusiła wyznaczenie celów średniookresowych i priorytetowych, a także przyjęcie zadań z zakresu wielu sektorów ochrony środowiska. Spośród nich dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień, których rozwiązanie przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie gminy i powiatu.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy Kąty Wrocławskie i powiatu wrocławskiego, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska.

Priorytety i cele ekologiczne

1. Ochrona wód poprzez rozbudowę kanalizacji sanitarnej

- ✓ Redukcja ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych
- ✓ Poprawa i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
- ✓ Zachowanie i przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków
- ✓ Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych
- ✓ Ochrona przed powodzią

Zadania własne:

- ✓ Uporządkowanie gospodarki ściekowej Gminy
- ✓ Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym
- ✓ Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem
- ✓ Edukacja ekologiczna

Zadania koordynowane:

- ✓ Modernizacja rowów melioracyjnych

2. Ochrona powierzchni ziemi, rekultywacja terenów zdegradowanych i doskonalenie systemu gospodarki odpadami

- ✓ Rekultywacja terenów zdegradowanych
- ✓ Przeciwdziałanie degradacji gleb i terenów zielonych
- ✓ Promocja rolnictwa ekologicznego

Zadania własne:

- ✓ Rekultywacja składowiska
- ✓ Likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci
- ✓ Edukacja ekologiczna

3. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami

- ✓ Gazyfikacja gminy
- ✓ Propagowanie niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł emisji
- ✓ Termomodernizacja budynków Gminy
- ✓ Budowa i remonty dróg, zmiana nawierzchni

Zadania własne:

- ✓ Prowadzenie remontów istniejących dróg m.in. zmiana nawierzchni
- ✓ Budowa dróg gminnych
- ✓ Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii
- ✓ Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii
- ✓ Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych
- ✓ Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska

4. Ochrona ludzi i środowiska przed hałasem

- ✓ Wprowadzenie prawa miejscowego ograniczającego możliwości funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń z których emisja hałasu może negatywnie oddziaływać na środowisko
- ✓ Lokalizowanie terenów aktywności gospodarczej z dala od zabudowy mieszkalnej
- ✓ Budowa i remonty dróg, zmiana nawierzchni

Zadania własne:

- ✓ Modernizacja i budowa nawierzchni dróg gminnych
- ✓ Usprawnianie organizacji ruchu drogowego
- ✓ Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu
- ✓ Zadania koordynowane:
- ✓ Budowa ścieżek rowerowych
- ✓ Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego

5. Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna

- ✓ Ochrona istniejących form ochrony przyrody
- ✓ Propagowanie postawy ekologicznego obywatela
- ✓ Prowadzenie i wspieranie edukacji ekologicznej
- ✓ Organizowanie konkursów ekologicznych dla młodzieży szkolnej i mieszkańców gminy

Zadania własne i koordynowane:

- ✓ Aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- ✓ Ochrona i pielęgnacja istniejących zadrzewień oraz sukcesywne nasadzenia

3.3. ZDEFINIOWANE CELE I ZADANIA

W celu poprawy jakości środowiska oraz ochrony zasobów naturalnych dla poszczególnych komponentów określono cel strategiczny średniookresowy do 2017 r. Realizacja celu wiąże się z podjęciem działań prowadzących do jego wykonania. Zdefiniowane działania będą podejmowane jako zadania własne Gminy lub przez nią koordynowane.

Tabela 3-1 Kierunki działań systemowych określone w AGPOŚ

	cel średniookresowy do 2017	kierunki działań
zarządzanie środowiskowe	upowszechnianie i wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego	zadania własne i koordynowane: ✓ doskonalenie systemu informowania społeczeństwa o stanie środowiska, udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska (w tym, prowadzenie w formie elektronicznej publicznie dostępnym wykazów danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie oraz ich udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej), ✓ współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi Wspomaganie systemów kontrolno-pomiarowych stanu środowiska Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska, Planu Gospodarki Odpadami
udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie”	zadania własne i koordynowane: ✓ wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową ✓ wsparcie finansowe projektów z zakresu edukacji ekologicznej ✓ edukacja ekologiczna oraz promowanie działalności proekologicznej
odpowiedzialność za szkody w środowisku	stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizacja możliwości wystąpienia szkody	zadania koordynowane: ✓ informowanie o odpowiedzialności za szkody spowodowane w środowisku
aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym	opracowanie dla całego obszaru gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji	zadania własne: ✓ uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko ✓ wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie ✓ uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu ✓ przeprowadzanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Tabela 3-2 Ochrona zasobów naturalnych określona w AGPOŚ

	cel średniookresowy do 2017	kierunki działań
ochrona przyrody	zachowanie bogatej różnorodności biologicznej	zadania własne i koordynowane: ✓ ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych. - zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych - ochrona różnorodności biologicznej - ochrona terenów cennych przyrodniczo przed niewłaściwym sposobem użytkowania - ochrona fauny i flory; - zachowanie istniejących zbiorników wodnych - stały nadzór nad rozwojem uciążliwego przemysłu ✓ ochrona i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego: - rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo
ochrona i zrównoważony rozwój lasów	racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego	zadania własne i koordynowane: ✓ aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ✓ ochrona i pielęgnacja istniejących zadrzewień oraz sukcesywne nasadzenia
kształtowanie sfosunków wodnych i ochrona przed powodzią	zabezpieczenie przed skutkami powodzi oraz spowolnienie spywu wód	zadania własne i koordynowane: ✓ budowa, remonty i odbudowa urządzeń malej retencji wodnej
ochrona powierzchni ziemi	rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	zadania własne: ✓ rekultywacja składowiska ✓ likwidacja „dzikich wysypisk” śmieci ✓ edukacja ekologiczna
gospodarowanie zasobami geologicznymi	ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	zadania własne: ✓ ochrona terenów perspektywicznych pod względem wydobycia kopalin

Tabela 3-3 Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego określona w AGPOŚ

jakość powietrza	cel średniookresowy do 2017	kierunki działań
	utrzymanie i poprawa jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska	<p>zadania własne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ prowadzenie remontów istniejących dróg m.in. zmiana nawierzchni ✓ budowa dróg osiedlowych ✓ upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii ✓ prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii ✓ realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych ✓ szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska
ochrona wód	utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód	<p>zadania własne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ budowa kanalizacji sanitarnej w Smolcu ✓ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Bogdaszowice ✓ budowa kanalizacji sanitarnej północnej części gminy Kąty Wrocławskiej – II etap ✓ współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym ✓ rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem <p>zadania koordynowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ modernizacja rowów melioracyjnych
wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	<p>zadania własne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii ✓ prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii
oddziaływanie pól elektromagnetycznych	ochrona mieszkańców gminy przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	<p>zadania własne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć

	cel średniokresowy do 2017	kierunki działań
oddziaływanie hałasu	dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe	<p>zadania własne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ modernizacja i budowa nawierzchni dróg gminnych ✓ usprawnianie organizacji ruchu drogowego ✓ przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu ✓ budowa drogi wraz z oświetleniem w Smolcu ul. Hebanowa ✓ budowa dróg osiedlowych z kanalizacją deszczową i oświetleniem w ul. Gruszkowej, Morelowej, Brzoskwiniowej, Czeręśniowej i Jabłoniowej w Smolcu ✓ budowa drogi ul. Lipowej w Gniechowicach ✓ budowa drogi ul. Kwiatowej w Kątach Wrocławskich ✓ budowa dróg gminnych łączących drogę wojewódzką nr 346 i 347 w Kątach Wrocławskich <p>Zadania koordynowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ budowa ścieżek rowerowych ✓ wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego <p>zadania koordynowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań
poważne awarie	zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii	

4. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTU AKTUALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

4.1. ZAKRES PROJEKTU AKTUALIZACJI PLANU

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2010.185.1243) [iii], gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar, z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Zakres gminnego planu gospodarki odpadami, a więc i jego aktualizacji pierwotnie określony rozporządzeniem w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami, wg którego sporządzane były plany pierwszej edycji, został znacząco zmieniony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. 2006.46.333).

Obecnie, plan gminny obejmuje wszystkie rodzaje odpadów komunalnych, w szczególności odpady ulegające biodegradacji, odpady opakowaniowe oraz odpady niebezpieczne zawarte w odpadach komunalnych, w szczególności:

- ✓ aktualny stan gospodarki odpadami, uwzględniający podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami; w tym:
 - rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
 - rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
 - rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
 - istniejące systemy zbierania odpadów,
 - rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami;
- ✓ prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
- ✓ cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia;
- ✓ działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
- ✓ rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację;
- ✓ sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł;

- ✓ system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Plan musi zawierać co najmniej następujące rozdziały:

- ✓ wstęp;
- ✓ analiza stanu gospodarki odpadami;
- ✓ prognoza zmian;
- ✓ założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami;
- ✓ zadania strategiczne obejmujące okres co najmniej 8 lat;
- ✓ harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący okres 4 lat;
- ✓ wnioski z analizy oddziaływania projektu planu na środowisko oraz sposób ich uwzględniania w planie;
- ✓ sposób monitoringu i oceny wdrażania planu;
- ✓ streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Rozmieszczenie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w gminnym planie gospodarki odpadami przedstawia się graficznie przy pomocy dowolnej techniki.

Aktualizacja planu gospodarki odpadami ma dostosować pierwotny plan do zmieniających się przepisów prawnych z zakresu gospodarki odpadami, zmian w planach wyższego szczebla, ewoluującego systemu gospodarowania odpadami.

4.2. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU AKTUALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

4.2.1. Przyjęte cele i sposoby ich osiągnięcia w gospodarce odpadami komunalnymi

Cele gospodarki odpadami muszą być zgodne z głównymi zasadami gospodarowania odpadami wynikającymi z prawa unijnego i krajowego, a w szczególności z:

- ✓ hierarchią postępowania z odpadami,
- ✓ zasadą bliskości,
- ✓ zasadą samowystarczalności w skali kraju (i regionu) - stworzenia zintegrowanej sieci instalacji i urządzeń.
- ✓ Uwzględniając te zasady określono podstawowe cele w gospodarce odpadami komunalnymi:
- ✓ zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- ✓ ujęcie w zorganizowany system gospodarowania odpadami całego strumienia odpadów komunalnych, których wytworzeniu nie udało się zapobiec,
- ✓ maksymalizacja ilości odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi,
- ✓ będące następstwem skutecznego prowadzenia działań wyżej określonych zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do unieszkodliwiania przez składowanie,
- ✓ eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami,
- ✓ zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów.

W tabeli 4-3 zestawiono założone cele gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Kąty Wrocławskie, wraz z zadaniami, których realizacja będzie prowadziła do osiągnięcia założonych celów. Tabela zawiera także sposoby realizacji zadań oraz jednostki realizujące poszczególne cele i zadania.

Dla poszczególnych celów określono na podstawie kpgo 2010 i zaktualizowanego WPGO progi i przedziały czasowe, w których progi te należy osiągnąć.

Z uwagi na znaczną rozbieżność pomiędzy szacowanymi na podstawie wskaźników kpgo 2010 ilościami odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Kąty Wrocławskie a

faktycznymi danymi uzyskiwanymi od przedsiębiorców odbierających odpady od mieszkańców w AGPGO sporządzono dwa warianty prognozowanych zmian ilościowych odpadów komunalnych. W pierwszym wariantcie (mniejszym) oparto się o wskaźniki kpgo 2010, w drugim (większym) wskaźniki z kpgo 2010 zwiększono o współczynnik wynikający z faktycznych ilości odpadów komunalnych odbieranych dotychczas od mieszkańców.

4.2.1.1 Zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów

Dla tego celu nie określa się ani wartości progowych ani ram czasowych. Cel ten będzie możliwy do osiągnięcia na skutek zmiany postaw społeczeństwa co jest procesem długotrwałym i następować będzie poprzez działania informacyjne i edukacyjne we wszystkich przedziałach wiekowych społeczeństwa.

Opisane w GPGO 2004 sposoby zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów nie ulegają zmianie.

4.2.1.2 Utrzymywanie w zorganizowanym systemie gospodarowania całego strumienia wytwarzanych odpadów

Zaktualizowany plan wojewódzki określił koniec 2008 r. jako datę objęcia wszystkich mieszkańców województwa zorganizowanym systemem odbierania odpadów. W przypadku gminy Kąty Wrocławskie cel ten został osiągnięty za sprawą przeprowadzonego referendum i uchwały Rady Miejskiej przejmującej od mieszkańców obowiązki w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Niemniej konieczne jest prowadzenie ciągłych działań mających na celu obejmowanie nowopowstających lub zmieniających właściciela gospodarstw domowych systemem odbierania odpadów komunalnych. Jest to działanie ciągłe.

4.2.1.3 Maksymalizacja odzysku odpadów

Aktualizowany wojewódzki plan gospodarki odpadami określił progi dla selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów komunalnych. Określono, że w 2010 r. 10% masy wytwarzanych odpadów komunalnych zbieranych będzie selektywnie. Do roku 2018 odsetek ten wzrosnąć powinien do 20%.

Aktualizacja planu obejmuje okres do końca 2013 r. z perspektywą do roku 2017. Przeniesione zapisy planu wojewódzkiego na grunt gminy Kąty Wrocławskie przedstawiają się następująco:

- ✓ w roku 2010 selektywnie zebranych powinno być 10% odpadów wytworzonych, czyli około 524÷840 Mg (odpowiednio dla wskaźników kpgo 2010 i dla wskaźników skorygowanych danymi gminnymi),
- ✓ w roku 2013 selektywnie zebranych powinno być 13,75% odpadów wytworzonych, czyli około 770÷1235 Mg,
- ✓ w roku 2017 selektywnie zebranych powinno być 18,75% odpadów wytworzonych, czyli około 1115÷1785 Mg.

Założono, że selektywnie zbierane będą nie tylko odpady surowcowe (opakowaniowe i nieopakowaniowe), ale także odpady zielone oraz kuchenne (tylko roślinne) i ogrodowe.

Założono za aktualizowanym wojewódzkim planem gospodarki odpadami, że z terenów zielonych zbierać się będzie selektywnie w celu poddania kompostowaniu do 80% masy odpadów wytwarzanych. Przyjęto także, że skuteczność selektywnego zbierania i przydomowego kompostowania odpadów ogrodowych i kuchennych roślinnych wzrośnie do 10% w roku 2010 i 20% w latach 2016÷2017 (w stosunku do masy tych odpadów wytwarzanych). W przypadku odpadowego papieru (opakowaniowego i innego) przyjęto wzrost skuteczności selektywnego zbierania z około 3% w 2008 r., do 20% w 2018 r.

4.2.1.4 Redukcja ilości składowanych odpadów biologicznie rozkładalnych

Dla odpadów biologicznie rozkładalnych ustalono względne progi stopniowego zmniejszania ilości tych odpadów kierowanych do składowania. Ustalone wartości progowe dla tych odpadów odnoszą się do ilości odpadów ulegających biodegradacji składowanych w roku 1995, i tak:

- ✓ w roku 2010 ilość odpadów biologicznie rozkładalnych kierowanych do składowania nie może przekroczyć 75% masy odpadów biologicznie rozkładalnych składowanych w 1995 r., próg ten obowiązuje również w latach 2011 i 2012,
- ✓ w roku 2013 ilość odpadów biologicznie rozkładalnych kierowanych do składowania nie może przekroczyć 50% masy odpadów biologicznie rozkładalnych składowanych w 1995 r., próg ten obowiązuje również w latach 2014-2019,
- ✓ w roku 2020 ilość odpadów biologicznie rozkładalnych kierowanych do składowania nie może przekroczyć 35% masy odpadów biologicznie rozkładalnych składowanych w 1995 r., próg ten obowiązuje również w latach po roku 2020,

W kpgo założono jednostkowe wskaźniki wytwarzania odpadów biologicznie rozkładalnych dla roku 1995 na poziomie 155 kg/Mk terenów miejskich i 47 kg/Mk terenów wiejskich. Dla danych demograficznych gminy Kąty Wrocławskie z roku 1995 (11 995 mieszkańców miejscowości wiejskich, 5 073 mieszkańców miasta) łączna masa wytworzonych odpadów biologicznie rozkładalnych wyniosła wówczas 1 350 Mg. Zakłada się, że całość tych odpadów została składowana.

Na potrzeby aktualizacji planu przeprowadzono dodatkowe szacunki ilości odpadów biodegradowalnych składowanych w 1995 r. Przyjęto, że wskaźniki wytwarzania odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy Kąty Wrocławskie w roku 1995 były wyższe o 2/3 od wskaźników przyjętych w kpgo i wyniosły 257 kg/Mk (teren miasta) i 73 kg/Mk (tereny wiejskie). Dla danych demograficznych gminy Kąty Wrocławskie z roku 1995 oszacowano, że w 1995 r. możliwe było wytworzenie i składowanie nawet około 2,18 tys. Mg odpadów biologicznie rozkładalnych. Ponownie zakłada się, że całość tych odpadów została składowana.

W wartościach bezwzględnych progi redukcji odpadów biologicznie rozkładalnych kierowanych do składowania dla gminy Kąty Wrocławskie przedstawiają się następująco:

- ✓ ilość odpadów biologicznie rozkładalnych wytworzonych i składowanych w 1995 r. – 1 350 ÷ 2 180 Mg (w zależności od przyjętej wielkości wyjściowej),
- ✓ ilość odpadów biologicznie rozkładalnych dopuszczonych do składowania w latach 2010-2012 – 1 013 ÷ 1 635 Mg/a,
- ✓ ilość odpadów biologicznie rozkładalnych dopuszczonych do składowania w latach 2013-2019 – 675 ÷ 1 090 Mg/a,
- ✓ ilość odpadów biologicznie rozkładalnych dopuszczonych do składowania od roku 2020 – 472 ÷ 763 Mg/a.

4.2.1.5 Redukcja ilości składowanych odpadów

Dla odpadów komunalnych ustalono obowiązek ograniczenia do końca 2014 r. ilości odpadów podawanych składowaniu do 85% masy odpadów wytworzonych.

Oznacza to że w roku 2014 możliwe będzie składowanie około 4,37 tys. Mg odpadów komunalnych, a dla wskaźników skorygowanych danymi Gminy 7,74 tys. Mg odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Kąty Wrocławskie.

4.2.1.6 Eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007.75.493 ze zm.) [iv] w przypadku wystąpienia szkody w środowisku podmiot korzystający ze środowiska jest obowiązany do podjęcia działań w celu ograniczenia szkody oraz do podjęcia działań naprawczych. Dotyczy to również zanieczyszczenia gleby odpadami albo niekorzystnego przekształcenia naturalnego

ukształtowania terenu wynikającego z nieprawidłowej gospodarki odpadami. Art. 13 ustawy [iv] nakazuje korzystającemu ze środowiska uzgodnić z organem ochrony środowiska warunki przeprowadzenia działań naprawczych. Jeżeli podmiot korzystający ze środowiska nie podejmie działań zapobiegawczych lub naprawczych organ ochrony środowiska w drodze decyzji nałoży na niego obowiązek przeprowadzenia działań (art. 15 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku [iv]).

Główne kierunki działań mających na celu eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami:

- ✓ działania edukacyjne w zakresie kształtowania postaw społecznych zmierzających do właściwego postępowania odpadami,
- ✓ eliminowanie praktyk gromadzenia odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych,
- ✓ wprowadzane bardziej efektywnych systemów gromadzenia, odbierania i przetwarzania odpadów,
- ✓ rekultywacja i sanitacja miejsc składowania i nielegalnego gromadzenia odpadów .

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie znajduje się zamknięte składowisko odpadów w Sośnicy, które jest obecnie rekultywowane. Składowane odpady są źródłem emisji do środowiska (m.in. gazu składowiskowego, odcieków, pyłu) nie tylko w chwili ich deponowania na składowisku ale przede wszystkim przez długi okres, w którym następuje mineralizacja substancji organicznych zawartych w odpadach. Dlatego ważne jest skuteczne przeprowadzenie rekultywacji składowiska po jego zamknięciu.

Prawidłowo przeprowadzona rekultywacja składowiska musi w pierwszym rzędzie zabezpieczyć środowisko przed negatywnym oddziaływaniem składowanych odpadów na środowisko. Główne niebezpieczeństwo dla środowiska niosą ze sobą zanieczyszczone wody migrujące przez złoża składowanych odpadów i wydostające się do środowiska czy to bezpośrednio czy za pośrednictwem urządzeń kanalizacyjnych. Dlatego najważniejszym zabiegiem w trakcie rekultywacji składowiska odpadów jest uniemożliwienie migracji wód opadowych i wymywania przez nie zanieczyszczeń z odpadów składowanych. Zabieg ten powoduje, że do złoża odpadów nie dopływa woda opadowa i przy uszczelnionej niecce składowiska stopniowo zmniejsza się ilość odcieków odpływających ze złoża. W dłuższej perspektywie skutecznie odizolowane, zamknięte złożo odpadów przestaje być źródłem odcieków.

Zasady zamykania i rekultywacji składowisk określone są w ustawie o odpadach [iii], natomiast szczegółowe wymagania dotyczące rozwiązań zamknięcia i rekultywacji składowiska w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk (Dz.U. 2003.61.549 ze zm.) [ix].

Konieczne jest bieżące monitorowanie terenu gminy i w razie pojawiania się miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów podejmowanie działań mających na celu przywrócenie stanu sprzed zanieczyszczenia.

Szybkość podejmowanych działań ma znaczenie nie tylko z uwagi na zanieczyszczanie gruntu i wód gruntowych substancjami zawartymi w odpadach. Ma znaczenie również ze względu na ilość zalegających odpadów – w przypadku długiego zalegania odpadów, początkowo mała ilość zanieczyszczających odpadów staje się zaczątkiem dzikiego składowiska – z psychologicznego punktu widzenia znacznie łatwiej złożyć nielegalnie odpady w miejscu już zanieczyszczonym.

4.2.1.7 Zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów

Zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów jest niezbędne do zrealizowania celów związanych z maksymalizacją odzysku i minimalizacją ilości składowanych odpadów biologicznie rozkładalnych.

Pod pojęciem efektywne instalacje przetwarzania odpadów rozumie się instalacje dysponujące:

- ✓ wszystkimi elementami zagospodarowania odpadów, a więc elementy zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- ✓ procesami przetwarzania odpadów zmieszanych i selektywnie zbieranych pozwalających realizować założone cele gospodarki odpadami głównie surowcowymi i biologicznie rozkładalnymi,
- ✓ przepustowościami wynikającymi z założeń planów gospodarki odpadami,
- ✓ przepustowościami pozwalającymi na ograniczanie kosztów eksploatacyjnych.

Krajowy plan gospodarki odpadami zakłada tworzenie dużych struktur ponadgminnych mających zaplanować, zaprojektować, zrealizować a następnie eksploatować system gospodarki odpadami komunalnymi zaspokajający wszystkie potrzeby regionu w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Zamknięcie do końca 2009 r. składowisk odpadów nie spełniających standardów ochrony środowiska powoduje, że eliminowane są najtańsze możliwości składowania odpadów a w dalszej konieczności zwiększy się strumień odpadów trafiających do instalacji zapewniających postępowanie z odpadami w sposób uwzględniający zapisy prawa w zakresie gospodarki odpadami.

W obecnych uwarunkowaniach prawnych Gmina nie jest właścicielem odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców zamieszkujących na jej terenie. Brak możliwości wskazania w wydawanych zezwoleniach konkretnych instalacji, do których odpady z terenu danej gminy miałyby trafić sprawia, iż przy braku gminnego przedsiębiorstwa zajmującego się odbiorem odpadów komunalnych lub przy znacznym udziale w rynku podmiotów innych niż gminne Gmina nie ma realnego wpływu na to, do jakiej instalacji trafią odpady z jej terenu. W takiej sytuacji, udział Gminy (jej środków publicznych) w planowaniu i realizacji przedsięwzięcia związanego z budową instalacji zagospodarowania odpadów bez możliwości zapewnienia strumienia odpadów zapewniającego rentowność funkcjonowania takiego przedsięwzięcia może spotkać się z zarzutem niegospodarności.

Postulowane i zapowiadane zmiany w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. 2005.236.2008 ze zm.) [v] prowadzące do przejścia przez gminy władztwa nad odpadami komunalnymi nie są wprowadzane ale ciągle się o nich mówi. Tak więc sytuacja jest niestabilna, co powoduje że zarówno samorządy jak i przedsiębiorcy prywatni nie podejmują działań w oczekiwaniu na zmiany lub ostateczną rezygnację z ich wprowadzania.

Gmina Kąty Wrocławskie jest akcjonariuszem Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (ARAW). Celem działalności Agencji jest m.in. tworzenie warunków aktywizacji gospodarczej, w szczególności ożywianie rynków lokalnych, realizacja projektów związanych ze wspieraniem przedsiębiorczości, prowadzenie innej działalności ważnej dla rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. Agencja prowadzi projekt ukierunkowany na gospodarkę odpadami, którego celem jest stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla aglomeracji wrocławskiej, efektem jego realizacji ma być spełnienie norm oraz dyrektyw UE w zakresie gospodarki odpadami poprzez budowę zakładu unieszkodliwiania odpadów.

Gmina Kąty Wrocławskie nie należy do Związku Międzygminnego Śląza-Oława, który rozpoczął tworzenie Systemu Gospodarki Odpadami Śląza-Oława (SGOŚ-O). Główny cel Systemu to modernizacja Zakładu Gospodarowania Odpadami w Gaci (gm. Oława) poprzez dobudowę instalacji biologicznej stabilizacji odpadów oraz instalacji produkcji paliwa alternatywnego. Rozbudowana instalacja w Gaci stanowić będzie efektywną instalację przetwarzania odpadów komunalnych, która objąć może również odpady z terenu gminy Kąty Wrocławskie.

Tabela 4-1 Przyjęte cele gospodarki odpadami gminy Kąty Wrocławskie, zadania służące osiągnięcia celów oraz sposoby ich realizacji, a także podmioty realizujące poszczególne cele i zadania w zakresie odpadów komunalnych

cel	zadanie	sposób realizacji	podmiot realizujący
zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów	zmiana postaw społecznych dotyczących odpadów	edukacja i informacja	jednostki samorządowe wszystkich szczebli
		bodźce finansowe i rzeczowe	organizacje społeczne i edukacyjne media ogólnopolskie i lokalne Burmistrz, Rada Miejska
utrzymywanie w zorganizowanym systemie gospodarowania odpadami całego strumienia odpadów komunalnych	obejmowanie nowych właścicieli nieruchomości systemem odbierania odpadów komunalnych	odpowiednie zapisy w RUCiP przy jednoczesnym egzekwowaniu obowiązków wynikających z RUCiP	podmiot odbierający selektywną zbiórkę
		odpowiednie zapisy w wymaganiach i zezwoleniach, egzekwowanie wymogów	administrator ZZO
		edukacja i informacja	Burmistrz, Rada Miejska
			Burmistrz, Rada Miejska
maksymalizacja ilości odpadów poddawanych odzyskowi	zapewnianie wszystkim mieszkańcom dostępu do systemu selektywnego zbierania odpadów	zwiększenie dostępności punktów selektywnego zbierania odpadów	jednostki samorządowe wszystkich szczebli
		odpowiednie zapisy w wymaganiach i zezwoleniach, egzekwowanie wymogów	organizacje społeczne i edukacyjne media ogólnopolskie i lokalne podmiot obsługujący selektywną zbiórkę
	zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki	zwiększenie dostępności punktów selektywnego zbierania odpadów	Burmistrz, Rada Miejska
		rozszerzenie palety selektywnie zbieranych frakcji	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę
	odpowiednie zapisy w wymaganiach i zezwoleniach, egzekwowanie wymogów	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę	Burmistrz, Rada Miejska

cel	zadanie	sposób realizacji	podmiot realizujący
<p>zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do unieszkodliwiania przez składowanie</p>	<p>przetwarzanie odpadów wytworzonych</p>	<p>zapobieganie negatywnemu odbiorowi selektywnej zbiórki przez mieszkańców, unikanie błędów</p> <p>prowadzenie mech.-biol. przetwarzania odpadów zmieszanych</p> <p>wykorzystanie kompostu</p>	<p>podmiot obsługujący selektywną zbiórkę</p> <p>administrator ZZO</p> <p>administrator ZZO</p>
	<p>promowanie produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych</p>	<p>Gmina na terenach zielonych lub zdegradowanych</p> <p>właściciele terenów zielonych, gospodarstw domowych lub terenów zdegradowanych</p> <p>właściciele gospodarstw domowych</p>	<p>przetwórcy odpadów i wytwórcy produktów</p> <p>samorządy</p> <p>organizacje społeczne</p> <p>organizacje odzysku</p> <p>samorząd</p>
	<p>zmiana postaw społecznych</p>	<p>działania promocyjne i edukacyjne</p> <p>zapisy w specyfikacjach do zamówień publicznych</p> <p>propagowanie kompostowania przydomowego i indywidualnego wykorzystywania kompostu</p>	<p>organizacje społeczne i edukacyjne</p> <p>media ogólnopolskie i lokalne</p> <p>jednostki samorządowe wszystkich szczebli</p> <p>organizacje społeczne i edukacyjne</p> <p>media ogólnopolskie i lokalne</p> <p>jednostki samorządowe wszystkich szczebli</p> <p>organizacje społeczne i edukacyjne</p> <p>media ogólnopolskie i lokalne</p> <p>podmiot obsługujący selektywną zbiórkę</p>
	<p>zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki</p>	<p>zwiększanie dostępności punktów selektywnego zbierania odpadów</p>	<p>podmiot obsługujący selektywną zbiórkę</p>

cel	zadanie	sposób realizacji	podmiot realizujący
		rozszerzanie palety selektywnie zbieranych frakcji odpowiednie zapisy w wymaganiach i zezwoleniach, egzekwowanie wymogów zapobieganie negatywnemu odbiorowi selektywnej zbiórki przez mieszkańców, unikanie błędów prowadzenie mech.-biol., przetwarzania odpadów zmieszanych wykorzystanie kompostu	podmiot obsługujący selektywną zbiórkę Burmistrz, Rada Miejska podmiot obsługujący selektywną zbiórkę administrator ZZO
eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami	przetwarzanie odpadów wytworzonych likwidacja miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów i zapobieganie ich powstawaniu rekultywacja zamkniętego składowiska w Sośnicy	wykorzystanie kompostu kompostowanie przydomowe i indywidualne wykorzystanie kompostu informacja i edukacja egzekwowanie zapisów RUCiP egzekwowanie obowiązków właścicieli terenów w zakresie gromadzenia odpadów sanitacja i rekultywacja terenów zanieczyszczonych odpadami realizacja rekultywacji kwater zgodnie z decyzją, określonym technicznym sposobem zamknięcia i harmonogramem	właściciele i zarządzający instalacji Gmina na terenach zielonych lub zdegradowanych właściciele terenów zielonych, gospodarstw domowych lub terenów zdegradowanych właściciele gospodarstw domowych jednostki samorządowe wszystkich szczebli organizacje społeczne i edukacyjne media ogólnopolskie i lokalne Burmistrz Burmistrz właściciel terenu zanieczyszczonego Wojewoda zarządzający składowiskiem

cel	zadanie	sposób realizacji	podmiot realizujący
zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów	permanentna poprawa standardów jakościowych funkcjonujących instalacji gospodarowania odpadami	realizacja programów dostosowawczych	administrator ZZO
	podejmowanie działań ponadgminnych, ponadpowiatowych	stosowanie rozwiązań innowacyjnych rezygnacja z ambicji posiadania na swoim terenie i dla własnych potrzeb wszystkich instalacji zagospodarowania odpadów	społeczność i władze lokalne
		uwzględnienie możliwości korzystania przez innych użytkowników z posiadanych instalacji zagospodarowania odpadów	społeczność i władze lokalne
		tworzenie celowych związków międzygminnych dla realizowania działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	właściciele instalacji
	uzupełnienie sieci instalacji wg realnych potrzeb	określenie potrzeb własnych i otoczenia	wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, rady gminy
	efektywne wykorzystanie instalacji istniejących	przeprowadzenie procesu inwestycyjnego i uruchomienie instalacji	podmiot planujący przedsięwzięcie (władze lokalne, przedsiębiorcy)
	permanentna poprawa standardów jakościowych funkcjonujących instalacji gospodarowania odpadami	rozpoznanie możliwości technicznych instalacji funkcjonujących w otoczeniu gminy	podmiot planujący przedsięwzięcie (władze lokalne, przedsiębiorcy)
		podjęcie współpracy z dostępnymi funkcjonującymi instalacjami	władze lokalne związki międzygminne przedsiębiorcy
		realizacja programów dostosowawczych	władze lokalne związki międzygminne przedsiębiorcy
	stosowanie rozwiązań innowacyjnych		właściciel lub zarządzający instalacją

Mieszkańcy gminy Kąty Wrocławskie w całości obsługiwani są przez podmiot zewnętrzny wyłaniany w drodze przetargu, również w interesie tego podmiotu leży zapewnienie możliwości efektywnego przetwarzania odpadów odbieranych od mieszkańców.

4.2.2. Zadania strategiczne na lata 2010-2017

Działania mające na celu objęcie zorganizowanym systemem gromadzenia i odbierania odpadów komunalnych nowych właścicieli nieruchomości i właścicieli nowych nieruchomości.

Współpraca Gminy z podmiotem obsługującym w jej imieniu odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców w celu zapewnienia możliwości zagospodarowania odbieranych odpadów w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów i wypełnienia celów stawianych poszczególnym rodzajom odpadów. Nadzór nad wypełnianiem przez podmiot zapisów umowy i osiągnięciem założonych celów.

Rozwój selektywnej zbiórki w systemie workowym na terenach zabudowy jednorodzinnej, i związane z tym zagęszczanie sieci zestawów pojemników do selektywnej zbiórki w zabudowie wielorodzinnej.

Zakończenie rekultywacji składowiska odpadów w Sośnicy.

4.2.3. Planowany system gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Kąty Wrocławskie

System gospodarki odpadami komunalnymi musi uwzględniać główne zasady gospodarowania odpadami określone w hierarchii postępowania z odpadami.

Przedstawiono działania mające na celu zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów, działania prowadzące do faktycznego unikania wytwarzania odpadów wynikające ze zmiany przyzwyczajeń konsumentów i użytkowników dóbr oraz działania prowadzące do ograniczenia strumienia odpadów trafiających do systemu gospodarowania odpadami.

Przedstawiono zasady funkcjonowania systemu gromadzenia odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec:

- ✓ selektywna zbiórka frakcji surowcowych, w systemie mieszanym: pojemnikowym i workowym, na wynikających z krajowego planu gospodarki odpadami poziomach; z uwagi na brak na terenie gminy instalacji biologicznego przetwarzania odpadów nie przewiduje się wprowadzenia na terenie gminy Kąty Wrocławskie selektywnej zbiórki odpadów kuchennych i ogrodowych do zagospodarowania w instalacji zbiorczej,
- ✓ odbieranie odpadów wielkogabarytowych na dotychczasowych zasadach w ramach organizowanych dwu- lub trzykrotnie w ciągu roku akcji, w gminnym punkcie dobrowolnego gromadzenia odpadów oraz zbieranie do pojemników podstawianych na zamówienie,
- ✓ zbieranie gruzu i innych odpadów budowlanych do pojemników podstawianych na zamówienie,
- ✓ zbieranie wybranych rodzajów komunalnych odpadów niebezpiecznych na podstawie przepisów szczególnych przez sprzedawców niektórych towarów (akumulatorów, środków ochrony roślin),
- ✓ zbieranie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przez uprawnione do tego podmioty,
- ✓ zbieranie zmieszanych odpadów komunalnych na każdej posesji zgodnie z zapisami gminnego regulaminu utrzymania czystości i porządku.

Zgodnie z aktualizowanym wojewódzkim planem gospodarki odpadami zakład zagospodarowania odpadów (ZZO) powinien zapewniać co najmniej następujący zakres usług:

- ✓ mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
- ✓ kompostowanie odpadów zielonych,
- ✓ sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
- ✓ demontaż odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
- ✓ przetwarzanie odpadów budowlanych i remontowych (opcjonalnie),
- ✓ przyjęcie i magazynowanie odpadów niebezpiecznych,
- ✓ przyjęcie i magazynowanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).

ZZO powinien posiadać również własne składowisko odpadów, nie jest to jednak konieczne w przypadku każdego zakładu, w sytuacji gdy w województwie dolnośląskim dostępne są znaczne pojemności składowisk, mogących przyjąć odpady praktycznie z każdego regionu.

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie nie funkcjonuje ZZO i nie przewiduje się uruchomienia takiego.

W zaproponowanym w aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami podziale województwa na Regiony gospodarki odpadami gmina Kąty Wrocławskie przypisana została do regionu umownie zwanego wschodnim, obejmującego łącznie 21 gmin. Podstawą utworzenia regionu były:

- ✓ Związek Międzygminny Ślęza-Oława i planowana przez Związek budowa systemu gospodarki odpadami,
- ✓ Związek Międzygminny EKO-GOK.

Gmina Kąty Wrocławskie nie należy do Związku Międzygminnego Ślęza-Oława, jednak w przypadku uruchomienia Zakładu Zagospodarowania Odpadów nie wyklucza możliwości korzystania z niego. Działanie takie zgodne będzie z zapisami planów gospodarki odpadami wyższego szczebla.

Obecnie, mieszkańcy gminy obsługiwani są przez Veolia Usługi dla Środowiska S.A., której jednym z oddziałów jest Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o., która zajmuje się zarządzaniem oraz eksploatacją składowiska odpadów komunalnych w Jaroszowie (gm. Strzegom, pow. świdnicki).

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM, POWIĄZANIE PROJEKTU AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PLANU GOSPODARKI ODPADAMI Z INNYMI DOKUMENTAMI

5.1. DOKUMENTY WSPÓLNOTOWE

Podstawowym dokumentem regulującym politykę Unii Europejskiej w zakresie gospodarowania odpadami jest tzw. dyrektywa ramowa (Dyrektywa Rady 2008/98/EC). Dyrektywa ustanawia i zobowiązuje państwa członkowskie do przestrzegania hierarchii postępowania z odpadami obejmującej:

- ✓ obowiązek zapobiegania tworzeniu odpadów
- ✓ obowiązek ograniczania ilości odpadów oraz ich szkodliwości,
- ✓ obowiązek zapewnienia odzysku i usuwania odpadów w sposób niezagrażający życiu ludzkiemu i niepowodujący szkód w środowisku.

Hierarchia postępowania z odpadami jest główną zasadą leżącą u podstaw ustanowionych celów gospodarki odpadami a także proponowanego systemu gospodarowania odpadami

zaproponowanym w projekcie aktualizacji gminnego planu gospodarki odpadami dla gminy Kąty Wrocławskie.

Inne dokumenty wspólnotowe, transponowane do polskiego systemu prawnego znalazły odzwierciedlenie w szczegółowych propozycjach dotyczących postępowania z wybranymi rodzajami odpadów.

5.2. POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA NA LATA 2007-2010 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2011-2014

Główne cele PEP które znalazły odzwierciedlenie w projekcie aktualizacji planu:

- ✓ zwiększenie udziału odzysku odpadów zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- ✓ zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji,
- ✓ zamknięcie do końca 2009 r. składowisk niespełniających standardów,
- ✓ wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- ✓ rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- ✓ stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

5.3. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wizja regionu: **Dolny Śląsk europejskim regionem węzłowym.**

Cel nadrzędny: podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Priorytet 4: zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki. Przyjęto następujące wskaźniki oceny realizacji strategii w dziedzinie gospodarki odpadami komunalnymi:

- ✓ odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca,
- ✓ udział odpadów wyselekcjonowanych w ogólnej ilości odpadów komunalnych zebranych,
- ✓ udział produkcji energii z OZE w produkcji ogółem,
- ✓ obszar objęty regionalnym systemem ochrony przyrody jako procent obszaru regionu,
- ✓ nakłady inwestycyjne budżetów jednostek samorządu terytorialnego na ochronę środowiska.

5.4. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013

Cel główny: podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Drugi z celów szczegółowych: **rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej** - wskazuje na konieczność eliminacji ewidentnej luki infrastrukturalnej w najważniejszych aspektach, między innymi: sferze gospodarki odpadami, wytwarzania energii, szczególnie ze źródeł odnawialnych.

Tabela 5-1 Powiązanie projektu AGPOŚ z dokumentami wspólnotowymi

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		AGPOŚ Gminy Kąty Wrocławskie		określenie zgodności
cele działań	kierunki działań	cele działań	kierunki działań	
zmiany klimatu	<p>ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20% do 2020 r. częścią pakietu są zobowiązania dotyczące 2020 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 20% udział energii odnawialnej w ogólnej ✓ produkcji energii i 10% udział biopaliw 	<p>promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii ✓ prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii 	zgodność
przyroda i różnorodność biologiczna	<p>zwiększenie ochrony obszarów o znaczeniu wspólnotowym i włączenie cennych obszarów do europejskiej sieci Natura 2000</p>	<p>zachowanie bogatej różnorodności biologicznej</p>	<p>ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych ✓ ochrona różnorodności biologicznej ✓ ochrona terenów cennych przyrodniczo przed niewłaściwym sposobem użytkowania <p>ochrona fauny i flory:</p> <p>zadania własne i koordynowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zachowanie istniejących zbiorników wodnych ✓ stały nadzór nad rozwojem uciążliwego przemysłu <p>ochrona i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo 	zgodność

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		AGPOŚ Gminy Kąty Wrocławskie		określenie zgodności
cele działań	kierunki działań	cele działań	kierunki działań	
zdrowie i jakość życia	zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych	<p>racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody</p> <p>utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód</p>	<p>✓ współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym,</p> <p>✓ rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem</p> <p>✓ budowa kanalizacji sanitarnej w Smolcu</p> <p>✓ budowa kanalizacji sanitarnej w m. Bogdaszowice</p> <p>✓ budowa kanalizacji sanitarnej północnej części gminy Kąty Wrocławskiej – II etap</p> <p>✓ współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym</p> <p>✓ rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem</p>	zgodność
	przeciwdziałanie degradacji środowiska dla zdrowia, szczególnie w miastach (hałas, stres, zanieczyszczenie powietrza i wody leżą u źródeł wielu schorzeń i alergii)	poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia	<p>✓ szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska.</p>	zgodność

Tabela 5-2 Powiązanie projektu AGPOŚ z PEP

kierunki działań systemowych	Polityka Ekologiczna Państwa		AGPOŚ Gminy Kąty Wrocławskie		określenie zgodności
	cele działań	cele działań	dążenie aby projekty dokumentów strategicznych były zgodne z obowiązującym prawem	cele działań	
kierunki działań systemowych	uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych	uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych	dążenie aby projekty dokumentów strategicznych były zgodne z obowiązującym prawem	były zgodne z	zgodność
	aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska	aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska	-	-	brak realizacji - zadanie nieprzewidziane dla gminy
	zarządzanie środowiskowe	zarządzanie środowiskowe	upowszechnianie i wspieranie wdrażania systemów zarządczych	systemów zarządczych	zgodność
	udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”	zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”	zgodność
	rozwój badań i postęp techniczny	rozwój badań i postęp techniczny	-	-	brak realizacji - zadanie nieprzewidziane dla gminy
	odpowiedzialność za szkody w środowisku	odpowiedzialność za szkody w środowisku	informowanie o odpowiedzialności za szkody spowodowane w środowisku	informowanie o odpowiedzialności za szkody spowodowane w środowisku	zgodność
	aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym	aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko ✓ wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiających przyszłe wykorzystanie ✓ uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu ✓ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego 		
ochrona zasobów naturalnych	ochrona przyrody	ochrona przyrody	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ochrona różnorodności biologicznej ✓ ochrona terenów cennych przyrodniczo przed niewłaściwym sposobem użytkowania 	ochrona przyrodniczo przed niewłaściwym sposobem użytkowania	zgodność
	ochrona i zrównoważony rozwój lasów	ochrona i zrównoważony rozwój lasów	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ochrona i pielęgnacja istniejących zadrzewień oraz sukcesywne nasadzenia 	ochrona i pielęgnacja istniejących zadrzewień oraz sukcesywne nasadzenia	zgodność

priorytety	Polityka Ekologiczna Państwa		AGPOŚ Gminy Kąty Wrocławskie	określenie zgodności
	cele działań	cele działań		
poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	rationalne gospodarowanie zasobami wodnymi	✓	racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody	zgodność
	ochrona powierzchni ziemi	✓	zabezpieczenie przed skutkami powodzi	zgodność
	gospodarowanie zasobami geologicznymi	✓	rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	zgodność
	środowisko a zdrowie	✓	ochrona terenów perspektywicznych pod względem wydobywania kopalin	zgodność
	jakość powietrza	✓	poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia	zgodność
	ochrona wód	✓	utrzymanie i poprawa jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska	zgodność
	oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych	✓	utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód	zgodność
	substancje chemiczne w środowisku	✓	dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe	zgodność
		✓	zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii	zgodność

Priorytet 4: **poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”)**. W ramach niniejszego priorytetu realizowane będą projekty zawarte w wojewódzkim planie gospodarki odpadami:

- ✓ dotyczące budowy i rozbudowy nowoczesnych obiektów obsługujących do 150 tys. mieszkańców zajmujących się zbiórką, segregacją, składowaniem, recyklingiem, unieszkodliwianiem różnego typu odpadów,
- ✓ przyczyniające się do likwidacji „dzikich wysypisk śmieci” zwłaszcza na obszarach turystycznych czy uzdrowiskowych oraz objętych ochroną np. siecią Natura 2000,
- ✓ dotyczące rekultywacji wyłączonych z eksploatacji składowisk szczególnie zagrażających środowisku,
- ✓ ponadto przewiduje się możliwość realizowania projektów związanych z możliwością odzyskiwania energii z odpadów w ramach kogeneracji oraz wykorzystania biogazu.

W ramach priorytetu wspierane będą działania z zakresu rekultywacji obszarów zdegradowanych, polegające na zagospodarowaniu tych terenów na cele przyrodnicze, rekreacyjno-wypoczynkowe oraz gospodarki proekologicznej. Preferowane będą projekty zlokalizowane na terenach turystycznych czy uzdrowiskowych oraz terenach objętych ochroną, np. siecią Natura 2000.

5.5. POWIĄZANIE PROJEKTU AKTUALIZACJI GMINNEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE Z PLANAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

Gminny plan gospodarki odpadami stanowi najniższy szczebel w hierarchii planów gospodarki odpadami obejmującej krajowy, wojewódzkie, powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami. Zgodnie z ustawą o odpadach [iii] plany szczebla gminnego obejmują zagadnienia gospodarki odpadami komunalnymi wytwarzanymi i zagospodarowywanymi na terenie gminy. Ustawa o odpadach [iii] stanowi, iż plany gminne muszą być bezpośrednio zgodne z powiatowym planem gospodarki odpadami, który z kolei musi być zgodny z planem wojewódzkim, a ten zgodny z planem krajowym. Tak więc gminne plany gospodarki odpadami muszą być zgodne ze wszystkimi planami wyższego szczebla, z tym że ograniczony jest zakres tematyczny jaki obejmują.

Poniżej scharakteryzowano główne założenia poszczególnych planów wyższego szczebla.

W gospodarce odpadami komunalnymi krajowy plan gospodarki odpadami zakłada:

- ✓ objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 r.,
- ✓ zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do systemu selektywnego zbierania odpadów, najpóźniej do końca 2007 r.,
- ✓ zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska zgodnie z progami

Aktualizacja wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zakłada podział województwa na regiony gospodarki odpadami. W ramach wytypowanych regionów gospodarki odpadami realizowane będą zadania związane z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów. Zbieranie i odbieranie odpadów, ich przeładunek i transport do instalacji odzysku i unieszkodliwiania pozostaje zasadniczo bezpośrednio w gestii gmin, natomiast instalacje odzysku i unieszkodliwiania mają głównie charakter ponadgminny (międzygminny).

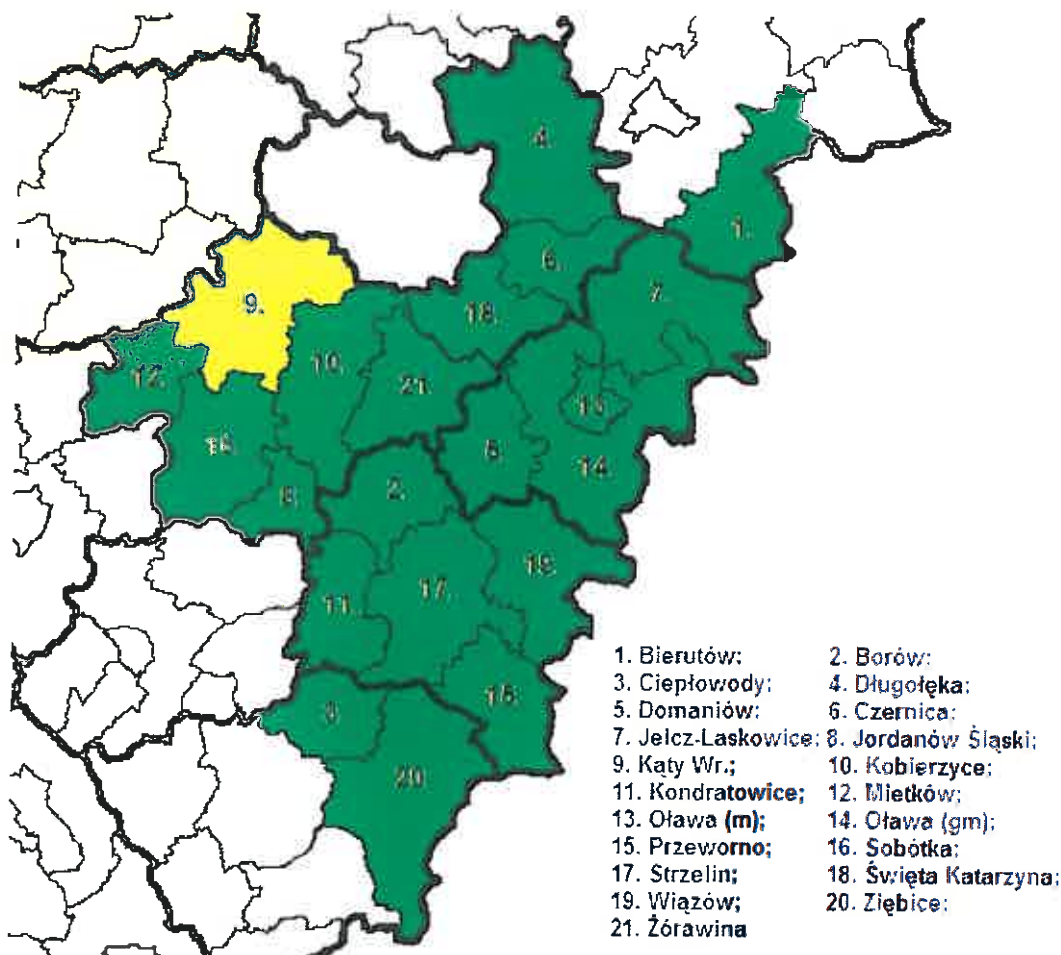
Zasadnicze znaczenie dla regionu gospodarki odpadami ma mieć zapewnienie:

- ✓ wymaganego stopnia redukcji odpadów ulegających biodegradacji w odpadach do składowania,
- ✓ przetworzenie odpadów przed składowaniem.

W zaproponowanym podziale gmina Kąty Wrocławskie przypisana została do regionu umownie zwanego wschodnim, obejmującego w całości powiaty oławski, strzeliński i wrocławski oraz wybrane gminy z powiatów oleśnickiego i ząbkowickiego oraz brzeskiego z terenu województwa opolskiego, łącznie 21 gmin.

Cele zapisane w aktualizacji powiatowego planu gospodarki odpadami istotne dla aktualizacji planu gospodarki odpadami gminy Kąty Wrocławskie:

- ✓ zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- ✓ objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców,
- ✓ zapewnienie, najpóźniej do końca 2009 roku, objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów,
- ✓ zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania,
- ✓ zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów,
- ✓ stopniowe zmniejszanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne,
- ✓ poprawa standardów jakościowych składowisk poprzez realizację programów dostosowawczych zawartych w wydanych pozwoleniach zintegrowanych,
- ✓ osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/Mk/a w terminie do 31 grudnia 2008 r.

Rys. 5-1 Gmina Kąty Wrocławskie na tle regionu wschodniego zaproponowanego w aktualizowanym wojewódzkim planie gospodarki odpadami

6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI OCENIANYCH DOKUMENTÓW

6.1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM AKTUALIZACJI PROGRAMU I PLANU

Położenie i demografia

Gmina Kąty Wr. położona jest w środkowej części województwa dolnośląskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Wrocławia, na południowo-zachód od niego. Od strony północnej i zachodniej z gminami powiatu średzkiego (Miękinia i Kostomłoty), od strony południowej i wschodniej z innymi gminami powiatu wrocławskiego (Mietków, Sobótka, Kobierzyce).

Rzędne terenu wahają się od 120 do 220 m npm. Teren w części północnej gminy jest niemal płaski, w części południowej pofałdowany.

Gmina zajmuje powierzchnię 176,5 km² (co stanowi blisko 16% powierzchni powiatu wrocławskiego), zamieszkuje ją 19,2 tys. mieszkańców (18% populacji powiatu), jest drugą co do wielkości i ludności gminą w powiecie.

Gminę tworzą 43 miejscowości, w tym miasto, w 34 sołectwach.

Warunki klimatyczne

Gmina Kąty Wrocławskie położona jest w najcieplejszym rejonie kraju. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,0 °C, w okresie letnim 14,5 °C, w okresie zimowym -1,5 °C.

Przeważają wiatry zachodnie, południowo-zachodnie i północno-zachodnie.

Średnia roczna suma opadów wynosi około 550÷600 mm, 350÷400 mm w półroczu letnim, 200 mm w półroczu zimowym, opad śniegu stanowi około 10÷12% rocznego opadu.

Warunki naturalne

Przez obszar gminy przepływają takie dopływy Odry jak: Oława, Ślęza i Bystrzyca, z czego przez teren gminy Kąty Wrocławskie w kierunku północno-wschodnim przepływa Bystrzyca z dopływem Strzegomka. Równina Wrocławska charakteryzuje się płaskim ukształtowaniem terenu i dużą różnorodnością gleb oraz gruntów. Większość użytków zielonych i prawie wszystkie lasy gminy, usytuowane są w dolinach rzek i zajmują niewielką powierzchnię – tylko ponad 7 % powierzchni gminy.

Gospodarka

Władze gminy Kąty Wrocławskie realizują przejrzystą politykę inwestycyjną, otwartą na rozwiązania wpisujące się w opracowaną i konsekwentnie realizowaną strategię rozwoju. To przemysłany i w szczególności dopracowany wieloletni plan działania, który w sposób znakomity podkreśla walory gminy oraz wykorzystuje sąsiedztwo wielkiej aglomeracji wrocławskiej. Wykorzystanie bliskiego sąsiedztwa Wrocławia przynosi obecnie i będzie przynosić w przyszłości gminie ogromne korzyści.

Wrocław nie dysponuje już większymi obszarami inwestycyjnymi, a walory gminy Kąty Wrocławskie nabierają obecnie szczególnego znaczenia. Dodatkowym atutem położenia jest również bliskość autostrady A4, która niemal przebiega przez środek gminy. Z tych walorów władze gminy zamierzają korzystać, opierając na tej podstawie strategię rozwoju na najbliższe lata.

Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój rolnictwa w gminie Kąty Wrocławskie jest przede wszystkim duża przydatność rolnicza gleb na terenie gminy. 84,5% gruntów ornych należy do najlepszych, pszennych kompleksów rolniczej przydatności gleb

6.2. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

6.2.1. Geomorfologia i ukształtowanie terenu

Obszar gminy położony jest na wysokości 120÷220 m n.p.m. i stanowi część Równiny Wrocławskiej, która rozpościera się pomiędzy Pradolina Wrocławską a Przedgórzem Sudeckim. Przez jej obszar przepływają takie dopływy Odry jak: Oława, Ślęza i Bystrzyca, z czego przez teren gminy Kąty Wrocławskie w kierunku północno-wschodnim przepływa Bystrzyca z dopływem Strzegomką. Równina Wrocławska charakteryzuje się płaskim ukształtowaniem terenu i dużą różnorodnością gleb oraz gruntów. Większość użytków zielonych i prawie wszystkie lasy gminy, usytuowane są w dolinach rzek i zajmują niewielką powierzchnię – tylko ponad 7% powierzchni gminy.

Ze względu na wysoki wskaźnik bonitacji gleb (udział gruntów I-IV klasy wynosi ponad 97 % powierzchni całej gminy) oraz szczególnie korzystne warunki do produkcji rolnej i wyposażenie w urządzenia infrastruktury rolnej, prawie cały obszar gminy podlega ochronie przed zainwestowaniem nierolniczym. Średnia bonitacja gleb ornych wynosi 75 punktów (kl. IIIa) a użytków zielonych 71 (kl. III). Występują następujące kompleksy gleb ornych: dominują pszenne dobre i bardzo dobre, żytni dobry oraz trwałe użytki zielone b. dobre i średnie w dolinach rzek.

W obrębie dolin rzecznych na terenie gminy występują lasy na siedliskach wilgotnych i mokrych zaliczanych do lasu wilgotnego, łęgowego, olsu i olsu jesionowego (dąb, jesion, olcha, jawor, topola, brzoza, świerk i sosna). Na terenie lasów śródpolnych i pozadolinnych (siedliska lasu świeżego i wilgotnego) dominują dęby, brzozy i świerki.

6.2.2. Geologia

Pod względem występujących typów genetycznych rzeźby terenu obszar gminy należy do zdegenerowanych wysoczyzn morenowych. Część gminy usytuowana jest w regionie Równiny Wrocławskiej, która nosi nazwę Wysoczyzny Średzkiej.

Wysoczyzna Średzka to wysoczyzna morenowo-sandrowa z ostańcami moren czołowych i kemów pomiędzy dolinami Kaczawy a Bystrzycy i jej dopływem Strzegomki. Występujące tu gleby należą do typu brunatnoziemnych i pływych słabogliniastych i gliniastych. W bezpośrednim sąsiedztwie Wysoczyzny Średzkiej położona jest Równina Kącka, której nazwa pochodzi od miejscowości Kąty Wrocławskie. Na jej obszarze występują żyzne gleby brunatne i czarnoziemne wytworzone na warstwie lessu usytuowanej na osadach glacialnych i glacialofluwialnych. Poza tym na terenie gminy występują mady rzeczne w dolinach rzek.

6.2.3. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Gmina znajduje się w zlewniach rzek: Bystrzycy i Ślęzy. Do najważniejszych dopływów tych rzek należą Strzegomka, Niestusz (dopływ Strzegomki) i Czarna Woda (dopływ Bystrzycy) oraz Kasina i Ługowina. Poza siecią naturalnych cieków powierzchnię gminy rozcinają liczne rowy melioracyjne. Sieć hydrograficzną uzupełniają zbiorniki wodne o niewielkiej powierzchni: licznie występujące zbiorniki wodne w dolinach rzek (starorzecza), stawy w obrębie wsi oraz stawy hodowlane. Największe cieki gminy: rzeki Bystrzyca, Strzegomka i Czarna Woda charakteryzują się zmiennymi przepływami, a gwałtowne wezbrania, zwłaszcza przy występujących deszczach nawalnych, stwarzają zagrożenie powodziowe dla terenów położonych w dolinach rzek.

Jakość wód powierzchniowych

Obecnie klasyfikacje wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. 2008.162.1008) [x]. W 2008 r. w ramach monitoringu operacyjnego WIOŚ zbadano wskaźniki fizykochemiczne w wodzie Bystrzycy i w Czarnej Wodzie. Jakość wód w rzekach ze względu na wskaźniki fizyko-chemiczne określono jako zadowalającą i zaliczono do III klasy.

Tabela 6-1 Jakość wód powierzchniowych w 2008 r. wg badań WIOŚ

gmina	nazwa ppk	rzeka	km	klasa wód w ppk
Kąty Wrocławskie	pow. ujścia do Strzegomki	Bystrzyca	17,4	III
	ujście do Bystrzycy	Czarna Woda	0,5	III

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2008 r. WIOŚ Wrocław

Jakość wód podziemnych

Obszar gminy Kąty Wrocławskie położony jest w obrębie zbiornika wód podziemnych, który przez długi okres wpisany był w rejestrze Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) jako Subzbiornik Prochowice-Środa GZWP nr 319. Jest to zbiornik naturalnie izolowany przez pokłady lessów gliniastych oraz glin lessopodobnych w utworach trzeciorzędowych, o niskim stopniu zagrożenia antropogenicznego. Przeciętna głębokość zalegania warstw wodonośnych tego zbiornika wynosi 65 m. Zbiornik ten, zgodnie z nową klasyfikacją wód podziemnych, został włączony do Jednolitych Części Wód Podziemnych 114.

Obecnie klasyfikacje wód podziemnych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. 2008.143.896) [xi]. Z uwagi na to, że badania jakości wód były prowadzone przed wejściem w życie rozporządzenia oparto się na nieobowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu interpretacji i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. 2004.32.284) [xii], które straciło moc prawną z dniem 1 stycznia 2005 r.

W 2008 r. w ramach monitoringu diagnostycznego WIOŚ przeprowadził badania jakości wód podziemnych w Sośnicy przy składowisku odpadów. Zbadano następujące parametry; pH, azoty: amonowy, azotynowy i azotanowy, przewodność elektrolityczną, substancje ropopochodne, siarczany, chlorki, ogólny węgiel organiczny, metale: żelazo, cynk, nikiel, mangan, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne. Jakość badanych wód generalnie określono jako dobrą (I i III klasa), tylko z względu na azotany jako słabą (IV-V klasa).

Źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych

Wody opadowe spływając po zetknięciu z powierzchnią ziemi, stanowią źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Spływ substancji z obszarów zlewni obciążonych działalnością człowieka, stanowi zanieczyszczenia obszarowe (główne źródło - mineralne nawożenie gleby, chemiczne środki ochrony roślin, składowanie odpadów).

Istotnym elementem, wpływającym na zagrożenie jakości wód podziemnych jest nieprawidłowe prowadzenie hodowli (gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, soki kiszonkowe zawierają znaczne ilości materii organicznej, która przy nieprawidłowym ujmowaniu może przedostawać się do potoków lub infiltrować do wód podziemnych).

Nadrzędnym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, jak również przywrócenie oraz zachowanie ich naturalnej jakości dla

obecnych i przyszłych użytkowników, a także zachowanie naturalnych funkcji tych wód w ekosystemach.

Zagrożeniem dla wód może być:

- ✓ brak kompleksowej kanalizacji sanitarnej na terenie gminy, przepełnione szamba oraz wylewanie gnojowicy na pola,
- ✓ źle prowadzona gospodarka gnojowicą i gnojówką w gospodarstwach rolnych oraz
- ✓ niekontrolowane stosowanie nawozów sztucznych,
- ✓ „dzikie wysypiska”.

6.2.4. Hałas

W 2007 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeprowadził badania poziomu hałasu komunikacyjnego na terenie Powiatu Wrocławskiego. Głównym założeniem wykonanych pomiarów akustycznych było określenie warunków panujących w bezpośrednim sąsiedztwie tras komunikacyjnych i uzyskanie informacji o uciążliwości akustycznej analizowanych tras. Badaniami objęte zostały drogi krajowe, wojewódzkie oraz powiatowe na odcinkach, na których średnioroczne natężenia ruchu w porze dziennej i nocnej powoduje znaczną uciążliwość akustyczną.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2001.62.627 ze zm.) [vi], zastosowano następujące wskaźniki hałasu:

- ✓ LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia, wieczoru oraz nocy,
- ✓ LN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku.

Wartości te wyznaczone zostały metodą obliczeniową, w punktach obserwacji, których lokalizacja była zgodna z wymogami obowiązującej metodyki referencyjnej opisanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz.U. 2007.192.1392) [xiii]. Dla oznaczenia wymaganych wskaźników hałasu zastosowano metodę pomiarów poziomów ekspozycyjnych dla pojedynczych zdarzeń akustycznych. Metoda ta umożliwia między innymi określenie wartości wskaźników hałasu dla całego roku na podstawie znajomości średniego dla roku natężenia i struktury ruchu pojazdów.

Pomiary poziomów ekspozycyjnych wykonano w punkcie zlokalizowanym w pobliżu jezdni (w punkcie referencyjnym). W trakcie badań wykonano także ciągły pomiar hałasu L_{Aeq} . Miało to na celu porównanie zmierzonych wartości równoważnego poziomu hałasu z wartościami policzonymi dla zaobserwowanego natężenia ruchu. W okresie pomiarów ciągłych prowadzono także obserwację ruchu pojazdów na badanym odcinku drogi, klasyfikując je do poszczególnych klas.

Pomiary przeprowadzono na terenie Długołęki, Kielczowa, Czernicy, Kamieńca Wrocławskiego, Turowa, Żórawiny, Kobierzyc, Żernik Wrocławskich, Siechnic, Świętej Katarzyny, Radwanic, Sobótki, Rogowa Sobóckiego, Mietkowa, Kątów Wrocławskich, Pietrzykowic, Bielan Wrocławskich, Gniechowic, Tyńca Małego i Pełcznicy. W sumie przebadano 23 punkty kontrolne (w 2003 r. przebadano 19 punktów), zlokalizowane na wysokości 1,2-1,5 m od poziomu jezdni w odległości 1 m od krawężnika. Przyjęto zasadę, że jeden punkt charakteryzuje emisję z danego jednorodnego pod względem akustycznym odcinka drogi. Przeprowadzone pomiary posłużyły do obliczeń długookresowego średniego poziomu hałasu LDWN na pierwszej linii zabudowy. Dokładność metody obliczeniowej oszacować można na 2 do 4 dB, w zależności od zróżnicowania sytuacji urbanistycznej oraz od odległości zabudowy od ulic. We wszystkich pkt. pomiarowych na linii pierwszej zabudowy stwierdzony równoważny poziom dźwięku L_{Aeq} w porze dziennej mieścił się w przedziale 58,9÷76,8 dB. Natężenie hałasu przy zabudowie mieszkalnej Gminy Kąty

Wrocławskie we wszystkich badanych miejscowościach (Kąty Wrocławskie, Gniechowice, Pietrzykowice, Pelcznica) w porze dziennej przekraczało wartość 70 dB przyjętą za bardzo uciążliwą. Wysoki poziom dźwięku na granicy terenu chronionego (przy zabudowaniach mieszkalnych) wynika z faktu, iż budynki mieszkalne znajdują się blisko przy krawędzi jezdni.

6.2.5. Zasoby przyrodnicze, obszary podlegające ochronie na obszarze gminy Kąty Wrocławskie i w jej otoczeniu

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie znajduje się 5 dębów szypułkowych zarejestrowanych jako pomniki przyrody, ich lokalizację wskazano w poniższej tabeli.

Tabela 6-2 Wykaz pomników przyrody w Gminie Kąty

lp.	nazwa pomnika przyrody	lokalizacja	liczba egzemplarzy
1	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 452 cm	Smolec, ul. Kościelna na zapleczu ogrodu szkolnego	1
2	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 426 cm	Gniechowice w Parku Dworskim	1
3	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 384 cm	Gniechowice dz. Nr 10 AM 2	1
4	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 489 cm	Gniechowice dz. Nr 720 AM 2	1
5	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obwód pnia 394 cm	Gniechowice dz. Nr 720 AM 2	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie

Kolejną formą ochrony przyrody zlokalizowaną na terenie gminy jest użytek ekologiczny „Stara piaskownia” położony we wsi Skałka. Jest to sztucznie utworzony zbiornik wodny z wyspą pośrodku. Jest to miejsce występowania, żerowania i rozrodu bardzo cennych przyrodniczo i ginących gatunków. Do najcenniejszych należy zaliczyć: traszkę grzebieniastą (gatunek wyszczególniony w czerwonej księdze podlegający bezwzględnej ochronie), ropuchę zieloną, zaskrońca zwyczajnego, jaszczurkę zwinkę oraz jaszczurkę żyworodną.

Do cennych gatunków należy zaliczyć ssaki: borsuki, ryjówki, jeże oraz ptaki: rokitniczkę, białorytkę i trzcinniczka. Na stromych brzegach znajdującego się tam zbiornika wodnego gnieźdzą się jaskółki brzegówki. Jest to teren chętnie odwiedzany przez dzieciota zielonego, sowy i ptaki drapieżne.

Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy to kolejny teren utworzony w ramach systemu obszarów chronionych. **Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy** został powołany Rozporządzeniem Wojewody Wrocławskiego z dnia 21 września 2006 r. Powierzchnia Parku wynosi 8 570 ha.

W ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej **Natura 2000** ustanowiono specjalną ochronę siedlisk pod nazwą „Przeplatki nad Bystrycą” i oznaczono kodem PLH020055. Obszar obejmuje terytorialnie fragment doliny Bystrzycy pomiędzy zbiornikiem retencyjnym w Mietkowie, a autostradą A4, o szerokości nie przekraczającej 1,5 km. Niemal w całości leży w obrębie Parku Krajobrazowego Dolina Bystrzycy. Obszar ten jest kluczowy dla zachowania populacji motyli *Euphydryas maturna* w całej Polsce południowo-zachodniej. Ponadto jest to drugie co wielkości i jakości stanowisko łągów olchowo-jesionowych, czyli priorytetowego typu siedliska w Polsce południowo-zachodniej.

Na **Shadow List**, czyli wykazie potencjalnych obszarów sieci Natura 2000 widnieje obszar specjalnej ochrony „Łęgi na Bystrycą”, którego terytorialny zasięg częściowo obejmuje gminę Kąty Wrocławskie, w rozwidleniu rzek Strzegomki i Bystrzycy. Dominują tu lasy i to

one są głównym przedmiotem ochrony, a szczególnie mało przekształcone grądy (znajduje się tu zachodnia granica jednej z formacji grądu kontynentalnego) i łągi (łągi olchowo-jesionowe występują tu w najwyższej po Dolinie Baryczy koncentracji w Polsce południowo-zachodniej). Poza lasami występują tu łąki, szuwały i zarośla nadrzeczne. Znajduje się tu wiele siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i to o doskonałej reprezentatywności: starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe, grąd środkowoeuropejski (najwyższe pokrycie spośród siedlisk wymienionych w Dyrektywie: 30%), lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe oraz siedliska o dobrej reprezentatywności: i niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (wysokie pokrycie obszaru: 10%), nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników. W sumie siedliska z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej pokrywają ponad połowę obszaru. Spośród gatunków wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występuje tu wydra oraz chrząszcz: kozioróg dębosz oraz inne ważne gatunki: motyle: mieniak strużnik, paź królowej, warcabnik ślazowiec; rośliny: czosnek niedźwiedzi (silne działanie bakteriobójcze, stosowany w kuchni np. jako składnik sałatek), konwalia majowa, śnieżyczka przebiśnieg, śnieżycza wiosenna, lilia złotogłów, kalina koralowa. W lasach występują charakterystyczne ptaki leśne: kania ruda, dzięcioł średni, muchołówka białoszyja. Bezkregowce, płazy i gady nie były bliżej badane, więc i wśród nich mogą występować ważne i rzadkie gatunki. Obszar w większości należy do Lasów Państwowych, obszary wodne należą do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Pozostałe grunty (nieleśne) stanowią własność prywatną.

6.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA BĘDĄCE SKUTKIEM NIEZREALIZOWANIA ZAPISÓW OCENIANYCH DOKUMENTÓW

6.3.1. Potencjalne skutki niezrealizowania zapisów aktualizacji Programu

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka. W związku z rozwojem gospodarczym regionu, wzrostem inwestycji przemysłowych i poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i niezurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce. Brak realizacji zapisów Programu prowadzi będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie:

- ✓ pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków,
- ✓ postępująca degradacja gleb i utrata ich dla rolnictwa,
- ✓ utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów,
- ✓ degradacja walorów krajobrazu,
- ✓ zwiększającą się liczbą mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu.

W przypadku gdy Program Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Realizacja Programu jest więc konieczna.

6.3.2. Potencjalne skutki niezrealizowania zapisów aktualizacji Planu

Dokument, którego realizacja podlega ocenie pod kątem oddziaływania na środowisko jest aktualizacją planu gospodarki odpadami przyjętego przez Radę Gminy Kąty Wrocławskie w 2004 r., w dokumencie znajdują się zapisy określające sposób gospodarowania odpadami komunalnymi. Oceniana aktualizacja nie jest dokumentem wprowadzającym rewolucyjne zmiany w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi. Funkcjonujący system

gospodarowania odpadami jest organizacyjnie zaawansowany. Większość elementów przewidzianych w pierwszej edycji planu już funkcjonuje.

Realizacja zapisów aktualizacji planu gospodarki odpadami prowadzi do m.in. do:

- ✓ zwiększenia strumienia odpadów poddawanych odzyskowi,
- ✓ zwiększenia strumienia odpadów poddawanych przetworzeniu przed skierowaniem ich do unieszkodliwiania przez składowanie,
- ✓ zmniejszenia odsetka odpadów wytwarzanych trafiających do składowania.

W sferze technologicznej, aktualizacja planu nie przewiduje budowy na terenie gminy komunalnych instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Funkcjonujące w latach ubiegłych składowisko odpadów w Sośnicy zostało zamknięte i znajduje się w fazie rekultywacji, zgodnie z uzyskaną decyzją administracyjną. Aktualizowany plan gospodarki odpadami nie ma decydującego wpływu na przebieg procesu rekultywacji składowiska.

Plan przewiduje prowadzenie ciągłych działań mających na celu utrzymanie całego strumienia wytwarzanych odpadów komunalnych w legalnym systemie ich zagospodarowania. Niezrealizowanie tych zapisów mogłoby się wiązać ze stopniowym wzrostem strumienia odpadów wypływających z legalnego systemu. Odpady te byłyby zagospodarowywane przez wytwarzających w sposób mogący prowadzić do zanieczyszczenia środowiska bezpośrednio odpadami lub pośrednio poprzez emisję substancji zanieczyszczających pochodzących ze spalania odpadów w instalacjach do tego celu nie przystosowanych.

W zakresie gospodarowania odpadami z sektora przemysłowego, których nie obejmują plany szczebla gminnego wiążące zapisy zawiera powiatowy plan gospodarki odpadami powiatu wrocławskiego i jego aktualizacja.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

W trakcie opracowywania aktualizacji dokumentów wskazano główne problemy ochrony środowiska:

- ✓ wody powierzchniowe:
 - ścieki powstające przy produkcji zwierzęcej,
 - niekontrolowane zrzuty ścieków z terenów zabudowanych do rowów melioracyjnych, gruntu lub bezpośrednio wprowadzane do cieków,
- ✓ wody podziemne:
 - brak wystarczającej sieci kanalizacji sanitarnej,
 - miejsca nielegalnego gromadzenia odpadów, zaśmiecenia,
- ✓ powietrze atmosferyczne:
 - niska emisja zanieczyszczeń do powietrza z lokalnych źródeł ciepła,
- ✓ hałas:
 - uciążliwy dla mieszkańców hałas komunikacyjny
- ✓ w zakresie gospodarki odpadami:
 - Gmina nie jest członkiem funkcjonującego w jej otoczeniu związku międzygminnego, którego jednym z zadań jest utworzenie wspólnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
 - konieczność podjęcia działań prowadzących do stworzenia możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w celu zmniejszenia ilości odpadów biologicznie rozkładalnych w składowanych odpadach komunalnych,
 - konieczność zakończenia prac rekultywacyjnych na zamkniętym składowisku odpadów w Sośnicy zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE

Biorąc pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych w ochronie środowiska wymaga przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

8.1. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE

Realizacja zadań w ramach priorytetu **ochrona wód poprzez rozbudowę kanalizacji sanitarnej** ma doprowadzić do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Modernizacje i inwestycje w zakresie wodociągów i kanalizacji przyczyniają się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz do podniesienia standardu życia mieszkańców.

Rozbudowa kanalizacji spowoduje ograniczenie zanieczyszczeń obszarowych. Realizacja tych działań jest niezbędna i korzystna dla środowiska.

8.2. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Utrzymanie i poprawa jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska m.in. poprzez eliminację wykorzystania paliw konwencjonalnych w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych czy stosowanie urządzeń do oczyszczania spalin i wykorzystywanie nowoczesnych technologii w zakładach przemysłowych. Działania takie pozwolą na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi i ograniczą niszczenie fasad budynków w tym także zabytkowych, co związane jest z zanieczyszczeniem powietrza. W tym zakresie do inwestycji o najbardziej znaczącym negatywnym oddziaływaniu na środowisko należą drogi.

Zidentyfikowano znaczące oddziaływania o charakterze lokalnym, związane z zaburzeniem stosunków wodnych (melioracja, budowa systemów odwadniających), przekształceniami powierzchni ziemi, degradacją krajobrazu oraz hałasem.

Emisja substancji z silników pojazdów jest znaczna i oddziałuje na stan czystości powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, jednak ich wpływ maleje wraz z odległością. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie drogi mogą wystąpić zmiany w ekosystemach co jest spowodowane zanieczyszczeniami gleb i wód, gdzie głównym źródłem zanieczyszczeń są spływy z drogi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, wycieki z pojazdów, a także wytwarzane odpady (remonty dróg, ale też ich eksploatacja, np. zmiotki z oczyszczania ulic, odpady z koszy przy miejscach postojowych lecz także „dzikie śmietniki” oraz odpady powstałe w wyniku zdarzeń losowych, w tym wypadków i kolizji drogowych).

Tabela 8-1 Ocena możliwych oddziaływań na środowisko zadań i działań przewidzianych do wykonania na terenie gminy Kąty Wrocławskie

cel działań	kierunek działań/zadania	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	obszary Natura 2000
ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	budowa kanalizacji sanitarnej w Smolcu	0/+	+/-	0	0	+	0	+/-	N	0	0	+	0/+	
	budowa kanalizacji sanitarnej w Bogdaszowicach	0/+	+/-	0	0	+	0	+/-	N	0	0	+	0/+	
	budowa kanalizacji sanitarnej północnej części gminy Kąty Wrocławskie – II etap	0/+	+/-	0	0	+	0	+/-	N	0	0	+	0/+	
ochrona gleb	modernizacja rowów melioracyjnych	0/+	+/-	0	0	+	0	+/-	N	0	0	+	0/+	
	rekultywacja składowiska w Sośnicy	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	+	
	likwidacja zaśmieceń i miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	+	
ochrona powietrza	prowadzenie remontów istniejących dróg m.in. zmiana nawierzchni	0	+/-	0	0	0	+/-	+/-	0/-	0/+	0	+	0	
	budowa dróg osiedlowych	0	+/-	0	0	0	+/-	+/-	0/-	0/+	0	+	0	
	upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	0	+	0	0	0	0/+	0	0	0	0	+	0	
	prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	0	+	0	0	0	0/+	0	0	0	0	+	0	
	realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych	0	+	0	0	+	0	0	N/+	+	0	+	0	

cel działań	kierunek działań/zadania	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio- i długoterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	obszary Natura 2000
ochrona przed hałasem	modernizacja i budowa nawierzchni dróg gminnych	0	+/-	0	0	0	+/-	0/+	0	0	0	+	0	
	budowa dróg gminnych łączących drogę wojewódzką nr 346 Gminy i 347 w Kątach Wrocławskich	0	+/-	0	0	0	+/-	0/-	0/+	0	0	+	0	
gospodarka odpadami	zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów	0	+/-	0	0	+	+	+	+	+	0	0	0	
	utrzymanie w zorganizowanym systemie gospodarowania odpadami całego strumienia odpadów komunalnych	0	+/-	0	0	+	+	+	0	+	0	0	0	
	maksymalizacja ilości odpadów poddawanych odzyskowi	0	+/-	0	0	+	+	+	+	+	0	0	0	
	zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do unieszkodliwiania przez składowanie	0	+/-	0	0	+	0	0	+	+	0	0	+	
	eliminowanie źródeł zanieczyszczenia środowiska odpadami	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
	zapewnienie sieci efektywnych instalacji przetwarzania odpadów	0	+/-	0	0	+	+	+/-	+	+	+	0	+	
edukacja ekologiczna	funkcjonowanie miejsca składowania odpadów wielkogabarytowych	0	+	+	0	0	+	+	+	+	0	0	0	
	ochrona istniejących form ochrony przyrody	+	+	+	+	0	+/-	+	+/-	+	0	0	0	
	organizowanie konkursów ekologicznych dla młodzieży szkolnej i mieszkańców gminy	+	+	+	+	0	0	+	+	+	0	0	0	

Oznaczenia:

- (+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływanie i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływanie i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie
- (+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
- (N) - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

8.3. OGRANICZENIE EMISJI HAŁASU

Na terenie gminy głównym problemem jest hałas komunikacyjny co wiąże się ze stałym wzrostem natężenia ruchu i rozwojem sieci transportowej.

Zadania zaproponowane w ramach priorytetu: dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe mają na celu ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego i jego negatywnego oddziaływania na człowieka oraz budynki w tym zabytki. W tym kontekście należy wskazać, że wszelkiego rodzaju inwestycje zwiększające płynność ruchu, zwłaszcza na obszarach zwartej zabudowy, a także wyprowadzające ruch tranzytowy poza centra miejscowości przyczyniają do istotnego zmniejszenia ryzyka zdrowotnego powodowanego przez hałas. Korzystne jest to także dla budynków, ponieważ zmniejszają się drgania i wibracje, które mogą powodować ich uszkodzenie. Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego można uzyskać poprzez poprawę stanu nawierzchni drogi, a także poprawę płynności ruchu.

Szczególne znaczenie mają także działania, które prowadzą do zidentyfikowania i zinventaryzowania terenów, na których występują przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu, ponieważ dzięki temu można prowadzić efektywne działania ograniczające jego skutki np. poprzez wymianę okien na dźwiękoszczelne i modernizację dróg.

8.4. UTRZYMANIE OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW W ZAKRESIE PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym występuje przede wszystkim w bezpośrednim otoczeniu jego źródła, takie jak stacje elektroenergetyczne, linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej itp. Dlatego, aby ograniczyć negatywne oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na ludzi i środowisko, konieczne jest prowadzenie monitoringu jego natężenia, a także zidentyfikowanie obszarów narażenia na to promieniowanie. Ze względu na występowanie tego promieniowania konieczne jest więc wyznaczanie obszarów bez zabudowy i uwzględnianie takich obszarów, i wynikających z tego ograniczeń, w planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych. W ramach priorytetu *ochrona mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych* realizowane będą zadania, które umożliwią ograniczenie narażenia organizmów na promieniowanie elektromagnetyczne.

8.5. RACJONALNE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW I SUROWCÓW

Ograniczenie wpływu na środowisko można uzyskać także poprzez wzrost efektywności wykorzystywania surowców i zasobów wodnych w przemyśle, co zmniejsza emisje do środowiska. Wszelkie działania na rzecz ograniczenia całkowitej ilości zużywanej energii i surowców przyczyniają się do wolniejszego zużywania nieodnawialnych zasobów i ograniczania presji na środowisko. Realizowane to będzie poprzez wdrażanie ekoinnowacyjnych, czystych technologii i systemów zarządzania środowiskiem w przedsiębiorstwach. W zakresie wytwarzania odpadów pochodzenia przemysłowego działania te winny być ukierunkowane na zminimalizowanie ich powstawania u źródła. Należy także wprowadzać zamknięte obiegi wody oraz ograniczać w procesach technologicznych wykorzystanie wód podziemnych. Ochrona zasobów kopalin możliwa jest też poprzez ograniczanie wydobycia do wielkości gospodarczo uzasadnionych. Realizacja takich zadań w ramach AGPOŚ Gminy Kąty Wrocławskie będzie korzystnie wpływać na wszystkie elementy środowiska poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i

wytwarzania opadów, ograniczenie odprowadzania ścieków do wód i zużycia surowców naturalnych, dzięki czemu ograniczone będą też niekorzystne przekształcenia w krajobrazie.

8.6. OGRANICZENIE WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

Wszelkie działania mające na celu ograniczanie i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie skutkom poważnych awarii przemysłowych, wypadkom związanym z przewozem substancji niebezpiecznych, są bardzo korzystne dla środowiska i zdrowia człowieka. Wdrażanie systemów ratowniczo-gaśniczych, doposażenie jednostek we właściwy sprzęt pozwala na stworzenie jednolitego i spójnego układu podmiotów ratowniczych, tak aby można było podjąć skuteczne działania ratownicze w sytuacjach zagrożeń życia, zdrowia lub środowiska. Plany operacyjno-ratownicze powinny też opracowywać zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, ponieważ w razie wystąpienia awarii pozwalają one na zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi.

Jednym z kierunków działań, mających na celu ograniczenie ryzyka wypadku przy transporcie substancji niebezpiecznych jest właściwa organizacja ich przewozu i dobór trasy oraz pory przejazdu. Wyprowadzenie tej kategorii ruchu poza obszar zabudowy dzięki budowie nowych obwodnic służy poprawie bezpieczeństwa. Służy jej również dbałość o stan dróg, którymi odbywa się transport substancji o dużym potencjale zagrożenia, o prawidłowe ich oznakowanie, utrzymanie w zimie itp.

8.7. OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODY

Zadania zaplanowane do realizacji w związku z priorytetami (zachowanie bogatej różnorodności biologicznej, racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego) mają na celu zwiększenie bioróżnorodności oraz ochronę siedlisk, walorów przyrodniczych i krajobrazowych powiatu. Przedsięwzięcia te pozwolą na ograniczenie niszczenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacji ekosystemów i utraty bioróżnorodności, co obecnie wiąże się z rozwojem sieci transportowej, przemysłu i przeznaczaniem terenów na cele mieszkaniowe. Szczególną rolę w ochronie różnorodności biologicznej spełniają lasy, ponieważ pomimo znaczących przekształceń nadal zachowują duży stopień naturalności, cechują się znacznym zróżnicowaniem siedlisk i są ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt, a także stanowią ważne ogniwo spajające inne ekosystemy i znacząco wpływają na ich stan. Działania te korzystnie wpływają także na takie elementy środowiska jak powietrze, zasoby wodne czy glebowe, pośrednio na zdrowie ludzi, ponieważ lasy pełnią wiele funkcji w środowisku.

8.8. OCHRONA LUDZI, ROŚLINNOŚCI ORAZ ZWIERZĄT

Wszystkie planowane inwestycje na terenie gminy mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska. Budowa kanalizacji nie wpłynie negatywnie również na świat zwierzęcy. Zakres wykonywanych robót przy budowie systemów kanalizacyjnych nie spowoduje nadmiernych emisji do środowiska na skutek których może zaistnieć zagrożenie zdrowia ludzi, roślin i zwierząt. Trasy przebiegu instalacji będą tak prowadzone, aby nie zaistniała potrzeba np. wycinki drzew.

8.9. OCHRONA GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI PRZED DEGRADACJĄ

Degradację gleb powodują m.in. złe wykorzystywanie nawozów i środków ochrony roślin czy niewłaściwie zabiegi agrotechniczne. Korzystne oddziaływanie na gleby będą miały przedsięwzięcia podejmowane w obrębie działania *Rekultywacja gleb zdegradowanych i*

zdeństowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej. Przede wszystkim przyczynią się do zachowania właściwego chemizmu gleb i zapobiegają będą ich degradacji. Wapnowanie gleb pozwala utrzymać właściwy odczyn gleby co zmniejsza ryzyko pobierania metali ciężkich przez rośliny i tym samym włączenie ich w łańcuch pokarmowy oraz zmniejsza ich migrację do wód gruntowych. Właściwe postępowanie z środkami ochrony roślin i nawozami pozwoli także ograniczyć przedostawanie się pierwiastków biogennych do wód podziemnych i powierzchniowych.

Wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych wpłynie korzystnie na gleby i zachowanie różnorodności biologicznej, ponieważ stanowią one ostoje i ułatwiają migrację wielu organizmów, które w nieróżnorodnym krajobrazie rolniczym nie mogłyby bytować. Stanowią cenny element krajobrazowy i biotyczny. W ramach działania prowadzone będzie zagospodarowanie terenów zdegradowanych. Rekułtywacja terenów zdegradowanych pozwala przywrócić teren do produkcji rolniczej, leśnej czy na cele rekreacyjne. Należy także dążyć do likwidacji i rekułtywacji wyrobisk poeksploatacyjnych. Szczególnie korzystne jest ponowne zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele gospodarcze i przemysłowe, ponieważ w ten sposób nie jest potrzebne przeznaczanie terenów rolniczych czy leśnych na tę działalność. Działania rekułtywacyjne powinny być prowadzone w kierunku najbardziej optymalnym dla środowiska.

8.10. KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednie pozytywne oddziaływanie na środowisko, ponieważ zwiększają wiedzę społeczeństwa o tym, jakie zagrożenia niesie ze sobą działalność człowieka i jakie są tego konsekwencje dla środowiska i zdrowia człowieka. Zwiększenie świadomości ekologicznej jest koniecznym warunkiem realizacji priorytetu *Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”* ponieważ ochrona środowiska wymaga podejmowania świadomych decyzji przez administrację oraz uzyskania dla tych decyzji akceptacji i poparcia mieszkańców. Niezbędnym elementem zwiększającym świadomość ekologiczną jest także swobodny dostęp do informacji o środowisku. Stworzenie elektronicznych baz danych umożliwi podejmowanie właściwych decyzji administracyjnych mających wpływ na stan środowiska, ponieważ zawsze dostępna jest informacja o aktualnym stanie środowiska. Kształtowanie postaw proekologicznych jest więc bardzo istotną działalnością w ramach ochrony przyrody i zapobiegania degradacji środowiska.

9. ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO I STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH NIMI OBJĘTYMI

Zagadnienie znaczącego oddziaływania na środowisko, rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. 2004.257.2573 ze zm.) [xiv]. Wśród przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami komunalnymi wyszczególniane są m.in.:

- ✓ instalacje związane z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów,
- ✓ składowiska odpadów,
- ✓ punkty zbierania lub przeładunku odpadów.

W przypadku budowy sieci wyszczególnione są natomiast:

- ✓ sieci kanalizacyjne, którymi odprowadzane są ścieki, z wyłączeniem przyłączy odprowadzających ścieki z budynku,

- ✓ kanały odkryte lub rurociągi służące do przesyłania wody, z wyłączeniem przyłączy doprowadzających wodę do budynku.

Aktualizacja planu gospodarki odpadami oraz programu ochrony środowiska będąca przedmiotem niniejszej prognozy przewiduje tworzenie i funkcjonowanie następujących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- ✓ punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów (PDGO),
- ✓ innych punktów zbierania komunalnych odpadów niebezpiecznych,
- ✓ budowa sieci kanalizacyjnych,
- ✓ budowa sieci wodociągowych.

Potencjalne znaczące oddziaływania na środowisko wynikające z gospodarki odpadami komunalnymi związane są z eksploatacją instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Aktualizacja planu nie przewiduje budowy na terenie gminy instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów

9.1. EMISJE ZWIĄZANE Z FUNKCJONOWANIEM PRZYJĘTEGO SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

9.1.1. Emisje związane z odbiorem i transportem odpadów do miejsc odzysku i unieszkodliwiania

Aktualizowany plan gospodarki odpadami przewiduje, że odpady komunalne odbierane na terenie gminy Kąty Wrocławskie są i będą wywożone do przetwarzania i unieszkodliwiania w instalacjach położonych poza terenem gminy Kąty Wrocławskie. Już od kilku lat odpady z terenu gminy przewożone są do unieszkodliwiania poza teren gminy. Aktualizacja planu nie wpłynie na zmianę tego stanu rzeczy.

9.1.2. Emisje związane z funkcjonowaniem ZZO

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie nie przewiduje się lokalizacji zakładu zagospodarowania odpadów, odpady z terenu gminy będą przetwarzane i unieszkodliwianie w instalacjach położonych poza gminą.

Funkcjonowanie instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów w ZZO, zarówno istniejących jak i przewidzianych do uruchomienia lub rozbudowy związane są z emisją zanieczyszczeń do środowiska. Emisje te mają charakter rzeczywisty i potencjalny.

Emisje do powietrza:

- ✓ pyły, bioaerozole, gaz składowiskowy z kwater składowania odpadów,
- ✓ pyły, bioaerozole i zanieczyszczenia gazowe z hali technologicznej przetwarzania odpadów i instalacji biologicznego przetwarzania odpadów,
- ✓ spaliny z silników pojazdów dostarczających odpady oraz ze sprzętu pracującego w ZZO,
- ✓ pyły i bioaerozole z dróg i placów wewnętrznych.

Dostosowanie funkcjonujących ZZO do wymogów BAT spowoduje pojawienie się nowych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza ale wyeliminuje niektóre z dotychczas funkcjonujących źródeł emisji:

- ✓ emisja produktów spalania gazu składowiskowego z instalacji zagospodarowania gazu składowiskowego,
- ✓ emisja pyłów, bioaerozoli i zanieczyszczeń gazowych z linii komponowania paliw alternatywnych z odpadów i zakładu przerobu biofrakcji,
- ✓ ograniczona zostanie lub wyeliminowana emisja gazu składowiskowego, który zostanie skierowany do instalacji zagospodarowania gazu składowiskowego.
- ✓ W ZZO wytwarzane są następujące rodzaje ścieków:
- ✓ ujmowane drenażem w kwaterach składowania odpadów odcieki,

- ✓ ścieki (zużyty roztwór myjący) z brodzika dezynfekcyjnego lub myjni,
- ✓ ścieki technologiczne z instalacji stabilizacji biologicznej odpadów,
- ✓ ścieki bytowe z zaplecza socjalnego,
- ✓ wody opadowe z ciągów komunikacyjnych.

Odpady zbierane i wytwarzane w ZZO będą magazynowane selektywnie, w sposób zgodny z przepisami szczególnymi dotyczącymi wybranych rodzajów odpadów a w przypadku braku takich przepisów, w sposób:

- ✓ uniemożliwiający wystąpienie interakcji między różnymi rodzajami odpadów,
- ✓ uniemożliwiający kontakt odpadów mogących zanieczyścić wodę z wodami opadowymi i z gruntem.

Sprzęt mechaniczny wykorzystywany w ZZO oraz pojazdy dostarczające i wywożące odpady są źródłem emisji hałasu.

Funkcjonowanie składowiska odpadów w ramach ZZO wiąże się z możliwością wystąpienia niekontrolowanej emisji odcieków do środowiska gruntowego spowodowanej nieszczelnością kwater składowania odpadów lub systemu przesyłania i gromadzenia odcieków.

Funkcjonowanie ZZO prowadzi do wytwarzania odpadów. Odpady wytwarzane w ZZO można podzielić na dwa strumienie: odpady pierwotne (własne) i wtórne (wytwarzane w wyniku przetwarzania odpadów dostarczonych z zewnątrz). Odpady własne to głównie zużyte elementy eksploatacyjne sprzętu mechanicznego wykorzystywanego w ZZO oraz materiały wykorzystywane do usuwania zanieczyszczeń i odzież ochronna. Odpady wtórne to wszystkie odpady powstające w wyniku mechanicznego i biologicznego przetwarzania odpadów.

9.1.3. Emisje związane z gromadzeniem odpadów problemowych

Funkcjonowanie PDGO (w warunkach gminy Kąty Wrocławskie miejsca składowania odpadów wielkogabarytowych) wiąże się z niewielką emisją zanieczyszczeń do środowiska. Emisje mają charakter rzeczywisty i potencjalny.

Emisje do powietrza:

- ✓ emisja do powietrza spalin z silników pojazdów dostarczających odpady do PDGO oraz pojazdów wywożących odpady do odzysku lub unieszkodliwiania
- ✓ emisja do powietrza pyłów placu PDGO wynikająca z ruchu pojazdów.

Emisja wód opadowych:

- ✓ emisja substancji ropopochodnych z ewentualnych nieszczelności pojazdów dostarczających i odbierających odpady,
- ✓ emisje zanieczyszczeń z odpadów,

Emisja hałasu związanego z ruchem pojazdów dostarczających odpady i wywożących odpady do odzysku lub unieszkodliwiania.

W PDGO nie są i nie będą prowadzone procesy przetwarzania odpadów a jedynie zbieranie odpadów, PDGO nie jest i nie będzie miejscem wytwarzania odpadów.

Odpady dostarczane do PDGO są magazynowane selektywnie, w sposób zgodny z przepisami szczególnymi dotyczącymi wybranych rodzajów odpadów a w przypadku braku takich przepisów, w sposób:

- ✓ uniemożliwiający wystąpienie interakcji między różnymi rodzajami odpadów,
- ✓ uniemożliwiający kontakt odpadów mogących zanieczyścić wodę z wodami opadowymi i z gruntem.

Nie przewiduje się możliwości wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko związanych z funkcjonowaniem PDGO.

Aktualizacja planu gospodarki odpadami przewiduje, że na terenie gminy wybrane rodzaje odpadów niebezpiecznych będą zbierane również:

- ✓ w jednostkach handlowych prowadzących sprzedaż wybranych rodzajów artykułów – akumulatorów, środków ochrony roślin, leków,
- ✓ w jednostkach oświatowych i obiektach gminnych.

Zbieranie odpadów w takich punktach będzie miało ograniczony charakter a ilości zbieranych odpadów będą niewielkie. Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania tych miejsc gromadzenia odpadów na środowisko.

10. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI ZAKTUALIZOWANEGO PROGRAMU I PLANU DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY, OBSZARÓW CHRONIONYCH LUB ZMIAN W KRAJOBRAZIE

Zgodnie z ustawą o dostępie do informacji i ocenach oddziaływania na środowisko [i], realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko możliwa jest po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko. Wśród takich przedsięwzięć wymieniane są również przedsięwzięcia (budowane lub rozbudowywane) objęte analizowanym planem:

- ✓ instalacje związane z odzyskiem odpadów,
- ✓ punkty zbierania lub przeładunku odpadów,
- ✓ sieci kanalizacyjne i wodociągowe.

Ocena oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć przeprowadzana jest m.in. na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Ocena szczegółowo analizuje wpływ proponowanych rozwiązań technicznych i technologicznych przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska i na środowisko jako całość.

10.1. ODDZIAŁYWANIE NA ETAPIE BUDOWY OBIEKTÓW

Budowa (rozbudowa) obiektów gospodarki odpadami np. PDGO i obiektów gospodarki ściekowej np. kanalizacji będzie wiązało się z czasowym pojawieniem się uciążliwości związanych z pracą maszyn budowlanych oraz wzrost intensywności transportu.

Możliwe uciążliwości z tym związane to:

- ✓ wzrost natężenia hałasu,
- ✓ emisje spalin i pyłów do powietrza,
- ✓ przemieszczanie mas ziemnych,
- ✓ ingerencja w krajobraz.

10.2. WPŁYW NA JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Po zakończeniu rekultywacji składowiska w Sośnicy na terenie gminy Kąty Wrocławskie nie będą funkcjonowały składowiska odpadów, które są obiektami gospodarki odpadami stanowiącymi główne źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza. Przeprowadzenie skutecznych robót rekultywacyjnych prowadzących do przykrycia złoża odpadów warstwami z gruntu uniemożliwi rozwiewanie lekkich frakcji odpadów i pyłów z powierzchni złoża odpadów.

10.3. WPŁYW NA JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ GLEB

Generalnie realizacja zadań i inwestycji mających na celu rozbudowę systemu kanalizacji spowoduje pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i

ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych. Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska.

Utrzymanie całego strumienia odpadów komunalnych w zorganizowanym systemie gospodarowania, zabezpiecza środowisko wodne przed niekontrolowanymi emisjami zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego związanymi z miejscami nielegalnego gromadzenia odpadów.

Z kolei przetwarzanie odpadów oraz szczególnie ich składowanie na nowoczesnych obiektach spełniających wymagania najlepszej dostępnej techniki (BAT), m.in. ujmowanie powstających ścieków technologicznych i odcieków w szczelne systemy kanalizacyjne i odprowadzanie ich do oczyszczenia – skutecznie zabezpiecza środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem.

Niewłaściwe magazynowanie odpadów, szczególnie odpadów niebezpiecznych i biologicznie rozkładalnych może prowadzić do punktowego zanieczyszczenia gruntu i wód.

Przeprowadzenie skutecznych robót rekultywacyjnych prowadzących do odciążenia nieczynnych złóż odpadów od napływu wód opadowych i wód powierzchniowych w znaczący sposób zmniejszy wymywanie do gruntu i wód zanieczyszczeń zawartych w składowanych odpadach.

10.4. WPŁYW NA KLIMAT AKUSTYCZNY

Źródła hałasu wynikające z realizacji zapisów aktualizacji planu można podzielić na rozproszone i skupione. Pierwszą grupę stanowi transport samochodowy i emisja hałasu na terenie całej gminy. Skupionym źródłem hałasu jest funkcjonujący PDGO.

Transport drogowy związany z gospodarką odpadami komunalnymi stanowi znikomą część całkowitego transportu kołowego na terenie gminy Kąty Wrocławskie, szczególnie na drogach krajowych i wojewódzkich. Większe znaczenie ma na drogach lokalnych, osiedlowych.

PDGO nie stanowi źródeł uciążliwości akustycznej, nie są w nim prowadzone żadne prace związane z przetwarzaniem odpadów a jedynymi źródłami hałasu są pojazdy dowożące i wywożące odpady do/z PDGO. Operacje dostarczania i odbioru odpadów prowadzone są wyłącznie w porze dziennej.

10.5. WPŁYW NA KRAJOBRAZ, FAUNĘ I FLORE

Ocenie należy poddać wpływ w skali mikro i makro. Utrzymanie wysokiego standardu i skuteczności funkcjonującego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wpływa korzystnie na jakość środowiska w skali mikro na terenie gminy, zapobiega powstawaniu szpecących okolicę miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów. Innym elementem korzystnie wpływającym na estetykę systemu gospodarowania odpadami jest przestrzeganie standardów dotyczących stanu technicznego pojemników i pojazdów.

Z kolei w skali makro budowa obiektów gospodarki odpadami stanowi niemal zawsze ingerencję w krajobraz, przy czym możliwe jest ograniczenie tego wpływu poprzez lokalizację takich obiektów w strefach zagospodarowanych przemysłowo. Jednak nie przewiduje się budowy instalacji zagospodarowania odpadów na terenie gminy Kąty Wrocławskie.

Gminny PDGO zlokalizowany jest wśród zabudowy miejskiej. Utrzymanie należytego stanu technicznego pojemników, porządku i estetyki tego miejsca znacząco wpływa na miejski krajobraz tego rejonu miasta.

Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej nie wpłynie na krajobraz.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

11.1. OCHRONA ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH

Gmina Kąty Wrocławskie w kolejnych latach planuje zrealizować szereg zadań związanych z budową systemu kanalizacji sanitarnej. Działania te przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez bezpieczne i zorganizowane odprowadzenie ścieków do oczyszczalni.

11.2. OGRANICZENIE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA

Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem polega na ograniczaniu lub eliminowaniu wprowadzanych do powietrza substancji szkodliwych, które są emitowane przez zakłady produkcyjne i usługowe, pojazdy mechaniczne i inne źródła. Zanieczyszczenia oddziałujące na danym terenie mogą pochodzić z wielu różnych źródeł, położonych zarówno w tym terenie, jak też daleko od niego, bo zanieczyszczenia mogą być przenoszone przez wiatr.

W zakresie rozwiązań technicznych i technologicznych mających na celu ochronę atmosfery wprowadza się: paleniska zapewniające dobre spalanie, ogranicza zużycie paliw bogatych w siarkę, odsiarczanie zarówno paliw, jak i spalin. Dla osiągnięcia celu poprawy „niskiej emisji” każda gmina zamierza:

- ✓ promować nowe nośniki energii ekologicznej pochodzące ze źródeł odnawialnych - energia słoneczna, biomasa, pompy ciepła,
- ✓ eliminować węgiel jako paliwa w kotłowniach komunalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych (drewno, wierzba energetyczna, gaz, olej opałowy).

11.3. OGRANICZENIE EMISJI HAŁASU

W celu ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego i jego negatywnego oddziaływania na człowieka oraz budynki w tym zabudunki realizowane będą modernizacje i przebudowy dróg gminnych. Modernizacja dróg związana jest m.in. ze zmianą nawierzchni drogi na tzw. cichobieżną, co w znaczny sposób ograniczy emisję hałasu. Duże znaczenie ma również prawidłowe osadzenie w nawierzchni drogi studzienek kanalizacyjnych.

11.4. OCHRONA LUDZI, ROŚLINNOŚCI ORAZ ZWIERZĄT

Planowane inwestycje nie będą negatywnie wpływać na ludzi, rośliny oraz zwierzęta. Przed ich realizacją wykonywane będą oceny oddziaływania na środowisko a projekty przewidywać będą zabezpieczenia ograniczające ich negatywne oddziaływanie zarówno w trakcie budowy jak i eksploatacji.

11.5. RACJONALNA GOSPODARKA ODPADAMI

Plan gospodarki odpadami jest dokumentem, którego realizacja ma prowadzić do zapobiegania lub ograniczania negatywnych oddziaływań niekontrolowanej gospodarki odpadami komunalnymi. W planie zaproponowano rozwiązania mające na celu m.in.:

- ✓ odbieranie zmieszanych odpadów komunalnych od mieszkańców,
- ✓ selektywne zbieranie frakcji surowcowych odpadów komunalnych do odzysku,
- ✓ selektywne zbieranie komunalnych odpadów niebezpiecznych i problemowych, przekazywanie ich do odzysku lub unieszkodliwiania,
- ✓ kierowanie odpadów do przetwarzania w bezpiecznych instalacjach.

W przypadku realizacji planu główne uciążliwości dla środowiska związane będą z miejscami gromadzenia odpadów oraz z transportem odpadów do miejsc odzysku i unieszkodliwienia. Odpady z terenu gminy będą unieszkodliwiane w obiektach położonych poza terenem gminy. Gmina zobowiązuje w RUCiP oraz w wydawanych zezwoleniach na świadczenie usług w zakresie odbioru odpadów do wyposażenia nieruchomości w pojemniki i utrzymywania porządku w miejscach gromadzenia odpadów, a także utrzymywania taboru samochodowego we właściwym stanie technicznym.

W przypadku nieczynnego składowiska odpadów w Sośnicy prowadzone są działania mające na celu odizolowanie składowanych tam odpadów od środowiska poprzez wykonanie okrywy rekultywacyjnej.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DLA ZAPROPONOWANYCH

Rozwiązania zaproponowane w aktualizacji gminnego planu gospodarki odpadami wynikają z wielu czynników, m.in.:

- ✓ obowiązującego systemu prawnego, zarówno wspólnotowego jak i krajowego,
- ✓ zapisów planów gospodarki odpadami wyższego szczebla,
- ✓ dotychczasowego kierunku rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy.

Utrzymanie wszystkich mieszkańców i całego strumienia odpadów komunalnych w systemie gospodarki odpadami jest niezbędne i nie podlega wariantowaniu.

Przetwarzanie odpadów komunalnych z terenu gminy Kąty Wrocławskie prowadzone ma być w instalacji spełniającej wymogi BAT oraz zapewniającej osiągnięcie określonych w planie celów. Plan nie precyzuje instalacji, do której trafią odpady z terenu gminy. W obecnej sytuacji prawnej to przedsiębiorstwo świadczące usługę odbioru odpadów decyduje o kierunku i sposobie ich zagospodarowania, np.:

- ✓ tlenowa stabilizacja biologiczna,
- ✓ fermentacja beztlenowa z wykorzystaniem biogazu,
- ✓ komponowanie paliwa alternatywnego z wybranych frakcji odpadów i wykorzystanie tego paliwa,
- ✓ termiczne przekształcenie całego strumienia odpadów – to rozwiązanie z kolei w dłuższej perspektywie czasu proponuje wojewódzki plan gospodarki odpadami ale dla znacznie większej populacji niż objęta niniejszym planem.

13. PROPOZYCJA METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI ZAKTUALIZOWANYCH PROGRAMU I PLANU ORAZ CZĘSOTLIWOŚĆ JEJ PROWADZENIA

Monitoring prowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że realizacja *Programu* będzie podlegała ocenie w zakresie:

- ✓ stopnia wykonania przyjętych zadań,
- ✓ stopnia realizacji założonych celów
- ✓ analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Wyniki oceny stanowiąc będą podstawę kolejnej aktualizacji programu. Propozycja aktualizacji winna być formułowana przy znaczącym udziale systemu.

System oceny realizacji programu powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach presji, stanu i reakcji, pozwalających całościowo opisać zagadnienie polityki ochrony środowiska i zarazem dających możliwość porównań międzyregionalnych. System tworzyć będą:

- ✓ **wskaźniki presji na środowisko**, wskazujące główne źródła problemów i zagrożeń środowiskowych, odnoszących się do tych form działalności, które zmniejszają ilość i jakość zasobów,
- ✓ **wskaźniki stanu środowiska**, odnoszące się do jakości środowiska i jego zasobów, pozwalające na ocenę zachodzących zmian,
- ✓ **wskaźniki reakcji (działań ochronnych)**, pokazujące działania podejmowane w celu poprawy jakości środowiska lub złagodzenia antropopresji na środowisko.

Do określenia powyższych wskaźników wykorzystywane są przede wszystkim informacje Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Listę proponowanych wskaźników dla Gminy przedstawiono w tabeli 13-1.

Tabela 13-1 Wskaźniki efektywności realizacji celów AGPOŚ

Lp	wskaźniki	2009	2010	2011	2012
<i>ochrona przyrody i krajobrazu</i>					
1	<i>użytki ekologiczne</i>				
2	<i>pomniki przyrody</i>				
3	<i>Tereny Natura 2000</i>				
<i>lasy i zadrzewienia</i>					
4	<i>lesistość gminy, ha lub %</i>				
5	<i>ilość nasadzeń, szt.</i>				
<i>gleby</i>					
6	<i>grunty zdewastowane i zdegradowane, ha lub %</i>				
7	<i>ekologiczne gospodarstwa rolne posiadające certyfikat</i>				
<i>jakość wód podziemnych i powierzchniowych</i>					
8	<i>jakość wód podziemnych</i>				
9	<i>jakość wód powierzchniowych</i>				
10	<i>ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych odprowadzane do odbiorników w kg/rok</i>				
11	<i>ścieki komunalne oczyszczane w tys.m³/rok</i>				
12	<i>ilość istniejących stacji uzdatniania wody, szt.</i>				
13	<i>ilość pobranej wody, m³</i>				
14	<i>ilość wody pobranej przez gospodarstwa domowe, m³</i>				
15	<i>długość sieci wodociągowej, km</i>				
16	<i>ilość funkcjonujących oczyszczalni ścieków, szt.</i>				
17	<i>długość sieci kanalizacyjnej, km</i>				
<i>ochrona powietrza atmosferycznego</i>					
18	<i>długość nowopowstałych i wyremontowanych drów, km</i>				
19	<i>długość sieci gazu ziemnego, km</i>				

Monitorowanie realizacji planu ma umożliwić ocenę prawidłowości i efektywności działań oraz sprawne i elastyczne reagowanie na zmiany. Burmistrz gminy ma obowiązek opracować co dwa lata sprawozdanie z realizacji planu gminnego i przedkładać je Radzie Miejskiej. Przedmiotem sprawozdania powinna być ocena realizacji postawionych w planie celów szczegółowych, jakościowych i ilościowych, dotyczących zarówno zagadnień organizacyjnych, jak i technicznych – odniesionych do wymaganych stopni przetwarzania odpadów, odzysku i unieszkodliwiania, realizacji planowanych obiektów, prowadzonej edukacji społecznej.

Tabela 13-2 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów i zadań przyjętych w AGPGO

wskaźnik	jednostka	oznaczenie
liczba zgłoszeń do gminnego systemu gospodarki odpadami (wg informacji Gminy)	szt.	U_n
liczba zgłoszeń do gminnego systemu gospodarki odpadami (U_n) do liczby nowych budynków oddanych do użytku na terenie gminy (B_n) (wg informacji Gminy oraz powiatowego nadzoru budowlanego)	%	U_n/B_n
masa odebranych odpadów komunalnych (M_K), w tym komunalnych odpadów niebezpiecznych (M_{NK}) (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_K M_{NK}
jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów, jako iloczyn ilości odebranych odpadów komunalnych do liczby mieszkańców (L_m) (wg informacji Gminy oraz podmiotów obsługujących)	kg/Mk/a	M_K/L_m
masa odpadów komunalnych poddanych odzyskowi (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KO}
odsetek odebranych odpadów komunalnych poddanych odzyskowi, w tym komunalnych odpadów niebezpiecznych (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KO}/M_K
masa odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwieniu metodami biologicznymi (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KUB}
odsetek odebranych odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwianiu metodami biologicznymi (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KUB}/M_K
masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KS}
odsetek odpadów komunalnych poddanych składowaniu w stosunku do odebranych komunalnych (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KS}/M_K
masa odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KSS}
odsetek odebranych odpadów komunalnych poddanych składowaniu bez przetworzenia, w tym komunalnych odpadów niebezpiecznych (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KSS}/M_K
masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KZS}
jednostkowy wskaźnik skuteczności selektywnej zbiórki, jako iloczyn ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie do liczby mieszkańców (L_m) (wg informacji Gminy oraz podmiotów obsługujących)	kg/Mk/a	M_{KZS}/L_m
odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie do odzysku w stosunku do odebranych odpadów komunalnych (wg informacji podmiotów obsługujących)	%	M_{KZS}/M_K
masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji poddanych składowaniu (wg informacji podmiotów obsługujących)	Mg/a	M_{KBS}
odsetek odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (wg informacji podmiotów obsługujących odniesionych do założeń wyjściowych określonych w GPGO)	%	$M_{KBS}/M_{KBS1995}$
środki finansowe wydatkowane w związku z inwestycjami w gospodarce odpadami (wg informacji inwestorów)	PLN	F

14. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na lokalizację gminy Kąty Wrocławskie realizacja ustaleń projektu AGPOŚ i AGPGO nie będzie powodowała oddziaływań transgranicznych.

CYTOWANE AKTY PRAWNE

- [i] ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008.199.1227 ze zm.)
- [ii] ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2009.151.1220 ze zm.)
- [iii] ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2010.185.1243)
- [iv] ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007.75.493 ze zm.)
- [v] ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. 2005.236.2008 ze zm.)
- [vi] ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2001.62.627 ze zm.)
- [vii] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. 2003.66.60 ze zm.)
- [viii] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. 2006.46.333)
- [ix] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk (Dz.U. 2003.61.549 ze zm.)
- [x] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. 2008.162.1008)
- [xi] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. 2008.143.896)
- [xii] rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu interpretacji i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. 2004.32.284) – nieobowiązujące
- [xiii] rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz.U. 2007.192.1392)
- [xiv] rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. 2004.257.2573 ze zm.)

WYKORZYSTANE MATERIAŁY

- [1] Krajowy plan gospodarki odpadami 2010
- [2] Wojewódzki plan gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego, UMWD 2004
- [3] Wojewódzki plan gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015; UMWD 2009
- [4] Powiatowy plan gospodarki odpadami powiatu wrocławskiego; Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, 2004
- [5] Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla powiatu wrocławskiego na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016 – projekt; ALBEKO, Opole 2009
- [6] raporty o stanie środowiska w województwie dolnośląskim; WIOŚ we Wrocławiu, Wrocław 2003-2008
- [7] www.katywroclawskie.pl, www.bip.katywroclawskie.pl
- [8] Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
- [9] Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Katowicach Wt.
Zofia Kozłowska
Zofia Kozłowska